ב"ח תמוז תשל"ח, 2.8.78 שנה 42 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2135

העולם הזה

בגין יוזם

מסע-צער בלבנון

לוחם נוצרי בלבנון

תשקיף

שחיטה

בצמרת האוצר

שר־האוצר, שימחה ארזיך, עומד לערוך שינויים אישיים במישרדו והיפטר ממרבית הפקידים הבכירים שנותרו בירושה מהממשלה הקודמת, המזוהים עם מיפלגת־העבודה.

בין המודחים יהיה גם מנכ"ל המישרד, עמירם סיוון. ארליך מתכוון ליצור בציבור את הרושם, כאילו נכשלה המדיניות הכלכלית באשמת פקידים אלה.

מדוע ביקש פרס

רשות מבגין?

בצמרת מיפלגת־העבודה נמתחת ביקורת שקטה על ח"כ שימעון פרס, על כי הודיע ביכלל מראש למנחם בגין על פגישתו הצפוייה עם המלך חוסיין, וביקש ממנו רשות לכך. לדעת המבקרים, היה על פרס להיפגש קודם כל עם חוסיין, ורק לאחר מכן לדווח על־כך לראש־הממשלה.

עלידי נטייתו המוגזמת להיות "בסדר", הכשיל פרס לא רק את היוזמה עצמה, אלא קבע גם תקדים שלילי.

פרס ועזר בשריד

בקרב ראשי מיפלגת־העבודה הובעה התמרמרות עלכך ששימעון פרס נותן לח"כ יוסי שריד לעבור על כל נאומיו לפני השמעתם.

אחדים מראשי מיפלגה זו טוענים כי לפני שמגיע לשריד לעבור על נאומי ראש־המיפלגה, זכאים לכך אנשים בכירים יותר.

כנסת בכל שבוע

המערך מתכונן לקרוא לישיבות מיוחדות של הכנסת מדי שבוע, בתקופת הפגרה של הכנסת, המתחילה בשבוע הבא.

כוונת אנשי המערך היא להשאיר עד כמה שיותר חברי־כנסת מטעמם בארץ, בעוד שרבים מאנשי הליכוד כבר הודיעו על העדרותם מהארץ בעת הפגרה.

ליבני ימשיך

מנכ"ל רשות־השידור, יצחק ליבני, קיבל בשבוע שעבר הבטחה בעל־פה משרי החינוך, זבולון המר, לתקופת־כהונה נוספת כמנכ"ל הרשות.

כהונתו הנוכחית של ליבני מסתיימת בחודש מרס הקרוב.

בלוך לרשות השידור

כתב "דבר", דניאל (דני") בלוך, עומד להתמנות השבוע עלידי שר־החינוך זבולון המר כחבר מליאת רשות־השידור והוועד־המנהל שלה.

כאשר מונתה המליאה, סירב המר למנות את בלוך, וקבע במקומו את איש מיפלגת־העבודה ישעיהו אברך. אולם אחרי התפטרותו של אברך, דרשה מיפלגת־העבודה כי הפעם ימונה בלוך, והמר נעתר לדרישה.

מאזינים לפלאטו

ח"כ שמואל פלאטו־שרון שלח מיכתבים ליועץ המישפטי לממשלה, ליושב־ראש הכנסת ולשר התיקשורת, שבהם טען כי על פי בדיקות אלקטרוניות שערכו מומחים בקווי הטלפון בביתו, קיימת האזנה לשיחות הטלפון שלו.

פלאטו דרש להסיר מייד את ההאזנה ולפתוח בחקירה מישטרתית כדי לברר מי האחראי לפעולה זו.

חליפה חדשה לראש־המשלחת

ראש־המישלחת הבא של ישראל בי או"ם, הפרופסור יהודה בלום, קיבל תקציב מיוחד לקניית חליפות, ערב יציאתו לניויורק. הוא דרש ממישרד־החוץ להעמיד לרשותו מכונית עם נהג שתיקח אותו מביתו בירושלים לבית החרושת "פולגת" בקריית־גת, כדי לרכוש שם את החליפות, וסירב לנסוע במכוניתו הפרטית.

בלום אף דרש, וקיבל, כותב־נאומים מיוחד באנגלית, שלא יהיה זה ישראלי השוהה בניויורק, אלא אמריקאי.

פגישות עם הלבנונים

השיחות בין קציני צה"ל לבין קצינים בדרגות מקבילות (אל"מ) מצבא לבנון, אשר נערכו בתחילת השבוע, יימשכו.

על־כך הוסכם בין שתי קבוצות הקצינים, בפגישתן האחרונה.

גולדנברג סירב

עורך־הדין אמנון גולדנברג, שעמד להתמנות כשר־המישפטים לפני שד"ש הצטרפה לממשלה, הוזעק ארצה והוצע לו תפקיד היועץ־המישפטי לממשלה.

גולדנברג סירב, ועל כן הוצע התפקיד לפרופסור יצחק זמיר.

קשר להעלמת הטביעות

עיריית תל־אביב הצליחה להשיג מעין קשר־השתקה. מאז פרצה שביתת המצילים, עושים כל כלי־התיקשורת יד־אחת ונמנעים מלפרסם מיקרים של טביעה בחופי הכרך.

בשבת האחרונה אירעו שלושה מיקרי טביעה. במיקרה אחד ליד ה"קאנטרי־קלאב", טבע אדם למוות.

הניסיון האחרון לשים קץ לשביתה נכשל כאשר הסכים מישרד־הפנים למסור את המחלוקת לבוררות — אך תבע למסור גם את אותן הנקודות שעליהן כבר הושג הסכם לפני שפרצה השביתה. לכך סירבו המצילים להסכים.

אזכרה לז'בוטינסקי

בחוגים שונים הוכעה תרעומת על האזכרה הממלכתית לזאב ז'בוטינסקי. עלפי הוראות ראש־הממשלה, אורגנה האזכרה עלידי צה"ל ונשאה את כל הסממנים של אזכרה ממלכתית.

על־פי החוק, זכאים לאזכרה ממלכתית רק אישי מדינה, כגון נשיאים, ראשי־ממשלה ויושבי־ראש הכנסת. גם לחוזה המדינה, בנימין זאב הרצל, לא נערכת אזכרה ממלכתית.

או־או לאדמון

שר־האנרגיה, הממונה על חגיגות ה־30, יצחק מודעי, הודיע לפירסומאי דויד אדמון, כי אם עד אמצע השבוע הוא לא יחתום על ההסכם בינו לבין נציבות שרות המדינה, שלפיו לא יוכל אדמון להמשיך ולעסוק בעסקיו הפרטיים כל עוד הוא מנהל חגיגות ה־30, יהיה עליו לעזוב את תפקידו.

אדמון ניסה להעביר את רוע הגזירה, אך מודעי, לאחר שיחה עם שר־החינוך, עמד על הפרדה מלאה בין התפקיד לעסקים הפרטיים.

העלייה־לרגל בוטלה

העלייה הגדולה לרגל, אשר תוכננה כאחד משני שיאי חגיגות שנות ה־30 (מיבצר חגיגות העצמאות) בוטלה השבוע עלי־פי החלטת הוועדה הבינמישרדית לחגיגות.

על־פי תוכניתו של מנהל החגיגות, הפירסומאי דויד אדמון, היה על אלפי יהודים מכל רחבי תבל להגיע לישראל ולערוך עלייה המונית לרגל לירושלים, אולם בשבוע שעבר התברר כי בגלל ליקויי תיכנון, אין כלל היענות למיבצע, והוא בוטל.

מנדלבאום יוחלף

שר התעשייה יגאל הורביץ עומד לפטר בקרוב את הד"ר משה מנדלבאום מתפקידו כיושב־ראש מועצת־המנחלים של "הבנק לפיתוח התעשייה".

פרנקל חעסוק בהפגנות

הכתבת לענייני מיפלגות של הרדיו, שרה פרנקל, תחל לכהן בעוד חודשיים כנספחת לענייני תרבות ועלייה בצירות ישראל בניו־יורק.

פרנקל, חידועה כמקורבת לראש־הממשלה, תעסוק בין היתר באירגון ההספרה וההפגנות למען יהדות בריתהמועצות, שמח שבי התמחתה בעת עבודתה ברדיו.

"גאל ידין מתחתן שוב

מנהל־משרד־הממשלה יגאל ידין עומד לשאת אשה בעתיד הקרוב: מנהלת מחוז ירושלים של קופת־החולים, ומי שהיתה הרופאה האישית של גולדה מאיר, הד"ר אליזבט פודקמינר. ידידיו של ידין טוענים כי הד"ר פודקמינר דומה דימיון מפתיע לאשתו המנוחה, כרמלה.

לקוראי

השולם הזה

מתוך רצון להימנע מעלייה חד־פעמית גדולה במחיר העיתון, בהתאם לדהירת האינ־פלציה, נוקטת המינהלה שיטה של העלאות־מחיר קטנות מדי פעם, לפי הצורך.

השבוע, בעיקבות העלייה בהוצאות הייצור, נאלצת המינהלה להעלות את המחיר ב־15%, ל־15 ל"י הגיליון. היא מקווה שגם הפעם יתייחסו הקוראים לדבר בהבנה.

HMK-419

HMK-55

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 823
תאריך: 30.7.53

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק, פירסם כתבת־שער נרחבת, תחת הכותרת „נגיב — בן־הברית שאבד", שעסקה בהחמצת האפשרות לקשור קשרים בין האומה המצרית, ששנה קודם לכן השתחררה מעול הכובש הזר, לבין האומה הישראלית, שהשתחררה חמש שנים קודם לכן. כתבת־הזוי מצולמת הוקדשה לכסכס בחירת מלכת־היופי, כמהלכו העניקה מלכת־היופי ד'אשתקד, מיכל הראל * את כתרה להמצלת דרילמן, מלכת היופי החדשה. מדור הפשע של השבועון הוקדש לטיפור חייה של סילביה ויטנברג, שהובא כלשונו, תחת הכותרת „ביצד הפכתי לפורצת".

כשער הגיליון: נשיא מועצת הפיכת הקצינים המצריים, גנראל מוחמד נגיב.

איש המחתרת שנמלט מן הכלא ✱ מנחם בגין

חוגג יום־ההולדת הארבעים ✱ השר יוסף בורג

מציע הצעה נגד ג'וס הבנות לצבא

מחתרת

הסורג כבר תזקן

משך שבוע ימים היה איש־המיסתורין של ישראל צעיר משופם (או משופם ל־שעבר) בשם שימעון בכר, לשעבר בעל תפקידים מרכזיים בלח"י ואחד מאנשי ה־מפתח של המחתרת־ללא־שם.

החידה התחילה עם הודעת המישטרה על בריחת שימעון בכר מכלא בית־דגון. ה־תיאור שלה, כמו תיאורים אחרים בחודשים האחרונים, היה קצת יותר מדי ספרותי: אנשים מן החוץ הגניבו לו מסור, העצור ניסר את הצינוק שבו ישב, השתמש במיש־חה מיסתורית מיוחדת, לבל תישמע החרי־קה. אחר הוא עבר את חצר בית־הסוהר, קפץ אל מעבר הגדר הגבוהה של הבניין, הכל בעזרת אנשים מן החוץ.

היתה זאת הודעה לא משכנעת. המיש־טרה סירבה לאפשר לעיתונאים לגשת ל־מקום ומנעה בעד צלמים את צילום החלון המיסתורי. „הוא כבר תוקן!" מילמל איש מרכזי במטה המישטרה.

המישטרה התבישה. כמו תמיד כשהמישטרה מונעת אינפורמציה מוסמכת מן הציבור, הגיעו ההשערות חיש מהר אל מעבר לגבולות הדימיון. לפי שמועה אחת, שוחרר בכר על־ידי אנשי הביטחון עצמם, אחרי שהלשין על חבריו. אולם חבריו של בכר צחקו למשמע שמועה זו.

השמועה השנייה: לא נחתך שום סורג, כי אם שלושה מאנשי המחתרת, לבושים במדי קצינים, באו ולקחו אותו „לחקירה". המישטרה התביישה להודות בכישלון.

אולם ההשערה שנתקבלה ביותר על ה־דעת היתה הפוכה: בכר ברח בכוחות עצמו, ללא עזרה. הוא לא השתמש ב־מסורית, גם לא במשחה מיוחדת, הוא פשוט פרץ את הסורגים בעזרת מכשיר שמצא במקום, וקיבל סיוע רק מחבריו במעצר, שעזרו לו להסיח את דעת השומ־רים. המישטרה לא סברה שפירסום האמת יוסיף לה כבוד.

היכן נמצא בכר? המישטרה חיפשה אח־ריו אצל קרובים וחשודים, עצרה אוניה בלב־ים, אסרה תייר בשם בכר, שעמד להיכנס למטוס בלוד, בדרכו לתורכיה. אר־לם בכר האמיתי נשאר בחזקת רואה ואינו נראה.

וחיקים

כל הלילה בערו המדורות והתופים היכו בקצב פראי. שיר רדף שיר והקפה זרם מן הפינג'נים אל הספלונים ועבר ב„נאג־לות" אינסופיות.

לעיני המתבונן הזר היה הדבר עלול להיראות כטכס דתי של חבורת פראים. לאמיתו של דבר היו אלה אנשי המחלקה הערבית** של הפלמ"ח, שבאו למיפגשם החודשי.

---

* כיום רעייתו של יצחק מודעי, שר התשתית והאנרגיה.

** נתארגנה בשנת 1940, כשסכנה של פלישה גרמנית איימה על הארץ. תוכנית האימונים כללה לימוד ההווי הערבי עד לפרטי פרטין.

אחת לחודש, כשהירח במלואו, מתכנסת חבורה של אנשים צעירים ממקומות שונים בארץ, כדי לבלות לילה בהבערת מדורות, בשירה, בריקודים ובסיפורי זכרונות וצ'ז־באתים. זוהי מסורת שהפכה כמעט מקו־דשת. חוק הברזל: אל לאיש לעצום את עיניו עד אור־הבוקר.

הכל התחיל באילת, לפני שלוש שנים. המחלקה, שנתפרקה מזמן, יצאה לטיול משותף. החוויה היתה כה עזה, עד שבדרך הטבע צץ הרעיון: מדוע לא לקיים פגישות כאלה לעיתים תכופות יותר? מאז ואילך אין הרעיים־לנשך מחסירים אף חודש אחד, בתוספת חגים ומועדים.

איש לא יעיז. ידידים רבים רגילים להצטרף לבילוי המשותף, אך נותני הטון הם, כמובן, הוותיקים. סמכותם היא מוח־לטת, כל אחד בשטחו שלו: איש לא יחלום להחזיק תוף בידו שעה שבמקום נוכח יצחק חדקי. הכל יודעים שהלם לבו תואם עם הלם התוף. אף אחד לא יעלה בדעתו להתנדב להכין קפה: זוהי מלאכתו של נוני. רק הוא מסוגל לשפוך אל החול סיר שלם מלא נוזל ריחני ומהביל, משום שנדמה לו שאין הוא הולם את רמתו ה־רגילה. ואכן, הכינוי משקה־המלכים איננו מליצה, כשהמדובר בקפה מעשה־ידיו של נוני. איש מלבד „שדד" (שמו האמיתי אינו ידוע לאיש: הוא נשכח מזמן) אינו יודע לקלות ולטחון גרגירי קפה באופן נכון.

אין לכינוסים אלה שום מטרה, מלבד אחת: להתעלות מחיי היום־יום האפורים בכרך, ולהיזכר בימים הטובים. מטרה זאת מושגת במלואה. כשאי־אפשר לחיות חיי הרפתקה ורומנטיקה, מסתפקים אנשי ה־מחלקה, באין ברירה, ביערב אחד לחודש.

בכתב יד

צעירי ישראל מדבירים גלים! היכן? היכן?

— היכן? — — — ביומן „כרמל"!

וכל העניין הוא צילום — מצילומי „כר־מל", כמובן... — של סירה ובה קבוצת תלמידי בית־הספר־הימי, קבוצה שיצאה ללמוד את מלאכת הדיג.

צילום זה מלווה ליווי פאטתי ביותר מפי הקריין המכריז ומודיע שצעירי ישראל יצאו להדביר גלים!

זה היה הליווי הקרייני בסימן קריאה!, ואילו סימן השאלה בא בתחילת היומן: „היכן? היכן?" הצילום הראה כמה חיילים על ציודם ונשקם מנסים לעבור ממקום למקום והקול קורא: חיילי ישראל — במשלטים? במילחמה — היכן? היכן?

לו ידעתי מיהו הקריין של „כרמל" הייתי מזמין אותו לקולנוע (על כרטיס של שוק שחור, כמובן) והיה רואה כמוני שכתוב מפורשות „עתודות" והיה חוסך לעצמו צער וייאוש, כמעט, שכן לא ידע „היכן, היכן?" וכמו כן היה רואה שהים לא היה „גלי" ביותר והיה מונע מצעירי ישראל את הטירחה „להדביר"...

ד. ב. מלכין

צנזורה

הצבועים והאריות

הצנזורים הראשונים היו, ברפובליקה הרומאית העתיקה, פקידים בכירים שתפ־קידם: עריכת מפקדי אוכלוסיה, הנהלת חשבונות המדינה ופיקוח על המוסר הצי־בורי. כאשר נפלה הממלכה הרומאית, לא נפל איתה הצנזור. בכל מקום ובכל תקופה בהם שיגשגו אמנות או ספרות, היה הוא, בדומה למבקר, הצבוע הגוזל מטרפו של האריה־האמן.

אכן, במרוצת הדורות איבד הצנזור שניים מתפקידיו ונותר לו אחד: ההשגחה על המוסר. הוא ביצע אותו בדייקנות של מנהל חשבונות, מתוך גישה פנקסנית. יצי־רות ספרות ואמנות בעלות ערך־עולם נפלו קורבן למושגים, אותם שאב מפנקסי החש־בון שלו.

בכך תמונת המישטרה שהופצה ב־ארץ, כדי ללכוד את איש־המחתרת שמעון בכר, שנמלט מהכלא.

אנשים

● בכינוס בית"ר העולמי הוצף **מנחם** (המרד) **בגין** זרי פרחים, שהוגשו לו על־ידי שתי ביתריות צעירות. הסיבה: לפני ימים מספר מלאו לו ארבעים שנה. אמר בגין: „מעניין, כשהייתי צעיר קראו לי זקן, עכשיו, כשהזדקנתי, ישנם כאלה ש־חושבים אותי לצעיר מדי."

● בשיחה פרטית עם ידיד רווק הציע שר־הדואר, **ד"ר יוסף בורג**, העייף מן הוויכוחים על חוק השירות הלאומי לבנות: „אל תחמיץ את השעה. זהו הזמן המתאים להתחתן. הבנות הן כל כך זולות עכשיו!"

● במסיבת עיתונאים שנערכה עם שר־החוץ **משה שרת**, במיסעדת הסה בירו־שלים, הוגש מרק חם. התרעם השר באוזני מזכירו, ואמר: „רשום לפניך — אנו נזמין אותם בחורף, ונגיש חמיצה קרה."

כך נפסלו בין היתר:

רוחות לאיבסן, מחזות משל שו ואוסקר ויילד, ובתקופה מאוחרת יותר: מחזות משל ליליאן הלמאן וסארטר וספרים רבים.

ערווה מותרת. בארץ־ישראל היתה קיימת צנזורה מאמצע שנות העשרים. היא היתה מושתתת על חוק אנגלי והיתה ליב־רלית מאד, והקפידה רק על כך שסרטים ומחזות הפוגעים ברגשות דתיים לא יוצגו באיזורים מסויימים בארץ. תמונות ערווה, כמו בסרטים אגם הנשים ואכסטזה, לא זיעזעו את הצנזורים הבריטים. לעומתם, נבהלו מגוף האדם הצנזורים הישראליים, שמונו עם קום המדינה ואשר ירשו את מקום הבריטים ולא את גמישותם.

האגרופים הכבדים של הצנזורה הישר־אלית החלו לרדת על מפיצי הסרטים, מג־הלי התיאטרונים והקהל, במהלומות כב־דות, בייחוד בעת שילטונו של פקיד מיש־רד־הפנים יעקב אברזי במועצה לביקורת. הוא ואנשיו החלו פוסלים סרטים ומחזות על ימין ועל שמאל.

השקפת הצנזורה בקשר לערווה ולארו־טיקה היא, כי הם מהווים גירוי מיני ועל כן הם אסורים. פיתוח השקפה זו בדרך ההיגיון יביא למסקנה שאברי המין הם מום נורא שעל האדם לשאת אותו על גופו מאין יכולת לסלקו על־ידי ניתוח פלסטי. כי הפעילות המינית, כמו הצחוק, היא תופעה אנושית טבעית, זוהי עובדה שהצנזורה טרם הכירה בה.

אחד מעשרה. בשנים האחרונות פסל הצנזור הישראלי מספר גדול של סרטים ומחזות, ביניהם יצירות מופת, ופקד על קיצוצים במספר רב מזה. את פעילותו עוטף הצנזור במעטה של סודיות ושמות הסרטים הנפסלים אינם מתפרסמים כלל.

לפני שבועות מספר סולק אברזי מתפ־קידו, ובמקומו נתמנה פקיד אחר של מיש־רד־הפנים, שמואל ב. ישעיה. הוא הזמין אליו את מבקרי הקולנוע, וניסה להסביר להם כי הצנזורה בישראל היא ליברלית.

אלא שהתמונה היתה שונה לחלוטין: במשך השנה האחרונה נפסלו להצגה ב־ישראל לא פחות מאשר 27 סרטים. כלומר, יותר מאחד מכל עשרה סרטים חדשים ש־הגיעו לארץ. קפדנות קטנונית כזאת היא ללא תקדים בארץ דמוקרטית.

בלילות הקיץ החמים שום דבר אינו קורה...

...עד שמגישים גלידת זהב שטראוס* בקפה קר עלית.

„המזגן עובד לשוא ואתם צמאים עכשיו
אז יש לי רעיון של זהב (אומרת המארחת)
מה בדבר קפה קר?"
(היא אמרה ICE COFFEE)
„הולך (אמרו האורחים)
ותביאי גם חמוצים."
(צחוק).

* גלידת זהב מוקה-וניל על בסיס שמנת.

טוב לי עם קפה קר עלית עם גלידת זהב שטראוס מלאת טעם

"תשלובת פולגת"
מנירת סוף העונה

בגיר

חליפות, ז'קטים,
בלייזרים, מכנסיים
ודגמים אקסקלוסיביים של
PIERRE CARDIN

רשת חנויות
אומן

Lee

חליפות וז'קטים
ספורטיביים, מכנסיים,
ג'ינס, חולצות,
אוברולים, **חליפות ספארי.**

ליידי בגיר

חליפות, בלייזרים, מכנסיים,
חצאיות ווסטים.

בגדי־ים לנשים וגברים.

הנחות גדולות

תל־אביב:
אומן רח' אלנבי 100
בוטיק פייר קארדין, רח' אלנבי 32
ליידי בגיר, רח' אלנבי 32

פתוח רצוף מ־8:30–19:00

ירושלים:
אומן דרך יפו 42 (ככר ציון)

חיפה:
אומן רח' הרצל 18 (בית הקרנות)

פרסום מכניק

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גליונות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: איי תבור • עורך תבנית: יפי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קריאה יקרה,

בשבוע שעבר הופיעה על השער ה־קידמי של העולם הזה (2134) תמונה שלא בנקל תפסו הקוראים במבט הראשון את אשר בה.

היה זה תצלומו של מנחם בגין בלי מישקפיים — מראה נדיר ביותר. נדמה לי שמעולם לא הופיע תצלום כזה לפני כן. בגין חובש מישקפיים מילדות. אני זוכר תצלומים כאלה רק מתקופת המח־תרת, בשתי תעודות־זהות מזוייפות שלו, האחת על שם הרב ישראל סבובר, השנייה על שם איש־העסקים הגרמני יונס קניגס־הופר, הופיע בגין בלי מישקפיים. אך אז היה בעל שפם, ששינה את פניו לגמרי.

בגין בלי מישקפיים נראה כמעט כאדם אחר: פניו חשופות, אמיתיות. נדמה כי המישקפיים, שהפכו חלק מאישיותו, מסווים את פניו לא מעט.

■ ■ ■

איך צולם תצלום זה?

אולי חשבת שהשגנו אותו בדרכים מחו־כמות, באמצעות מצלמות נסתרות. לא כן. צלם־המערכת שלמה סתר עמד ביציע ה־כנסת, בעת אחד הדיונים האחרונים, וצילם את מושבי הממשלה, כאשר בגין הסיר לרגע קט את מישקפיו, אולי מתוך שיע־מום, אולי כדי לנקותם, זה הספיק.

בזה כוחו של התצלום הדומם.

אתה רגיל לצילום הקולנועי והטלוויז־יוני, התופס את האדם בתנועתו. התנועה היא חלק חשוב מהתבטאותו של בעל־חי, ושום תצלום דומם אינו יכול לתפוס אותה.

אולם התצלום הדומם נותן משהו, ששום סרט טלוויזיוני או קולנועי אינו יכול לתת — אלא־אם־כן הבמאי מקפיא לפתע את התמונה. הוא „מנציח" דבר שקרה במשך שבריר של שניה, שהעין הרגילה לא היתה מסוגלת לקולטו.

הבעת־פניו הצוהלות־משתוללות של שח־קן־כדורגל ברגע של בעיטת השער, מבט־הכאב של חייל ברגע שחברו נפצע ל־עיניו, התנועה הערמומית של פוליטיקאי

בגין בתצלומו של פן
לא על השער

ראו את בגין מסיר לרגע־קט את משקפיו, ומרכיב אותם בחזרה. הם לא שמו לב לכך. לא היה בכך שום דבר מיוחד. רק העין החדה של המצלמה, שהקפיאה את הרגע ההשתהתה על פניו של ראש־הממשלה, גילתה את בגין החשוף.

בגין שבתצלום אינו נראה חולה או מותש. יסבר כי אין רואים אותו — התמונה הדוממת „תופסת" אותם, והם קיימים לעד.

כאשר צילם סתר את התמונה, היה יציע־העיתונאים של הכנסת מלא. אנשים רבים אני מציין זאת, כדי להפריך מראש כל חשש שעלול היה לכרסם בלבו של ראש־הממשלה, שמא היו לצלם כוונות־זדון נסתרות. הוא פשוט רצה לצלם תצלום טוב. ותצלום טוב הוא תצלום המראה משהו שהעין אינה תופסת בדרך־כלל.

לפני שבועיים פנה ראש־הממשלה אל הצלמים בדברי־תוכחה. בעוד מצלמות הטל־ויזיות משתהות על פניו ורשם־קול הטל־ויזיה מקליט את דבריו, טען בגין כי הכתבים והצלמים עורכים עליו מצוד, מתוך כוונת־זדון לתאר אותו כאדם חולה. אין הם מצלמים אותו מלפניו, אלא מן הצדדים כדי לגלות עצמות שאינן מכוסות בבשר, כדבריו.

זוהי, עם כל הכבוד, שטות. הצלם מבקש להנציח מה שיש. יתר על כן: הוא מבקש להנציח מה שיש, שלא נראה עד כה, או בזווית שלא נראתה עד כה.

נכון, אין הוא מתעכב על הזווית המקו־בלת ביותר — זו שמלפנים. הוא מחפש זווית חדשה מן הצד, מלמעלה, מלמטה. הוא באמת מבקש „לצוד" — אך לא את העצמות החשופות של ראש־הממשלה, דווקא, אלא תמונה חדשה, מעניינת, שעין הקורא לא תדלג עליה מבלי לראותה, אלא תשהה עליה ותתבונן בה שעה ארוכה.

■ ■ ■

בשעתו חדר צלם העולם הזה, פטר שלהם, לגלות את האמת על מצב בריאותו של מועמדם הראשי.

אולם לפטר פן לא היתה כל כוונת־זדון, וגם לא לשולחיו. כוונתנו היתה אחת ויחידה: להראות את האמת. בגין עצמו, שאז עדיין לא חשב כי „צדים" אותו, הבין זאת היטב. הוא התייחס אל הצלם יפה, כימעט בחיבה, סיפר לו בגלוי כי היה על סף המוות.

אגב, לא פירסמנו את התצלום ההוא על השער. מבחינה עיתונאית טהורה, היה

בגין בקניגסהופר
בלי מישקפיים —

בגין כשפם
עם שפם

אותו צילום ראוי לכך, וגם תוכנו הצדיק זאת. אך חששנו שמא ייראה הדבר כהת־ערבות במערכת־הבחירות, והתאפקנו.

■ ■ ■

אין ספק שאם יש על פניו של ראש־ממשלה — יהיה אשר יהיה — סימנים של מחלה מתישה, עייפות מוגזמת או סימנים אחרים העלולים להעיד על פגיעה בכושרו לשאת בעול — חובתו של הצלם לגלות סימנים אלה, וחובתו של עיתון לפרסם את התצלומים. מי שחושב אחרת, מי שרואה בכך צייד אכזרי ובלתי־אנושי, מעיד על עצמו שאינו תופס את חובתו של עיתון במישטר דמוקרטי מתפקד.

בשבוע שעבר התפאר מנחם בגין בכך שעזר להעלים מעיני הציבור את מחלתו האנושה של ראש־הממשלה לוי אשכול. הוא ראה, לדבריו, כיצד מובילים את אשכול בכיסא־גלגלים, וכיצד התמוטט ב־לישכתו. אך לא גילה זאת לאיש.

מותר היה לבגין, כחבר הממשלה דאז, לנהוג כפי שמצא לנכון. אך אילו היה צלם העולם הזה מגלה את אשכול במצב זה, הוא היה מצלם אותו. ולמרות היחסים הטובים ששררו בין אשכול ובינינו, היתה מערכת העולם הזה מפרסמת תצלום כזה בלי כל היסוס.

במישטר הדמוקרטי, הציבור צריך לדעת. ועל העיתון לדאוג לכך שייידע.

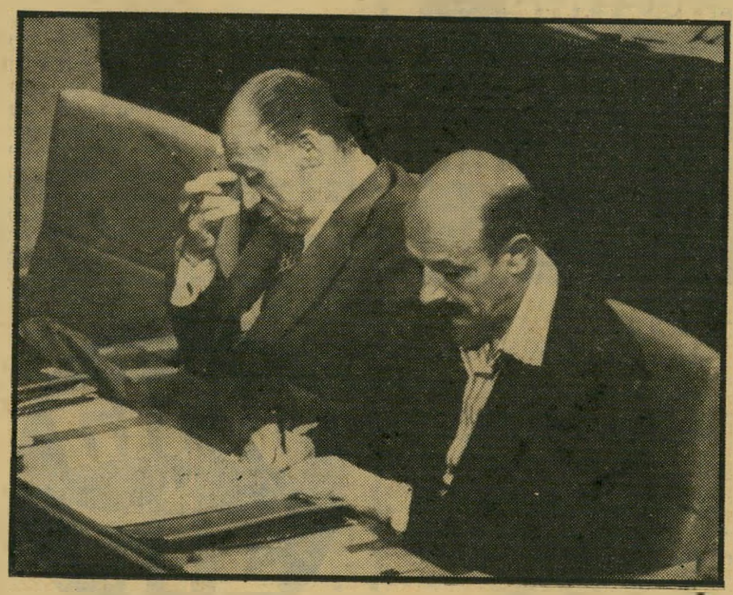

בגין מוריד את המישקפיים —
האם יש לציידים —

— ומנקה אותם
כוונות זדון?

פן, אל בית־החולים שבו היה בגין מאושפז, ערב הבחירות, והנציח את פניו הצנומות, שגילו בבירור את עיקבות התקף־הלב.

לתמונה זו (העולם הזה 2066) היתה, לדעת כל בעלי־הדבר, השפעה ישירה על מערכת־הבחירות. היא אילצה את מנהלי המערכה מטעם הליכוד לשנות את הקו

מכתבים

הטפיחה על עם ישראל

כרגיל אחרי כל מילחמה, מרים עם ישראל את יד ימין וטופח על כתף שמאל, לאמור:

● „בכבישים, כל נהג עוצר לחייל ל־טרמפ".

● „חברות־התעופה עמוסות חיילי מיל. השבים לשדה המערכה".

● „בכבישים הקימו מיסעדות חינם לחיילים היוצאים אל, והחוזרים מהקרב, וכו'.

במילחמה הבאה עלינו לרעה ייכתב סעיף נוסף:

● „בנות ישראל המתנדבות לעזרה, איגן דורשות תשלום".

יואב צורן, גרופית

● ● ●

חברון בפאריס

אולי מעניין אתכם לדעת כי הסיפור על אהבת התמיניה והערבי מחברון, שהופיע

הכותרת ב„ליבראסיון"
פירסום עולמי

בהעולם הזה (2128), **הועתק** במלואו ב־עיתון השמאלי כאן, ליבראסיון, תוך כדי ציטוט דיבריכם.

הוא היכה כאן גלים.

שושנה גיץ, פאריס

● כותרת הכתבה שהופיעה בראש ה־עמוד הראשון של ליבראסיון („שיחרור"), והמשתרעת על פני שני עמודים — **ראה גלופה.**

● ● ●

גילי גיוסקי

ולכבוד מחלקת „גיוס בנות", צה"ל.

אני הח"מ, גילי גיוסקי, בת 18, שמי־ניסטית המחוייבת בגיוס לצה"ל, מצהירה בזה סופית, שאפילו יעשו שמיניות באוויר, איני מתייצבת לגיוס ולא איכפת לי להיות נפקדת, יען כי על פי חברי־הכנסת הנכבדים מאגודת־ישראל, כל בת המת־גייסת לצה"ל היא פרוצה ועוברת על חוקי המוסר והצניעות. תהיות ואיני עדיין פרוצה ולא עברתי עד עתה על חוקי המוסר והצניעות, הרי שאם אתגייס אהיה צפויה לסקילה. ומי בזמננו רוצה בכך?

הנני להציע לאגודת־ישראל וגרוריה לדגול בכל תוקף בסיסמה „שלום עכשיו", בכדי שלא יהיה בכלל צורך לגייס את הבנות מחר.

גילי גיוסקי

הביא לדפוס: **זאב שהובסקי,** ת"א

מאותו הזמן: כשמעיק מורא המבוכה גם הנבחנים מורים ביד חזקה.
פרדוכס:
הקיצוניים בלאומניותם חסים על בנו־תיהם ובניהם.

ברצינות: הרב שלמה לורנץ אמר ב־שיחה עם כלכלנים ברדיו החייבים להישמע: כלכלתה של חיילת עולה ל־צה"ל 60% מהמשכורת שהיא יכולה להר־ויח בעבודה אזרחית. מלבד זאת היא מחזירה את אחזקתה רק ברבע מתקופת שירותה. לכן עשו חשבון, עם עפרון ביד: העניקו פטור לכל הבנות משירות צבאי והקימו גרעין של קבע בתפקידים מיקצו־עיים, עם משכורות מקובלות במשק. זה זול יותר מהמצב הקיים. תופתעו, אבל הכלכלנים שבצוות העימות עם הרב הש־תתקו לגמרי לשמע החשבון.

אורי גרבץ, קרית אתא

ויכוח לא מראיג

אני קורא של עיתונכם מאז 1954, ונהנה במיוחד מפרופילים אישיים המשק־פים כושר־אבחנה פסיכולוגי מעמיק. אחד הפרופילים המוצלחים בעיתון (כל הגיליונות של השנים האחרונות שמר־רים אצלי) הוא זה של שמעון פרס.

אחזור על כמה מזפיינים: אדם אמ־ביציוזי שצמח מתוך המגנגון, תכנן ובעל יכולת מאניפולציה, מומחה לתדמית וליח־סי־ציבור — אך מאחרי המסיכה הסימ־פאטית מסתתרים ריקנות, אופורטוניזם וחוסר עמוד־שדרה מוסרי. בגיליון 2058 מיום 9 בפברואר 77' ציינתם כי פרס מנצל את צה"ל למילחמה נגד רבין. בעמוד 21 של אותו הגיליון הוא מוגדר כ„רב־נגלים עם קסם אישי."

למה כל התכונות האלה אקטואליות כעת? פגישתו של פרס עם סאדאת היא ביטוי לתכונותיו. סאדאת מדבר בשתי לשונות: לשון מתונה בחדרי־חדרים, עם נציגים ישראליים ואמריקאיים, ולשון תוקפנית כלפי בית. מהי כוונתו? כלומר, איזו לשון היא־אמיתית?

אם סאדאת נאלץ לשמור את דיעותיו המתונות האמיתיות בסוד, איך יוכל להגיע להסכם מתון? המסקנה: המתינות יסודה בשקר, והיא נועדה לזרוע פירוד בתוך המחנה הישראלי — ובין המחנה הישראלי לאמריקאים. עובדה זו ידועה לשמעון פרס יותר מאשר לכל מנהיג ישראלי אחר מתקופת שילטון המערך. פרס מגלה את פרצופו האמיתי בכך שב־מאבקו נגד ממשלת הליכוד אינו מתבייש להיתרם ולשמש כלי־שרת בידי המצרים.

צדק, לדעתי, ראש־הממשלה, ששאל את פרס אם אכן הסכים סאדאת לפשרה טריטוריאלית.

בסיכומו של דבר, הוויכוח לא מדאיג. השאלה היא רק אם „מנהיג" כזה עשוי אי־פעם להחזיר את המערך לשילטון. חוששני שלא.

בני נוימן, פתח־תקווה

● ● ●

גולדה חיכתה

„לאסוננו, הממשלה הזאת הולכת בדרך שאינה מביאה שלום" (גולדה מאיר, הארץ, 24.7).

זה נכון, גברת מאיר, אולם נשארו עדיין אנשים בני גילך הזוכרים היטב את כל מעשייך במשך כל שנות שילטונך. מה

(המשך בעמוד 10)

כמו בכל השנה, תיווכח גם השבוע כי שום דבר לא בא לך בקלות. אתה נדרש לא אחת להשקיע מאמצים שאינם עומ־דים בשום יחס לתוצ־אות. בני מזל טלה שעיסוקיהם קשורים בידיהם, יהיו ברי מזל יותר. ילדים שיוולדו השבוע יצטיינו בעתיד בבריאות מעולה וב־אינטליגנציה מעל לרמה. מאורע הקשור באיבוד ידיד יעיק עליכם השבוע. בן מזל טלה עשוי להצטיין בספורט ולזכות ב־פעילות זו להישגים יוצאים מן הכלל.

* * *

המתח עולה — ועוד עתיד לעלות, בטרם תראה נחת מפעילותך הנוכחית. העיקר הוא לא להסתכסך, השבוע, עם אנשים נוספים. לקחת את הכל בשקט, ולעשות טובות, כש־אתה נדרש לכך. גם אם האנשים שמבקשים זאת ממך, הם בלתי־נסבלים. בכלל, קצת מאמץ לא יזיק. שינויים רציניים יחולו עם הירח החדש ביום א' הבא.

* * *

כמו בשבועות האחרונים, הבעיות המר־כזיות שלך הן: חוסר־הכסף ושיעמום. במישור הפינאנסי אין רגיעה. מוטב שתת־חיל לחשוב על חרי־גה קיצונית מעיסוקיך — הרגילים. אם לא תשנה את המצב, אתה עשוי להיתקע לצמי־תות. במישור הרומאנ־טי, בת תאומים, אין עוד טעם רב לרומא־נים הקצרים והקלים. שמא תחשבי על משהו קצת יותר רצי־ני? מצד שני, דווקא האדם המדבר הרבה, איננו האדם המתאים לך ביותר.

* * *

אחרי שנה רצופה אכזבות ומרורים, סוף־סוף זה הגיע: תוך שבועיים אתה מועלה בדרגה, וזוכה לשכר ויחס בהתאם. **אם רק** תיזהר מלהפוך ל„עבד כי ימלוך" — **כי** אז ודאי שהעלייה **בדרגה** הבאה **תהיה** הרבה יותר קרובה, **ובטלת** אפקט הרבה יותר משכנע. שיחת טלפון עם מישהו מעיר אח־רת, תביא לתמורות רציניות בתחום החברתי בשבוע הבא. כדי שלפרי יהיה ערך, עליך לפתוח בפעולה.

* * *

שמע לעצת זקנים וחכמים ממך. בדרך זו תצליח להתגבר על קשיים רבים, ולהימ־נע מעשיית טעויות. זכור כי הטיפש לומד משגיאותיו־הוא, ואי־לו חכם, משגיאותיהם של האחרים. אמת־חיים זו נכונה גם ל־גבי חייך הרומאנ־טיים, וגם אם נראה לך שספגת אצלה מפ־לה — אל תתייאש, נסה שוב. כוכבי מורים כי דווקא בסוף־השבוע קיימים כל הסיכויים שתזכה להצלחה סוף־סוף.

* * *

אתה נמצא שוב בנקודה שאתה שונא — אבל לה אתה זקוק כדי לפעול כמו בן־אדם: בקו־הגנה. תוק־פים אותך חזק, וחזקה שתדע כיצד לפעול כדי להשיב מילחמה־שערה, או למנוע את פני ה־רעה. בת־בתולה: חב־רה קנאית עלולה לק־חת אותו ממך. אך אם הוא חשוב לך באמת, או אם חשוב לך לסדר אותה — תזכי לבר־נש מתוק. בת בתולה לבשי סגול בהיר.

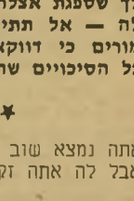

יום שלישי הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הק־פד, איפוא, לא לק־בל כל החלטה מר־חיקת־לכת ולא להס־תבך. בכלל, נסה לנצל את השבועיים הבאים לריכוז מחדש, לעבודה שוטפת, ולחידוש קש־ריך עם האהובים עליך. בת־מאזניים: אל תז־ניחי אותו. גם ל־אחרים יש בעיות. לבשי ורוד או אדום.

* * *

בדומה למלח מנוסה, הייה נכון לזוז עם כל רוח. העיקר — שלא תיתקע במקום אחד, שלא תקבל הת־חייבויות מרחיקות־לכת, ושלא תבטיח הבטחות. אתה עשוי לגרום צער לאשה מבוגרת, וגם עשוי ל־הביא לידי ניתוק עם גבר השוחר את טו־בתך. אין זה שבוע לרומנטיקה. מסעות קצרים יביאו הנאה.

* * *

השבוע עליך לשים קץ לבטלנות! כמה זמן תוכל עוד לשבת ולחלום בהקיץ, ו־מבלי לעשות אפילו את אותם דברים המוגשים לך על מגש כסף? זהו שבוע מצויין לתיכ־נון למוח קצר ובינוני; בעוד שבועיים־שלושה תוכל לעבור למעשים, ובקצב נמרץ ובלתי־רגיל. הקפד על סילוק מיכשולים מן הדרך, ו־שלם חובות קטנים ו־טורדניים. אך היזהר, בן קשת: מתפזרה מסוכן עלול לצוץ בשטח, אם לא תדע לשמור עליה. הימנע מטילים. לבש לבן.

אוף! חשבת שלא תעבור את זה, נכון? אבל עדיין לא הגיע הזמן להירגע. רק עכ־שיו אתה זקוק לכל כוח־הריכוז שלך ולכל העצבים שלך. בת גדי, קחי עמך בידיים. רומאנים הם דבר חשוב, אך בריאותך עדיפה. קשר מישפחתי יגרום לך לעונג בלתי־צפוי. היזהרי משפעת בייחוד בעונת־מעבר זו. לבשי תכלת.

* * *

הוויכוחים והמריבות שאתה שותף להם לא יעזרו להפגת המתח, אלא רק יגרמו לך ל־דפרסיה. במייוחד הימ־נע מאי־נעימויות עד יום ראשון, אז תתחיל להרגיש בהפגת המתח. התאזר בהרבה סבלנות. לך לראות סרט טוב, רציני, לבד, או עם חברה, ותיווכח שצפוייה לך הנאה לא קלילה.

* * *

עירנות רוחנית תאפשר לך להתגבר על כל מיני התנגדויות צפויות ובלתי־צפויות. רעיון מבריק, אם יבוסס על־ידי תיכנון לעומק, עשוי לעצב את עמ־דתך הציבורית בצורה ובמידה בהן טרם נת־נסית. זהו שבוע טוב לביקור אצל התופרת. אל תסמוך על ידידים. עשה הכל בעצמך.

שמע בקול אבבא.
קנה נשיונל.

שמע בקול להקת אבבא.
שמע בקולם של ביורן, אנה, בני ואינפריד משוודיה,
חברי להקת הפופ המצליחה ביותר בעולם,
אשר מכירות תקליטיה שברו את כל השיאים מימי
החיפושיות ועד היום.

חברי להקת אבבא יודעים להגיע לאיכות מוסיקלית
מרשלמת. הם רכשו לעצמם מערכות סטריאו
ורדיו טייפים מתוצרת "נשיונל" לשימוש מקצועי,
להנאה מושלמת בבית ולהאזנה למצעדי הפזמונים
מכל העולם.

שמע בקול חברי להקת אבבא.
הם יכולים להרשות לעצמם לרכוש את הטוב ביותר בעולם –
והם ממליצים בכל פה על "נשיונל".

אחרי הכל, הקול של אבבא קובע הכל.

National

צעד קדימה אל המחר.

נא-נל

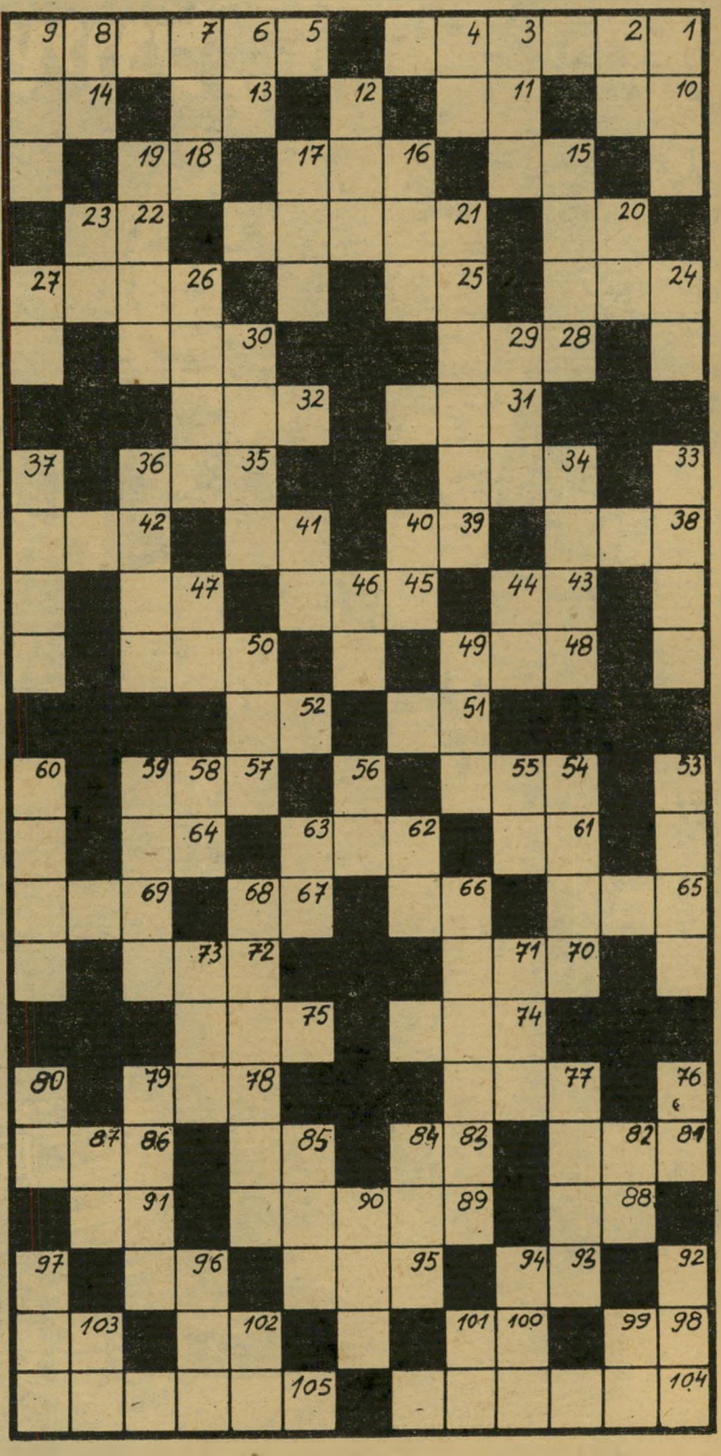

מאוזן:

1. אציל סיני; 5. אריג צבוע אדום; 10. רטוב במיקצת; 11. בת־קול; 13. כן, בספרדית; 14. לשד העצמות; 15. שן הפיל; 16. פרח־נוי; 18. מן ההורים; 20. ועוד, בתוספת; 21. מבני המן; 22. בלוטת־הנקה; 24. הלא; 25. מכלי השחמת; 26. בהשאלה: מטומטם; 28. נוכח; 30. חיית־שעשועים; 34. נוזל החיים; 32. ארוכה; 34. עובד בית־המרחץ; 35. זאטוט; 38. מעונות השנה; 39. מילת חיוב; 41. בהשאלה: עלוב־נפש; 42. אליגוריה; 43. מלחין גרמני; 45. אי־יודאות; 47. כיוון ש־; 48. ישב אל השולחן; 50. לפני; 51. מזמר; 52. כעס גדול; 54. סירה קטנה; 57. אבן טובה; 61. מטולם הצלילים; 62. גוף העץ; 64. כמו 15 מאוזן; 65. ... פה"י; 66. אדון; 67. שופט; 69. כי; 70. יצהר; 72. זרוע צבאית; 74. מספיק; 75. מגילה; 77. עירמת גרעינים; 78. תוספת; 81. מדרגה; 83. מאור קטן; 85. מלכסיקון הבקר; 86. בהמות בית; 88. יבשה מוקפת ים; 89. הודיע; 91. מצבת־זיכרון; 93. מינחה; 95. עיר אירופית; 96. פרי־בטן; 98. מגעול פטנטי; 100. נועם, רוך; 102. אם הפנינה; 103. מגיע; 104. עץ הגדל בארץ; 105. אי־תלות.

מאונך:

1. תבלין מצוי; 2. מן השוואים; 3. שוקת; 4. מן הגפיים; 6. שקט! 7. דרך, באיטלקית; 8. מיקווה־מים ענק; 9. במקום; 12. עץ נודע מן הלבנון; 15. טשולנט; 16. בדיחה, באידיש; 19. פידבק; 20. מתגורר; 21. מלחינה ישראלית (ש"פ); 23. קפל בבגד; 24. תבלין מיוחד לקפה; 26. מכלי התיזמורת; 27. בגד־שרד; 29. ספינת המידבר; 30. סנדוויץ'; 33. כלי המשמש לניסור; 34. צעצוע נפוץ; 36. כסף; 37. לכאן; 40. פלא; 41. ריקבון; 44. כיסא־כבוד; 46. נהר באיטליה; 47. מן המצעים; 49. מקדים את הרעם; 50. מישני לעיקר; 53. סובייקט; 54. נאמר על־ידי בנו של המת; 55. מחצית מישחק־ילדים פופולרי; 56. ישפריץ; 58. אומר; 59. גוש זהב; 60. סמל השלום; 62. נוכרי; 63. נצח; 66. לחן; 68. קיבוץ בנגב; 71. בשורה; 73. נמל עתיק בארץ; 76. להבה; 77. דרך סלולה; 79. קיבוץ בנגב; 80. מידת שטח; 82. מין מידה; 84. כזו היא המכונית; 85. כופר בעיקר; 87. משתחווה; 90. רעל; 92. שפכים; 94. הידד! 96. אולם; 97. עוף לילי; 99. מילת תנאי; 101. עוף טורף; 102. עולז; 103. בתוכו.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

עשיתם את וכל עוזרייך על־מנת לקרב את השלום?

חיכיתם ליד הטלפון וכו'.

ברור שיש לשלם עכשיו ביוקר עבור ההזנחה הפטאלית חסרת חוש־המציאות הזו. בשנה הבאה יהיה המחיר גדול עוד יותר. זה ברור לכל אזרח בן־גילך, להוציא את „אנשי הסגולה" שהם כיום חברי־כנסת, וחושבים שהם מבינים משהו.

מאיר בלומברג, ראשון־לציון

● ● ●

לא בחיל ולא בכוח

ב־4 ביולי השנה אמר מפקד מישטרת מרחב חיפה בגלי־צה"ל, כי שיעור הפשיעה במרחב חיפה ירד באחרונה, ואין הוא יודע מה הסיבה לכך.

לי נראה שהדבר נובע מכך שלפחות אחוז אחד של תושבי האיזור למד את

טכניקת המדיטאציה הטראנסנדנטאלית (בקיצור: מ"ט), והם משפיעים באורח לגמרי לא מיסטי על סביבתם. סביר שיהיו קוראים שיגחכו למיקרא דברים אלה, אבל:

בכנס הבינלאומי השני למצבי לחץ פסיכולוגי בעיתות מילחמה ושלום, שנערך באחרונה בירושלים, הירצו שני מדענים מחו"ל — ד"ר דומאש וד"ר ריגבי — על נושא זה והביאו, בין השאר, מחקרים המראים שבעשרות ערים בארה"ב, שהיה בהן לפחות אחוז אחד של אנשים שלמדו מ"ט, חלה ירידה בשיעור הפשיעה, ככל שראיתי, קיבלו באי הכנס מחקרים אלה ברצינות, וחלק מהם אף מחאו כפיים.

אין זה המיקרה הראשון בארץ, שמפקד מישטרה שבאיזורו יש לפחות אחוז אחד של אנשים שלמדו מ"ט, מוסר על ירידה בשיעור הפשיעה.

ככל שיגדל בארץ שיעור המתרגלים מ"ט ואת טכניקות הסידהיס של המ"ט, תלך תופעה זו ותתרחב ותקיף מקומות נוספים, ובסופו של דבר יחדל ממוצע הפשיעה הארצי לעלות ויתחיל לרדת. אין זה עניין של שנים, ואנו פשוט נחכה וניווכח.

שמעון זיכר, נתניה

● ● ●

מים גנובים ימתקו

מה הרעש שהוקם בגלל פגישת פרס עם סאדאת?

מאז ומעולם בחרו להם אנשים, אשר חיי האישות שלהם לא עלו יפה, דרכים חדשות להפריח בהן את הפוטנציאל הרדום שלהם — ולא חדלו לחפש נתיבים חדשים לאושר.

היות שיחסי סאדאת־בגין הגיעו לנקודת ניוון ולא צפויה להם עוד כל עדנה — פנה סאדאת לשביל צדדי.

ומי כמו הקוראו(ת) המבין (ה) בעניינים שבינו לבינה יודע. שמים גנובים מתוקים פי שבע...

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

וידויו של חובב פוליטיקה

שנים התהלכתי בהרגשה הנוראה, שכל הפוליטיקאים רובצים בגוש־טינופת שאותו מהווים הם־עצמם, ובהרגשה המתסכלת לא פחות, שכל הגושים הגדולים מעוניינים בתפנית פוליטית אחת ויחידה: שמירת השילטון (עיין חוק באדר־עופר).

סוף־סוף, אחרי תקופה ארוכה, חדרו ניצוצות תיקווה לליבי: יש סיכוי! לא הכל קודר!

הם החלו צצים בעיקבות החזרת התוכנית הסאסיריית ניקוי ראש, כשאת דובי גל המצויין מחליף גראוצ'ז מארכס האגדי, המתמחה באחרונה בדיווח על מצב בריאותו של ראש־הממשלה. אגב, רוה"מגן היקר מתקנא כנראה בהצלחת שלישו, ופתח גם הוא בסאטירה, שהפרק הראשון בה דן בכביש חדש שאותו כינה „בדרך הישר בה נלך."

ניצוץ נוסף לחוש־הומור (והפעם בריא) מצאתי אצל דני רוזוליו אשר, כפי שקראתי השבוע בהעולם הזה, דרש בפת מלא שידור חוזר של המקאמה המעולה של פייסי גרופר על גיוס בנות דתיות, ואם נשתמש בשפת המקור: „עוד הפעם! עוד הפעם!"

מצב־רוחי באופן כללי מרומם בתקופה האחרונה. מאז היותי ילד חונכתי על־ידי הורי לדעת, כי בארץ קיימת רק מיפלגה צודקת אחת: המערך. איזו מילה נפלאה! מערך תותחים אקס־סוציאליסטיים כבדים כגולדה, דיין וגלילי. אנשים נפלאים, המתייצבים כצוק איתן מול הגלים האכזריים נוסח יוסי שריד, מפ"ם ושאר עוברי ישראל...

מגיל חמש חיכיתי לרגע שבו תינתן לי הזכות הגדולה להטיל לקלפי את ה„אמת" כולה. אך, לא עליכם ידידי, בגיל 17 חל מיקרה מצער. בבית־ספרי ניתנה, משום־מה, זכות־הדיבור לשטן וזה, הלא הוא מאיר פעיל, התווכח עם נציגי מערך וליכוד ו — לא עלינו! — הצליח להתעלות. אני, שחונכתי על בירכי אמא־מפא"י ההיסטורית, ניסיתי בכל כוחותי להיאחז ב„אמת" המתפשרת של המערך, אך גלי השיטנה היו חזקים ממני.

גוף בלתי־מוכר עד אז, אשר נקרא — כך נדמה לי — „מצפון", הכריח אותי, כעבור שלוש שנים, להתרחק מרחק 20 אותיות מהא' המפורסמת, ולהגיע עד הש' של של"י. אכן, בוש אני על כי בגדתי בדבר החזק ביותר במדינה: המסורת.

אך היום, סוף־סוף, יכול אני לקרוא לעצמי אדם מאושר. אני עומד למלא את ייעודי, ולעשות כמיצוות הורי ומחנכי ולהצביע מערך. לא ששטן והמצפון עזבו את מחנה הליכוד, אלא שהם הצטרפו אלי.

וידויו של חובב פוליטיקה

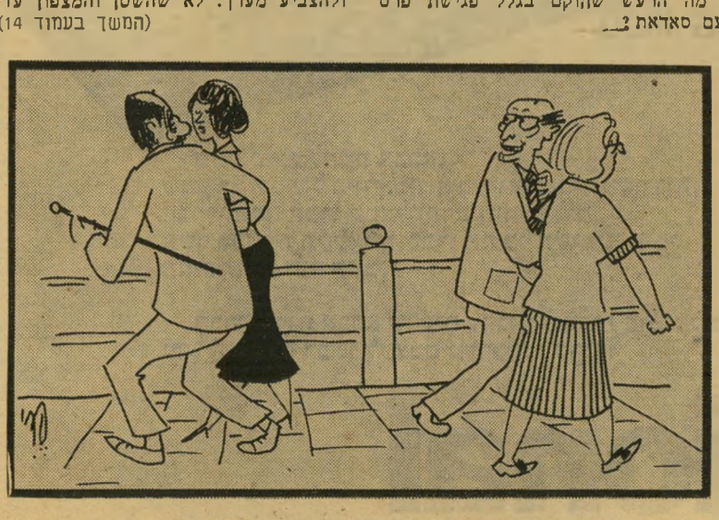

שגעון אירופה ב„שיגעון"

ידידי הישראלים, הפתעה! הרעה זו מופנית לבעלי הרמה. ובכן גבירתי באם את לא באה לאירופה, אירופה באה אליך. כבר לא תצטרכי לחכות להזמנות הנכספת לנסוע לאירופה ולרכוש את פאר תוצרת הביגוד הנשי, של מבחר בתי האופנה והאופנאים המודרניים של צרפת ואיטליה. הביטי בתצוגות האופנה מחו"ל ותמצאי אותם אצלנו, כאן בארץ, ברשת בתי האופנה „שגעון": בת"א, יפו ובת"ים. רשת של חמש חנויות ובכולם מבחר האופנה המשגעת והצעירה של אירופה. בתי האופנה המקצועיים וה־מהימנים, היודעים כיצד לפנק אותך. „שגעון" מיבאת לך מחמאות, הישר מאירופה הדינמית, להרגשתך וחזותך הצעירה.

תסתובבי בחנו ידידיך, במסיבת פאר, בסגנון הסלון הפאריסאי, מוסיקת הרקע, המזנון והמשקאות על הבאר וכולם יביטו בך: הגברים בהערצה, הנשים בפלאה וקינאה. את כמובן, במרכז העניינים, הראי להם כי כבשת את צרפת, איטליה, כבשת את אירופה והכל בעצם, כעת בהישג ידך ב„שגעון". תלכי לעבודה, לקניות למפגש חברתי, או לסתם טיול מהנה באויר הצח, תראי שהכל יחמיא לך, הותאם במיוחד בעבורך, לגזרתך והרגשתך הצעירה.

ובכן הנשים הישראליות המעריכות עצמן כראוי, במיוחד בעבורכן הוקמה רשת בתי ה־האופנה. „שגעון" הנו שגריר אופנת אירופה בישראל. הכנסי והרגישי כמו ברומא, מילנו או בפאריס — האוירה והיחס אירופאיים והמחירים אירופאים. כמובן, כשאת באה לקחת בחשבון גורמים כמו איכות, טיב, וסטנדרטים גבוהים, המחירים, גם הם גבוהים, אולם לא תצטרכי לטוס לפאריס לרכוש את מלתחתך, תרכשי אותה כאן בארץ ב„שגעון" תתגאי בה וכמובן בעצמך.

„שגעון" מנוהל ע"י אתי וניצה, שגרירות אופנת אירופה בישראל, לצידך תמיד, ביעוץ ומכירה מהמובחר.

רשת חנויות בנות חמישה בתי אופנה, וצוות עובדים מקצועי.

אלנבי פינת הס, ת"א, טל. 56678
דיזנגוף 126, תל־אביב
רוטשילד 22, בת־ים, 2 חנויות
שד' ירושלים 46, יפו.

סנסלה

מדור למתרחש בשווקים

בעריכת חיים שפר
טל. 03־241530, ת.ד. 29726 ת"א

„ראלי" – למעלה מ־90 שנה בייצור אפניים!

„האפניים הם אחת ההמצאות החיוביות שהמין האנושי נתברך בהם. אפניים טובים אינם משמשים רק ככלי תחבורה אלא גם כלי שניתן להפיק ממנו הנאה ובריאות טובה".

בשנת 1887 חזר לאנגליה מהונג־קונג עורך־דין צעיר ומצליח בשם פראנק בוודאן. פראנק שהיה עשיר מאד, סבל מחולשה כללית — גופנית ונפשית ורופאיו לא ניבאו לו טובות. באנגליה המליץ לפניו אחד הרופאים לנסות לרכב על אפניים לשיפור כושרו. לפראנק לא היה מה להפסיד והוא קנה זוג אפניים במפעל קטן ברחוב „ראלי" בנוטינגהם.

מה שקרה לפראנק בוודאן היה בהחלט נס רפואי. כעבור כמה חדשי רכיבה חזר לאיתנו והיה רוכב עשרות ק"מ ביום.

עם החזרה לאיתנו החליט פראנק להפנות את היזמה והמרץ החדשים שפעמו בו לאפיק חיובי, ובעקבות הנס שהתחולל בו הודות לרכיבה על אפניים, החליט להכנס לתעשיית האפניים ברצינות. וכך, בשנת 1887 קנה את מפעל האפניים ברחוב „ראלי" ב„נוטינגהם" שהיה מיצר מספר זוגות אפניים בלבד מדי שבוע. עם מותו של סיר פראנק בוודאן בשנת 1921 כבר היו מפעלי „ראלי" יצרני האפניים הגדולים בעולם.

כיום עובדים במפעלי „ראלי" יותר מ־15,000 פועלים המייצרים כ־4 מיליון זוגות אפניים בשנה. האפניים מיוצרים בשיטות מודרניות והם פרי תכנון מוקדם של מהנדסים ומומחים. אפני „ראלי" זכו במשך שנות קיום המפעל במאות ואלפי תארים בתחרויות ומרוצים שונים!

אפני „ראלי" המוצעות למכירה בישראל:

● לתושבי ירושלים וחיפה — אפני 10 מהלכים המיועדים ב־מיוחד לעליות. ה־סקורפיו וה־גראנד־פרי — שני הזוגות חזקים ונוחים במיוחד.

● לתושבי ת"א והמשור אפניים נוחות מאד עם אפשרות להגיע למהירויות גבוהות. ה־ראצ'ר וה־מאנהטן בעלי 3 מהלכים. מעניקות לך נוחות ומהירות של ספורטאי.

● ולנוער! כאן מתבטא מיטב התיכנון והידע של „ראלי". דגמי 3 מהלכים: ה־צ'יפאר וה־גריפטר כבר עשו לעצמם שם ברחבי העולם. ה־צ'יפר הם בעלי כיסא עם קפיצים טלסקופיים. גלגל אחורי גבוה והם נוחים מאד לרכיבה. ה־גריפטר בנוי במיוחד נגד תנודות עם כידון צמוד.

ב„ראלי" ממליצים לרכב על אפניים החל מגיל 4. ולשם כך תיכננו במיוחד את אפני ה־מומהוף, בוקסר ו־סטריקה אלו אפניים ללא מהלכים, קטנות עם מעצורי רגל ומותאמות במיוחד לגילאי 9—4.

● רעיון חדש של „ראלי" אלה הם אפני ה־פולדינג, זוג אפניים משפחתי בעל 3 מהלכים אשר ניתן לקפלן ולהכניסן ישר למכונית!

את אפני „ראלי" המקוריים (הזהרו מחיקויים!) מייבאת בארץ מזה 45 שנה החברה הוותיקה „טכניקה" י. בוקשטיין בע"מ (רח' רמב"ם 22, ת"א) וההפצה נעשית ע"י מ. מצמן, דרך פ"ת 112 ת"א, טל. 251789.

כדאי לקנות חקליטים ב„אלגרו"

מה יש כאן לדבר? בפעם הבאה שאתם הולכים לקנות חקליט, כדאי שתעשו את זה ב„אלגרו".

נכון, אתרע מזלה של „אלגרו" והחנות ממוקמת קצת בצד (סמטת בית השואבה, ליד קולנוע „מתמיד"). אך האמינו לי, כדאי לסטות ב־2 מטר מרחוב אלנבי ולא להחמיץ ביקור ב„אלגרו".

כל אותם „מחפשי חנויות חקליטים" לאורך רחוב אלנבי אשר לא סטו מימינם ומשמאלם פשוט הפסידו.

כי המבחר שמוצג ב„אלגרו" הוא פשוט בלתי ניתן לתחרות. בין אם אתה רוצה תקליט תוצרת הארץ או תוצרת חוץ תוכל למצוא את כל מבוקשך ב„אלגרו". המבחר כולל להקות ישראליות, רוק, דיסקו, פופ, שירי עמים, תקליטי ילדים, ג'אז, מוסיקה מתקדמת ועוד. תשומת לב מיוחדת ניתנת לנושא של מוסיקה קלאסית. ב„אלגרו" מבחר יצירות עשיר ביותר בביצוע טובי הנגנים בעולם — על גבי תקליטי איכות תוצרת חוץ.

נושא אחר הזוכה לתשומת לב הם התקליטים תוצרת חוץ של להקות שלא יצאו בהדפסה ישראלית. המדובר בתקליטים של ג'נסיס, יאס, צ'יקו־ריאה, אמרסון וכדו'.

בחירת התקליטים והקניה בכלל נעשים בנחת — אין צורך להדחק ולהתחכך אחד בשני כמו בשוק. החנות ממוגזת (חשוב מאד בקיץ) והאוירה נעימה. המבחר העשיר של התקליטים מסודר לפי נושאים כך שאם אתה מחפש תקליט או נושא מסויים, אין כל בעיה למוצאו. התקליט שאתה קונה חדש לגמרי. אין חשש משריטות ופגמים כתוצאה מהשמעה תכופה!

אז בפעם הבאה שאתם הולכים לקנות תקליט או סתם עוברים באלנבי אל תתעצלו, הכנסו לסימטת בית השואבה (ליד קולנוע „מתמיד") ובואו ל„אלגרו", חנות התקליטים בעלת המבחר העשיר בארץ.

תקליטי „אלגרו", סימטת בית־השואבה, ליד קולנוע „מתמיד".

מזגני U.S.A.

קולומבוס גילה את אמריקה, הישראלים את מזגן האויר האמריקאי, המורכב כעת בישראל.

עברתי בככר המדינה, החום היה בלתי נסבל. לפתע אורו עיני! גיליתי תחנת הצלה: „אירופיל" מיזוג אויר בע"מ. נכנסתי לאולם התצוגה והרגשתי כמו באלסקה. התיישבתי לשיחה עניינית עם מר רוזנברג ומיד השלתי שרוולי. הקור היה עז ומהנה. מה שהפליא אותי היה השקט. פוטנציאל כה גבוה, תפוקה כה חזקה של קור ואתה אפילו לא מרגיש שהמכשיר עובד. פעלתו שקטה וחזקה.

הלהיט החדש הנו פרי מחקר מן החדישים והמתקדמים בעולם, פאר תוצרת הטכנולוגיה המתקדמת של ארה"ב וכעת מורכב גם בישראל. עיצובו המודרני מאפשר להרכיבו כרהיט מרהיב, המעשיר את סיגנון הסלון המודרני. בלחיצת כפתור קלה תמצא את התורף בשיא הקיץ הלוהט וזאת ללא תצרוכת חשמל גבוהה. מזגן „פילקו" מתחרה בקלות בכל מזגן אמריקאי ומתירו ישראלי בהחלט. הוכחה ניצחת ליעילותו, הנו סדר גודל מכירותיו הענק בארץ ובעולם. מיוצר בפיקוח: Aeronutronic Ford Corporation, U.S.A.

המשווקים הבלעדיים של מזגני „פילקו" בארץ:

„אירופיל", מיזוג אויר בע"מ, כפר המיינה 42 ת"א, טלפונים: 03־251487/8/9.

היי כלה ב־EVE & ADAM

החלטת להתחתן, מזל טוב לך, לחתנך ולמשפחתך — דאגות יופיך מוטלות על כתפי הצוות המעולה, בעל הנסיון העשיר, בעולם היופי והחן הנשי, של סלון היופי Eve & Adam.

ובכן, פני מייד לאשר, לשית קבלה אדיבה ומרשימה בסלון. תסתובבי במקום המפואר יחד עם חתנך ותרגישי כמו מלכה, כיאה לך ככלה. אנחנו המבינים ללבך, מתרכזים בטיפול רק בך והוכחה לכך: מספר הכלות המטופלות בכל יום הנו מצומצם, להרגשה מצומצמת, משפחתית שקטה ולרקע מוסיקה מרגיעה. ההתרכזות היא בך וביופיך. בחרי לעצמך שמלת הופה, יפיפיה שתושאל לך, ביום חתונתך במלתחה ה־עשירה. כשבועיים לפני האירוע תומוני לעיצוב תסרוקת אופנתית לנסיון וביום חתונתך טיפול קוסמטי ע"י שוש הקוסמטיקאית המעולה, הכולל: פדיקור, מניקור, גבות, מסכה ואיפור. תרחצי בבריכת המלון, תעברי סאונה ולעיצוב השיער לפי הסיגנון שהותאם למענך שבועיים קודם. תאכלי צהרים, תעשי מקלחת מרעננת ותולבשי בבגדי הכלה שבחרת.

לעזרתך, כל העת יעוץ מקצועי ומוסמך. **וכל זאת במחיר מבצע של 1,777 ל"י כולל מ.ע.מ. זי־שבירת השימלה.**

מוצע לך מבצע הנחות לחדר, לליל הכלולות, במלון ל־24 שעות וכמובן סל פירות, בקבוק שמפניה ולמחרת ארוחת בוקר. מבצע גרנדיוזי פנטאסטי ב־Eve & Adam.

מלון „דיפלומט" — תל־אביב. טל. 294427 (קו פנימי 1918).

זומרפלד - הקניה הטובה ביותר!

ג'ורג' בנסון, אריק קלפטון, בי בי קינג וקרלוס סנטנה. 4 נגני צמרת מעולים עם מכנה משותף אחד: גיטרת ה־Gibson שלהם. מפעלי Gibson ידועים כיצרני הגיטרות הטובות בעולם, כשגדולי הנגנים מנגנים בהן: לכן, טבעי איפה שחברת Gibson בחרה ב„זומרפלד" דווקא כנציגיה הבלעדיים בארץ.

„זומרפלד" עוסק ביבוא ומכירת כלי נגינה למעלה מ־40 שנה, והוא כיום בית העסק הגדול בארץ לכלי נגינה. במשאל מו־דיעין אזרחי קיבל „זומרפלד" את התואר — הקניה הטובה ביותר, פעם רביעית ברציפות. הן בזכות המבחר העשיר של כלי נגינה באיכות גבוהה והן בזכות העובדה שמכר גיטרות ואורגים באלפים.

אם בגיטרות אנחנו עוסקים, הרי בנוסף לגיטרות ה־Gibson המוצעות ע"י „זומרפלד" מתקיים בימים אלו ממש מבצע חיסול המלאי של הגיטרות ה־גרמניות Hoffner במחירים המהווים כ־50% ומטה ממחירן. המבחר העשיר של גיטרות ב„זומרפלד" כולל גם גיטרות Morris ו־Concerter (תוצרת מפעלי Morris). חשמליות — Westone אקוסטיות — Harmony וגיטרות מתוצרת — Hondo.

„זומרפלד" מרכז את הנציגיות של: יצרני אורגנים Hammond אקורדיונים, מלודיקות ומפוחיות פה — Hohner, אורגנים, פסנתרים ומגברים Farfisa — כלי נשיפה Bach Selmer — אורגנים ומגברים — Gem, חלילי־צד — Armstrong ובי־החי"ר למיתרים — Londoner S.A. Davis.

כשאתה פונה ל„זומרפלד", מובטח לך שהכלי אותו תקנה, יהיה מאיכות מעולה. בנוסף לכך יד־אגו ב„זומרפלד" בעקבות הידע והנסיון המקצועי, למצוא את הכלי המתאים בדיוק לצרכיך. ולאו דווקא לפי מחירו.

יש ל„זומרפלד" מעבדת שירות משוכללת.

אין ספק, שהמקום בעמוד זה צר מלהכיל את רשימת האמנים שמנגנים בכלים אותם רכשו ב„זומרפלד". ניתן רק לומר, שמרבית צמרת הבידור בארץ, הלהקות הצבאיות ומוסדות תרבות רבים קנו וקונים את ציוד הנגינה שלהם ב„זומרפלד" ומי כמוהם יודע בחירה טובה מהי.

„זומרפלד" — רח' בן־יהודה 8 תל־אביב, טל. 299882, 296775 וטל המעבדה: 206406.

האם המשפחה שלך איננה מספיק טובה בשביל הפילם הטוב ביותר בעולם ?

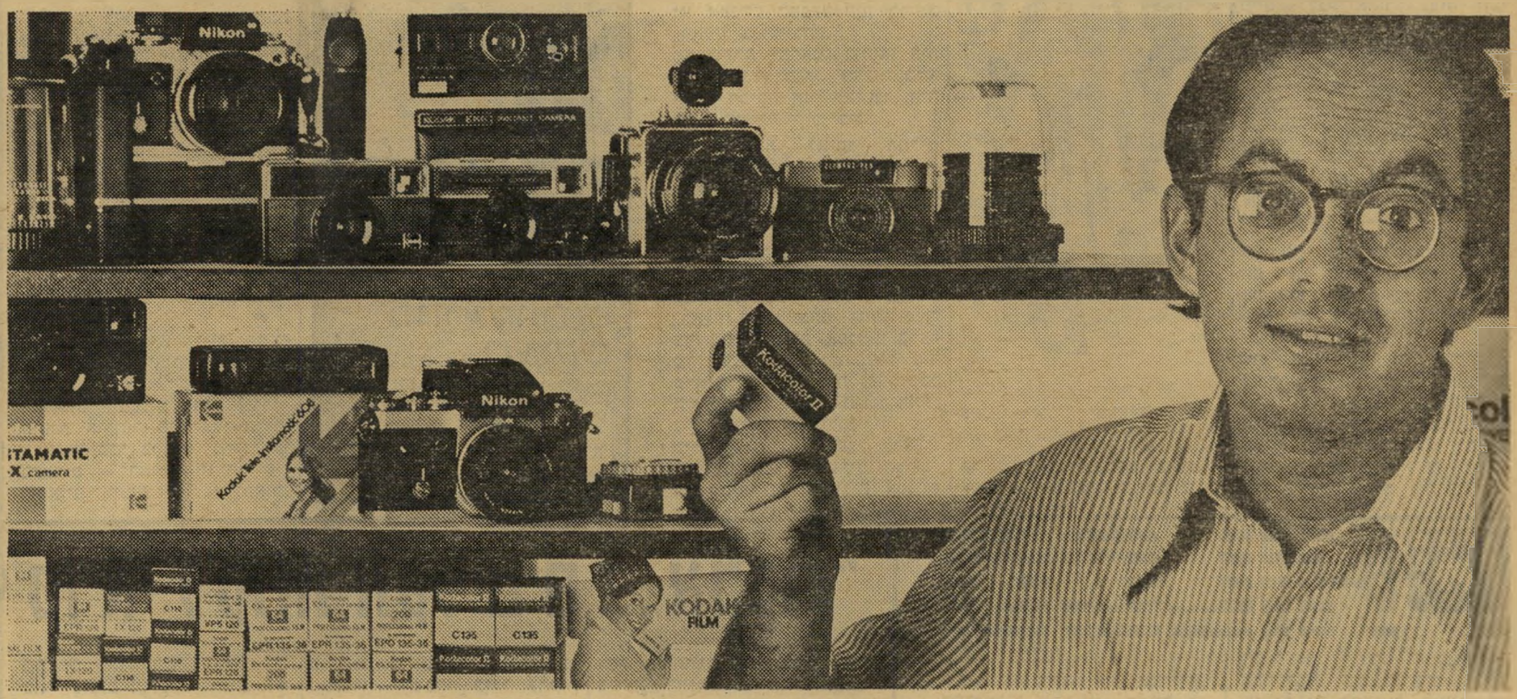

תמונות טובות באמת אפשר להשיג רק עם פילם טוב באמת.
ופילם טוב באמת יש רק אחד. קודאק.
לא רק אנחנו חושבים כך.
80% מהצלמים בעולם משתמשים בפילמים של קודאק, ובארצות הברית מוכרת קודאק 92% מכלל תצרוכת הפילמים.
מפעלי קודאק בארצות הברית מהווים רכוז אדיר של ידע מקצועי מתקדם ביותר, ציוד משוכלל וחדיש שאין שני לו בעולם ותקציבי פיתוח עצומים.
כל אלה מאפשרים לקודאק לייצר פילמים שאיכותם עומדת מעל ומעבר לכל תחרות.
אלה הן הסיבות להצלחתה של קודאק.
ובאשר לתוצאות – את אלה תוכל לראות במו עיניך.
קח פילם של קודאק וצלם את בני משפחתך.
את ההבדל במחיר – כ-12 ל"י, תשכח כבר למחרת.
את האיכות לא תשכח לעולם.
צלם בקודאק.
אתה חייב זאת למשפחתך.

העולם מצלם בקודאק.

Kodak

דרוש פיתוח באיכות קודאק במעבדות דלתה קולור.

אל תקרא לי רפורמי!

בדרך־כלל, מרבית הכותבות לסאחבק הן נערות צעירות (לפעמים אפילו צעירות מדי, כפי שהתברר במיקרה של ענת ג', שאסור לכתוב עליה משום שהיא כל־כך צעירה שהמיקרה כעת הוא „סוב־יודיצה"). לכן שמחתי לקבל הפעם איגרת שכותבתה נמנית, כנראה, עם דור המייסדים והבונים.

אנא הקשיבו לגברת שדמות:

אפשר לומר שאנחנו מסורתיים.

חצקל, בעלי, ואני, נישאנו בחתונה דתית. לנחשון בננו עשינו בר־מיצווה כשמלאו לו שלוש־עשרה, ובברית־מילה כשהיה בן שבוע. מדי שבת, בארוחת־ערב, אני נוהגת להציב שני נרות גבוהים בפמוטים מוכספים, מדליקה אותם ומברכת את בני־הבית ב„שבת שלום".

לכן הצטערנו כי היה עלינו לאכזב את הרב שניצלר.

הרב שניצלר לא הסכים אתי. אך אנו בכל זאת ממשיכים ללכת בחגים לבית־בביתנו לפני חודשים מיספר, ובישר לנו כי בשכותנו ייפתח בית־כנסת רפורמי. הוא הסביר לנו את עקרונות היהדות הרפורמית, והזמיננו להצטרף לקהילה החדשה.

— אומנם נכון כי אנו שומרים על מסורת — פתחתי את תשובתי להצעתו של הרב — אך אני אומרת כי ללכת כל שבת לבית־כנסת זה מוגזם! וגם לא מעשי, משום שבשבת בבוקר אנו נוהגים לנסוע לים, ואחרי־הצהריים חצקל הולך לכדורגל.

הרב שניצלר לא הסכים אתי. אך אנו בכל זאת ממשיכים ללכת בחגים לבית־שב אלינו והזמיננו לתפילת ראש־השנה ויום־הכיפורים בבית־הכנסת הרפורמי שלו. לצערנו, נאלצנו לאכזבו שנית.

— אנו הולכים לבית־הכנסת רק פעמיים בשנה — כך אמרתי — ולכן רצוננו שבשני ימים חשובים אלה, ראש־השנה ויום־הכיפורים, נהיה בבית־כנסת אמיתי, לפי כל הכללים, כדי שנוכל להיות שלמים עם עצמנו כיהודים. תסלח לי, אדוני הרב — המשכתי — אבל בית־כנסת שיושבים בו ביום־הכיפורים נשים וגברים בצוותא ומנגנים בעוגב — תסכים אתי שזה לא רציני!

הרב שניצלר לא הסכים אתי. אך אנו בכל זאת ממשיכים ללכת בחגים לבית־כנסת „של ממש". אני חייבת להודות שבכל פעם מחדש אני עוברת שם תווייה נפלאה, כאשר ברגעים הגדולים של התפילות ניצבת על־ידי, בעזרת הנשים, שכנתנו הדתית, גברת וסרמן, ואני חשה כיצד באותם רגעים אנו עם אחד מאוחד.

אין זאת אומרת שאנו מסכימים לקיצוניות.

אין זה תפקידה של גברת וסרמן לנעוץ בי מבטים מוכיחים, כאשר היא רואה אותי יוצאת מן האטליז הלא־כשר שבשכונתנו. חצקל, בעלי, עובד קשה, ורשאי ליהנות מפעם לפעם ממאכל האהוב עליו — ואפילו יהא זה נקניק־חזיר.

העיקר אינו הגינונים החיצוניים, אלא האמונה! ואין זה חשוב איך ובמה בדיוק מאמינים — העיקר שחשים במשהו בלב, ושומרים מסורת!

תשובת הסאחבק: מיכתבך, גברת שדמות, גילה לי דבר מדהים: מרבית ה־ישראלים משתייכים בעצם ליהדות הרפורמית, בלי לדעת זאת! ברגע שהישראלים יגלו את האמת הזאת על עצמם — אני צופה הכנסה של מיליוני לירות למי שיפתח ברחבי הארץ בתי־כנסת רפורמיים.

חיי העיר מול חיי הכפר

אסתר פ. מרמת־גן, שמיכתבה נבחר כ„מיכתב החודש" וזוכה בשל־כך בפירסום, מעלה בעיה שישראלים צעירים רבים מתחבטים בה.

כותבת אסתר פ.:

כל הבוקר חיפשתי דירה להשכרה — ולא מצאתי. ביקרתי בכל מיני מישרדים — ולא קיבלו אותי לעבודה. ואם זה לא מספיק, אז גם נזכרתי שיש לי בחינה נוספת באנגלית לפני שמקבלים אותי לאוניברסיטה. הייתי מיואשת לגמרי. רציתי לשכוח הכל ולנסוע לנואיבה.

בתחנה המרכזית אמרו כי האוטובוס לאילת יוצא בעוד שעתיים (בטרמפים איני נוסעת, מאז המיקרה ההוא). ישבתי על הספסל והמתנתי. דבר לא היה עמי, פרט לבגדים שעלי. אבל לא היה איכפת לי!

בנואיבה לא צריך כלום! ישנים על החולות. מתרחצים ערומים. אוכלים מה שיש. ורוב הזמן מנגנים בגיטרות ושרים פוג מתקדם.

בחור שניראה לי אנגלי, נושא תרמיל־גב ענק ושק שינה, התיישב על־ידי.

מה יקרה אם לא אשוב לתחילת הלימודים? אשאר בנואיבה כמה שיבוא לי. אחר כך אצטרף לאנגלי הזה ויחד נעבור את העולם. בלי חשבון! אבא ואמא יחיו המומים. אחר־כך הם יבינו כי זאת אשמתם — הם כפו עלי יותר מדי חובות. מעתה אחיה איך שיבוא לי!

— תסלחי לי, את נוסעת לנואיבה? — שאל האנגלי־לשעבר בעיברית.

— למה אתה שואל? — רגזתי.

— כי את נראית לי אחת שנוסעת בפעם הראשונה — אמר הבחור — לכן כדאי לך לקחת שק־שינה, כי לפעמים קר בלילות. ובגדים להחלפה, וגם כלי־רחצה תצטרכי שם.

הוא נשמע לי כמו אחד שמבין בנואיבה. היו לי שעתיים של פנאי עד יציאת האוטובוס. קפצתי הביתה וארזתי תרמיל. הכנסתי פנימה במהירות כמה זוגות ג'ינסים, חולצות, מגבות, לבנים, כלי־רחצה, בגדים וכובע. אחר־כך קפצתי לשכנים ושאלתי שק־שינה. בסופרמרקט קניתי סבונים, קרם־שיזוף ותרסיס נגד יתושים. גם קופסה של וופלים. חזרתי הביתה והוספתי לערימת־הציוד כלי־אוכל, נעליים נבוחות, מימיה וסיפרי־קריאה. התחלתי לארוז הכל וגיליתי כי אין מספיק מקום בתרמיל. הורדתי את המיזוודה של חוץ־לארץ, ואחרי שהכנסתי הכל פנימה היא בקושי נסגרה. ביציאה מהבית הצצתי בשעון וגיליתי שהפסדתי את האוטובוס.

פיתאום הלך לי כל החשק לנסוע לנואיבה. חוץ מזה יעלי התקשרה אלי, והציעה שרותי, היא ואני נשכור בחד דירה. ראיתי בעיתון מודעה לעבודה נחמדה. יורם צילצל בשש והזמין אותי לסרט. יכול להיות שבסוף אני אתחתן עם יורם, ונגור בשיכון לזוגות צעירים.

תשובת הסאחבק: אסתר חבובתי, אין בכלל מה להשוות בין נואיבה לשיכון לזוגות צעירים. בשיכון יש מים זורמים בכל בית, וקירות ביטון העדיפים עשרת מונים על פני שק־שינה. מאידך, כדי לקבל שיכון בזוגות צעירים צריך להתחתן. יהא עלייך לחשוב רבות על העניין, ולקבל החלטה אמיצה.

אלימות בגני־הילדים ■

„זה חודשים מיספר," כותבים ילדי גן ריבקה מירושלים, „מסתובבים בגן שלנו שני גורילות בחליפות כחולות ומישקפי־שמש כהים, ומטילים אימה על ילדי הגן.

„ביום שני בשבוע שעבר נפל צביקה ב. בלי כוונה על ה„לגו" של ארז נבון, ופירק אותו (בלי כוונה!). שני הגורילות הסתערו על צביקה א. וירדו עליו רצח עם נבוטים. האם זה חוקי!

תשובת הסאחבק: אל תסתבכו עם ארז נבון. סבתא שלו מרוקאית.

דברי חכמים

משה דיין בכנסת

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

בוני. הם עדיין חזקים ממני, לצערי, אך הם מתירים לי להצביע מערך ל... כן, לעיריית גיבעתיים.

יוסי קאופמן, גיבעתיים

● ● ●

צביעות פוליטית

בימים אלה אנו שומעים על תופעות שכל הסוציאליסטים חייבים להוקיע אותן ולזעוק, על העוול הנגרם לאנשים חפים־מפשע. אזרחים אלה, בגלל דיעות פוליטיות שונות, מואשמים בבגידה. כוונתי למישפטי גינצבורג ושצ'ראנסקי.

תופעות אלה הן אנטי־דמוקרטיות ואנטי־סוציאליסטיות. ברית־המועצות מפרה את אמנת זכויות האדם והיא, המדינה הראשונה מתיימרת להיות דוגמה לסוציאליזם, פוגעת בזכויות אלה בעזרת מוסדות־כפייה, משטרה חשאית, בתי־סוהר ובתי־חולים ל„חולי־נפש".

אולם הצביעות הגדולה ביותר בימים אלה היא של ממשלת בגין ומיפלגת המערך. הם מקימים קול־זעקה נגד מישפטים אלה, אולם שותקים סביב תופעות אנטי־דמוקרטיות במישטרים פאשיסטיים באורוגוואי, צ'ילה וארגנטינה. רק באחרונה שמענו שהרמטכ"ל לשעבר, מוטה גור, ומפקד חיל־האוויר לשעבר, מבקרים ומייעצים לכת הצבאית השלטת בארצות אלה. וזהי צביעות שעוד לא קמה שכמותה.

כשם שממשלת ישראל מוקיעה תופעות אנטי־דמוקרטיות בברית־המועצות, היא חייבת להוקיע תופעות כאלה גם בארצות אחרות ברחבי העולם, ולהראות דוגמה לעולם כולו.

אולם ממשלת בגין, במקום לקום נגד דיכויי עם אחר, ממשיכה בשילטונה על מיליון ערבים בשטח כבוש, וממשיכה לשלול את הזכויות הלגיטימיות של הפלסטינים.

צבי מרקוביץ, הרצליה

● ● ●

תיקון עיוות

במיכתב ששלחתי אליכם והתפרסם (העולם הזה 2131), נכלל הביטוי „מחבלים מחוסלים" במרכאות, בכוונה אירונית. פירסומו ללא המרכאות פגע במשמעותו, וסילף את כוונותי.

לדעתי, הכינוי „מחבל" מטעה ומסולף. יש להתייחס לאנשי אש"ף כאל לוחמי אירגון שיחרור, ולהכריז על כך בקולי־קולות. במיוחד עכשיו, כשהליכוד מתכוון להעביר חוק פאשיסטי שיעניש את כל המגינים על זכויות העם הפלסטיני.

ד"ר טריסטן טרודרט, ירושלים

● ● ●

טעות לעולם צודקת

הפיסגה הכלכלית — היום

13 אלף שוטרים שומרים בבון על ראשי המערך

„הארץ" יום א' 16.7

אולי יואיל מישהו בטובו להסביר לי מה קרה בכותרת המשונה הזאת?

גדי יבנאלי, חיפה

Capitol

קפיטול-סיגריה עם אופי למעשן הרציני

עשירה, מלאה, מספקת.
למעשן הרציני המחפש את מלוא הטעם. עשויה מסוגי טבק מעולים ביותר שנבחרו בקפדנות לסיגריה זו.
בקופסת אדום־זהב־כחול. 20 סיגריות – 8.ל"י בלבד.

Capitol
קפיטול - סיגריה עם אופי למעשן הרציני

טבק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ־40 שנה.

פרסום ריר יעקבסון

ג'סטיקולציה

ה פוליטיקה אינה עניין של ג'סטיקולציה, הכריז מנחם בגין, בבוז קר (ואולי פושר), כאשר נדרש לעשות ג'סטה כלפי המצרים.

זה מצלצל יפה.

למרבה הצער, אין זה נכון.

הפוליטיקה היא עניין של ג'סטות.

ועוד איך!

■ ■ ■

ד י מוזר לשמוע את הדיעה הזאת מפי מנחם בגין, דווקא.

היתה לי הזכות, בימי חיי, זראות הרכה נאומים של בגין.

לא. אין זו פליטת־קולמוס. ר א י ת י את הנאומים האלה ושמעתי אותם. את נאומיו של בגין צריכים לראות, לא רק לשמוע. כי תנועות־ידיו והעוויות־פניו של הנואם מלאות תפקיד חשוב בנאומיו.

לתנועות כאלה של נואם קורא־ים — נכון — ג'סטיקולציה.

לשם מה היא באה? מדוע לומד נואם מיקצועי, מסוגו של בגין, לעשות ג'סטות בידיו ובכל חלקי גופו?

הג'סטה באה להכניע את הנאמר, להמחיש אותו, לסמל אותו. היא נועדה להגדיל את הרושם של הדברים, לחרוט אותם בתת־הכרתו של המאזין, להעניק להם כוח.

הנואם אומר: „אם תפרוץ מלחמה, נכה את האוייב שוק על ירך!" באותו רגע הוא מקמץ את ידיו לאגרוף, מניף אותה באוויר בצורה מאיימת, או הולם בה על הדוכן שלפניו. המאזין עלול היה לפקפק בהבטחה, אילו חשב עליה באופן רציונלי. מהלומת־האגרוף באה להמחיש את הדברים, להפוך אותם לעובדה, לנטוע בתת־הכרתו של השומע את הביטחון שאכן כך יקרה.

זאב ז'בוטינסקי היה אמן הג'סטה. אחד ממכריו, שנפגשה אליו במסע־הרצאות ב־פולין, סיפר כי במקום מסויים בנאומו, בשיא ההתרגשות, נשמטו הניירות מידיו של המנהיג. הוא היה נאלץ להפסיק את הנאום למשך כמה דקות, להתכופף, לאסוף את הניירות הפזורים. בעיירה הבאה קרה בדיוק אותו הדבר, באותו המקום בנאום. וכך גם בכל עיירה נוספת. ז'בוטינסקי היה זקוק להפסקה דרמאתית באותו קטע של נאומו, והוא השיג אותה בעזרת ג'סטה מתוכננת, שנראתה כמיקרית.

לדברי אנשים שהכירו את ז'בוטינסקי ובגין, עלה התזמיר בג'סטות שלו על מורהו. ז'בוטינסקי היה חסכני ומאופק בג'סטות שלו, בגין נטה להפריז בהן.

מי שזוכר את בגין עומד ונואם על מירפסת מול קולנוע מוגרבי, בשנים הראשונות אחרי עלותו מן המחתרת, זוכר היטב את הג'סטיקולציה הפרועה, האלימה־כימעט, שציינה את סיגנונו.

הג'סטיקולציה אינה זרה למנחם בגין. ניתן אף לטעון כי מי שקורע נייר מעל דוכן־הנואמים בכנסת אינו צריך לעקם את אפו לשמע טענה בזכות הג'סטיקולציה.

■ ■ ■

ה ג'סטה המדינית הגדולה נועדה לשרת בדיוק את אותה המטרה כמו הג'סטיקולציה של הנואם (בלאטינית גסטי־קולוס היא צורת־המעטה של גסטוס.)

מעשה פוליטי, נחשב כג'סטה, כמחווה, אם חשיבותו העיקרית אינה בתוכנו המעשי הישיר, אלא בערכו הסימלי.

כאשר ניפץ אברהם בן־תרח את הפסי־לים, הוא לא ביקש לשבור את הפיסלונים האלה דווקא. הוא עשה ג'סטה. הוא ביקש לבטא, באופן סימלי, את שבירת הפסי־לים כולם וכינון רעיון חדש של אלוהות. (ולא חשוב אם אכן היה איש כזה, ואם אכן עשה מעשה כזה. האנשים שתיארו את המעשה למען הדורות הבאים הבינו את ערכה של ג'סטה. הם לא בזו לג'סטי־קולציות.)

כאשר שבר משה בן־עמרם את לוחות־הברית, הוא עשה ג'סטה. הוא רצה להביע, בצורה סימלית, את שבירת הברית שנכ־רתה באמצעותו בין עם־ישראל ואלוהים.

אכינו וכבנו, שנהם (הם או ערי־כי התנ"ך במקומם) ידעו מה בי־חה העצום של הג'סטה. בספר התנ"ך אפשר למצוא מאות רבות של ג'סטות נוספות. כי אחד מן חנסים של הקדוש־ברוך־הוא היה, בעצם, ג'סטה. מעשה סמלי, הפ־גנתי.

כל פולחן דתי מלא וגדוש ג'סטות. מדוע פונה הייהודי המתפלל לעבר ירושלים? מדוע כורע המוסלמי ומצמיד את מיצחו לאדמה? מדוע מצטלב הנוצרי? מה ערכם של טכס ברית־המילה והטבילה?

ג'סטות, ג'סטות, ג'סטות.

■ ■ ■

ב שטח הפוליטי המובהק, שולטת הג'סטה בכיפה.

מעשה מצדה, האחוב כי־כך על בגין, היה בזוי ג'סטה.

לא היה לו כל ערך צבאי ממשי. המילחמה כבר היתה אבודה. אנשי־מצדה יכלו להת־פזר ולהימלט על נפשם. הם בחרו, תחת זאת, במעשה המתואר על־ידי יוסף בן־מתתיהו. מדוע? הם קיוו כי המעשה ה־מדוע זה כך? במה כוחה המיוחד של הג'סטה?

הג'סטה משפיעה על הדמיון. היא מתמצתת תהליכים מורכבים ומסובכים, ומסמלת אותם במעשה חד־פעמי בודד ומובן.

המדיניות היא העיסוק בגורלם של צי־בורים גדולים. ציבורים כאלה אינם מסו־גלים, בדרך כלל, להתעמק בתהליכים מופ־שטים, מורכבים, שעצם הבנתם מחייבת ידע שאינו בהישג ידם של מיליוני בני־אדם. יתר על כן, ציבורים גדולים נוטים להיות בלתי־רציונליים, להיות מושפעים מרגשות יותר מאשר מהגיון.

להמונים כאלה, שפת הג'סטות היא שפה מובנת. ג'סטה קטנה אחת יכולה להסביר להם מגמה פוליטית יותר ממיליוני מילים.

בגין (1962): פוליטיקה היא עניין של ג'סטיקולציה

ע ? רקע זה יש להבין את שני הרעיו־נות, שהעלה אל־סאדאת בשיחתו עם עזר וייצמן בואלצבורג.

הוא לא הציע שום הצעה. הוא לא תבע משהו, שניתן לנהל עליו משא־ומתן ולהת־מקח. הוא פשוט העלה שני רעיונות לג'ס־טות מצד ישראל, אשר יכלו להלהיב את דמיון ההמונים בעולם הערבי ולסמל את התנופה הגדולה לעבר השלום.

אילו הכריז בגין, באורח חד־צדדי, ש־ישראל מזמינה את מצריים לקבל לידיה את המינהל האזרחי באל־עריש, היתה זאת ג'ס־טה גדולה. היא היתה מבטאת בלי אומר: אנחנו מכירים בריבונות המצרית על סיני. זההי אדמתכם. יהיה צורך לנהל משא־ומתן על הצורה והתנאים שבהם נחזיר את סיני שלכם. אולם מתוך הערכה לנשיא שלכם, וכדי לגמול לו על מעשהו הגדול, אנחנו עושים מחווה זאת.

יותר ממיליון מילים של מנחם בגין, על התנכונות להחזיר למצ־רים את הריבונות על סיני, היה מעשה קטן זה, חסר־החשיבות כשלעצמו, משכנע מאה מיליוני ערבים כי אכן צדק אל־סאדאת, שהישראלים מוכנים להחזיר את האדמה, שיש התקדמות בתהליך.

הוא הדין לגבי הרעיון השני: להניח לאל־סאדאת לבוא להר־סיני ולהניח שם אבן־פינה למיסגד, לכנסיה ולבית־כנסת. אילו קרה הדבר, הוא היה מרתק את תשו־מת־לב העולם, מלהיב את דמיון ההמונים בכל ארצות המרחב, יוצר תמונה שהיתה נחרטת בזיכרון המיליונים. הוא היה דוחף קדימה את מירכבת השלום.

כי אחד משני המעשים האלה היה משנה את המציאות הנפשית, ובמילא גם את המציאות המדינית.

■ ■ ■

מ ה עשה מנחם בגין? הוא העמיד פנים כאילו אינו מבין במה המדובר. ואולי — רעיון נורא! — באמת לא הבין!

קודם כל, הדליק את הרעיונות. רעיון הג'סטה מת ברגע שהוא מת־פרש. הג'סטה יכול להיות כוח כביר. אולם הכוח טמון במעשה עצמו, הנראה לעין. הרעיון כשי־לעצמו הוא כמו עוכר. הוא מת כשהוא מוצא מן הרחם כטרם עת.

אחרי הפלה מלאכותית זו, הוסיף בגין חטא על פשע. הוא הפך את הרעיונות להצעות, ותבע תמורתם תשלום. „אין נות־נים משהו תמורת לא־כלום". כלומר: על ג'סטה צריכים להתווכח, להתמקח, לקבוע לה מחיר ולגבות אותו, בטרם תצא לפועל.

זה היה בבחינת „הרצחת וגם העליבת?" אפשר לומר: גם רצי־חת הג'סטה היתה מעין ג'סטה, מחווה שלילית.

על כך הגיב אל־סאדאת בג'סטה שלילית נגדית: גירוש המישלחת הצבאית ממצ־ריים. לדבר עצמו לא היתה חשיבות רבה. אולם היתה לו חשיבות סימלית. הוא בא לסמל את ניתוק המגע בין שתי המדינות.

הפוליטיקה, כך מסתבר, היא בהחלט גם עניין של ג'סטיקולציה. והג'סטות יכולות להיות שליליות מאד, מסוכנות מאד.

כל מישטר — לא רק הדמוקרטי, אלא גם הדיקטטורי — זקוק לתמיכת ההמונים.

כדי להשיג תמיכה המונית פעילה זו, משתמש המנהיג בשפת הג'סטות המובנות לציבור וחנח־רטות בזיכרונו.

■ ■ ■

ב יקורו של אנוואר אל־סאדאת בירו־שלים היה כל־כולו ג'סטה.

אילו רצה רק להעביר מסר לממשלת־ישראל, יכול היה למסור אותו לשגריר ה־אמריקאי בקאהיר. אילו רק רצה להיפגש עם מנהיגי־ישראל פנים־אל־פנים, יכול היה לעשות זאת בפאריס או בלונדון.

בואו של האיש ירושלים היה מחווה, במזרח מובן המילה. היה זה אקט סימלי, שבא להמחיש בעצם מהותו את ההכרה בישראל ואת הנכונות להשיגם עימה.

כל פרט בביקור זה היה חלק מג'סטה מחושבת — הנחיתה בלוד, ההופעה בכנסת, הנאום לעם ישראל, התפילה באל־אקצה.

מנחם בגין זאת הבין היטב. ולראייה: הוא עמד על כך שאל־סאדאת יבקר גם ביד־ושם — ביקור שהיה כל־כולו ג'סטה. ושאמר בשפת־הסמלים: אני מכיר בסיב־לותיכם, ובזכות המוקנית בסבלות אלה.

אילו הצהיר אל־סאדאת אלף פעמים ש־הוא מוכן להכיר בישראל ולפרות עימה חוזה־שלום, לא היה הדבר משפיע כמו שגייה אחת של שהותו בירושלים.

היתה זאת כולה ג'סטה חד־צדדית. מב־חינה ערבית, היתה זאת ג'סטה כבירה, ששמה קץ לעמדה שהתעמים הערביים נקטו במשך שנים. ג'סטה שאין לבטלה בדיעבד.

כל ערבי מבין זאת. מכאן הצפייה ה־עצומה לג'סטה הנגדית של ישראל. ומכאן הרגשת הרמייה, כשזו לא באה.

לדעת הערבי, בשעה שבגין הס־כים לקבל את הג'סטה הכבירה של אל־סאדאת, הוא קיבל על עצ־מו את ההתחייבות המוסרית, המובנת מאליה בין אנשי־כבוד, לגמול לו בג'סטה משלו.

■ ■ ■

ע ? רקע זה יש להבין את שני הרעיו־נות, שהעלה אל־סאדאת בשיחתו עם עזר וייצמן בואלצבורג.

הוא לא הציע שום הצעה. הוא לא תבע משהו, שניתן לנהל עליו משא־ומתן ולהת־מקח. הוא פשוט העלה שני רעיונות לג'ס־טות מצד ישראל, אשר יכלו להלהיב את דמיון ההמונים בעולם הערבי ולסמל את התנופה הגדולה לעבר השלום.

אילו הכריז בגין, באורח חד־צדדי, ש־ישראל מזמינה את מצריים לקבל לידיה את המינהל האזרחי באל־עריש, היתה זאת ג'ס־טה גדולה. היא היתה מבטאת בלי אומר: אנחנו מכירים בריבונות המצרית על סיני. זההי אדמתכם. יהיה צורך לנהל משא־ומתן על הצורה והתנאים שבהם נחזיר את סיני שלכם. אולם מתוך הערכה לנשיא שלכם, וכדי לגמול לו על מעשהו הגדול, אנחנו עושים מחווה זאת.

יותר ממיליון מילים של מנחם בגין, על התנכונות להחזיר למצ־רים את הריבונות על סיני, היה מעשה קטן זה, חסר־החשיבות כשלעצמו, משכנע מאה מיליוני ערבים כי אכן צדק אל־סאדאת, שהישראלים מוכנים להחזיר את האדמה, שיש התקדמות בתהליך.

הוא הדין לגבי הרעיון השני: להניח לאל־סאדאת לבוא להר־סיני ולהניח שם אבן־פינה למיסגד, לכנסיה ולבית־כנסת. אילו קרה הדבר, הוא היה מרתק את תשו־מת־לב העולם, מלהיב את דמיון ההמונים בכל ארצות המרחב, יוצר תמונה שהיתה נחרטת בזיכרון המיליונים. הוא היה דוחף קדימה את מירכבת השלום.

כי אחד משני המעשים האלה היה משנה את המציאות הנפשית, ובמילא גם את המציאות המדינית.

■ ■ ■

מ ה עשה מנחם בגין? הוא העמיד פנים כאילו אינו מבין במה המדובר. ואולי — רעיון נורא! — באמת לא הבין!

קודם כל, הדליק את הרעיונות. רעיון הג'סטה מת ברגע שהוא מת־פרש. הג'סטה יכול להיות כוח כביר. אולם הכוח טמון במעשה עצמו, הנראה לעין. הרעיון כשי־לעצמו הוא כמו עוכר. הוא מת כשהוא מוצא מן הרחם כטרם עת.

אחרי הפלה מלאכותית זו, הוסיף בגין חטא על פשע. הוא הפך את הרעיונות להצעות, ותבע תמורתם תשלום. „אין נות־נים משהו תמורת לא־כלום". כלומר: על ג'סטה צריכים להתווכח, להתמקח, לקבוע לה מחיר ולגבות אותו, בטרם תצא לפועל.

זה היה בבחינת „הרצחת וגם העליבת?" אפשר לומר: גם רצי־חת הג'סטה היתה מעין ג'סטה, מחווה שלילית.

על כך הגיב אל־סאדאת בג'סטה שלילית נגדית: גירוש המישלחת הצבאית ממצ־ריים. לדבר עצמו לא היתה חשיבות רבה. אולם היתה לו חשיבות סימלית. הוא בא לסמל את ניתוק המגע בין שתי המדינות.

הפוליטיקה, כך מסתבר, היא בהחלט גם עניין של ג'סטיקולציה. והג'סטות יכולות להיות שליליות מאד, מסוכנות מאד.

לאן שואף ח"כ לורנץ להחזיר את המדינה, ומהו ההבדל בין מחזור וסידור

■ לשם מה מחזיק אדם בכהונת ראש־הממשלה, אם אין לו תוכנית לפיתרון הבעיות של מדינתו? אומר **אבא אבן**: „יש ראשי־ממשלות הדומים לבדיחה על אודות מנכ"ל־חברה קשיש, הרודף אחר מזכירותיו מסביב לשולחן, אך שכח לשם מה."

■ ח"כ **משה שחל** טוען כי שני אנשים משגעים כיום את המדינה, והם: „ח"כ **שלמה לורנץ** מאגודת־ישראל, השואף להחזיר את המדינה למאה ה־18 ונשיא מצ"ח, **אנואר אל־סאדאת**, הרוצה להצעיד את המדינה ל־מאה ה־21."

■ הבדיחה האחרונה ב־מיזנון הכנסת מספרת, כי ב־וועדת־פטור שאלו את אחת הבנות מה ההבדל בין מחזור וסידור. התשובה: „כשיש מחזור — אין סידור." ליצני הכנסת מייחסים את הבדיחה לשר־הביטחון, **עזר וייצמן**.

■ סגן ראש־הממשלה, **ייגאל ידין**, אמר השבוע, כי בתנועה שבראשה הוא עומד, ד"ש, יש שני „מאבקים עקרוניים". האחד: האם להישאר בממשלה, והשני: אם הוא, ידין, יישאר מנהיג התנועה.

■ סיפור ישן שעליו חזר השבוע ח"כ **יוסי שריד**: ילד ניגש לאביו ושואל אותו: „אבא, מה זו דמוקרטיה?" משיב האב: „אמא ראש־ממשלה, אני שר־האוצר ואתה דור־ההמשך." והנה מגיע ה־ערב. הילד קם ממיטתו והולך לבית־השימוש לעשות את צרכיו. בעברו על־פני חדר המיטות של הוריו הוא רואה את אמו ישנה, ובמיטבה הוא רואה את אביו מתעסק עם העוזרת. למחרת ניגש הילד אל אביו ואומר לו: „אבא, כעת אני מבין בדיוק מה זו דמוקרטיה: ראש־הממשלה ישן, שר־האוצר דופק את הפועלים, ודור־ההמשך מחרבן."

■ מנחה עלי כותרת, **מני באר**, עדיין מתרגש כהוגן לפני כל תוכנית שלו. ביום השלישי האחרון, בעת שההכנות לתוכנית היו בעיצומן, הגיע טלפון דחוף לאולפן עלי כותרת. קול אלמוני ביקש את מני פאר. כשנמסר למטלפן כי מני עסוק, התעקש ואמר שהוא עניין דחוף. מני ניגש לטלפון, והאלמוני בישר לו כי אשתו, **קרני**, ילדה תאומים, וניתק. מני הנרגש אומנם ידע כי אשתו עומדת ללדת בכל רגע, אך לא ציפה לתאומים. הוא מיהר לטלפן לביתו. „מה, לא ילדת תאומים?" שאל מני. „לא יל־דתי בכלל," השיבה קרני, שעד כה לא ילדה את ילדה המצופה, השלישי. כעת שובר מני לעצמו את הראש מי סידר לו מתיחה שכזו, דקות ספורות לפני התוכנית.

■ אחד האנשים הזועמים ביותר השבוע היה **מוטי תג'ר**, עוזרו של שר־החקלאות **אריאל** („אריק") **שרון**. תג'ר כעס על עיתונאי ירושלמי מסויים, שלו הדליף כי עזר וייצמן חלש את כרוז־השלום בלישכת ראש־הממשלה. העיתונאי ההוא מסר ל־**איתן הבר** כי תג'ר הוא שהדליף את הידיעה, והבר פירסם זאת.

■ הסופר **עמוס עוז** רואת את תולדות הציונות כמאבק נצחי בין הפולנים, החדורים רומנטיקה פולנית והמעריצים את מצדה, לבין הרוסים, שיש להם רומנטיקה רוסית וחזון נוסח טולסטוי. טען עוז: אני בטוח כי ב־18 במאי 1977 הניפו דגלים ברחובות וארשה. זוהי הפעם הראשונה מזה זמן רב שהפולנים ניצחו את הרוסים.

■ חבר־הכנסת **סמי פלאטו־שרון** אומנם לא הצליח לגייס את האמן **ארנסט פוקס**, שיתכנן חדר־תינוקות מיוחד לבנו התינוק, **יואב**, כשם שתיכנן חדר לו ולאשתו **אנט**. אך יואב הצעיר קיבל חדר־תינוקות בסיגנון לואי ה־16, שהוזמן באחת הגנריות הידועות בפאריס.

■ בביתו של פלאטו בסביון נמצאת לעיתים מזומנות בתו המבוגרת מנישואיו הראשונים. בטירת לידס בעת פגישת שרי־החוץ, חזרו לישראל דרך לונדון. דיילת־הקרקע של אל על לא זיהתה אותם. הושיבה אותם במחלקת־התיירים. ברגע האחרון זוהו השניים על־ידי מנהל אל על בנמל־התעופה היתרו, והוא הורה להעניק להם טיפול של אנשים־חשובים־מאד ולהושיבם במחלקה הראשונה.

■ בטיסות אל על מקבל כל נוסע נייר־מיכתבים שבאמצעותו הוא יכול להתלונן — או לשבח — את שירותי הצוות בטיסה שלו. אנשי החברה מורגלים כבר במיכתבים למכביר משני הסוגים. אך מיכתב אחד בכל־זאת עורר עניין יוצא־דופן. הוא היה מופנה, עם הדגשה, למנהל הכללי של החברה, ואמר: „אהלן, אבא. אני נמצאת בטיסה זו, והיה איחור של חמש דקות בלבד." על החתום: **רוני פיין**. פיין כידוע, היה שם־המישפחה הקודם של המנהל הכללי של אל על, **מוטי**, ששמו כיום **הוד**. בתו בת ה־15 חזרה שונים. הבת, שהיא אם לילד בן שנה וחצי, מתדרכת את אמה החורגת בטיפול באחיה הצעיר.

■ אחותה של אנט פלאטו מתגוררת בביתה 24 שעות ביממה, לצורך הטיפול בתינוק. אך את מרבית הטיפול, ובכללו החלפת החיתולים, נוטלת אנט על עצמה, אחרי שהתאוששה מהניתוח הקיסרי.

■ בתו של שגריר ארצות־הברית בישראל, **סם לואיס**, עמדה לנסוע לחופשת־מולדת בארצות־הברית, אך בדיוק אז הגיע לביקור בישראל הזמר **פול סיימון**. הבת, שהיא זמרת חובבת המלווה בזימרתה את מסיבות־הקוקטייל שעורך אביה בווילה שלו בהרצליה־פיתוח, דחתה את נסיעתה ועמדה על כך שיפגישוה עם הזמר האהוב עליה.

■ לואיס ואשתו, ששהו ארצה מטיול מאורגן של בני־נוער באירופה, במטוס אל על כמובן.

■ פסטיבל הסרטים באוברהאוזן שבגרמניה הוא אחד מפסטיבלי־הסרטים היוקרתיים בעולם לסרטים קצרים. מזה עשר שנים לא הוצג בו סרט ישראלי, עד שבא הבמאי הישראלי הצעיר **דני וקסמן** והציג בפסטיבל את סירטו בן 20 הדקות, אלווירה. הסרט לא זכה בפרס, אך נמכר לאירגוני־נשים בברלין. דני וקסמן, שסירטו אבי זכה בפרס ראשון בפסטיבל הסרטים במנהיים שבגרמניה, ובפרס ראשון בתחרות לסרטים קצרים של המכון לקולנוע, עומד להגשים את חלום חייו: לביים את סירטו הארוך הראשון, טרנזיט. את התפקיד הראשי מייעד דני, שכתב את התסריט עם **דני הורביץ**, לשחקן **גדליה כסר**.

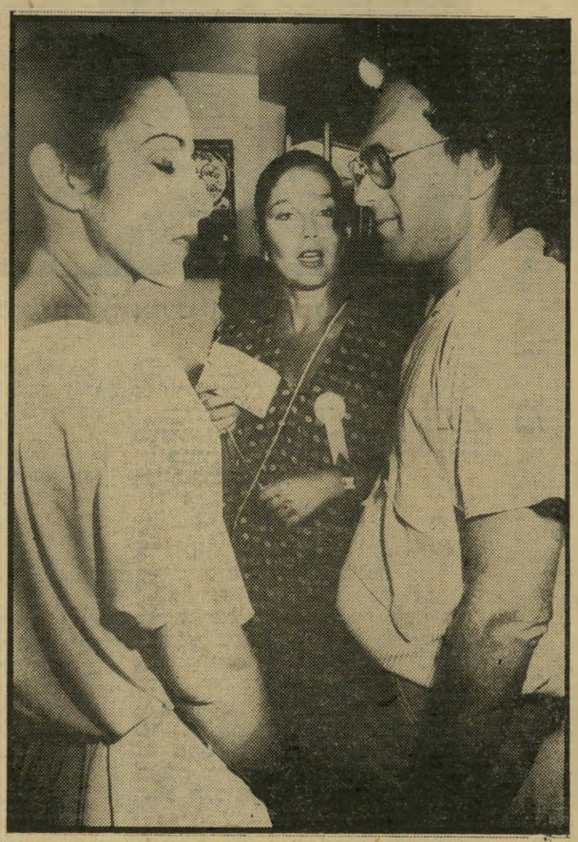

ליאורה לפידות

הדוגמנית הוותיקה, שהיא אם לילד בן 15, עדיין נמנית עם הדוגמניות הטובות והמועסקות ביותר בישראל. בתצוגת־אופנה שהתקיימה השבוע התפשטה ליאורה מאחורי הקלעים והונצחה על־ידי צלם זריז, שחוכיח כי למרות שאינה ילדה, גופה עדיין מושלם.

דורין פרנקפורט

האופנאית המצליחה, הספקה לחיות נשואה שעה אחת בלבד, ומייד הפכה לאלמנת־קש. דורין (משמאל) נישאה ביום השלישי שעבר לדוגמן ומפעיל תיאטרון־הבובות, אשר זקצר. שעה אחרי טקס־הנישואין, שהתקיים בווילה של הורי דורין בסביון, המריא אשר עם בובות־העץ של אריק לגרמניה, להופעות למשך חודש ימים. דורין פרנקפורט יצאה לבלות ולחגוג את חתונתה עם ידידיה, הדוגמנית חניתה צנטנר (באמצע בתמונה) ובעלה, אבנר.

אנשים

■ לאן נעלמה **אפרת לביא**, שחקנית התיאטרון וה־קולנוע המצליחה? אפרת נמ־צאת בניו־יורק, לשם עברה מלוס־אנג'לס. היא עובדת כ־מלצרית לפרנסתה, ולומדת ריפוי בריקוד. אפרת חולקת דירה ברובע גריניץ' וילג' עם עיתונאית וסופרת אמריקאית, המתפרנסת מהשכרת חדרים.

■ שעה שאפרת לביא מת־פרנסת בניו־יורק כמלצרית, עוסקת שחקנית ישראלית מצ־ליחה אחרת, שעזבה את הארץ בשיא הקאריירה שלה ונסעה לארצות־הברית, במיקצוע ה־רחוק מרחק רב מעולם האמ־נות. זוהי **מיקי קם**, הנמצאת בבוסטון עם בעלה הגיטא־ריסט, **יהודה עדר**, והמת־פרנסת מעבודתה כגננת בגן־ילדים ישראלי שם.

■ האדריכלית הירושלמית **מרי לנגוצקי** נשארה לבד בניו־יורק. בתה, **דרית**, נס־עה לישראל כדי להתגייס ל־צה"ל. גם העיתונאית **תמר מרוז**, השוהה בלוס־אנג'לס כשליחת־עלייה, נפרדה מבנה, שחזר ארצה כדי להתגייס ל־צה"ל.

■ תלמידי החוג־לקולנוע של בית־הספר לאמנות התיא־טרון והקולנוע ברמת־גן בית צבי, חיפשו פלייי־בוי ישראלי כדי לצלמו עבור סרט דוקו־מנטרי. הם פנו למיסעדן **רפי שאירי**, אך הוא סירב להש־תתף, בטענה שאינו פלייי־בוי, אלא איש־עסקים רציני.

■ כשערך כתב הטלוויזיה, **דן סממה**, את הכתבה על האסיר הראשון ששוחרר ב־עיקבות חנינה מטעם נשיא־המדינה, ביקש ממגיש מבט באותו ערב, **חיים יבין**, כי יודיע שאין כל קשר מישפחתי בינו לבין האסיר. הסתבר כי שם האסיר ששוחרר הוא **אני דרי סממה**, כשם אביו של דן, שגם הוא עיתונאי.

■ הסאטיריקאי־בעבר ו־הזמר־בהווה **יעקב** („ינקי־לה") **רוטבליט** החל את סיד־רת ההופעות שלו בפני קהל דווקא בדיסקוטק. רוטבליט הגיע למקום בגופיה ועם גי־טארה, ישב ליד המיקרופון ו־החל שר. בתחילה לא שם איש את ליבו אל הזמר, אך אט־אט השתררה דממה, ובאי ה־דיסקוטק האזינו לשיריו המו־כיחים של רוטבליט. כשנשאל, באותה הזדמנות, אם הוא רו־צה להיות **יני בריום** הישרא־לי, השיב רוטבליט: „אני רו־צה להיות יענקלה רוטבליט האמריקאי."

■ אחרי שנשרף מועדון בית הובן, לא נמצאה לשחקן **ניקו ניתאי** אכסניה. הוא לא איבד את העשתונות והחליט להפוך את דירתו הפרטית, ש־בה הוא מתגורר עם אשתו ושתי בנותיו, לאולם תיאטרון. ערב־ערב מופיע ניקו, שהיה בעבר כוכב תיאטרון אוהל ואחד מבמאיו, בחדר־האורחים שבדירתו הקטנה. השבוע הגי־עו להצגה ארבעה צעירים מיו־זעים מחוץ לעיר. הם ביקשו רשות מאשתו של ניקו להת־קלח. הארבעה נתנו לא רק מההופעה, כי אם גם ממיקלחת מרעננת.

■ שוב ניסו למתוח את העיתונאי **צבי רימון**, האח־ראי על הטלפון האדום בגלי צה"ל. הפעם היה זה אזרח חיפאי, שהודהה בשמו ומסר את מיספר תעודת־הזהות שלו. הוא סיפר לרימון כי שתי או־ניות התנגשו בנמל חיפה, והן עולות באש. בירור קצר העלה כי לא דובים ולא אוניות. באו־תו יום ניסו למתוח את רימון פעם נוספת. צעירה סיפרה כי התחתנה, וכתבה את סכום ה־נדוניה שלה על הכתובה בא־גורות. בירור קצר אצל הרב **יעקב רוזנטל**, אב בית־הדין־הרבני בחיפה, שהשיא את הצעירה לבחיר־ליבה, הע־לה כי לא היו דברים מעולם. אמר הרב: „הזוג הצעיר לא קיבל כנראה די כסף לחתונה, או הוא רצה לקבל 100 לירות מגלי צה"ל." זהו הסכום המ־שולם למאזין שהידיעה שהע־ביר שודרה.

■ לרב **שמואל אבי־דור הכהן** אין מזל עם מדור הטלפונים. כמו רבים אחרים, לא הבינו עורכי מדריך הטל־פונים כי „אבידור" הוא שמו הפרטי השני של הכהן, מלידה. שיבצו את שמו, במדריך, ב־את אל"ף, תחת לשים אותו באות ה"א.

■ צרה נוספת: פעם, לפ־שנים רבות, שימש הכהן עור־כו של שבועון דתי בשם עין בעין. לאחר־מכן שינה השבו־עון את שמו לפנים אל פנים. אולם מדריך־הטלפונים סירב להכיר בכך, ועד היום מופיע השם עין בעין במדריך, ולידו מיספרו הפרטי של הכהן. לעי־תים קרובות מוטרד הכהן על־ידי אנשים המחפשים מישרד־בילוש הנושא, כנראה, את ה־שם עין.

■ השחקנית **ז'רמן אוני־קובסקי**, הנמצאת בהולנד עם בעלה **דני בינסטד** זה כמה שנים, זכתה להפתעה מר־גשת כאשר הוזמנה לפסטיבל סרטים בקראקוב שבפולין עם סרט קצר שדני והיא עשו ב־הולנד. ז'רמן, שהיא ילידת פו־לין, הלכה לשגרירות הפולנית בהולנד כדי להוציא אשרת־כניסה למולדתה. הפקיד שבדק את דרכונה, וגילה שהיא ילי־דת ארצו, עבר מייד לשפה הפולנית. ז'רמן נבוכה. היא דוברת „רק" ספרדית (מהשנים שבילתה במכסיקו), צרפתית (מהשנים שבילתה בצרפת), עיברית (מהשנים שבילתה ב־ישראל), אנגלית והולנדית. אף שפולין היא מולדתה, לא למ־דה את השפה כיוון שיצאה משם בעודה תינוקת. בביקורה בפולין ערכה ביקור במחנה־ההשמדה אושוויץ, שם ניספה אביה במילחמת־העולם הש־נייה. בעלה, דני שהיה בעבר רקדן בלהקת בת דור ואחר־כך צלם, צייר, מציל בים לעת־מצוא וכיום הוא פסל, מציג תעורוכה של פסליו בהולנד.

מרים גבריאלי

השחקנית הנמצאת בעיצומו של מישפט־גירושין ארוך ומייגע מבעלה אוריאל, לקחה אתנחתה קלה והשיאה את בתה יעל בת ה־23. החתן, אורי רוחם, יליד הארץ, בא ממישפחה יוצאת־עיראק. החתונה התנהלה לפי מיטב המסורת העיראקית, כאשר הנשים במישפחה, כולל מרים (משמאל), הלכו ל„חמאם" (בית־מירחץ) במושבה הגרמנית בירו־שלים, ולאחר מכן עברו טקס חינה, בו מורחים את התמיסה האדמדמה על כפות הידיים. בטקס, שבו לבשה הכלה שימלה מעשה ידיה של דורין פרנקפורט, נוכחה גם הסבתא של הכלה, שהתרגשה מאד, משום שיעל היא הנכדה הראשונה שלה שסבתא זכתה להיות בחתונתה. שני הנכדים המוכרים יותר, ארנון ודליה מילצ'ן, נישאו בחו"ל, ולכן לא יכלה להיות בחתונתם. מרים גבריאלי חזרה לא מכבר מ„טיול־הרגעה" באמריקה, שבו פגשה ידידים רבים שלה, כמו ברכה נאמן־לוי בסאן־פרנציסקו, רותי וחיים חפר בלוס־אנג'לס ובריג'יט מילצ'ן, גרושתו של ארנון, מפיק־הקולנוע, בפאריס.

חסיה, אפרת ואוסנת מילוא

בתו ושתי הנכדות של מנחם בגין, ביקרו בחצות הבכורה של הצגתה של ציפי שביט, „ציפי קונץ". בתו של ראש הממשלה קנתה לנכדותיו בקבוק אחד של משקה קר כדי שתתחלקנה בו. השתיים רבו על הבקבוק, ואמן נאלצה להחרים אותו עד שתירגענה. לבסוף ויתרה אוסנת, הגדולה יותר, לאפרת הקטנה. איילת, בתה הבכורה של חסיה, לא נכחה בהצגה, אלא נשארה בבית הסבא והסבתא בירושלים, כדי לבלות שם ימים אחדים של החופש הגדול. כשראו נכדותיו של בגין את ציפי שביט, דרשו ממנה להצטלם איתן. ציפי כמובן לא יכלה לסרב לבקשה.

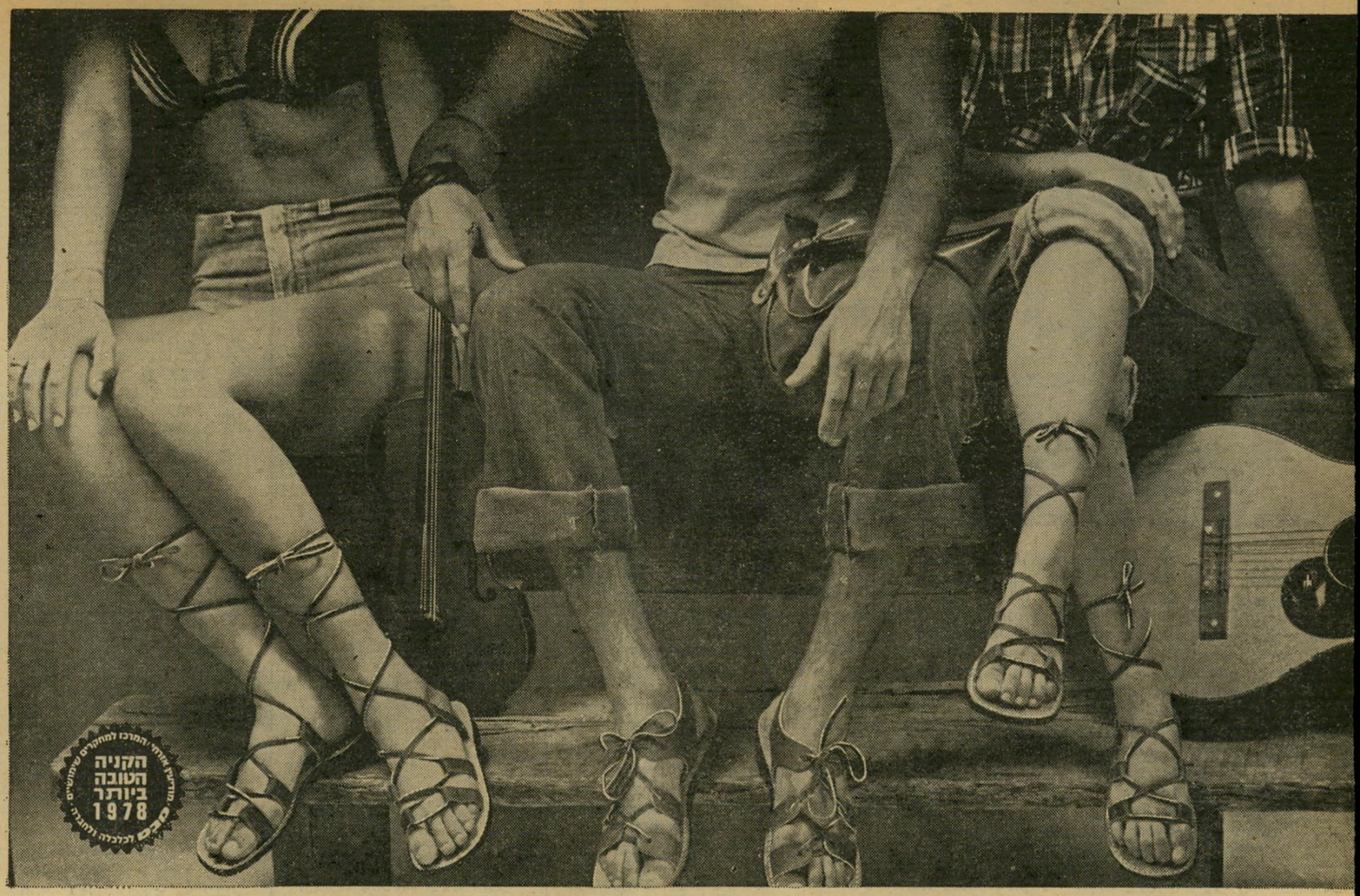

"להתכייף" בא לי בסנדלי גלי

ים, חופש, קיץ שובב, אני ו"הגלי שלי"
תמיד ביחד. סנדלי "גלי" האוירריים והקלילים
עושים לי כיף בקיץ.
כל החברה יספרו לכם איזה
רומן ארוך יש להם עם גלי, לפני
ש"התלבשנו" על גלי ניסינו הרבה
אחרים אך ת'שמעו לנו... לגלי אין
תחליף. סנדלים שאוהבים את החברה.

ושלא יעבדו עליכם... גלי זה רק עם
סמל הצפרדע!

Gali-גלי®

הקיץ בא לי... בסנדלי "גלי"

פרסום מלניק | סטודיו M&M | רותם

עשור של סחף

במהלך השנים מאז מילחמת 1967 היו כמה הבזקים של תיקווה — למשל, כשסגן שר־החוץ של ברית־המועצות, קוזנייצוב, הצביע במועצת־הביטחון בעד ההחלטה 242 ובכך הפך אותה להחלטה פה־אחד, או כשכונסה ועידת ז'נווה ב־1973, או כשהנשיא אל־סאדאת נסע לירושלים. אך היו גם נסיגות חמורות, והן היו רבות עוד יותר.

ייתכן שהגדולה מכל ההזדמנויות שהוחמצו היתה בשנת 1968, כאשר נידחו מאמציו של השגריר יאריינג לקדם את מטרותיה של ההחלטה 242. פעולה בלתי־נסלחת נוספת היתה ההבטחה שניתנה, בשעתה, ש־ארצות־הברית תטיל וטו על כל החלטה נוספת של מועצת־הביטחון. מיכשולים כאלה, וכן פעולות של טרור ותגמול, הם שעיוותו ועיכבו את הדרך לשלום.

בינתיים נמשך הסחף הנורא, וכיום הסיכוי לשלום גרוע מכפי שהיה אי־פעם. אנשי־הסירוב השתלטו על כל חלקה טובה בשני הצדדים גם־יחד.

לפני כשנה האמינו רבים וטובים, שאם אפשר יהיה להוסיף להחלטה 242 סעיף התומך בהגדרה־עצמית לפלסטינים, יקבל האירגון לשיחרור פלסטין את ה־החלטה.

בצד הישראלי גברה ההבנה לכך שאת הביטחון החיוני כל־כך לישראל לא ניתן להשיג בכוח הזרוע, אלא באמצעות הסכם, לא על־ידי שיעבוד הפלסטינים ופיזורם, לא על־ידי טרור ושינאה ושפיכות־דמים, אלא על־ידי הבנה והכרה בכך שלפלסטינים יש זכות להחליט בעצמם על עתידם.

ניכרו סימנים גוברים והולכים לכמיהתם של שני הצדדים לשים קץ לעוויתות, לאויבות ולשפיכות־הדמים, לכמיהה לעידן חדש של אמון ובבוד הדדי ושיתוף־פעולה.

ישראל חייבת להיות בטוחה. הפלסטינים חייבים להיות חופשיים. העולם הכיר יותר ויותר בכך שאת שני הדברים הללו ניתן להשיג אך ורק בתנאי שיתקבלו על דעת הכל. אין האחד אפשרי בלא מישנהו.

התפתחויות מעודדות אלה אצל הערבים, אצל ה־ישראלים ובדעת־הקהל הבינלאומית גברו אז. אך מה קרה עתה?

■ ■ ■

המתנגדים לשלום בקרב הפלסטינים כבשו מחדש מעט מן ההשפעה שאיבדו באש"ף. ובישראל — אנשי־הסירוב נמצאים כיום בשילטון. הם טוענים כי הגדה המערבית, ירושלים המיזרחית ורצועת־עזה הן חלק מישראל. הם מרכזים את מאמציהם בסיפוח זוחל של השטחים הערביים.

בצד אנשי־הסירוב, עלינו להתמוד עם אנשי־החסות — אותם המבקשים להזיז את הפלסטינים על הלוח כאילו היו כלי־משחק, ולשלול מהם כל זכות להחליט על עתידם בעצמם.

פעם, בעבר, היה זה באופנה לדבר על משא־ומתן ישיר בין הערבים לישראלים. אך עתה אין כל אפשרות לראות סיכוי כלשהו למשא־ומתן ישיר כזה. לא מתקבל על הדעת שהמתנגדים לשלום משני הצדדים יגיעו, יחדיו, לידי הסכם המקובל על שניהם. אין טעם לחזור עתה לוועידת ז'נווה, שכן בוועידה כזו ניתן יהיה להשיג רק הסכם שכבר הושג למעשה.

אם כך, האם המצב חסר־תיקווה?

האם נגזר על מדינת ישראל להישען לנצח על כוחה הצבאי, להיות לנצח אי קטן בתוך ים אדיר של אויי־בות, המוקף כוחות עוינים הגדלים והולכים? האם תישלל מן הפלסטינים, למשך דור נוסף, הזכות להגיע להחלטותיהם בעצמם, ולהשיב לעצמם את כבודם־העצמי במדינתם הקטנה שלהם (ששיטחה כרבע מזה שהיה שלהם פעם)? האם יורשה לאנשי־הסירוב משני הצדדים להוביל את המיזרח־התיכון כולו להרס נורא?

יש דרך להימנע משואה מחרידה מעין זו.

לא על־ידי ניצחונו של צד אחד על השני, לא על־ידי השהייה ועיכובים, תוך תיקוות־שווא שיתחולל נס ושיתקיים משא־ומתן בין המתנגדים־לשלום משני ה־צדדים, ובהחלט לא על־ידי התמודדות של מילחמה קרה — אלא על־ידי יוזמה בינלאומית חסרת־פניות: תוכנית שלום.

ייתכן שבתחילת דרכה תידחה התוכנית על־ידי שני הצדדים. נראה שכך יהיה. אך בינתיים המצב מידרדר, האלימות גוברת, חוסר־התכלית שבפעולה הצבאית ניכר יותר ויותר, והסחף גורר את כל הנוגעים בדבר אל שפת תהום ההרס הגמור.

אני סבור שזהו הזמן שבו חייבים שני הצדדים להכיר בכך שקיימת דרך טובה יותר, וכי תוכנית זו אכן מציעה את התיקווה היחידה לשלום בר־קיימא לטובת הכל.

■ ■ ■

התוכנית לשלום חייבת להיות מבוססת על מה שהוסכם כבר כימעט על הכל. יש לאשר שוב את עקרו־נות ההחלטה 242. מה יש להוסיף?

דרושים שיבעה סעיפים לשם השגת —

- הפסקת כל מעשי־האלימות.
- הפסקת כל ההתנחלויות על אדמה ערבית.
- מישטר־נאמנות בן שנתיים מטעם האו"ם על השטחים שנכבשו במילחמת 1967.
- ועדת־גבולות, שתקבע את גבולותיה של מדינת־ישראל אחרי שמיעת שני הצדדים.
- ירושלים ערבית וירושלים ישראלית, ללא מחי־צות ביניהן.
- הגדרה־עצמית פלסטינית בשטחים המוחזרים שתבוא לידי ביטוי בתוך תקופת השנתיים, ושתאפשר לפלסטינים להחליט בעצמם על צורת ממשלתם ועל אופי יחסיהם עם שכניהם.

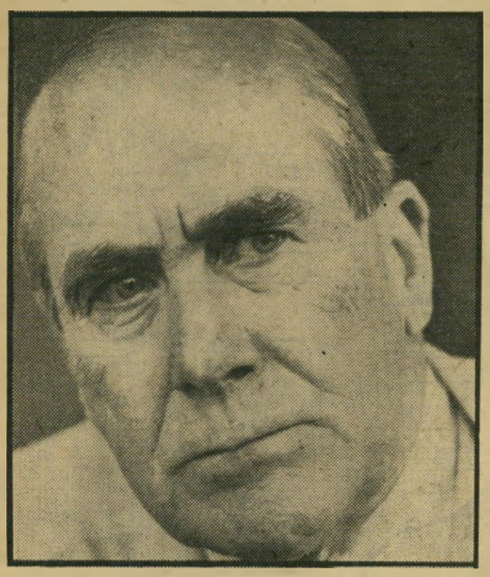

● מירב הערבויות הבינלאומיות לביטחונה של ישראל ולביטחונן של כל המדינות האחרות הנוגעות בדבר, עם שטחים מפורזים וכוחות בינלאומיים לפיקוח על הגבולות.

■ ■ ■

אני סבור שתוכנית־שלום כזו תזכה במהרה בגיבוי בינלאומי ובתמיכה גוברת, הן בקרב הערבים והן בקרב הישראלים.

חלום של אידיאליסט?

בהחלט לא, מן הסיבה הפשוטה והטובה שאין כל דבר אחר, או פחות מזה, שיציל את כל הנוגעים ב־סיכסוך המיזרח־תיכוני משואה בינלאומית מחרידה, שבה יסבלו הישראלים והפלסטינים יותר מכולם. וזו קרבה והולכת, מדי חודש בחודשו.

אין ספק שהגיעה השעה לבלום את הסחף.

יו קאראדון, בית־הלורדים, לונדון, אנגליה

● הלורד קאראדון, מי שהיה ראש מישלחת בריטניה באו"ם ואבי ההחלטה 242 של מועצת־הביטחון, שהה השבוע כמה ימים בירושלים ובגדה המערבית, ומסר מיסמך זה לידי עורך „העולם הזה".

היום שבו לא נצא למילחמה הבאה...

תנועות מחאה חדשות הולכות ומתארגנות באחרונה. אין להן מצע פוליטי. אין להן מנהיג. לא היה תיאום מוקדם ביניהן. סיסמתן אחת ויחידה: „לא!" אמירת „לאו" מחאתי למילחמה, לגיוס דתיות, לשירות מילו־אים מעבר לקו הירוק.

הביטוי שלהם הופיע בעיתון זה — בזה אחר זה, כמעט ברציפות, שבוע אחר שבוע: חייל מילואים הצהיר כי לא ישרת מעבר לקו הירוק — וקרא להקים תנועת מחאה המונית בנושא. מר שלמה פרנקל מנמק, ומצהיר כי למילחמה הבאה — הוא לא יוצא. הגברת רות צור מעודדת נשים לנטוש את הכל — את הבעלים, את העבודה ואת הצבא — ובכך מצטרפת לתנועת ה־מחאה של השמיניסטיות המסרבות להתגייס לצה"ל.

אחת היא דרכם של אלה: לא לעשות כלום. להפ־סיק לשחק, להפסיק לשתף פעולה — ולהרוס הכל. הכוונות טהורות והמטרה לגיטימית: לשנות את ה־מציאות שלנו. להחליף את השילטון ולסלק מן הבמה כל מי שמוביל למילחמה.

אבל, האם זו הדרך? התשובה חד־משמעית: לא. הנימוקים — ארוכים עד אין סוף. רק אחד ויחידי יכול לשכנע: כל אחד שמעט היגיון בקודקודו יודע, שאיש מן ה„מאיימים" לא ימש את איומיו. מסרבי המילואים, והם רבים־רבים, יהיו הראשונים בקו ה־חזית — כאשר תגיע השעה. בנות הח"ן בוגרות י"ב לא תשבנה לרגע בצד, כאשר שעת החירום תגיע.

מכאן מתבקשת השאלה: מדוע, אם כן, מאיימים ומצהירים — אם איש אינו מתכוון לכך? וזו בדיוק הנקודה. הצהרות מחאה בנוסח השלילה, אמירת ה„לאו" — לא רק שאינן משרתות את המטרה, הן מחטיאות אותה ביודעין. כי נגד מי, בעצם, מופנית המחאה? היא מופנית נגד אלה היושבים בשילטון, אשר בידיהם הכוח והאמצעים להחליט החלטות שונות, ובראשן החלטות בעניין ביטחון המדינה. אותם אנשים שמוגדרים כ„שרי ממשלת ישראל" איבדו את אמון העם — בין אצל אלה שבחרו בהם, בין אצל אלה שנמנעו מכך. לפי מהלך התנהגותם ותוכן נאומיהם של הבכירים בשרי הממשלה, נוצרה תחושה כי אנשים אלה מובילים את העם לקראת מילחמה, בעוד שלא ניצלו את כל האפשרויות למנוע אותה.

■ ■ ■

אותם מנהיגים לא יושפעו מהצהרות כגון אלה, כי הם יודעים שאין בהן ממש. הם גם לא יסיקו את המסקנות. הם אינם מסוגלים לכך. גם לדברים פשו־טים יותר הם לא מסוגלים. ולכן, תפקידם של כל הצעירים שקול המחאה הולך וגובר בהם, להיאבק בדרכים ממשיות — כדי לגרום שאותה מנהיגות לא תתן את פקודת־האש הראשונה. והיה אם תפרוץ ה־מילחמה שוב — היא תהיה כישלונם של צעירים אלה — ועליהם יהיה להילחם, ולנצח. לא קיימת אפשרות אחרת.

„העתיד כולו שייך לצעירים," כך אמרו חכמים, כבר מזמן. כל המציאות הפוליטית־חברתית — על כל החיוב והשלילה שבה — היא כישלון של הדור הצעיר. של הנוער — לפני גיוסו, של הבחורים שסיימו את שירותם בצה"ל, של הסטודנטים הממלאים את הקמפוסים. לא המנהיגות אשמה. המנהיגות נבחרת על־ידי רוב, ואין זה משנה אם על־ידי רוב יחסי או מוחלט. כדי להוריד אותה דרוש רוב דומה, שיביא להתפטרותה.

המציאות הישראלית במשך 30 השנים האחרונות גילתה, כי בפוליטיקה עוסקים רק הזקנים ובשילטון יושבים הוותיקים. דור המייסדים הוא, למעשה, הדור המוביל בשילטון. וה„מהפך" האחרון עם עליית הליכוד ונפילת המערך — לא שינה עובדה זו כהוא־זה. אין זאת אומרת שכל מי ששייך לדור המייסדים צריך לפנות את מקומו, או שכל מי שנולד אחרי קום המדינה ולא נילחם בכל המילחמות מקומו בשילטון. אבל במוקדם או במאוחר חייבת להיווצר מציאות פוליטית שבה המבוגרים יפנו את מקומם — מסיבות גיל או בריאות, ומישהו יצטרך למלא את מקומם.

העובדה שאף אחד לא יכול לקום ולהצביע על קבוצת צעירים זו או אחרת ולומר: הם העתודה שלנו, הם יישבו בשילטון בעוד X שנים — עובדה זו צריכה להדאיג את כל אלה שרואים את עתידם בארץ הזאת. היא צריכה להדאיג גם את אלה היושבים כרגע בשילטון — אם־כי אין כל סימנים לכך שהם אכן מודאגים. כי העובדה שאין עתודה פוליטית בארץ אין מקורה בהיעדר האנשים המתאימים. הכוח קיים. הפוטנציאל — אצור. רק הרצון איננו. והראייה לכך: תנועות המחאה שקמו באחרונה כגון שלום־עכשיו, או תנועות זמניות שקמו בעיקבות אירוע פוליטי־חברתי זה או אחר.

את כולם איפיינה סיסמה אחת: תנועות לא־פוליטיות, או אל־מיפלגתיות. תנועות אלה נלחמות על אידיאולוגיה ומטרות פוליטיות, ומבקשות לצאת בדר־כים לא־פוליטיות — כביכול — אל מחוץ לתחום ומעבר לכללי המישחק.

■ ■ ■

האבסורד בולט לעין, ותוצאותיו — היעלמן של מרבית התנועות הללו. אלה שעדיין קיימות, נוכחותן כמעט שאינה מורגשת. לכן, המסקנה המתבקשת היא: תנועות המחאה, כולל אלה שהצבעתי עליהן בראשית דברי — אינן מובילות לשום מקום. אין להן אידיאו־לוגיה מוצהרת (למרות שבסמוי היא קיימת), לאנשיהן יש „פחד" מפני פוליטיקה, והם משלים את עצמם ואת אלה התומכים בהם כי יצליחו לשנות את השילטון.

הדרך לומר „לא", לאיים בשבירת העלים, בהפסקת המישחק, אינה מקדמת את המטרה — רק משרתת את אלה שנגדם היא מכוונת.

לכן, היום שבו לא נצא למילחמה יהיה היום ה־אחרון במסכת הימים, השבועות והחודשים שבהם ניאבק ונילחם כדי שהמילחמה הבאה לא תפרוץ, וכדי שלא יהיו עוד כאלה שיצטרכו להסס אם להצטרף אליה.

היום הזה, כן אני מאמין, קרוב הרבה יותר מכפי שרבים מסוגלים לדמיין לעצמם.

יהודה קונפורטס, תל־אביב

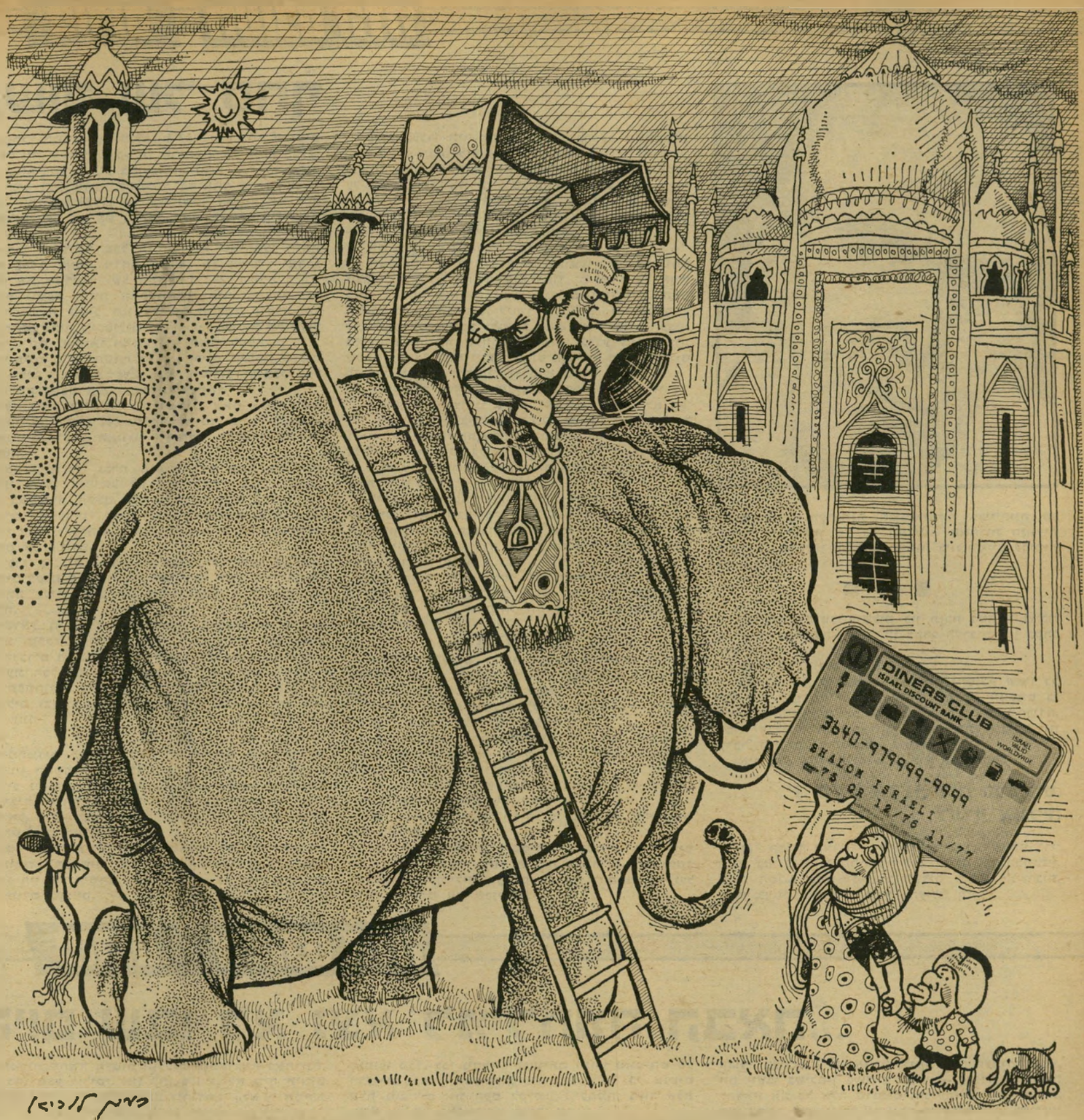

גם בהודו הקוסמת "אשראית" כבר מפורסמת

גם משביע הנחשים ההודי, המרקיד את נחש המטבעות יודע כי היום אין צורך במטבעות על מנת לקנות נחש... או חליל.
היום יש "אשראית" — כרטיס הכסף הבינלאומי של בנק דיסקונט.
"אשראית" — הפותחת בפניך דלתות בישראל וברחבי העולם, ומתקבלת, במקום כסף מזומן, במאות אלפי בתי עסק, ב-155 מדינות.
"אשראית" — חוסכת ממך הצורך בנשיאת מזומנים, מעניקה לך אשראי ללא ריבית, אמון ויוקרה.
לכן — כשאתה בישראל או כאשר אתה יוצא אל העולם הגדול, שא עמך את "אשראית", כרטיס הכסף של דיסקונט.
היכנס לאחד מ-225 סניפי קבוצת בנק דיסקונט ושאל על "אשראית".

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המקצוע

אתה והלירה

לירה ישראלית אחת תשכ"ז

שרון לא ביקש היתר

אריאל שרון, בעל חוות „שקמים", הודיע על העברת הבעלות עליה לאחרים, מבלי שביקש וקיבל את אישור „בנק אקצ'איונג' נשיונאל אוף שיקאגו", שהילווה לו כ־400 אלף דולר לרכישת החווה. לנציגי הבנק נודע מן העיתונות, כי שרון הודיע למבקר המדינה כי ימכור את מניותיו בחווה. בהתאם לחוזי ההלוואה על הבנק לתת הסכמה מראש לכל שינוי בבעלות על החווה. לכן שלחה בימים אלה הנהלת הבנק מכתב לשרון, המזכיר לו את ההתחייבות עליה חתם.

חוואי שרון
בלי אישור

בינתיים מסרב מבקר המדינה לאשר את הצעת המכר של שרון, הממשיך להיות גם שר החקלאות וגם בעל חווה חקלאית פרטית גדולה. מינהל־מקרקעי־ישראל, הכפוף לשר החקלאות, נמנע עד כה מהגשת תביעה נגד שרון על ששילם במשך כמה שנים דמי שימוש בקרקע כאילו היתה אדמת־בעל בעוד שהיתה בהשקייה. ההפרש מסתכם במאות־אלפי לירות לשנה.

איך לא לשלם מס־בולים

אם תראה חוזה מקורי שהבולים עליו אינם מודבקים אלא מחוברים במחדק, אות הוא כי עורך־הדין שערך את החוזה אינו משלם מס־בולים.

לפי התקנות החדשות מותר לבייל בולים בסכום של עד 2000 לירות בבולים מודבקים ולא אצל הנוטריון. עורכי־דין מסויימים מחייבים את הצדדים ברכישת בולים, מחברים אותם לחוזה המקורי במחדק, חותמים על ההעתקים כאילו הודבקו בולים כדין. החוזה המקורי נשאר אצל עורך־הדין. הוא מסיר ממנו את הבולים ומשתמש בהם לחוזה נוסף. החוק אינו מחייב אותו לשמור את החוזה המקורי, כך שאין אפשרות, כעבור זמן, לבדוק אם הודבקו עליו בולים.

איך לא לשלם מס־ערך־מוסף

חוק מס־ערך־מוסף מורה, כי עיסקה הנעשית עבור חברה זרה או תושב זר, ואשר התמורה עליה ניתנת בדולרים, תיחשב כייצוא ולא ישלמו עליה מס־ערך־מוסף. הוראה זו הוצאה לפני המחפך, ומאז יכול כל אחד לרכוש מטבע זר ולשלם בו. עורכי־דין מייעצים ללקוחותיהם לפני ביצוע עיסקות, כי יחפשו דרך לרשום כמבצע העיסקה (המוכר) גוף זר, כדי שלא לשלם מס־ערך־מוסף.

במיקרה של חברה ישראלית הקשורה בחברה זרה, או במיקרה של תושב זר היכול להיחשב כמוכר דירה או נכס אחר, רושמים אותו כמוכר, רוכשים דולרים בבנק, מפקידים אותם כאילו ניתנו תמורת העיסקה, ומרוויחים 12% מס.

מודן מכר מניות „לוין־אפשטיין"

רואה־החשבון **עודד מודן**, מבעלי הוצאת הספרים הגדולה „זמורה־ביתן־מודן", מכר חבילת מניות של „לוין־אפשטיין", שהיתה ברשותו מאז שהיה מנהל הוצאת הספרים „לוין־אפשטיין". מודן מכר לקונצרן „כלל" כ־10% ממניות החברה, תמורת 800 אלף לירות. הקונצרן מנהל משא־ומתן ממושך על רכישת דפוס לוין־אפשטיין.

כהן מנכ"ל „כתר"

אליאב כהן התמנה מנכ"ל תישלובת „כתר" בירושלים, הכוללת את הדפוס ואת ההוצאה־לאור. הוא בא במקום **מאיר שני**, שעבר להנהלה המרכזית של קונצרן „כלל". כהן היה עד כה אחראי לכספי התישלובת.

נחמן אוריאלי התמנה מנכ"ל הוצאת הספרים של „כתר". אוריאלי היה יועץ ההוצאה, וקודם לכן ניהל את הוצאת הספרים „עם עובד". בתקופת כהונתו של אוריאלי נחלצה „עם עובד" מהפסדיה והחלה להרוויח.

הוצאות מנופחות ב„משקיעי ישראל"

מאזן „משקיעי ישראל", חברת השקעות האמריקאית, שהשקיעה יותר מ־40 מיליון דולר בישראל, מגלה כיצד חולבים אותה מנהלי החברה, **סם רוטברג** ו**יוסי וויניצקי**. לשניהם 4.7% מניות החברה. שניהם מקבלים, לפי המאזן, משכורות בסך 150 אלף דולר לשנה, הוצאת מיקצועיות בסך 160 אלף דולר לשנה והוצאות נסיעות בסך 46 אלף דולר לשנה.

„משקיעי ישראל" היא חברת אחזקות, וכל המיפעלים בהם היא מושקעת מנוהלים על־ידי הנהלות עצמיות. כך שלא ברור מה הצורך בהוצאות ניהול כה גדולות לרוטברג ווויניצקי, שכל עיסוקם בחתימה על ההמחאות המגיעות עם הכנסות.

החברה עשתה ספליט של מניותיה בנובמבר 1977, ביחס של 1 ל־6. מניותיה נסחרות עתה לפי שער של 17 דולר בבורסה האמריקאית. זהו שער גבוה ב־40% משערי המניות בשנים האחרונות.

בירנבאום: סוכני הנסיעות סירבו להקים חברת אוטובוסים

הקמת החברה המאוחדת ל„אגד" ו„גת" מומשה לאחר שסוכני הנסיעות סירבו להקים חברה משותפת, שתפעיל אוטובוסים וזוטובוסים לתיירים — אמר מנכ"ל „גת" **אלי בירנבוים**. הוא סיפר כי גייס הון להשקעה וכי הסוכנים היו צריכים רק להתחייב לרכוש תפוסה ב־רכב — אולם הם סירבו. רק אז החל במגעים עם „אגד", שהביאו להקמת חברת „גת — שרותי אוטובוס 1977" שבה חלקים שווים ל„אגד" ו„גת". „גת" שייכת ל־100 מוריידרך מוסמכים והיא הפעילה עד כה מוניות תיירות וזוטובוסים.

החברה החדשה תשקיע 200 מיליון לירות ב־75 אוטובוסים מגדלים שונים, כולם מתוצרת „מרצדס".

מנהל בירנבוים
עם „אגד"

בירנבוים אמר כי כיום מקבלים על השכרת אוטובוס גדול (ל־11 שעות, עם נהג, ל־200 קילומטר) 239 דולר בעוד שמוניות־תיירות מקבלת ליום 110 דולר.

הוא תבע ממישרד התיירות לאפשר תחרות במחירים לתיירים ולהוזיל את מחירי הרכב לתיירות על־ידי ביטול המס לאוטובוסי־תיירים, כשם שביטלו את המס למוניות־תיירים. כיום משלמים 1.5 מיליון לירות מס, על אוטובוס שמחירו 3.5 מיליון לירות.

„גת" קיבלה, בעזרת „אגד", ביטוח שער לרכישת האוטובוס וכן מימון מקובל להשקעות ממשלתיות בשיעור 70% מהשקעה.

לא הוכרו הוצאות ניהול ב„אבנעל"

„אבנעל" מוכרת נעליים ב־30 חנויות ברחבי הארץ, שנרכשו על־ידי **יצחק שני** ו**יוסף דיאמנט**, שיסדו את חברת „נעלי דאלי" שבה היו שותפים גם שני משקיעים אמריקאיים באחוזים קטנים. שני ודיאמנט היו אותה עת עורכי־הדין של האמריקאים, במכון למכוניות „דינמומטר". דיאמנט, שני ורעיותיהם היו גם בעלי חברה אחרת, בשם „לירן — עסקי בידור", שרכשה את רוב המניות ב„נעלי דאלי", השלטת ב„אבנעל".

בפברואר 1972 נחתם הסכם בשני נוסחים על מסירת ניהול „אבנעל" לחברת „דאלי". כתוצאה מהסכמים אלה שילמה „אבנעל" ל„דאלי" כחצי מיליון לירות לשנה דמי־ניהול, ותבעה ניכוי ה־תשלומים מן ההכנסות. פקיד השומה סירב להתיר את הניכוי בנימוק כי ה־הסדר הוא מלאכותי.

שני ודיאמנט — כך קבע בית־המישפט המחוזי בתל־אביב (השופט שלמה לוינגרג) — הם חסרי כל ידע בענף הנעליים ו„אבנעל" מנוהלת על־ידי מנהל העסק **נפתלי סנדיק**. לכן לא ראה השופט מה עושה „נעלי דאלי" בניהול „אבנעל" וקבע כי הסדר התשלומים הוא מלאכותי. ל„נעלי דאלי" אין מישרד או פקידים. ההסדר לתשלומים נעשה בין שני ודיאמנט לבדם. אין זו עיסקה בין יריבים עיסקיים אלא בין שתי ידיים ימניות לשתי ידיים שמאליות.

מנהל שני
120,000 קילומטר

השופט קבע כי לא ראה כל תועלת ל„אבנעל" כתוצאה מניהולה על־ידי „דאלי". נאמר לו כי כמה עובדים של „אבנעל" קיבלו תוספות שכר מ„דאלי", כדי לא לערער את מערכת השכר הכללית ב„אבנעל".

עניין נוסף: המשקיע האמריקאי **פישר** זכה, בבואו לישראל, לפי ספרי „אבנעל", בתשלום הוצאות דלק ורכב ובמימון הנסיעות לאמריקה. סכומי הדלק מעידים על נסיעות של כ־120 אלף קילומטר, מסלול ארוך, לכל הדעות, לצרכי העסקים של „אבנעל".

ירידה במחירי גלם ללבידים

הקונצרן הצרפתי בגאבון, המספק את מרבית עצי־הגלם מסוג אוקוומה לתעשיית הלבידים בישראל, הוזיל את מחיריו ב־10% לערך והודיע על הוזלה דומה שתיכנס לתוקף בעוד כמה שבועות. הוזלה זו לא תניעה את היצרנים בישראל להוזיל את מחירים בהתאם.

בשני הצדדים שוררת מהומה כללית לקראת הבחירות לעירייה.

שלושה מועמדים מתקוטטים בליכוד, ושניים ניצים במערך

האם חיפה בוערת?

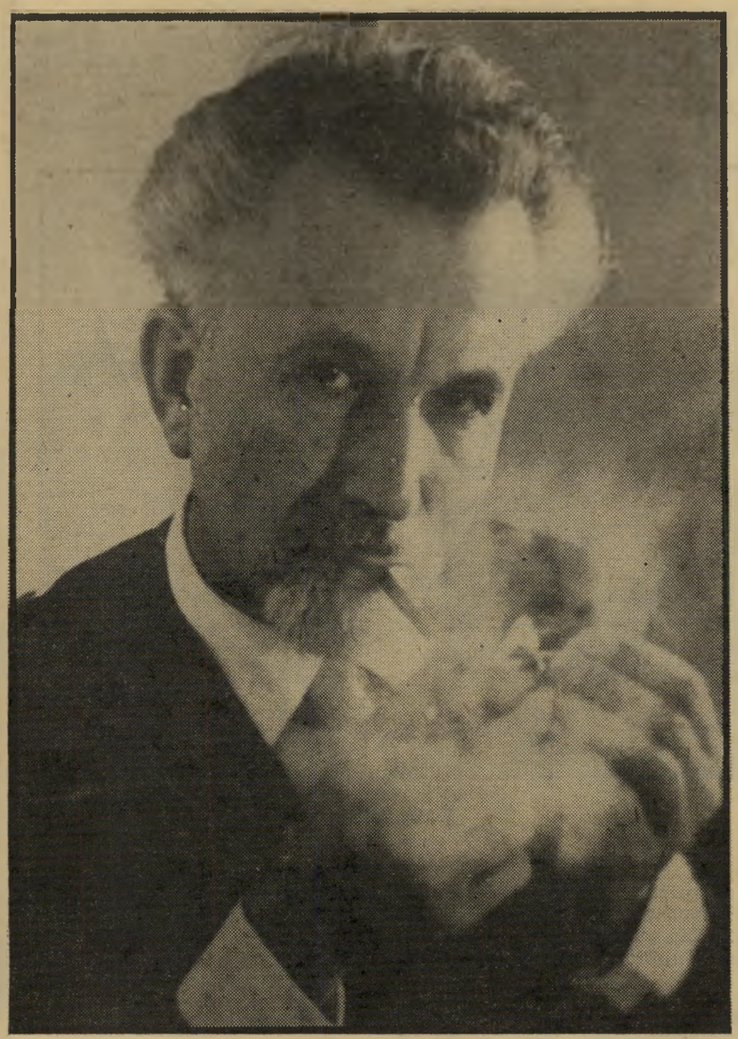

ד"ר ראובן הכט
לא מתגונן

באחת השיחות האחרונות של השר אברהם עופר המנוח עם אחד מידידיו, אמר עופר: „שילטונו של צ'יצ' ב־תל־אביב מובטח לשנים רבות. מי שיעמוד מולו, זה יהיה לו מעשה־התאבדות." ואומנם, היום נראה כי שלמה („צ'יצ'") להט, מועמד הליכוד לעיריית תל־אביב, יביס בקלות רבה את אשר („ארתור") בן־נתן, מועמד המערך לראשות עיר זו.

בירושלים מעסיקה את מועמד הליכוד יהושע מצא השאלה, אם פער הקולות בין־נו לבין ראש העיר טדי קולק יהיה גדול, ואז ייצא מצא בכבוד מההתמודדות, או שמא יהיה ענקי, ואז יבוזה מצא. לו, כמו לשאר תושבי ירושלים, ברור לחלוטין ש־טדי קולק יהיה ראש עיריית הבירה גם אחרי הבחירות הקרובות.

רק בחיפה אין איש מעסקני המיפלגות ומקבלני הבחירות המוכן להמר על מוע־מד שיוכה לדעתו. איש גם אינו מוכן כיום לקבוע מי יהיה מועמדה של כל אחת מהמיפלגות הרצות לעיריית חיפה, אם כי לכל תושבי חיפה ברור שההגמוניה הצ־חית של המערך בחיפה האדומה אינה כה בטוחה עוד.

אולם, מצב העניינים בתוך המיפלגות מצביע על כך שלמערך, כמו במיקרים רבים אחרים, יהיה הרבה יותר מזל משכל. האווירה הכללית במדינה, והאווירה העכו־רה סביב מיפלגת המערך בחיפה, מהווים קרש־קפיצה נפלא לליכוד בעיר זו, לש־בור לראשונה את שילטון מיפלגת הפו־עלים בעיר. אך התנהגותם של ראשי הלי־כוד בחיפה מביאה את התושבים למחשבה כי „אלה לא שונים בהרבה מאלה."

אולי הסימלי ביותר למצב הרעוע בלי־כוד בחיפה, הוא פגישה שהתקיימה בשבוע שעבר בין ראשי הליכוד בעיר, במישרדו המפואר של הד"ר ראובן („רודולף") הכט בממגורות דגון שליד הנמל. הכט, אחד מעשירי חיפה ודמות מוכרת בעיר, מונה לא מזמן כיועצו המייוחד של ראש־הממ־שלה מנחם בגין. איש אינו יודע למה משמש הכט יועץ. ברור רק שבגין כיבד אותו בכך שלקח אותו עימו לפגישה עם נשיא ארצות־הברית ג'ימי קארטר, וכי הכט דואג לתרגם עבור בגין את כל קיט־עי העיתונות הגרמנית והשווייצית הנוג־עים לראש ממשלת ישראל. השמועה אף אומרת כי הכט הבטיח לבגין לחסל את כל זנבות ושארית החבובות של קרן תל־חי, הרובצת כקללה על מיפלגתו של בגין.

בגין ביקש מהכט לנסות להרגיע את הרוחות במיפלגת הליכוד בחיפה לקראת הבחירות. על־פי הסכם הליכוד שייכת חי־פה למיפלגה הליברלית. ואומנם, הליברלים החליטו כי מועמד הליכוד בבחירות ל־עירייה יהיה מנחם („מוני") וולפסון, עו־רך־דין ידוע בעיר וחתנו של איש ארץ־ישראל־השלמה, עובד בן־עמי.

אולם שתי החטיבות האחרות של הליכוד בחיפה לא הסכימו לבחירה זו. איש העדות, ח"כ מאיר כהן מחרות, רצה בתפקיד זה לעצמו. הוא אירגן לו לובי נרחב בקרב אנשי העיר התחתית בחיפה, וטען לכתר המועמדות. גם אמנון לין, איש חטיבת לע"מ ומי שנשוי לבתו של אבא חושי המנוח, שהיה ראש עיריית חיפה ושליטה הבילעדי במשך שנים רבות, לוטש עיניו למישרת ראש העיר והחל מארגן לו לובי. לין אירגן לעצמו את הכט וכן אישים פוליטיים מחוץ לחיפה. שני אלה וחטיבותיהם סירבו לתמוך ב־וולפסון, והלה התפטר.

אל"מ (מיל.)
עם קול

עם התפטרות וולפסון מהמועמדות, התגברו סיכויי כהן ולין, אולם ראשי המיפלגה הליברלית הכינו להם הפתעה. הם הציעו כמועמד שם חדש לחלוטין: יהושע גלבוע, הממונה על משק הדלק במישרד האוצר. לגלבוע שני יתרונות חשובים מאד. הוא היה אלוף־משנה בצה"ל והוא ידוע כבעל קול ערב, ולמרות שאין הוא דתי הוא משמש כחזן בשבתות ובימי חג באחד מבתי־הכנסת הגדולים בעיר.

כהן ולין פתחו מייד במסע השמצות כנגד גלבוע, וטענו כי מלבד דרגתו ה־צבאית (מיל.) וקולו הערב, אין לו כל כישורים להיות ראש עיר, וכי מינויו ישאיר את המערך בשילטון. השר משה ניסים, איש חרות, התערב בפרשה והטיל את הווטו של חרות על מועמדותו של גל־בוע. היה מי שהעלה אז שוב את שמו של האלוף (מיל.) שלמה אראל, מי שהיה מפקד חיל־הים וכיום מנכ"ל איגוד חב־רות־הספנות, אולם אראל הודיע כי אין הוא רוצה להיות מועמד.

כדי למנוע מאנשי חרות ולע"מ לקבל את המועמדות, הציעו אנשי הליברלים את יעקוב צימרמן, איש חיפה ותיק ומי ש־היה גם חבר־כנסת מטעם הליברלים. כהן

ח"כ מאיר כהן (באמצע, בוועד הפועל של ההסתדרות)
לא מדבר גרמנית

ולין הודיעו כי אין הם מקבלים את מועמדותו של צימרמן, ואיימו בווטו נוסף של ניסים, על רקע זה נערכה הפגישה שנועדה ליישר את ההדורים, בלישכתו של הכט בדגון.

מה קרה בפגישה הסוערת?

מאיר כהן ציפה לתמיכה של הכט בו, בגלל העובדה שהוא איש חרות והכט הוא יועצו של בגין. אך כשהבין כי הכט אינו נוטה לתמוך בו, באה ההתפרצות הגדולה, שלגביה יש מיספר גירסות כמיספר המשתתפים בפגישה. על־פי גירסה אחת התפרץ כהן נגד הכט ואמר לו, באנגלית (הכט אינו מבין עיברית): „אתה לא רוצה אותי כיוון שאני לא מדבר גרמנית! אתה שונא פרענקים!" הגירסה השנייה מאשרת אומנם את הטכסט, אך טוענת כי כהן חבט בשולחן ודחף את הכט בחוזקה. הכט, בעל הגיגונים המפורסמים באצילותם, נבהל, החוויר, נעל את הישיבה ומיהר לדווח עליה לבגין.

באותה הזדמנות הודיע אמנון לין כי אם עד ה־1 באוגוסט לא יבחרו בו כמועמד הליכוד לראשות עיריית חיפה, הוא יסיר את מועמדותו באופן סופי. לכל הנוכחים בישיבה היה ידוע כי זהו איום־סרק, שנועד רק ללחץ על ראשי החטיבות לבחור בלין. המיפלגה הליברלית אינה מסוגלת לתת תשובה ללין או לכהן, מאחר שמועמדה, צימרמן, נמצא בחוץ־לארץ וישוב ארצה רק באמצע החודש הבא. בטלפון סירב צימרמן לתת אישור למועמדותו, וטען כי ההחלטה יכולה להמתין עד שובו.

בעוד שבליכוד מתכתשים על מישרת המועמד, נדמה כי על פני השטח במערך הכל שקט.

מיפלגת העבודה בחיפה מיהרה לבחור את המועמד שלה עוד לפני חודשים רבים. ההתמודדות הרישמית נערכה בין אריה גוראל, מנכ"ל מישרד העבודה לשעבר ומי שהיה ידוע כאיש של יוסף אלמוגי, ויוסף רפאלי, מי שהיה מנכ"ל אוניברסיטת חיפה, והתפטר ממישרה זו כדי שיוכל להתמודד על התפקיד.

מזכיר מחוז חיפה של מיפלגת העבודה,

ח"כ אמנון לין
לא או כן

אורי אגמי, יחד עם מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן, החליטו למהר ולבחור את המועמד, למרות שממרכז המיפלגה ובעיקר משולחנו של יושב־ראש המיפלגה שמעון פרס, הגיעו לחיפה שדרים שהורו לשניים לעכב את הבחירה.

אגמי וורטמן לא מיהרו לקבוע עובדות בשטח, משום שרצו לנקות את האווירה ולהקטין את פרק־הזמן של הבחירות הפנימיות. הם ידעו כי נוסף על שני המועמדים המוצהרים, מאיימת מועמדותה של דמות ציבורית נוספת בחיפה, שממנה רצו למנוע את הבכורה בכל מחיר. הכוונה היתה לח"כ משה שחל, ראש סיעת המערך בכנסת ומי שאחרי מפלת המערך נחשב אחד מחמישה האישים המרכזיים במיפלגה זו.

שחל לא הודיע על כוונתו לרוץ לראשות העיריה. הוא התחבט בינו לבין עצמו בשאלה אם להתמודד על התפקיד או לאו. שחל ידע כי אם ירוץ לעיריה, יהיה עליו להתפטר מהכנסת. תושבי חיפה לא היו מסכימים לפרשת־אלמוגי נוספת, שבה ביכר ראש העיר לשעבר יוסף אלמוגי את החברות בכנסת על־פני ראשות עיר פעילה, ובעט בכך בכל ההבטחות שהעניק לבוחריו בחיפה ערב הבחירות הקודמות. שחל חשש שאם חיפה לא תבחר לראשה במועמד של מיפלגת העבודה, והוא יתפטר מהכנסת, יישאר קרח מכאן ומכאן.

אגמי, ובעיקר ורטמן, אינם סובלים את שחל. כשהיו שחל וורטמן חברי־כנסת, נהג ורטמן להשמיץ את שחל בפני העתונאים הפרלמנטריים, מבלי לנסות כלל לי־הסתיר זאת. אגמי הוא כיום מאנשי ורטמן, אם כי הוא נוהג להחליף נאמנויות חדשות לבקרים, ובריתו זו שבין השניים אינה קבועה.

היה ברור לעסקני מיפלגת העבודה, כי אם שחל יתמודד — הוא יזכה במועמדות. שחל, שהוא בן עדות המיזרח, היה זוכה בתמיכתם של אנשי העדות, וגם בני ה„סנובה" המפורסמת של הכרמל הודיעו לו, באמצעות שליחים נכבדים כאיל־הספנות יולי עופר, רופאים ועורכי־דין, כי

מועמד גוראל
לא יסיים כהונה

הם יתמכו בו. ורטמן ואגמי, שידעו על התלבטויותיו של שחל, החליטו לקבוע את המועמד במהירות, עוד לפני ששחל יגיע לידי החלטה. וכך אומנם היה.

תוכנית הירושה של ורטמן

המיתקפה על המועמד שנבחר, אריה גוראל, מנכ"ל מישרד העבודה לשעבר, נפתחה כבר למחרת בחירתו. בחיפה יש מכאניזם, בילעדי לעיר זו, של הפצת שמועות במהירות עצומה ולקהל רחב ביותר. עסקני חיפה אינם צריכים לעיתונאים המקומיים ואפילו לא לעיתונים המקומיים כדי להפיץ את המידע — הנכון או הכוזב — שבו הם מעוניינים. לפתע התגלו פרשיות שונות מעברו של גוראל, בעיקר כאלה הנוגעות לעיסקי הנשים שבחייו שאליהם התלוותה המסקנה הבלתי־נמנעת: יש להחליף את מועמד מיפלגת העבודה לראשות העיר. הגדיל לעשות מכולם משה ורטמן, שהוא־עצמו חשק במישרה אך ידע שאין לו כל סיכוי להיבחר על־ידי מועצת המחוז. הוא רתם לעגלת ההשמצות שלו את יוסף אלמוגי, לגבי גוראל, אלמוגי הוא אורים־ותומים בחיפה. היה זה אלמוגי שטיפח וגידל את גוראל, נתן לו מישרות וכיבודים, עד שמינה אותו למנכ"ל משרד העבודה. „אם אלמוגי כבר אינו תומך בגוראל," חשבה העסקונה החיפאית „סימן שיש אמת בהשמצות עליו."

כשנוכח ורטמן, שרצה להופיע כגואל ומושיע ברגע האחרון, במידה שיבוטל מינויו של גוראל, כי גוראל ניצב איתן, הוא החליט על מדיניות שונה לחלוטין. ורטמן דרש להיבחר כחבר מועצת העיריה, להיות הראשון, מייד אחרי ראש העיר, מטעם סיעת המערך. על־פי חוק הבחירות לעיריה, אם ראש־העיר מפסיק לכהן

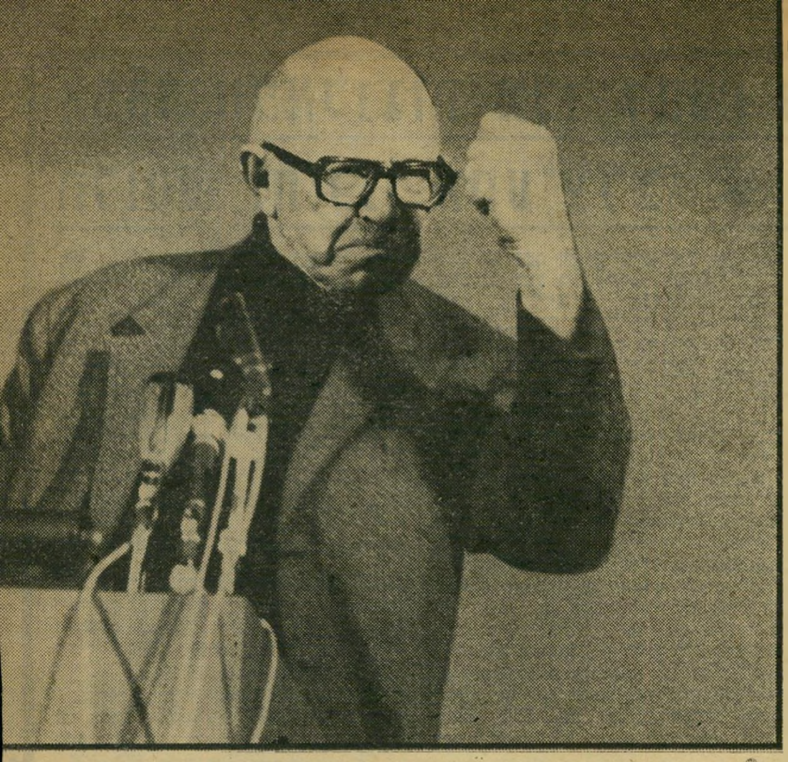

עפקן דוד הכהן
לא ייתן שקט

באמצע הקדנציה שלו, או משום שנמנע ממנו להמשיך לכהן כראש־עיר או משום שהוא מתפטר, נבחר אחד מחברי מועצת העיריה לתפקיד ראש העיר.

תוכניתו של ורטמן היתה שקופה. הוא רצה להיבחר כחבר מועצת העיריה, להביא את גוראל לידי התפטרות מייד אחרי הבחירות, לרשת את מקומו כראש עיריית חיפה — כל זאת, כמובן, במידה שהמערך יזכה בבחירות. לוורטמן היתה תוכנית ברורה כיצד להביא את גוראל לידי התפטרות. לדבריו, מאחת הפעמים שבהן השתתכר במיסעדת סאלח אשר בכיכר פאריס התחתית בחיפה, יש לו תיק שלם שיהרוס את גוראל אם יתפרסם.

דיברי־רהב אלה של ורטמן הגיעו לאוזניהם של שניים מהמנהיגים הוותיקים ב־חיפה: מי שהיה שנים רבות חבר־כנסת, שגריר ומנהל סוכנות דויד הכהן, ומי שהיה מזכיר מועצת פועלי חיפה לפני ורטמן, אליעזר מולק.

הבילויים של ורטמן ושות'

תגובתו של הכהן, שאינו נושא בשום תפקיד במיפלגת העבודה, מילבד היותו חבר מרכז המפלגה, אך ממשיך עדיין לבחוש בחיים המיפלגתיים בעיר, היתה מסוג התגובות שאינן משתמעות לשתי פנים. בפרץ קללות, בעיברית ורוסית, כפי שרק דויד הכהן יודע, הוא הודיע: „אם גנב־הסוסים, הזוליק, הרמאי הנוכל ועובר־הבטל משה ורטמן ייבחר ברשימת חברי המערך למועצת עיריית חיפה הוא דויד הכהן יעבור מבית לבית ויציע לאזרחים להצביע עבור הליכוד."

תגובה דומה באה מאליעזר מולק. הוא הודיע כי אם ורטמן אכן יתמודד, יפנה אל ועדי־העובדים בעיר ויציע להם להצביע עבור מועמד הליכוד, יהיה זה אשר יהיה.

ורטמן נבהל, והחל שולח שליחים אל הכהן ואל מולק, לדיברי שליחיו של ורטמן, לא היתה מאחרי בקשתו להיות חבר מועצת עיריית חיפה כל מזימה לכבוש את השילטון. „כל מה שרציתי היה רק להגביר את כוחם של פועלי חיפה בתוך מועצת העיר," אמר. תשובתו של דויד הכהן היתה חד־משמעית: „אם הוא רוצה שיהיו פועלים בעיריה, שישלח לשם נציגי פועלים אמיתיים, חברי ועדי־עובדים, ולא את עצמו. ורטמן לא עבד כבר 40 שנה!"

ורטמן נבהל והחליט לסגת, להיעלם מהשטח לכמה שבועות, עד שיירגעו הרוחות. הוא עלה על אחת מאוניות־המסע של צי"ם ונסע לנופש. אולם נראה כי דווקא נסיעה זו, שמטרתה היתה להשקיט את הרוחות, היא שתהיה המסמר האחרון על תוכניתו של ורטמן להיות ראש עיריית חיפה.

אל מבקר ההסתדרות ואל מזכ"ל ההס־

(המשך בעמוד 36)

מזכיר משה ורטמן
לא נשאר בארץ

מפקד הפאלנגות מכר לבגין סיפור מגוחך ✱ בגין אכל את הלוקש ותיכנן מסע־צלב ✱ האמריקאים מסרו אולטימטום

מסע־הצלב של מנחם בגין

ב משך כל השבוע התהלך מנחם בגין במצב־רוח קודר. הוא חש כי מוטל עליו לבצע משימה היסטורית, הכי־פוייה עליו כחובה מוסרית עליונה: לחו־לל מסע־צלב להצלת הנוצרים בלבנון.

בדימונו, ראה בגין את הנוצ־רים האומללים בדמותם של יהודי פיזין, בימי השואה הנאצית. אז חחריש העולם. בגין חש כי עליו לחוכיח עתה כי מדינת־היהודים לא תנהג כמו עמי העולם אז.

המסקנה הנובעת מכך, לדעת בגין, היתה: לחוש לעזרת הנוצרים הנצורים, כדי להצילם מטבח בטוח.

במשך ימים ארוכים התנדנדה ישראל השבוע על סף הרפתקה חדשה, כאשר דימונו של מנחם בגין מהווה את כוח־החדף העי־קרי.

„המצב בלבנון קורע לראש־הממשלה את הלב," אמר השבוע אחד מאנשי־לישכתו של בגין. „הוא מזועזע ממה שקורה שם. אף פעם לא ראיתי אותו כל־כך מדו־כא!"

בגין פתח כל שיחה עם איש מדינה או שר, בכל נושא שהוא, בציטוט קיטעי מידע שהגיעו אליו, לדבריו,

על המעשים הנוראים המתרח־שים בלבנון ועל הטבח הצפוי במיעוט ה־נוצרי. „כל אדם מוסרי צריך לחשוב כאילו עושים את זה לו," אמר בגין. „אנחנו צריכים להתייחס אליהם כאל שכנים טו־בים שלנו. אם אתה שומע שהורגים את השכן שלך, אתה יוצא לעזרתו!"

לראשונה מזה חודשים רבים זימן אליו בגין את מי שהיה ראש לישכת ראשי־הממשלה, אלי מיזרחי, שאינו נושא בשום תפקיד רישמי בלישכת בגין ושהפך רהיט במישרד. וערך שיחה ארוכה עימו. מיזר־חי, שנדהם למראה התמורה ביחסו של בגין, הבין מאוחר יותר כי בגין רצה רק בזוג־אוזניים נוסף כדי להביע את הזדעז־עותו ממעשי ההרג בלבנון ומן הטבח הצפוי שם.

שערות סומרות

ד גפריר שעמד להצית את האש הגיע לישראל בדמותו של צעיר שחרחר, בשם באשיר ג'מייל. העיתונות העולמית הודיעה כי ג'מייל־החבן הגיע לישראל על גבי סיפונה של ספינת־טילים של חיל־הים הישראלי, שנכנסה לנמל ג'וניה, מצפון לבירות — הנמל של המיליציות הנוצריות. לדיבורי העיתונים האלה, התקבל ג'מייל עלידי ראש־הממשלה מיד עם הגיעו לישראל.

ג'מייל הצעיר אינו דומה למרדכי אני־לביץ או לשאר מורדי־הגטאות. הוא פיאו־דל בן פיאודל, שמישפחתו באה לו בירו־שה. אביו, פיאר ג'מייל, מן הפיאודלים הבולטים של העדה המארונית בלבנון, הוא מנהיג תנועת אל־כתאב („הפאלאנ־גות"). ביגלל גילו המופלג הוא מסר את הפיקוד המעשי על הצבא הפרטי שלו לידי בנו. כיוון שהפלאנאגות הן הכוח ה־גדול ביותר בקרב האירגונים המזוינים של הימין הנוצרי („המיליציות"), הוא נה־גה מתוקף המפקד הראשי של כל הכוחות האלה. אך זהו תואר שאין לו תוכן רב, מאחר שכל אחד מן האירגונים פועל כאוות־נפשו ולפי האינטרסים של מנהיגו, וארשה. היה מנוי וגמור עימו למנוע את השואה, ויהי־מה.

לא תהיה אושוויץ חדשה עד גבזמות ישראל!

„למען השם!"

ב עוד רחוק סוערת, התייצב בגין ביום הרביעי שעבר לפני מצלמות הטלוויזיה, בתוכנית מוקד.

באמצע הראיון שנערך כמובן בשפה העברית, ביקש בגין להשמיע הצהרה ב־אנגלית. הוא אמר:

„יורשה לי לפנות אל כל האומות ה־נוצריות ולבקשן לשים לב לקריאתי זו: המיעוט הנוצרי בצפון לבנון עומד מול פני סכנה של שחיטה. הצבא הסורי, ה־מצוייד בארטילריה המודרנית ביותר, ש־סופקה לו על־ידי הסובייטים, בעלת טווח של 44 קילומטרים, תוקף את המי־עוט הנוצרי. יום אחרי יום.

„על פי מידע שסופק לי היום, הם עומדים מול פני רצח המוני.

„יורשה לי לקרוא לכם: עזרו להם, למען השם!

„מה יהיו פני התקופה הזאת? קודם שישה מיליון היהודים, שנרצחו באירו־פה. אתם לא עזרתם להם. אפילו כאשר זעקנו, תפציצו את קווי־הרכבת לאוש־וויץ!? לא עשיתם דבר לעזור להם. אחר־כך הרצח ההמוני בביאפרה. שום דבר לא נעשה. עכשיו יש רצח המוני בקאמבודיה ובוויאט־נאם. איש אינו עושה דבר.

„והרי לאנשים יש מצפון! אני מאמין שלכל אחד מאיתנו יש. הזכות האנושית הראשונה היא הזכות לחיות.

„ואני מספר לכם, על סמך המידע האינטימי ביותר: המיעוט הנוצרי ב־צפון לבנון עומד מול סכנה של שחי־טה, בידי הכוחות העצומים של הכיבוש הסורי. מה יש לסוריה לעשות בלבנון? מה יש לצבא־הכיבוש שלה לעשות שם?

„הבה, ייצאו הסורים מלבנון! הניחו ללבנון לחיות מדינה עצמאית ולחיות בשלום עם כל שכנותיה!

„זוהי קריאתי הדחופה לכל האומות: שימו לב למה שקורה בלבנון! ובראש וראשונה, אף כי אני מדבר אנגלית, אני פונה לצרפת. צרפת צריכה לדאוג להם. כי במשך דורות היתה צרפת הפטרון של המארונים. וגם בתקופה הקולוניאלית. היא ידעה איך להשתמש בנוצרים. עכשיו נתונים חיי הנוצרים בסכנה, וצרפת צרי־כה לעזור להם. אך גם כל האומות ה־אחרות צריכות לעשות את אותו חדבר, כך שנוכל להציל את העם מסכנת־המוות של השמדה גמורה."

בגין מאמין!

ב ין כך ההצהרות שהושמעו בדור הזה, ייתכן כי זוהי ההצהרה המוזרה ביותר. בבירת העולם היא גרמה הרמת גבות־העיניים. בפאריס היא גרמה משיכת־כתף, והודעת־הסתייגות רישמית צוננת. בישראל עצמה התייחסו לדברים בתמיהה רבה.

נראה כי לראש־הממשלה אין מושג מה הוא שח. אין לו מושג על המתרחש ב־לבנון באמת. הוא לא הסתמך על מידע בדוק, אחראי ושקול, שנמסר לו על־ידי המוסדות הישראליים האחראים לאיסוף מידע ולהערכתו. הוא פעל מתוך התרג־שות, שמקורה בזיכרונות אישיים מימי השואה באירופה.

מעתה צריך להיות ברור לכל ישראלי כי ראש־ממשלתו עזוב לקבל הכרעות גורליות על־סמך אמונה עיוורת בסיסמות נרגשות, שאין להן עם המציאות זיק כלום.

„זאב! זאב!"

ק ודם־כך, לגבי העובדות: ראש־הממשלה דיבר על סמך מידע שנמ־סר לו על־ידי ראשי הנוצרים בלבנון, ש־שלחו את שליחם לישראל. מערכת־ההס־ברה הישראלית דאגה למחרת היום לה־פיץ את הידיעה על „ההסכם הסודי" של אל־אסד ועראפאת ברחבי העולם, תוך ייחוס הידיעה לשידותי־ביון אלמוניים שונים.

למרבה הצער, אין בעיתם אף גוף רציני אחד המתייחס כרציונות ל„גיוויים" מסוג זה, הבאים מפי ראשי הימין הנוצרי בלבנון.

לאי־אמון מוחלט זה יש סיבות טובות מאד. מאז החלה מילחמת־האחים בלבנון, לפני ארבע שנים, מצטיינים כל הצדדים בו בשקרנות מופלגת. בנהלם מילחמה פסיכולוגית חריפה זה נגד זה. אך אין ספק כי הימין הנוצרי עלה על כל ה־צדדים האחרים בתכונה זו.

יום אחר יום, מזה שנים, מפיצים כלי־התיקשורת של הימין הנוצרי — תחנת־הרדיו של הפאלאנגות, עיתונים וכלים אחרים — סיפורי־בדים מסמרי־שיער. מעשי־שחיטה נוראים יוחסו ליריביהם — השמאל, המוסלמים והפלסטינים. אך העי־קר הוא, שהסיפורים האלה מופנים לא רק כלפי חוץ, אלא גם כלפי פנים. הם מהווים חלק מן המלחמה הפסיכולוגית, שמטרתה לגייס את הדעת הקהל הנוצרית לצד הקיצוני ביותר.

אילו היה זה תרגיל מחוכם של לוחמה־פסיכולוגית מצד ראש־ממשלת ישראל, אפשר היה לעבור עליו בשתיקה.

ואכן, במדינות ערב, וגם בבירות רבות בעולם, נתקבלה ההצהרה בתור שכזו. ה־ערבים זוכרים ומזכירים בלי־הרף, כי אחרי מילחמת־העולם הראשונה תבעה ה־מישלחת הציונית בוועידת־השלום כי דרום־הלבנון, עד נהר הליטאני, יסופח למדינה היהודית שתקום. הערבים בטו־חים שישראל מבקשת להגשים חלום זה. הצהרתו של בגין נראתה להם כהכנה פסי־כולוגית למיתקפה נוספת של צה"ל על לבנון, במטרה לספח חלקים ממנה לישר־אל ולהפוך את שאר חלקי לבנון למדי־נת־חסות של ישראל.

אולם הצרה היתה שמנחם בגין לא העמיד פנים. הוא לא עסק בתר־גילים. ליבו המה, ונפשו סערה. הוא האמין בכך מיכה שיצאה מפיו.

בכך חשף ראש־הממשלה מצב מסוכן מאין־כמוהו. הוא הוכיח, כי הוא חי בעו־לם דימיוני, שאין לו ולא כלום עם המ־ציאות.

השבוע היתה קיימת סכנה ני־ראה כי עד סמך דימיונות־שווא יתן ראש־הממשלה פקודות לגרור את ה־מדינה להרפתקות שאת סופן מי ישור.

לא היתה בירה אחת בעולם שהתייחסה ברצינות, אף לרגע, לדבריו של ראש־ממשלת ישראל. גם המוסדות האחראים בישראל עצמה התייחסו לדברים בתמיהה רבה.

נראה כי לראש־הממשלה אין מושג מה הוא שח. אין לו מושג על המתרחש ב־לבנון באמת. הוא לא הסתמך על מידע בדוק, אחראי ושקול, שנמסר לו על־ידי המוסדות הישראליים האחראים לאיסוף מידע ולהערכתו. הוא פעל מתוך התרג־שות, שמקורה בזיכרונות אישיים מימי השואה באירופה.

מעתה צריך להיות ברור לכל ישראלי כי ראש־ממשלתו עזוב לקבל הכרעות גורליות על־סמך אמונה עיוורת בסיסמות נרגשות, שאין להן עם המציאות זיק כלום.

„זאב! זאב!"

ק ודם־כך, לגבי העובדות: ראש־הממשלה דיבר על סמך מידע שנמ־סר לו על־ידי ראשי הנוצרים בלבנון, ש־שלחו את שליחם לישראל. מערכת־ההס־ברה הישראלית דאגה למחרת היום לה־פיץ את הידיעה על „ההסכם הסודי" של אל־אסד ועראפאת ברחבי העולם, תוך ייחוס הידיעה לשידותי־ביון אלמוניים שונים.

למרבה הצער, אין בעיתם אף גוף רציני אחד המתייחס כרציונות ל„גיוויים" מסוג זה, הבאים מפי ראשי הימין הנוצרי בלבנון.

לאי־אמון מוחלט זה יש סיבות טובות מאד. מאז החלה מילחמת־האחים בלבנון, לפני ארבע שנים, מצטיינים כל הצדדים בו בשקרנות מופלגת. בנהלם מילחמה פסיכולוגית חריפה זה נגד זה. אך אין ספק כי הימין הנוצרי עלה על כל ה־צדדים האחרים בתכונה זו.

יום אחר יום, מזה שנים, מפיצים כלי־התיקשורת של הימין הנוצרי — תחנת־הרדיו של הפאלאנגות, עיתונים וכלים אחרים — סיפורי־בדים מסמרי־שיער. מעשי־שחיטה נוראים יוחסו ליריביהם — השמאל, המוסלמים והפלסטינים. אך העי־קר הוא, שהסיפורים האלה מופנים לא רק כלפי חוץ, אלא גם כלפי פנים. הם מהווים חלק מן המלחמה הפסיכולוגית, שמטרתה לגייס את הדעת הקהל הנוצרית לצד הקיצוני ביותר.

והברית ביניהם היא קואליציה רופפת.

באשיר זה בא לישראל והביא ידיעה מדהימה: קיים הסכם חשאי בין נשיא סוריה, חא־פז אל־אסד, לבין יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת. לפי הסכם זה עומדים השניים, בכוחות משותפים, לא רק להשתלט על כל האיזורים הנוצ־ריים של לבנון, אלא גם לגרש מתו־כם את הנוצרים ולהכניס לבתיהם של אלה את הפליטים הפלסטינים.

היה זה סיפור מסמר־שיער, ושערותיו של מנחם בגין אכן סמרו. הוא לא פיקפק בסיפור אף לרגע — שהרי באשיר ג'מייל, ידידי־ישראל, נשבע שזוהי האמת לאמיתה.

בליבו הנרגש של בגין התעוררו כל הזיכרונות מימי השואה, כאשר הוא עצמו ברח מפני הקלגסים הנאצים שעלו על

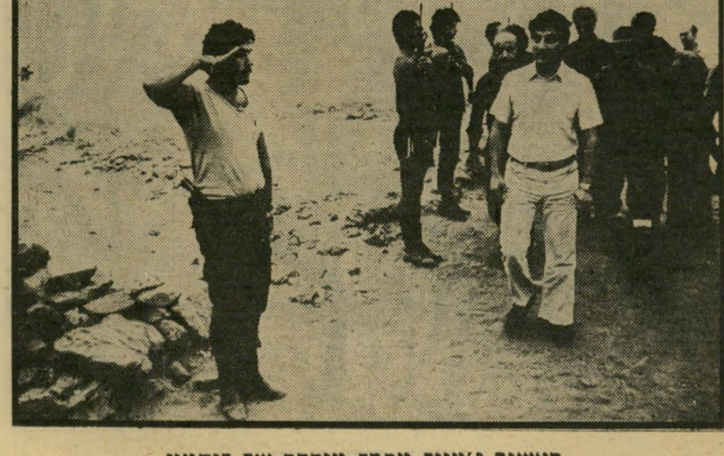

באשיר ג'מייל: מקבל מיסדר של יוחמיו

מי שחט את מי יותר?

תונות הבלתי־תלוייה, ובראשה העיתונות הצרפתית, שניסתה לוודא סיפורים אלה, גילתה בדרך־כלל כי את השחיטות המח־רידות ביותר ביצעו דווקא הנוצרים. ב־מילחמת־האחים האכזרית בלבנון לא נהג אף צד אחד באופן הומאני, ואף אחד מהם לא חס על אזרחים, נשים וילדים. אך הימין הנוצרי עלה בכך, לפי הערכת ה־עיתונאים והמדינאים במערב, על כל ה־צדדים האחרים.

בקרב העיתונות ושירותי־הביון של ה־מערב (שלא לדבר כלל על המיזרח) נמ־צאת האמינות של המחנה הנוצרי־ימני בקירבת נקודת־האפס. עיתונים מכובדים בצרפת ובארצות אחרות חדלו כבר מזמן מלהתייחס להודעותיו, או לפרסם אותן. כמו הילד באגדה, הצועק „זאב! זאב!", מתנקמת השקרנות הכרונית בבעליה.

לא כן המצב בישראל. כאן מתייחסים העיתונים לכל מילה של כלי־התקשורת הנוצריים כאל אמת לאמיתה, שאינה זקו־קה לכל אישור או הוכחה. מדי יום ביומו, במשך שנים, מתפרסמים האגדות וסיפורי־הבדים של „רדיו הפאלאנגות" ועיתוני הימין הנוצרי כידיעות מהימנות בטל־ויזיה, ברדיו ובעיתונים של ישראל.

עיתון מכובד כמו הארץ, למשל, מפרסם כימעט מדי יום, בראש העמוד הראשון שלו, בחתימת „סופרנו לעניינים ערביים," את התישפוכת היומית העכורה של ביב־שופכין תעמולתי זה.

התוצאה היא שנוצר פער עצום בין תודעת העולם והתודעה הישראלית — פער שהוא גדול יותר לגבי לבנון מאשר בשטחים האחרים.

בעוד שהעולם סבור כי בלבנון קיימת כנופייה של פיאודלים ימניים, המנצלים את הדגל הנוצרי הדתי כדי לשמור על זכויות־היתר שלהם, מאמינים הישראלים

כי בלבנון עומד עם נוצרי קטן ואמיץ, טהור ונאצל, מול נחשולי הזוועה של פיראי־המידבר המוסלמים.

פער זה מונע מראש כל הבנה בין ממשלת ישראל לבין ממשלות העולם בנושא הלבנוני. אך כדבריו של מנחם בגין הגיעו הדברים לידי שיא. ברחבי העולם נתקבל הרו־שם כי בראש ממשלת ישראל עו־מד אדם החי בעבר הרחוק.

ימי הביניים

סיגנון הדברים של מנחם בגין מת־אים יותר למאה ה־11 — כאשר קרא האפיפיור אורבאן, בעיר הצרפתית קלר־מון, ל„עולם הנוצרי" לקום ולשחרר את קבר ישוע מידי הכופרים — מאשר לסוף המאה ה־20.

בעולם של ימינו, פשוט אי־אפ־שר לפנות אל „האומות הנוצ־ריות". אין דבר כזה. שום אדם נאור אינו מכחין בעצרת האו"ם, למשל, בין „נוצרים" ו„לא־נוצ־רים". הפנייה אל ציבור דתי, כמו אל ציבור גיזעי, או אל ציבור שך בעל צבע־עור מסויים, מוקצה מחמת מיאוס. העולם פולד מכך — ובדבריו הוכיח מנחם בגין כי פשוט אינו חי בעולם של 1978.

אילו היו דיברי בגין נכונים, וסכנת השמדה מרחפת על ציבור מסויים בלבנון, היה עליו לפנות אל כל אומות העולם, בלי הבדל דת, לאום, גזע וצבע, כדי לעוררן למיבצע־הצלה. הפנייה אל הנוצ־רים בילבד עוררה צמרמורת.

גם הדוגמות ההיסטוריות שהביא מעו־ררות ספק חמור. נדמה כי בגין פשוט אינו בקי בעובדות, שהיו צריכות להיות ידועות לראש־הממשלה.

מותר לבגין לדבר על הניסיון של אוש־ויץ, כי הדברים מעוגנים בעובדות. אומ־נם, לא ברור באילו זכות הוא פונה אל „הנוצרים" של 1978 ומאשים אותם ב־נוסח „לא עשיתם דבר" — שהרי חלק גדול מאוכלוסי העולם כיום עדיין לא היה בחיים כאשר אירעו הדברים. אך ניתן להבין לרוחו בנושא זה, כיוון שהוא עצמו נמנה עם פליטי השואה. אולם שאר ה־דוגמות מופרכות:

● **כיאפרה:** בחבל זה ניהל שבט האיבו מאבק לעצמאות. מאבק זה נכשל, אחרי מילחמה קשה. היה קיים חשש כי המנצחים יערכו טבח במנוצחים. חשש זה התבדה, למרבה המזל. להיפך, השילטון המרכזי של ניגריה נהג, אחרי הניצחון, במדיניות של יד רכה, שיקם את ביאפרה ועשה הכל כדי לרפא את הפצעים. הזכרת פרשה זו כיום, אינה אלא עלבון למדינה האפריקאית הגדולה ביותר, ויריקה בפני כל מדינות אפריקה השחורה.

● **קאמבודיה וויאט־נאם:** על־פי הידיעות המתקבלות מקאמבודיה, אומנם נוהג שם השילטון הקומוניסטי באכזריות רבה כלפי עמו, בניסיון לחולל רפורמה חקלאית חפוזה בכל מחיר. מדובר על רבבות, ואולי מאות־אלפי, קורבנות. לעומת זאת, אין זכר לטענה כי השילטון הוויאט־נאמי נוהג באכזריות. להיפך, הדיעה הכ־ללית היא כי בוויאט־נאם שולט מישטר קומוניסטי פטריוטי מתון יחסית, הכל כדי לרפא את פיצעי מילחמת־השיחרור נגד ה־אמריקאים. האמריקאים עצמם מדים בכך, ובימים אלה נעשים מאמצים רבים לכונן יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות.

הפנייה אל צרפת תמוהה אף היא. נכון שצרפת ניצלה את העדה המארונית ב־לבנון, במשך מאות בשנים, כדי לרכוש לעצמה דריסת־רגל בסוריה. אחרי מילחמת־העולם הראשונה, ניצל השילטון הצרפתי הקולוניאלי (שכללה אז את לבנון) את המארונים כדי לנטרל את התנועה הלאו־מית הסורית, על־פי העיקרון הנושן של „הפרד ומשול".

אולם שום צרפתי בימינו אינו רוצה שיזכירו לו את חטאי ארצו בעבר הקולוניאלי. ועל אחת כמה וכמה, שום צרפתי אינו מרגיש במחוייבות כלפי מי ששירת את ה־שילטון הקולוניאלי בעבר.

צרפת החילונית, המודרנית, בוודאי אינה רואה את עצמה כמדינה „נוצרית" המנהלת, באיחור של 700 שנים, מסע־צלב ברוח המלך „לואי הקדוש" (ה־9).

לאדם אירופי, כל הפנייה הזאת נראית מוזרה, תמוהה, אפילו תימ־הונית.

„המיפלצת הסורית"

לגבי עצם הידיעה, שהופרחה על־ידי באשיר ג'מייל

לא נמצאו רבים שהאמינו לה.

לספקנות זו, ולאי־הרצון לראות בנוצרים קורבנות מיסכנים של המיפלצת הסורית, יש סיבות טובות מאד, הנעוצות בעובדות העבר הקרוב. נראה כי מנחם בגין אינו מצוי בעובדות אלה, כי גם הוא ניזון מסיפורי־הבדים של התעמולה הישראלית. בעולם, לעומת זאת, ידועות עובדות אלה. בין השאר:

● **הצבא הסורי פלש ללבנון על־פי בקשתם המפורשת של ראשי ה־ימין הנוצרי, וכיניחם פייר ג'מייל.**

כוחות החזית השמאלית־המוסלמית ו־אש"ף עמדו אז להנחיל תבוסה לכוחות הימין הנוצרי, ואלה קראו לצבא הסורי להצילם.

● הכוחות הסוריים פלשו ללבנון כ־בעלי־ברית של הימין הנוצרי, וניהלו מיל־חמה אכזרית נגד אנשי השמאל ואש"ף, לשימחתה הגלוייה של ראשי הנוצרים ו־בעידודם.

● אחרי שהתבססו בלבנון, פועלים שם הסורים כ„כוח ארתעה" מטעם הליגה ה־ערבית, ובתוקף הסכמת כל המדינות הער־ביות. אפילו אויביהם המצריים אינם מות־חים ביקורת על פעילותם בלבנון.

● המאורעות האחרונים פרצו אחרי ש־לוחמים נוצריים בלתי־סדירים פתחו באש על חיילים סוריים והרגו בהם, כחלק מן הניסיון חסר־התוחלת של ראשי הימין ה־נוצרי לגרש את הסורים מלבנון, ואולי כפרובוקציה כדי להביא להתערבות ישראל. הממשלה הלבנונית הרישמית, בהנהגת ה־נשיא אליאס סארקיס, מעוניינת לעומת זאת בהמשך הנוכחות הסורית, מכיוון ש־נסיגת הסורים תביא להתמוטטות כללית, לשחיטה הדדית ולתהום־נבוהה.

● אף שסביר מאד כי הסורים מבקשים עתה לשים קץ לכוחות הבלתי־סדירים של הימין הנוצרי ולפרק מעליו את נישקו, ויש התקרבות בין הסורים ואש"ף, אין שמץ של הוכחה לכך שהסורים עושים יד אחת עם אש"ף כדי „לגרש" את האוכלו־סיה הנוצרית ולמסור את בתיהם לפלסטי־נים. הסיפור כולו אינו סביר, וגובל בגי־חוך.

אם בגין היה מוכן להאמין לסי־פורי־בדים כזה, כשהוא בא מפי של מקור כי־כך מפוקפק כמו מישי פחת ג'מייל, מטיל הדבר ספק חמור בכשירו לחכין את המתרחש במיר־חב כיכלי, ובלבנון בפרט.

„זה נורא!"

אחרי שפיים את הצהרתו בשפה ה־אנגלית במרקד, התבקשה מאליה שאלה של המראיינים: „מר בגין, ואם ארצות ה־

(המשך בעמוד 37)

צלבנים צרפתיים מפליגים למסע־הצלב
סיגנון מימי־הביניים

בגין וזרפוי
האפיפיור נתן את הפקודה

פאתולוגיה של מנהיגות

מנחם בגין הביא השבוע את הנשיא רוזוולט כדוגמה להצלחתו של מנהיג חולה. האמת היתה שונה.

"ייתכן כי ביגלל מחלתו גרם רוזוולט אסון

החולה שפיספס את השלום

ב דבריו הנרגזים נגד התוקפים את כושרו הגופני לעמוד בראש־הממשלה, הזכיר מנחם בגין השבוע את שמו של פרנקלין דלאנו רוזוולט, הנשיא ה־32 של ארצות־הברית. בגין אמר, במרירות, כי רוזוולט נבחר לתפקידו וכיהן בו למרות שהיה מרותק לכיסא־גלגלים, וכי העם האמריקאי לא ראה בכך כל פסול.

נראה כי בגין מודע רק לצד החיצוני של פרשת בריאותו של רוזוולט, וכי הוויכוח הנטוש בחוגים רפואיים על פרשה זו אינו נהיר לו. אחרת היה נמנע, אולי, מלהעלות את הפרשה, שיש לה השלכות מרחיקות־לכת על כל הנושא של המצב הבריאותי של ראשי־שילטון, בכל הזמנים. זוהי פרשה מרתקת, וראוי היה לדון בה בהרחבה — גם לולא העלה אותה בגין עצמו.

נשיא נכה למדינה נכה

ב חייתו של רוזוולט, בשנת 1932, היתה ניצחון של שיקום גופני ומדיני. כי כתוצאה מהתקף של שיתוק־ילדים בשנת 1921, היה רוזוולט משותק בחלק התחתון של גופו. הוא נע בכבדות, בעזרת סדי־פלדה מגושמים, וניראה כאדם המהלך על קביים. בתקופה שבה עדיין לא נהגו לאפשר לנכים לחיות כאנשים נורמלים, היתה בחירתו ניצחון של כוח האישיות, השיכנוע והביטחון־העצמי. הוא יצר לעצמו דימוי של חיוניות גופנית ונפשית, ששיכנע גם את הנוטים לפקפק.

ניצחון זה מופלא שיבעתיים, לאור ה־עובדה שרק 11 שנה לפני־כן הסתובב וודרו וילסון בבית הלבן על כיסא־גלגלים, והשאיר אחריו זיכרונות עגומים ביותר (העולם הזה 2133).

על אף נכותו הגופנית, היה רוזוולט מועמד מזהיר. הוא היה בן למישפחה אצילה, נולד עשיר ובר־מזל, ובכל־זאת לא הקדיש את חייו לשעשועים. היתה לו קאריירה פוליטית מגוונת, כסנאטור וכמושל מדינת ניו־יורק, וכסגן־שר לענייני חיל־הים.

הוא נבחר לנשיאות ב־1932, על רקע שואה כלכלית לאומית. מיליוני מובטלים הציפו אז את ארצות־הברית. ייתכן כי המדינה הנכה בחרה באיש הנכה, מפני שהעריצה את הדרך שבה התגבר הוא על נכותו, וקיוותה כי אדם ששיקם את עצמו יהיה מסוגל לשקם את המדינה כולה.

בצעירותו היה רוזוולט בעל כושר נור־מלי. הוא לקה במחלות ככל האדם. במשך כל חייו סבל מדלקות באף, בגרון ובסינו־סים, בבית־הספר לקה בשנית. התקף מש־פיל של אדמת מנעה ממנו להצטרף אל חבריו לכיתה, ולהתנדב למילחמה האמרי־קאית—ספרדית.

בשנת 1905, בהיותו בן 23, נשא לאשה את קרובת־מישפחתו אלינור, ובירח־הדבש שלהם באירופה לקה בכמה התקפים חמו־רים של מחלה, אורטיקריה, שאותה ייחסו לכינים או ליין לבן. כעבור שנתיים גילתה אשתו, לחרדתה, כי הוא מהלך בשנתו, והיה עליה לגרור אותו מחלון חדר־השינה לבל יבולע לו. ב־1912 לקה בטיפוס, וטען לאחר־מכן שלקה בו פעמיים, וכי מחלה זו גרועה פחות מפאראטיפוס, מחלה מסוג שונה לגמרי, שגם בה לקה. ב־1915 עבר כריתת־התוספתן וב־1918, בעיקבות שירות קצר בחזית צרפת, חלה בדלקת־הריאות.

תצלומים מאותה תקופה מראים אותו כאדם בעל כושר גופני מצויין, דבר שמצא את ביטויו גם בעיסוקו הרב בשייט מיפר־שיות, בשחייה ובגולף. הוא היה כה קנאי לכושר הגופני, עד כי שיכנע את חברי הממשלה ב־1917 לעבור קורס של אימונים גופניים. כתוצאה מכך לקה אחד השרים בהתקף־לב.

בינתיים התקדם גם בקאריירה שלו. ב־1910 נבחר לסנאט של מדינת ניו־יורק. כעבור שנתיים נבחר מחדש, למרות שבעת מערכת־הבחירות היה חולה בטיפוס. במארס 1913 התמנה כסגן־שר לענייני חיל־הים, מה שהלם את אהבתו לספינות ולים. ב־1920 היה מועמד המיפלגה הדמוקרטית לתפקיד סגן־הנשיא, אך בבחירות אלה ניצחו ה־רפובליקאים.

האויפוריה של הנשיא

ה מחירה שתקפה אותו ב־1921, ב־היותו בן 39, היתה מוכרת לו היטב. מזה שנים אחדות גילה עניין בלתי־רגיל במחלת שיתוק־הילדים (פוליומיאליטיס), אולי מתוך דאגה יתירה לילדיו.

בחודש אוגוסט, בעת חופשה, אחרי יום של עיסוק גופני מפרך ביבשה ובים, שבה היה נתון לחום הקיצוני של דליקת־יער ולמים הצוננים של הים, לקה בהתקף של חום גבוה, כאבים ואובדן־תנועה.

הרופא המקומי קרא למומחה מפורסם, ששהה בקירבת־מקום. הלה קבע תחילה שזו טרומבוזיס של עמוד־השדרה, ולאחר־מכן שזוהי דלקת של עמוד־השדרה. ל־קביעה זו צירף חשבון על סך 600 דולאר — סכום אגדי אז. רק כעבור כמה ימים קבע רופא אחר, שרוזוולט לקה בשיתוק־ילדים.

הוא ניהל קרב כפול: האחד למען שיקומו הגופני, השני נגד אמו, שרצתה כי יפרוש מן החיים הציבוריים ויחיה כנכה באחוזתו הכפרית.

היה מנוי וגמור עם רוזוולט להתגבר על תוצאות מחלתו, והוא הצליח באופן מזהיר. מובן שחדל לשחק גולף, אך הוא התמיד בשחייה, והצטיין בה. כבר בשנת 1924 חזר לאיתנו במידה מספקת כדי לחזור לחיים הפוליטיים. הוא ניהל את

לפני השיתוק: רוזוולט (שלישי מימין), ב־1913

מערכתו של המועמד אל סמית, שנאבק על הנשיאות ונכשל. כאשר היה עליו לשאת את הנאום המרכזי בוועידת המיפלגה, הגיע אל דוכן־הנואמים על כיסא־גלגלים, התרומם על קביים ונאם. כעבור ארבע שנים עשה זאת שוב למען אותו המועמד, אך הפעם נע בעזרת מקל־הליכה רגיל.

סמוך לתקופה זו הגיע לידי המסקנה שיישאר נכה כל חייו. יחד עם זאת שוכנע שעליו לרוץ לכהונת מושל מדינת ניו־יורק, מישרה שהיא קרש־קפיצה טוב לנשיאות. אחרי שנבחר לכהונה זו בפעם השנייה החליט, ב־1931, לפרסם ברבים דו"ח על מצב־בריאותו — דבר שהיה בלתי־רגיל באותם הימים.

תשומת־הלב התרכזה, כמובן, בשיתוק רגליו. אך היו בדו"ח פרטים מאלפים נוספים: לחץ־הדם הסיסטולי היה 140 מ"מ, הדיאסטולי 100 מ"מ. בדיוק על בדיקת־הלב חסרו פרטים משמעותיים מסויימים. שהיו דרושים כדי לתת תמונה שלמה על מצב־בריאותו של בן ה־49. אולם אז לא הבחין בכך איש.

ככל שקרב מועד הבחירות לנשיאות ב־1932, כן גברה רגישותו של רוזוולט לרינונים על מצב בריאותו. ב־1931 כתב מיכתב לעורך עיתון, שפירסם קודם־לכן מאמר ראשי תחת הכותרת „כיסא־גלגלים באולבני" (אולבני היא עיר־הבירה של מדינת ניו־יורק). רוזוולט הכחיש שיש ברשותו בכלל כיסא־גלגלים.

אנשים חסרי ישע, או בעלי כוונות־זדון, הפיצו באותה תקופה שמועות רבות. בין השאר רווחה השמועה שנכותו נובעת מעגבת. שמועה אחרת טענה כי לקה בשיתוק־מוחין, ולא בשיתוק־ילדים.

הביסחון־העצמי המופרז שלו, והתנהגותו השמצנית, יוחסו אז (וגם כיום) על־ידי רבים לאיופוריה שמקורה בהתנוונות מוחית. רבים שמו לב לעליות ולירידות המחזוריות במצב־רוחו. הדבר נבע ממיזגו, שהיה לו מחזור של תנודות חודשיות. „בשעת עליית העקומה היה מלא מרץ ואופטימיות. כאשר ירדה העקומה, היה מדוכא ואדיש," העיד אחד ממקורביו.

„הוא שילם מחיר גבוה"

ל שם הטוענים, לדברי יו ל'אטאנג שניתח את פרשת בריאותו, כי ארבע שנים על כס השילטון העליון הן המכסימום שהמוח והגוף של האדם יכולים לעמוד בו.

ואכן, תקופת־הכהונה הראשונה של רוזוולט עברה בלא השפעה שלילית גלוייה על מצב בריאותו. אך מייד עם תחילת תקופת־הכהונה השנייה, ב־1937, החלו התלחשויות מכוערות.

שר־הפנים שלו, הארולד איקס, רשם ביומנו: „הוא (רוזוולט) שילם מחיר גבוה במשך ארבע השנים שחלפו. פניו רזות ומקומטות ...בולט שהוא עצבני יותר." וכעבור זמן קצר: „הנשיא נראה כאילו הוזדקן ב־15 שנים מאז נכנס לתפקידו."

בחוגים מסויימים שררה שינאה קיצונית לנשיא המתקדם, שכאילו בגד במעמד השמרני המייוחס אשר מישפחתו השתייכה אליו. השינאה הולידה שמועות מכוערות. באותה תקופה היו שטענו כי לקה במחלה אנושה, שהוא חולה ברוחו. שמועה אחרת אף אמרה שמת על סיפון היאכטה שלו.

רוזוולט עצמו גילה כושר נדיר להחלים, והדבר נטע לאחר־מכן ביטחון כוזב בלב חסידיו. ב־1939, אחרי חופשה בים הקאריבי, ניראה מצויין. אולם איקס רשם שוב: „לא יכולתי שלא לשים לב לכך שבישיבת הממשלה גילו פניו, אולי יותר מאשר אי־פעם, את המתח הרב שבו הוא פועל..."

ב־1940 נבחר רוזוולט לתקופת־כהונה שלישית, שגרמה ויכוח מר. מצב־בריאותו היה איתן. ב־1941, השנה שבה תקפו היפאנים את פרל־הארבור וגררו את ארצות־הברית לתוך המילחמה, לקה במחלה שהוא עצמו הגדירה כ„שפעת המעיים", לא היתה לו, כנראה, מחלה אחרת.

בינואר 1943 טס רוזוולט לקזבלנקה, כדי להיפגש עם וינסטון צ'רצ'יל. נלווה אליו רופאו, שהיה מומחה לאף־אוזן־גרון, אולי ביגלל העובדה שרוזוולט סבל כל חייו מסינוסיטיס כרוני. הרופא לא הסביר מדוע חרד כל־כך לליבו של רוזוולט בעת הטיסה במטוס הבואינג, אך הוא ציווה על הטייס שלא לעלות מעל לגובה של 13 אלף רגל. בגובה של 9.000 רגל ניראה הנשיא חיוור. המטוס לא טס מעל להרי האטלס, מפני שהרופא התנגד לגובה הטיסה שהיה דרוש במסלול זה.

הנשיא יצא שוב לחו"ל בנובמבר 1943. אז הפליג בים לאלג'יריה, ומשם טס לקאהיר, שבה פגש בצ'רצ'יל. השניים טסו יחד לטהראן, לפגישה הראשונה עם סטאלין. היתה זאת הראשונה מבין שלוש הפגישות של „שלושת הגדולים".

בטיסה מקאהיר לטהראן שאל בנו של רוזוולט את רופאו מהו הגובה המירבי שבו מותר לאביו לטוס, והלה השיב: „שום דבר מעל ל־7500 רגל! זהו המכסימום המותלט!"

בטהראן לקה רוזוולט בהפרעה חמורה במערכת העיכול. פשטו שמועות שהוא הורעל. אולם באותו ערב היה רוזוולט עצמו המארח, והמזון הוכן על־ידי צוות־הטבחים האישי שלו, שהיה מורכב מפיליפינים.

הרופא המשיך לדאוג לליבו. בדרך חזרה, בין תוניס לדאקאר, ציווה להישאר מתחת לגובה של 8.000 רגל.

„הוא נעלם לנו"

ט הראן היתה שיא ירח־הדבש בין שלוש המעצמות, ושיא כהונתו של רוזוולט כנשיא. במיפגש של יאלטה, בפברואר 1945, קדרו שמי השותפות האמריקאית—בריטית—סובייטית, ובתום אותה שנה פסה כל תיקווה לשיתוף־פעולה בין המעצמות.

אחרי טהראן החלה הידרדרות מתמדת, חסרת־רחמים, במצבו הגופני והנפשי של רוזוולט. מבלי ששמו לב לכך בהתחלה. בראשית 1944 העיר ראש־המטה שלו, כי רוזוולט אינו מסוגל עוד להיפטר מתוצאות הקור והברונכיטיס, ולחזור למצב בריאות נורמלי. הוא יצא כמה פעמים לחופשה, אך קרוביו נשארו מודאגים. הרופא היה מודאג במייוחד מן הברונכיטיס המתמיד, ולמה שהוגדר כ„שפעת". השיעול המתמיד הפריע לנשיא לישון. הפאציינט שלו גם חש בהתקפות של כאבים בביטנו, שהיו מלווים בהזעה. הוזמנו שני מומחים, והם גילו הסתיידות העורקים, „גירוי ברונכיאלי" ושינויים בתוצאות בדיקת־הלב (אלקטרו־קארדיו־גראם).

במאי 1944 חזר הנשיא לבית הלבן. נערכה לו בדיקה נוספת, אך לא צויין מה היה לחץ־הדם שלו. בדיקת רנטגן של חזהו לא גילתה סימנים מיוחדים.

ברגע קריטי זה של ההיסטוריה האמריקאית, לקראת סיום מילחמת־העולם השנייה וההיערכות העולמית לקראת עימות אפשרי בין המערב והמיזרח, היה צורך לארגן מחדש את לוח־העבודה של הנשיא. שעות־העבודה שלו צומצמו לארבע.

ביולי 1944 היה אחד מבניו עד להתקף של כאבי־בטן עזים. הנשיא התפתל מכאבים, פניו היו חיוורים ומעוותים. בסתיו 1944 אמר הרופא לרוזוולט שאינו נראה טוב. עור־צווארו היה מקומט, פניו חרושי־קמטים, וביגלל אובדן המישקל היו בגדיו תלויים עליו.

בבדיקות שנערכו בחודשים ספטמבר עד נובמבר, כאשר צבאות הברית התקרבו לגבול הגרמני, נמצא כי לחץ־הדם הסיסטולי שלו נע בין 165 ו־180, והדיאסטולי בין 85 ל־100. לא היו שינויים באלקטרו־קארדיו־גראם, אך תוצאות צילומי־הרנטגן בחזה לא הוזכרו. מומחים ללב ולחזה בדקוהו באופן יסודי.

רופאו האישי טוען כי התקופה הגרועה ביותר היתה בין בחירתו לתקופת־כהונתו הרביעית, בנובמבר 1944, ובין השבעתו הרביעית, בינואר 1945. לחץ־הדם עלה עוד יותר (188—170), ו„היה צורך לשים לב ללב". רוזוולט איבד את תאבונו, מישקלו ירד ל־85 ק"ג — לפחות שמונה ק"ג מתחת למישקלו הרגיל. רוזוולט עצמו טען באוזני אחד הפקידים כי מישקלו ירד ב־18 ק"ג.

בסוף מארס, כשיצא לחופשה בפעם האחרונה, אמר אחד המומחים לרעהו: „הוא נעלם לנו בין האצבעות." אחד הרופאים גילה, לאחר־מכן, כי מצא שלחץ־הדם של רוזוולט עלה ל־210, ואף ל־300 מ"מ. הוא אמר כי רוזוולט איבד כ־13 ק"ג ממישקלו, והתעייף בנקל.

ב־12 באפריל לקה רוזוולט בהתקף קטלני. הרופאים, שחשו למקום, לא יכלו עוד להושיע.

ההנחה היתה כי רוזוולט מת משפך־

(המשך בעמוד 28)

נשען ונתמך: רוזוולט בתקופת הכהונה ה־3 (1939) *

התמונה הרישמית: רוזוולט בוועידת יאלטה (1945)

תמונה שנגנזה: רוזוולט החולה בוועידת יאלטה

* נשען על מקל ונתמך על־ידי בנו, ג'יימס. משמאל: המלך ג'ורג' השישי. מימין: אלינור רוזוולט ואמו של הנשיא.

החולה שפיספס את השלום

(המשך מעמוד 27)

דם במוח. אולם בהיעדר נתיחה־שלאחר־המוות, היו ונשארו ספקות לגבי הסיבות האפתולוגיות העמוקות יותר. ה־ספר של רופאו האישי מעורר שאלות רבות יותר מכפי שהוא פותר.

הרופא טוען כי ההידרדרות במצבו של רוזוולט אירעה בשישה השבועות האחרו־נים לחייו בילבד. אך יש חשש שבכך ביקש הרופא לגונן קודם כל על עצמו.

בארצות־הברית פרץ ויכוח מר, שנמשך עד היום, על מצבו של רוזוולט בפגישתו האחרונה עם סטאלין וצ׳רצ׳יל, בעיירה הסובייטית יאלטה, בפברואר 1945. הטענה היא שרוזוולט כבר היה אז חולה אנוש, וכי בגלל עייפות ותשישות ויתר לסטאלין על דברים שנגעו לאינטרסים החיוניים ביותר של ארצות־הברית והמערב כולו. למעשה מסר רוזוולט לסטאלין ביאלטה את כל אירופה המיזרחית.

הרופא שלו כתב כי „אילו היה נכון שרוזוולט גסס על רגליו ביאלטה, הרי אני, כרופא לשבועתי המיקצועית, לא הייתי מרשה לו לשפוך את מירצו בישיבות יום ולילה.״

הרופא הכחיש, בצדק, כי היתה לרוזוולט היסטוריה קודמת של שבץ, אך אין זה בטוח כי צדק כאשר כתב כי „מעולם לא היתה לרוזוולט מחלת־לב רצינית קודמת.״ ייתכן כי לא היה לרוזוולט התקף של אוטם־הלב (אינפארקט), אך הרופא נאלץ להודות כי „באופן טיבעי, דאגתנו העי־קרית היתה נתונה לליבו.״ עובדה היא שמומחה־לב נודע נלווה אל רוזוולט ליאל־טה, וגם בחופשתו האחרונה.

הלורד מוראן, רופאו האישי של צ׳ר־צ׳יל, גילה כי קיבל מעמית אמריקאי ידיעה שרוזוולט לקה בהתקף־לב שמונה חודשים לפני ועידת יאלטה, יחד עם הרחבה היפאטית ואדמה. המאורעות שעמדו להתרחש הטילו את צילן מראש. לחץ־הדם והשינויים האלקטרו־קארדיו־גראפיים רמזו, כבר ב־1931, שמערכת־הלב שלו היתה פגיעה. השינויים הפאתולוגיים ב־עורקיו היו אחראים למותו, אך לא לסי־מנים ולסימפטומים אחרים שאפשר היה להבחין בהם במשך יותר משנה לפני־כן.

אובדן המישקל הונצח בתצלומים. ש־צולמו ביאלטה, אך שנגנזו במשך שנים רבות. האבחנה המתבקשת היא סרטן, בייחוד לאור ההיסטוריה האורוכה של „ברונכיטיס״.

התוצאות השליליות של בדיקות־רנטגן אינן שוללות, בהכרח, גידול סרטני ברי־אות. רוזוולט היה מרבה בעישון, ובאותם הימים לא ידעו עדיין את הקשר בין עי־שון מופרז ובין סרטן הריאות. רופאו של רוזוולט אמר כי „העישון היה חולשתו״. במאי 1944 כתב רוזוולט לידיד כי הוריד את העישון מ־30—20 ל־6—5 סיגריות ל־יום. נוכח התקפות־הכאבים במעיים אין להוציא מכלל אפשרות גם סרטן במעיים.

מן הראוי שגופותיהם של אנשים חשו־בים ינותחו אחרי המוות, כדי למנוע שמו־עות וניחושים. במיקרהו של רוזוולט, אין ברירה אלא להודקק לפרטים שפורסמו באקראי על־ידי אנשים שונים ממקורביו. היתה גם שמועה כי גופתו אכן, נותחה, אלא שהמימצאים נגנזו.

רופא אמריקאי שם לב לגידול מעל ל־גבת־העין הימנית של רוזוולט, ששוב אי־נה נראית בתצלומים שנעשו אחרי 1943. הוא הסיק מכך שהגידול סולק באמצעות ניתוח, ורמז על האפשרות שמחלתו הסופית של רוזוולט נבעה משרידים סרטניים של גידול זה. הוא הביא לכך כמה הוכחות מסיבתיות.

מדוע שתקו הרופאים?

ד אשמות חמורות הוטחו נגד רוז־וולט ויועציו, על כי קיבל אל עצמו תקופת־כהונה רביעית, אף שלא היה עוד בעל־כושר. לדברי המאשימים, היה זה מעשה חסר־אחריות ומסוכן להניח לאדם נכה, ואולי גוסס, לנהל משא־ומתן עם סטאלין וצ׳רצ׳יל ביאלטה, בוועידה שקבי־עה את מפת אירופה והעולם.

רק הרופאים יכולים לקבוע אם רוזוולט היה עדיין בעל כושר בימים ההם, וכל הרופאים — מילבד רופאו האישי הצמוד — משתיקים לשתוק גם אחרי דור. למה שתקו גם אז, לרופאים יש חובה כלפי הפאציינט בילבד, ולא כלפי הציבור. יתר על כן, הם היו רופאים צבאיים, ורוזוולט היה מפקדם העליון. הוא יכול היה לאסור עלי־הם לדבר. אלינור רוזוולט אמרה כי מנוי וגמור היה עם בעלה להשתתף בוועידה יאלטה, ו„כאשר הוא החליט על משהו, הוא ויתר על כך רק לעיתים נדירות.״

רופאו האישי הביע דאגה רק אחרי שנסתיימו הבחירות של 1944, והרופא ה־שני גילה את דאגתו רק ימים ספורים לפני מותו של רוזוולט. ייתכן כי רופאים אלה סבלו מתופעה הרגילה אצל רופאים־צמודים של אנשים חשובים: מכיוון שהם רואים את הפאציינט שלהם מדי יום ביו־מו, אין הם חשים בשינויים החלים אצלו. רופא אחר, הרואה את האיש בפעם הרא־שונה, מסוגל לפעמים לקבוע אבחנה חד־שה תוך דקות.

תיתכן סיבה נוספת לשתיקת הרופאים. הם לא היו שופטים, ופאציינטים רבים מח־זיקים מעמד אחרי שהרופאים כבר ניבאו את מותם הקרוב. גם הרופאים שותפים לדיעה כי „במקום שישנם חיים, יש תיקווה.״ מותר לרופא להיות אופטימי, ואין לגנותו על כך.

אולם בנו של רוזוולט, ג׳יימס, אמר על תקופת־הכהונה הרביעית: „מעולם לא השלמתי עם העובדה שהרופאים של אבי לא אסרו עליו באופן מוחלט להציג את מועמדותו.״

„פסק־דין מוות!״

ק ? לקבוע כיום שבריאותו של רוז־וולט הידרדרה. ייתכן כי עדויות מקו־רביו, שניתנו לאחר־מעשה, הושפעו מידי־עת התוצאות, ואינם מביעים את הרגשתם באותה תקופה עצמה.

אולם יש ערך לעדותו של בנו, פראנ־קלין, שאמר לראש־מטהו של רוזוולט עוד באפריל 1944 שהוא מודאג ממראה אביו. הוא כתב לאחר־מכן: „מערכת־הבחירות הרביעית היתה פסק־דין המוות על אבי. ראיתיו פעמיים באותה תקופה — בפעם הראשונה לפני מערכת־הבחירות, ובפעם השנייה ביום ההשבעה. בכל פעם ידעתי, בביטחון מוחלט ונורא, שאנחנו עומדים לאבד אותו.״

עוזריו הפוליטיים, מדינאים זרים ועי־תונאים בכירים העידו כולם, לאחר מכן, איש־איש כלשונו, כי מראהו באותה תקו־פה היה מחריד. „אפשר היה להכניס אג־רוף בין צווארו וצווארונו,״ אמר ראש־ממשלת קנדה.

שרת־העבודה, שהשתתפה בישיבת הממ־שלה, רשמה: „כשישבתי לידו, הרגשתי בעייפותו העצומה. הוא היה חיוור. זה היה חיוורון אפור עמוק, כשל אדם שהיה חולה זמן רב. הוא השעין את ראשו על ידו, כאילו היה זה קשה מדי להחזיקו בלי תמיכה. שפתיו היו כחולות. ידו רעדה.״

גם ברנארד ברוך, הכלכלן היהודי, הב־חין ברעידת ידו בעת נאום־ההשבעה.

ב־7 בפברואר 1945 הבחין רופאו של צ׳רצ׳יל, הלורד מוראן, בסימנים מתקד־מים של התקשות עורקי־המוח של רוזוולט. את התמונה החיה ביותר צייר צ׳רצ׳יל עצ־מו: „ביאלטה שמתי לב לכך שהנשיא חולה. החיוך שובה־הלב, וגם התנהגותו העליזה והמקסימה, לא נטשו אותו. אולם לפניו היתה הבעה שקופה, טהורה, ולעי־תים קרובות היה מבטו תלוי בחלל...״

ראש־מטהו של הנשיא, לעומת זאת, טו־ען כי „רוזוולט היה אמנם עייף, אך כך היינו אז כולנו.״

אחד מעוזריו של רוזוולט מסביר את הוויתור הגדול שעשה הנשיא לסטאלין (כאשר העניק לו את מנצ׳וריה, תמורת כניסתו למילחמה נגד יפאן): „אני מא־מין שרוזוולט לא היה מסכים לכך בצורה כה מפורשת, לולא התקרבה הוועידה לסו־פה, והוא רצה למנוע ויכוחים נוספים.״

בעת ההפלגה בים, בדרך חזרה, הש־תפר מצבו של רוזוולט, ומראהו היה טוב. אך במרוצת חודש מארס קבע אחד הפקידים, כי „אין הוא מסוגל לדון בעניי־נים רציניים... הוא לא היה מסוגל לחוות דעה שקולה על נושאי המילחמה והשלום, שעניינו אותו במשך זמן כה רב.״ ידידו, ראש־הממשלה הקנדי, ציין: „ידידי הוותיק נראה כה רע, כה עייף ורזה, שכימעט בכיתי. ניגשתי אליו ונישקתי אותו על שתי לחייו...״

ייתכן כי הוויכוח על התנהגותו של רוזוולט ביאלטה, ועל מצב בריאותו באו־תם ימים, לא יסתיים לעולם. ברור כי רוז־וולט האמין לסטאלין, והיה משוכנע כי הרודן הסובייטי הוא אדם ישר, המבקש בכנות לכונן בעולם את השלום והדמוק־רטיה. איש אינו יכול לדעת אם חוות־דעת זו נבעה מהערכה שקולה — או שביגלל מצבו הגופני שוב לא היה רוזוולט מסוגל להבחין במציאות כמות שהיא.

ולגבי מנהיג מדיני, המחזיק בידו את גורלם של עמים, אי־היכולת לראות את המציאות, כמו שהיא, היא אסון.

במדינה

העם

דרום־אפריקה הקטנה

מי מוכן למזמז
למען אפנדים יהודיים
המעסיקים ידידים כניס׳ם
בשכר 40 ל״י?

אנוואר אל־סאדאת החליט לפתוח במיל־חמת יום־הכיפורים, לדבריו, אחרי שקרא את מצע־המערך לבחירות, שהוכתב על־ידי משה דיין, ושהסעיף הקובע בו היה הקמת העיר ימית בפיתחת־רפיח.

המשא־ומתן הישראלי־מצרי, בעיקבות יוזמת־השלום של אל־סאדאת, נעצר בפעם הראשונה כאשר עמד מנחם בגין על המשך קיומם של יישובי פיתחת־רפיח, תחת מינ־הל ישראל והגנה של צה״ל.

השבוע ראו מאות אלפי אזרחי־ישראל מעל מסכי הטלוויזיה איך נראים ישובים אלה, שלמענם פרצה מילחמה אחת, ועלו־לה לפרוץ מילחמה נוספת. היה זה מראה מבעית (ראה מדור שידור).

הם ראו את הטיפוס של הישראלי המכו־ער: אפנדי צעיר, המעסיק ילדים בני שש ושבע, העובדים עבודת־יום מפרכת בשכר של 40 ל״י, על האדמה שגנזלה מהוריהם, תוך הפרת חוקי המדינה ויסודות המוסר האנושי.

תוך פחות ממאה שנה הגיע הייישוב ה־יהודי בארץ מן הפרק המפואר של חלוצי ביל״ו, מקימי דגניה ומייסדי נהלל אל החרפה הקולוניאלית של „דרום־אפריקה הקטנה״ בפיתחת־רפיח.

רבבות אזרחים, שחזו במציאות זו, בוודאי שאלו את עצמם: האם אני מוכן למות למען זה?

יחסים מרחביים

אחיו של חמאמי

הקרב הרצחני יא
נגע לישראל אך
ישראל עמדה במרכזו

סעיד המאמי, נציג אש״ף בלונדון, נר־צח בימים הראשונים של השנה ביגלל קש־ריו עם ישראליים. הצעיר משכונת ג׳בלייה ביפו, שגורש במילחמת־העצמאות כשהיה בן שמונה, קיים בשם יאסר עראפאת את הקשרים עם שוחרי־שלום ישראליים — החילה עם אורי אבנרי, אחר־כך עם אמנון זיכרוני, דויד שחם ואחרים.

באחד מימי ינואר נכנסו שני צעירים ערביים למישרדו בלונדון, שלפו אקדחים וירו בו. הם נמלטו.

לאיש לא היה ספק לגבי זהות הרוצ־חים: אנשיו של אבו־נידאל.

צייד עולמי. אבו־נידאל היה נציג תנועת פתח בעיראק. ברבות הימים הצליחו העיראקים למשוך אותו לצידם. אבו־נידאל הפך את סניף פתח בעיראק לתנועה עצ־מאית, שמרדה בהנהגתו המתונה־יחסית של יאסר עראפאת, ושתמכה בעמדה העיראק־קית הקיצונית. על כך גורש אבו־נידאל משורות פתח, ואף נדון למוות בהעדרו.

מאז עוסק אבו־נידאל במיבצע־חיסול. אנשיו, הסועלים מטעם עיראק ובעזרתה הפעילה, ערוכים בעולם כולו צייד על אנשי־פתח המתונים, התומכים ברעיון הק־מתה של מדינה פלסטינית לצד ישראל. אחרי שהרגו את חמאמי, הם קטלו את נציג אש״ף בכווייט וחיסלו מדינאי עיראק־קי לשעבר בלונדון. הם גם הסתננו לדרום־לבנון, ערכו שם פרובוקציות לאנשי ה־או״ם, כדי לחבל בהסכם שנכרת בין ערא־פאת והכוח הבינלאומי.

השבוע צץ שמו של חמאמי מחדש. כאשר השתלטו אנשי פתח על שגרירות עיראק בפאריס, נפוצה הידיעה כי אחד התוקפים הוא אחיו של סעיד חמאמי, שבא לנקום את דם אחיו. עיתונאים מרחבי ה־עולם התקשרו עם ידידיו של חמאמי ב־ישראל, וביקשו פרטים על האח.

פצצה במכונית. נראה כי הנהגת פתח החליטה, לא מכבר, לעבור להתקפה נגדית ולפגוע בידידים עיראקיים בעולם, כדי להשיב מילחמה שערה ולשתק את ה־טרור העיראקי. במכוניתו של שגריר עיראק בלונדון הוטמנה פצצה, וחייו של השגריר ניצלו בנס. ההסתערות על השגרירות ב־פאריס היתה חוליה נוספת בשרשרת.

ישראל מצאה את עצמה בתפקיד בלתי־רגיל במאבק זה: היא לא היתה מעורבת. בעוד שפלסטינים ועיראקים ניסו להרוג זה את זה בתוכי העולם, יכלו הישראלים להביט במישחק בשלוות־נפש.

אולם למעשה עמדה ישראל במרכז ה־מילחמה הזעירה. כי הנושא המרכזי ש־עליו נסוב הקרב הרצחני, הוא: האם מותר לפלסטינים לקיים מגעים עם יש־ראלים, כדי להשיג פיתרון של שלום בין ישראל ופלסטין?

מדיניות

סאדאת אומר „פוס!״

לנשיא מצריים נמאס
להשתתף בקירקס הנודד
של ג׳ימי קארטר.
האם יזין גייסות?

אנוואר אל־סאדאת רגז. הדבר היה ניכר בבירור על פניו, כאשר התייצב לפני העי־תונאים, אחרי שיחתו עם השליח האמרי־קאי הנודד, אלפרד אחרטון.

אל־סאדאת לא רגז על הישראלים. הוא רגז על האמריקאים.

המישחק האמריקאי נמאס לו.

9 חודשי הריון. קשה היה לרגוז על הנשיא הרוגז. נדמה לו שהאמריקאים מש־

סעיד חמאמי ז״ל
נקמה

כו אותו באף במשך תשעה חודשי ההריון של יוזמת־השלום שלו. אין הוא טועה.

בצאתו ליוזמתו, היה הנשיא המצרי משוכנע שאם לא תעתר ממשלת־ישראל לתנאי יוזמתו, יכריחו אותה האמריקאים לעשות זאת בעל־כורחה. כמו כל הער־בים, משוכנע אל־סאדאת לחלוטין כי אר־צות־הברית יכולה לעשות זאת בנקל, בכל עת. ישראל תלוייה באמריקה תלות מוחי־לטת, מבחינת הכסף, הנשק, ההגנה האטו־מית והסיוע המדיני. אם תציג לה ארה״ב תביעה אולטימטיבית — איך תוכל לסרב?

מכאן האיסטרטגיה הבסיסית של נשיא מצריים: להציג תוכנית־שלום סבירה, ה־מקובלת על ארצות־הברית, ולסמוך על וושינגטון להשיג לכך את הסכמת ישראל, אם זו לא תעתר מרצונה.

חסר, חסר, חסר. תיקוה זו נכזבה לחלוטין. אל־סאדאת לא הבין, די צורר־כו, את המציאות האמריקאית המורכבת, ואת התנאים שבהם פועלת — או אינה פועלת — הממשלה האמריקאית.

(המשך בעמוד 33)

פסח גרופר הגיש אולטימטום לראש־הממשלה: או שיחדלו מן ההתקפות על בריאותו של בגין - או שיחשוף עובדות על בריאותם!

פסח גרופר
מן הנפש אל הגוף

החיק הסודי

פסח גרופר, מצליף סיעת הליכוד, קוראים בכנסת „הדוקטור". שם זה דבק בו לפני כמה חודשים כאשר הציע גרופר, ספק ברצינות ספק בלצון, למנות פסיכיאטר קבוע לחברי הכנסת.

בשבוע שעבר כמעט שהוכיח גרופר, כי הוא דוקטור לא רק לפסיכיאטריה, אלא גם לרפואה כללית. גרופר, כמו כל אנשי הליכוד, נדהם ממיתקפת המערך הפיתאומית על בריאותו הגופנית והנפשית של ראש־הממשלה מנחם בגין.

כדי להגן על המנהיג שלו, הכין גרופר מיתקפת־נגד. הוא אסף, בעזרת אנשי מיפלגתו ובעזרת קיטעי־עיתונים ופיסות של שמועות ודיבורי־רכילות, חומר על מצב בריאותם של רבים מראשי המערך. כשהוא נועץ רק בידידיו הקרובים ונמנע מלספר זאת לראש־הממשלה עצמו החליט גרופר, שנשא עימו את התיק ובו החומר שאסף בכל אשר הלך, כי אם לא יחדלו אנשי המערך מהתקפותיהם על בגין בעניין מצבו הבריאותי, ישיב להם הוא מנה אחת אפיים.

גרופר, כרבים אחרים בכנסת, המתין לדיון המדיני שנערך בשבוע שעבר, בעיקבות הצעת אי־האמון שהגיש ח"כ אבא אבן בשם סיעת המערך. הליכוד, ובגין עצמו, חששו שהמערך ינצל דיון זה כדי להמשיך את המיתקפה הרפואית על בגין, וגרופר נרשם אצל מזכיר הכנסת בתור הנואמים.

הבעיות של ראשי המערך

עוד לפני שהחל הדיון המדיני פגש גרופר במיזנון הכנסת בח"כ יגאל אלון, מי שהיה שר החוץ ומראשי המערך. „אם אתם תמשיכו לתקוף את ראש הממשלה בעניין הבריאות שלו, תדעו לכם שאנחנו נשיב לכם," אמר לו, ובהצביעו על התיק שאחז בידו הוסיף: „כאן יש חומר על המצב הבריאותי של כל אחד ואחד מכם, ואני אפרסם אותו אם אשמע עוד מילה אחת על הבריאות של ראש־הממשלה!"

יגאל אלון הבין את הרמז. הוא עצמו התקשה להסתיר, כאשר היה בממשלה, בעיקר בימי מתח או כשמזג־האוויר היה קר במיוחד, את העווית הקשה בעינו ובפיו. נוסף לכך לקה אלון בהתקף־לב, ואושפז בבית־החולים תל־השומר.

אך את העווית של אלון ראו כל צופי הטלוויזיה בארץ יותר מפעם אחת, ועל מקורביו במיזנון, הכנסת, ברור ששימעון פרס אינו מסוגל לתפקד כראוי, וודאי שלא יוכל לרשת את מנחם בגין כראש־הממשלה. שימעון פרס עצמו, כאשר התבקש על־ידי כתב העולם הזה להגיב על גילוי זה של גרופר, סירב בביטול לעשות כן.

כאשר עלה גרופר על דוכן הנאומים כדי לשאת את הנאום המדיני שלו, כלא לפחות יגאל אלון, שידע על האפשרות של הגילויים הרפואיים, את נשימתו. גרופר גם החזיק בידו את התיק, שעליו הציביע שעות אחדות קודם־לכן בפני אלון. אולם במשך כל אותה ישיבה התנהגו אנשי המערך למופת, מבחינת ההתקפות האישיות על מנחם בגין, וגרופר לא ראה כל צורך להפעיל את הפצצה שלו. הוא החליט לשמור אותה לשעת כושר טובה יותר, אם וכאשר ימשיך המערך להתייחס למצבו הבריאותי של ראש הממשלה. הוא נטל עימו את התיק אל דוכן הנואמים, למיקרה שבעת נאומו, ישוסע מספר סלי המערך בקריאות־ביניים פרובוקטיוויות שיעברו את הקו האדום שהוא קבע לעצמו, ויגעו בעניין בריאותו של בגין.

בתיק של גרופר היו דפים מודפסים ובהם נתונים על אנשי מערך נוספים, נוסף על שימעון פרס ויגאל אלון. גולדה מאיר, שנתנה את האור הירוק — שבוע קודם־לכן — למיתקפה הרפואית על בגין, תופסת מקום נכבד בתיק זה. בידי גרופר חומר על מחלת הלב ועל סרטן העור שבהם לוקה גולדה, וכן על מחלות אחרות בקרב בני מישפחתה של גולדה, שלדעת גרופר יש להן השלכות ישירות על מצב בריאותה של המנהיגה הישישה שהתעוררה לפתע מתרדמתה.

ח"כ אדון וגולדה
לב

שבידו בעת נאומו בכנסת, במידה שהמערך לא היה מקבל את האולטימטום שלו. גרופר אף לא הכחיש אותם הקטעים שכתב העולם הזה וציין בפניו כלקוחים מן האוסף שלו. תגובתו היחידה היתה: „אין טעם לפרסם את זה כל זמן שהם, המערך, מתנהגים בסדר. אם אפרסם את זה עכשיו, הם ישנאו אותי."

רק במיקרה של מיתקפה

אבא אבן, מי שהגיש את הצעת אי־האמון, לא התחמק גם הוא מן הטיפול הרפואי. פסח גרופר עמד להצביע על תופעה פיסיולוגית של אבן, שהיא ספק־בריאותית ספק־פסיכולוגית, אך בוודאי לא־אסתטית. גם חברו למיקצוע המצליף, האיש הנושא במישרה זו במערך, ח"כ יעקוב („ז'אק") אמיר, לא נמלט מהתיק של גרופר, למרות שהשניים הם ידידים.

חבר־הכנסת גד יעקובי, מי שכיהן כשר־התחבורה בממשלת המערך, ונחשב על הצעירים במנהיגים של מיפלגה זו, הוא בן 43 כיום, ועבר לפני שנים אחדות ניתוח־לב־פתוח שממנו החלים בינתיים כליל. גרופר עמד להזכיר ליעקובי, ולציבור כולו, את פרשת ניתוח־הלב־הפתוח, כדי להמחיש שאפילו המנהיגים הצעירים של המערך, הצעירים מבגין בשנים רבות, לקו בליבם. גרופר החליט גם כי ח"כ אורה נמיר סובלת ממחלות אלרגיות שונות, ועמד לבשר זאת לציבור מעל בימת הכנסת, כאילו בבדיחות־הדעת. ואילו באחד ממנהיגי מפ"ם, נפתלי פדר, עמד לתלות כמה מחלות־זיקנה, למרות שפדר בן 58 בלבד.

לגבי מי שהיה ראש ממשלת המערך, יצחק רבין, לא היה גרופר צריך לעשות דרך ארוכה כדי לקבוע אבחנה רפואית. היה עליו לאמץ רק את חוות־הדעת המפורסמת על רבין כפי שנמסרה על־ידי שר־הביטחון של היום, כאשר רבין התמודד על תפקיד ראש הממשלה בפעם הראשונה. אולם גרופר היסס אם לציין חוות־דעת זו, משני טעמים. האחד: הוא לא רצה להרגיז את וייצמן, שכיום לא נוח לו להיזכר בחוות־דעת זו. הטעם השני: גרופר שמע כי רבין מחה על המיתקפות הרפואיות של ראשי המערך על בגין. אשר ליהושע רבינוביץ, גרופר התכוון רק ללעוג לפזילתו.

גרופר עצמו לא הכחיש, בתגובתו לעולם הזה, את קיומו של התיק הרפואי שלו ואת דבר איומו לפרסם את החומר

ח"כ פרס
סכרת

התקף־הלב שלו הם יכלו לקרוא בעיתונים.

אולם בתיק איסוף הנתונים של חברי־הכנסת פסח גרופר היו גם סקופים של ממש. גילויים רפואיים, שאם הם אכן נכונים, אין ספק שהיו יכולים לזכות בכותרות בכל העיתונים, ולהוות מענה מוחץ של הליכוד לאבחנות ולהערכות הרפואיות של המערך על בגין. על־פי התיק של גרופר, חולה מנהיג המערך שימעון פרס במחלת הסכרת, שגרמה לו להתעלף כמה פעמים בעת שכיהן כשר־התחבורה. אם סיפור זה של גרופר נכון, הרי לפי דבריו — שלא נאמרו מעל הבימה, אלא באוזני כמה

מכתב תלונה

דן תגובה שיז המערך, על האיום של גרופר, ועל עצם איסוף החומר הרפואי על ראשי מיפלגה זו, לא איחרה לבוא. אחד מחברי הכנסת החדשים של המערך, יחזקאל זכאי, אסף חומר על עיסקות כספיות בלתי־כשרות של גרופר, על מעילות וגניבות, של מצליף הליכוד בכנסת, ושלח דין־וחשבון, בן עשרות עמודים, כמכתב תלונה למבקר־המדינה. לדברי זכאי יש בחומר שנשלח נגד גרופר, עדויות מרישות על עסקים בלתי־כשרים של ח"כ הליכוד, בסדר גודל של מיליוני לירות.

ראשי המערך גם אסרו על המצליף שלהם, יעקוב („ז'אק") אמיר, איש דימונה, להופיע בשידור טלוויזיה יחד עם גרופר. נחמן שי, הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה, הכין כתבה להשבוע יומן אירועים, שתשודר ביום השישי הקרוב, על שני המצליפים, גרופר ואמיר. אולם ראשי המערך אחרו את המועד. גרופר ואמיר כבר הצטלמו והכתבה מוכנה לשידור.

טבילה באש

מיצעד הפתיחה

שלוש־עשרה המועמדות ה־ סופיות בתחרות מלכת־המים 78', בהופעת־הבכורה שלהן בפני קהל בראשון בסידרת נישפי התחרות, שנערך בשבת האחרונה במלון **גני שולמית** באשקלון. המועמדות, לבושות כולן בביגדי־ים זהים של **גוטקס**, סבלו עדיין ממורא הקהל, במיוחד כשהיו צריכות לצעוד על הבמה המוארת.

לניצנוצי זיקוקי די־נור הוכתרה יהודית נגר מיהוד כנסיכת הים־התיכון

יופי של הצגה

המועמדות הסופיות בתחרות מלכת־המים מנסות כוחן בדוגמנות, בתצוגת־שמלות מפוארת של בית־האופנה **מ.ב.** כשכל אחת מהן מציגה דגם שונה. בתמונה למטה: המנחה מני פאר. ליד המסלול, משמאל יושב חבר־השופטים (מימין לשמאל): שלמה קפלן, יהודה בראון, יגאל דיין, מיכה אמיר, יצחק קליידר, קלרה מזרחי, מוטי אורון, משה בכר ומוריס לוי.

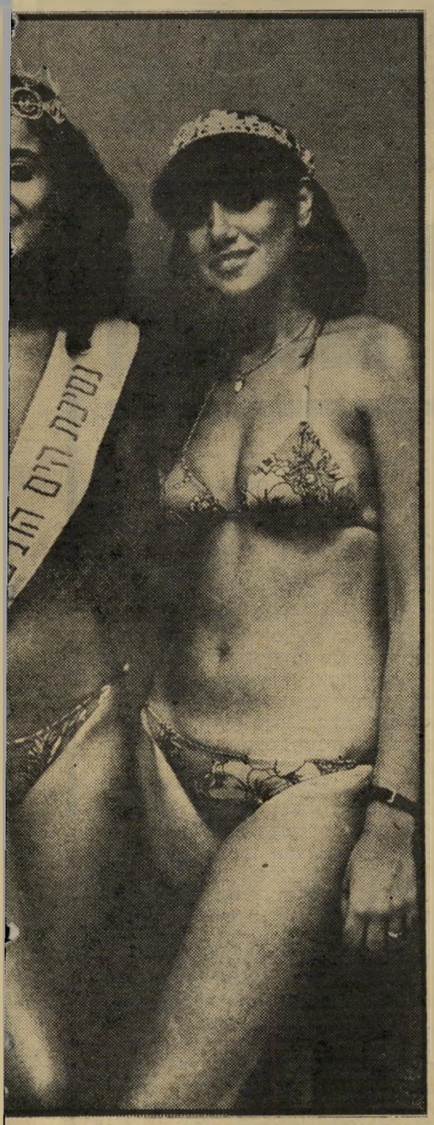

שלוש נסיכות

יהודית נגר בת כנסיכת הים־התי
בת ה־16 מחיפה (משמאל), ודליה נוריאל בת ה־1
יהוד, היא דוגמנית מיקצועית, המשמשת כדוגמ

ל יהודית נגר לא רצתה לגרום עוגמת־נפש להוריה ולבני־משפחתה. כשנפרדה מהם היפה־פיה שחומת־העור וחטובת־הגו בשבת האחרונה, אחרי סעודת־השבת בבית המישפחה שביהוד, סיפרה להם כי היא נוסעת לתצוגת־אופנה באשקלון. בני־משפחתה של יהודית, יוצאי־תימן שומרי מסורת, קיבלו את ההודעה בטיבעיות. מזה שנתיים, מאז הפכה בתם דוגמנית מיקצועית, הם הסתגלו כבר לחיים הבלתי־סדירים שמחייב מיקצועה. אולם כמה שעות אחר־כך הצטערה יהודית על שלא גילתה להוריה את האמת — כי היא נוסעת להשתתף בתחרות מלכת־המים. היה זה כשכתר נסיכת הים־התיכון הונח על ראשה, והיא ניצבה על דוכן הזוכות כשהיא קורנת מאושר.

„לא האמנתי שאבחר," סיפרה יהודית, „בני

ת אש
הלון

ה־22, המבוגרת בין המתחרות, אחרי שהוכתרה
ון לשנת 1978, עם שתי סגניותיה: יעל גרינברג
(מימין) אף היא מחיפה. יהודית נגר, תושבת
ית־בית של אחד מבתי־האופנה הישראליים.

קשתי לחסוך מהורי אכזבה. עכשיו אני מצטערת
שהם לא נמצאים כאן איתי, לחגוג יחד איתי."
הם החמיצו את המעמד שבו הרימו אותה חב־
רותיה לתחרות על ידיהן, נשאו אותה אל־על
ורקו אותה לאוויר לפני שחיבקוה בברכות.
יעל גרינברג, תלמידת התיכון בת ה־16 מחי־
פה, לא רק סיפרה להוריה על יעדה בשבת האח־
רונה, אלא אף גייסה אותם להסיע אותה לתח־
רות. היא ויתרה על ההסעה המאורגנת באוטו־
בוס ממוזג־האוויר שהעמידה חברת אגד־תיור
לשות המתחרות, נסעה לאשקלון בלווייה הוריה
מכוניתם. אלא שבדרך מחיפה התקלקלה המכו־
ית, ונתקעה בדרך. עד שהצליחו לאתר את
קלקול ולתקנו, חלפו כמעט חמש שעות. יעל,
שחששה פן תחמיץ את התחרות, ביקשה כבר
ותר על השתתפותה ולחזור הביתה לחיפה.

דרך הגב המשתתפות בתחרות על כתר נסיכת הים־התיכון, שנערכה באשקלון, ניצבות מול פני הקהל המריע. המנחה מני פאר, הציגן בפני הקהל. חבר השופ־טים בתחרות הסתמך, בבחירת הנסיכה וסגניותיה, גם על מידת הפופולאריות שבה זכתה כל מועמדת, על־פי עוצמת התשואות מצד הקהל. **ציונים: ציון ציפרים וויזיאם קארץ** ■

הסגניות יהושע נעמן, מהנהלת דובק, מכתיר את הסג־נית הראשונה, יעל גרינברג (למעלה) ודויד קינן, נושק לסגנית השנייה (למטה).

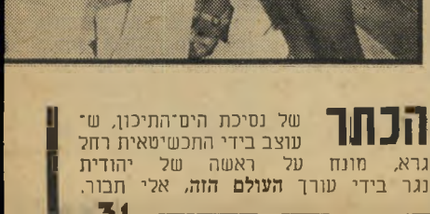

אולם כשתוקנה המכונית, החליטה להמשיך בכל־זאת. היא לא הצטערה. היא זכתה ב־כתר הסגנית הראשונה לנסיכת הים־התיכון.

כשהונחו הכתרים על ראשי השתיים ועל ראשה של הסגנית השנייה, דליה נוריאל, לעיני קהל מריע בן אלפיים צו־פים, שמילא עד אפס מקום את מידשאות מלון גני־שולמית, נשמע רעם התפוצצו־יות, והשמיים הכהים הוארו בניצוצות ססגונים של זיקוקי די־נור, שהופרחו ב־ידיו של איש־הזיקוקין משה אלמרו. היה זה שיאו של ערב מהנה, שזור בידור, מופעים אמנותיים ותצוגה מרגינה של יופי ועלומים.

אז כבר יכלו שלוש־עשרה המשתתפות בתחרות לחייך, לצחול ולפרוק את המתח שהצטבר בהן עד שנפלה ההכרעה הסופית על בחירת הנסיכה וסגניותיה. אותן מוע־מדתו שלא זכו בתארים גילו רוח ספור־טיבית למופת, עטו על הנבחרות כדי לברכן ולנשקן. הן ידעו כי במיסגרת תחרויות מלכת־המים מצפות להן ארבע תחרויות נוספות, שבהן יש לכל אחת מהן סיכוי לזכות גם כן באחד מתארי מלכות־המים של ישראל.

גם גולדה היתה רוצה

אבל ארבע שעות קודם־לכן, כשהו־פיעו לראשונה על המסלול, לאור ה־זרקורים והעיניים הבוחנות, היו רובן נרג־שות עד רעד. למרביתן היתה זו טבילת־האש הראשונה של הופעה בפני קהל, ועוד בביגדי־ים ובתנועות מסוגננות. בנש־פים הבאים, שייערכו במיסגרת התחרות ברחבי הארץ, הן תהיינה בוודאי מנוסות יותר ונרגשות פחות. אבל הערב הראשון הזה לא יישכח מליבן.

שעות ארוכות לפני שעלו לרא־שונה על הבמה הכינו המועמדות את עצמן, בחדרים המרווחים שהעמידה לרשותן הנהלת מלון גני־שולמית. הן זכו שם בטיפולם המסור של מעצב התיסרו־קות ג'ימי ושל מאפרות חברת הקוסמטי־קה מרי קוואנט, מדדו את ביגדי־הים של גוטקס והשמלות הארוכות של בית־האופ־נה מ.ב., ותירגלו צעידה בסנדלים גבוהי־העקב של גלי.

כמו בשנים קודמות כך גם הפעם, שית־פו כמה מפעלים וחברות פעולה על־מנת לתרום להצלחת המופע, העניקו לו את חסותם ושלחו אליו את נציגיהם. כשה־פטרונים הראשיים של הערב היו חברת

(המשך בעמוד 32)

הכתר של נסיכת הים־התיכון, ש־עוצב בידי התכשיטאית רחל גרא, מונח על ראשה של יהודית נגר בידי עורך **העולם הזה**, אלי תבור.

(המשך מעמוד 31)

הסיגריות דובק וחברת־הבנייה של הקבלן אברהם גינדי.

המופע, שכמותו מועדים בדרך־כלל ל־תקלות בלתי־צפויות, התנהל בסדר מופתי ובדייקנות, כשמאחרי־הקלעים מנצח עליו האמרגן אלי לופו, שנעזר בכל שלב ההכנה ברכזו התרבות של עיריית אש־קלון דוד קינן, ועל הבמה שולט בו שליטה בלתי־מעורערת המנחה מני פאר. מני שפע הברקות ובדיחות אקטואליות, הצליח להפיק מהקהל רעמי ודימעות צחוק. כך, למשל, התלהב מלידת הילדת המבחנה הראשונה בבריטניה. „זה פותר המון בע־יות," סיפר מני. „מעכשיו, למשל, יוכל הקהל במיגרשי הכדורגל לצעוק על השו־פט: ‚השופט בן־מבחנה!' היה לו גם הסבר מקורי משלו על ההתפטרות־שלא־היתה של שר התעשייה והמיסחר, יגאל הורביץ. „הורביץ התפטר," סיפר מני פאר, „אבל איך ששמע שהעלו את המשכורות לשרים — חזר בו."

הנהגת של הרמטכ"ל

מוד נסיון של הצגת־בכורה של מת־מודדות בתחרויות־יופי, העביר מני את המועמדות אחת־אחת במיבחן הקשה מכל: התייצבות מול המיקרופון והשופטים* וראיון פומבי המיועד לערוך לקהל הי־כרות עם המועמדת. הוא עשה זאת בחן, בהומור קליל ובשפע של טאקט, שנועדו לאפשר למועמדות הנרגשות להתגבר על מבוכתן.

כשהציג את ניקול כנפי, בת קיבוץ גלי־ם, נזכר מני שגם הזמר ששי קשת הוא יוצא קיבוץ זה של הקיבוץ־המאוחד. „וישראל גלילי בטח מאד שמח ששי יצא משם," אמר. לעינת בר, החיילת מ־ראשון־לציון, יש שאיפות להיות ה־נהגת של הרמטכ"ל, כשתתגייס, היתה בפי מני אזהרה: „השתגעת?! תצטרכי לדהור כל היום במהירות של 120 קילומטר לשעה בעיר, כדי לתפוס חיילים בלי כומ־תות." ואילו לסלי מפרדס־כץ, שגילתה כי אהדתה לקבוצת הכדורגל של בית"ר ירושלים גובעת גם מקשר רומנטי שלה עם אחד מכדורגלני הקבוצה, העיר מני, „אני מקווה שזה לא מלמיליאן. כי למלמיליאן אין אחד שהוא לא מעביר."

דין התנועה

טוביה צפיר, בחיקויי מנהיגים, ג'ימי לויד ולהקות האחים והאחיות והימים הטובים בשירה, הלהיבו את הקהל בתוכ־נית אמנותית עשירה, עד לטכס ההכ־תרה. והיו גם חידושים: יחד עם המתח־רות עלו אל הבמה גם גברים בביגדי־ם ובגדי ערב של אנוה. מי שסבר כי עו־מדת להיערך במקום תחרות נוספת, על תואר מלך המים, עמד במהרה על טעותו. היתה זו תצוגת־אופנה גברית, שעוררה התעניינות מרובה בקהל, שהשתלבה להפ־ליא באווירה הכללית.

לא פחות בלתי־צפויה ומשעשעת היתה גם הופעתה של מועמדת נוספת הארבע־עשרה במיספר, שעלתה אל הבמה אחרי שאר המועמדות. לא היה צורך להציגה בפני הקהל המופתע. כולם יכלו לזהות אותה על־פי קולה, הילוכה וסיגנונה: גול־דה מאיר, ראש־הממשלה לשעבר, בעי־צובו של טוביה צפיר.

„איך שיכנעו אותך להצטרף לתחרות מלכת־המים?" שאל מני את גולדה.

וגולדה־טוביה ענתה לו, בפסוק שאינו מותיר מקום לספקות: „קיבלתי על עצמי את דין התנועה."

---

* חבר השופטים כלל את שלמה קפלן, נציג חברת הבנייה **אברהם גינדי**; יהודה בראון, נציג מיפעל תכשירי הטיפול בשיער **וולה**; יגאל דיין, נציג חברת **אגד**; מיכה אמיר, מנהל **מרגוע־לעובד** באשקלון; יצ־חק קליירד, נציג חברת הקוסמטיקה **מרי קוונט**; קלרה מזרחי, נציגת רשת מלונות **גני שולמית**; מוטי אורון, מהנהלת בית החרושת לקבקבים, סנדלים ונעליים **גלי**; משה בכר, מנהל בית האופנה **מ.ב.** ומורים לו, נציג חברת **אולימפיה** ומזכיר מועצת פועלי אשקלון.

הם לא שרתו בצה"ל

סידרה שניה של עסקנים לאומנים שהגורל האכזר מנע מהם לשרת בעצמם את האומה והמולדת

צה"ל, ה־CIA וההקרוב של בגין

פני כ־13 שנים נחנכה עיר הנוער בתל־אביב. בית־הספר תיכון חדש שלח למועצת עיר הנוער את יושב־ראש מועצת התלמידים שלו, רוני מיליקובסקי. בית־ספר אחר שלח את התלמיד המצטיין שלו. היתה זו תחרות יוקרה בין בתי־הספר, שרצו כי דווקא תלמיד משלהם יהיה ראש עיר הנוער, ויחליף ליום אחד את ראש העיר האמיתי של תל־אביב, יזכה בכותרות בעיתונים ויביא כבוד והדר לבית־הספר.

לחברי מועצת עיר הנוער, שהתכנסה כדי לבחור בראש עיר הנוער, היה ברור כי דווקא התלמיד האחר, הוא שייבחר כראש העיר הצעיר. בשיחות שניהל אז רוני מיליקובסקי עם ידידיו למועצת העיר התברר גם לו כי היריב שלו הוא המועמד העדיף. אולם כאשר, בנאום ההצגה שלו, הציע המועמד האחר כי לראש העיר יהיו שני סגנים, הבין רוני בן ה־16 כי נפלה בידו ההזדמנות לזכות בבחירה. הוא קם והציע כי במקום שני סגנים, יהיו לראש העיר 10 סגנים. המועמד המועדף נכשל, לרוני היתה זו מכה קשה. הבית שבו חונך היה בית רוויזיוניסטי מובהק, עם יחס של קדושה ממש ללוחמי ישראל. אביו של רוני היה מלוחמי האצ"ל, וידיד קרוב למפקד האצ"ל מנחם בגין. שני אחיו הבכירים של רוני שירתו, שניהם, בחיל־האוויר.

רוני, אשר פיתח לו — בשנים שבהן היה עסקן בבית־הספר, יושב־ראש מועצת התל־מידים של בית־הספר, חבר מועצת התל־מידים הארצית וראש עיר הנוער — גם חלומות על קאריירה פוליטית, חלומות שהשתלבו היטב ברעיונות מיפלגת חרות שספג בבית, ידע גם כי העובדה שהוא לא ישרת בצה"ל עלולה לשמש כמחסום, ביום מן הימים, להתקדמותו הפוליטית. הוא ניסה בכל כוחו להילחם ברוע הגזירה.

מאיר שמגר, היום שופט עליון ומי שכיהן בעבר כיועץ־המישפטי־לממשלה, לבש באותם הימים מדים, והיה הפרקליט הראשי של צה"ל. שמגר, אף הוא איש אצ"ל לשעבר, הוזעק על־ידי ידידי מישפחתו של רוני כדי להשפיע על שילטונות צה"ל לגייס את הצעיר הנמרץ. אולם צה"ל נשאר איתן בדעתו, והתשובה נותרה בעינה.

ידידיו של רוני מילוא יודעים לספר, כי הוא היה מדוכא מן התשובה השלילית הסופית שקיבל. רוני, ברוך כישרונות הלימודים, אשר עד אז הוגש לו הכל על מגש של כסף, נתקל לראשונה בחייו בדחייה וסירוב של ממש.

בית הוריו של רוני היה תמיד מכניס־אורחים. אביו עסק במשך שנים רבות בתעשיית הגלידה ובמכירה וייצור של מקררים. כיום, אביו שותף בבית־החרושת לגלידה ויטמן. הפרוטה מעולם לא חסרה בבית מיליקובסקי, ושלושת הבנים גדלו כבני־טובים. רוני נשלח ללמוד בבית־הספר הטוב ביותר באותה התקופה, תיכון חדש, והתגלה כתלמיד טוב. הוא הצליח לאסוף סביבו חבורה גדולה של ידידים וידידות, ביניהם אף אלישבע, צעירה בלונדית נאה שמאוחר יותר היתה לאשתו. אל תמונת־חיים מושלמת זו נכנס לפתע הסירוב של צה"ל, ורוני חש כי עולמו חרב עליו.

קירבת־מישפחה לבגין

דרכו, החיוב להתגבר על משבר זה. הוא נרשם לפקולטה למישפטים באו־ניברסיטה העברית בירושלים, ותוך חוד־שים אחדים הפך אחד התלמידים הטובים בפקולטה. הדיקן של הפקולטה, הפרופסור אמנון רובינשטיין, כיום חבר־כנסת מטעם ד"ש, שם את עינו על רוני, וכל תלמידי הפקולטה ידעו כי רוני הוא חביבו של רובינשטיין, אשר טיפח וגידל אותו מהב־חינה החברתית והלימודית גם־יחד.

מייד עם כניסתו לאוניברסיטה החל רוני פועל במיסגרת תא הסטודנטים של חרות באגודת הסטודנטים. הוא ניסה, כבר בשנה הראשונה שלו ללימודים, להיבחר לאגודת הסטודנטים, אך נכשל. כישלון זה לא ריפה את ידיו. באותה תקופה אף נשא אחיו, מתי, כיום איש מיתקני קירור, לאשה את חסיה בגין, בתו הבכירה של מנהיג חרות. ודרך קשרי אחוות־הלוחמים של אביו וקשר הנישואין של אחיו, ראה רוני את דרכו סלולה לפניו במישור הפוליטי.

ואומנם, שנים אחדות מאוחר יותר נבחר רוני כיושב־ראש התאחדות הסטודנטים ה־ארצית, והיה לפעיל חשוב בהתאחדות הצעירים של תנועת החרות. מילחמת ה־בחירות לתפקיד יושב־ראש התאחדות הסטודנטים היתה הפעם הראשונה שבה העובדה שהוא לא שירת בצבא הוטחה בפניו. מועמד המערך לתפקיד, אחיק שפירא, שהיה רב־סרן ביחידה קרבית בצה"ל, ניצל את העובדה שהוא קצין קרבי ואילו רוני לא שירת כלל בצבא. אולם בעזרת יחסי־ציבור נכונים הצליח רוני להפוך קללה זו לברכה, ואת מיתקפותיו של שפירא לבומראנג. ציבור הסטודנטים השתכנע כי אין זה הוגן מצד שפירא להשתמש בנימוק זה, בעיקר מאחר שרוני לא השתמט מהשירות אלא לא גוייס מטע־מים רפואיים, פנה עורף לשפירא ובחר ברוני.

רוני נודע כמי שאהב את ההיבטים החיצוניים של מישרתו כיושב־ראש התאח־דות הסטודנטים. הוא אהב את הנסיעות בשליחות לחוץ־לארץ, והודה באוזני חבריו כי הוא „אוהב לחיות טוב." לרוני מילוא היו אז שלוש אהבות גדולות בחיים: הנסי־עות לחוץ־לארץ, צעירות נאות, ומכוניות. כיום מחזיק חבר־הכנסת מילוא במכונית חדישה.

אט־אט ביסס לו רוני מעמד בתנועת חרות. הוא נבחר כראש עיר הנוער. רבים מחברי המועצה רצו לכהן כסגני ראש העיר. אז היה כבר ברור כי עסקן פוליטי חדש קם לנוף העסקונה בישראל.

כאשר סיים רוני מיליקובסקי, הידוע כיום כעורך־הדין וחבר־הכנסת מטעם חרות, את לימודיו בבית־הספר תיכון חדש, הוא לא התגייס לצה"ל כמו שאר בני מחזורו. בגלל סיבות בריאות לא רצה צה"ל לקבל אותו לשורותיו. המחלה שבה לקה רוני חייבה קבלת טיפול יום־יומי, ועל־פי החלטה עקרונית של צה"ל לא גוייסו אותם צעירים שלקו במחלה זו.

ח"כ מיזוא ואשתו
שוטרים נגד „שלום עכשיו"

החרות. העובדה שהפך קרוב־מישפחה של מנחם בגין שירתה אותו בנאמנות, אם כי אומרים עליו כי מעולם לא ניצל באופן ישיר את קשריו המשפחתיים עם המנהיג. בשנת 1973, כאשר עזר וייצמן חולל את המרד הגדול בבגין, נדמה היה לרוני, כמו למרבית צעירי חרות, כי וייצמן עומד להביס את השועל הוותיק.

באחת ההתמודדויות בין וייצמן לבגין, כאשר נערכה הצבעה, החליטו צעירי חרות לתמוך בבגין. באולם ההצבעה נכח גם נהגו הוותיק של בגין, יוסקה גילעדי המנוח. כאשר הצביע רוני נגד בגין, הוא הבחין לפתע כי גילעדי מביט לעברו. צעירי חרות הבחינו כיצד רוני מסתתר מאחורי מצביע אחר, כדי שגילעדי לא יוכל לראות כיצד הוא מצביע ולספר אחר־כך לבגין על הבגידה במשפחה. מאוחר יותר עזב רוני את מחנה וייצמן, והסביר לחבריו מצעירי חרות שנשארו תומכים בווייצמן, כי היה חייב לעשות כן בגלל התחייבויותיו המישפחתיות.

כאשר הביעו צעירי חרות אי־אמון בראש המועצה שלהם, רוני מילוא, לא היה זה מודאג כלל. הוא הקים גוף חדש של צעירי חרות, וידע שתמיכת הגוואַרדיה הוותיקה של חרות מובטחת לו. כאשר התחרה, ערב הבחירות האחרונות, על המקום בכנסת נגד עסקן צעיר אחר של חרות, מיכאל קליינר, נראה היה כי קליינר, שהוא היום חבר מועצת עיריית תל־אביב, יביס את רוני.

אולם בעת כינוס מועצת חרות, עלה על הבמה שלום הררי, אשר התפרסם מאוחר יותר כמי שפוגה בכוח מצריף שנועד להריסה בשכונת־התקווה — פיגוי שהסעיר את השכונה ושגרם למהומות־דמים — וסטר לרוני על פניו בעת שזה נאם. הסטירה אומנם הכאיבה, אך היא ש־הפכה את רוני חבר־כנסת. בחוש המעולה שלו ליחסי־ציבור טען, כי יריבו קליינר משתמש בבירונים מהתקווה כדי לנצח אותו בבחירות. האלימות, באותה תקופה, היתה אחת מהטראומות של עסקני חרות, והם ביכרו את רוני על פני קליינר, למרות שלכל היה ברור שלא קליינר היה זה ששלח את הררי לסטור לרוני.

גיוס באיחור של 8 שנים

פוד נוסף ה'הצהחתו היה טמון ב־קשריו עם ותיקי חרות. אחדים מהם, ובראשם מי שמכהן כיום כיושב־ראש הכנסת, יצחק שמיר, התקרבו אל הצעיר המוכשר, בין השאר כדי להתקרב דרכו אל מנחם בגין. כיום ידוע רוני מילוא כאיש של שמיר, ומדי פעם בפעם נראים ה"כ הצעיר ויושב־ראש הכנסת הוותיק כשהם מסתודדים באחת מפינות הכנסת או בליש־כתו של יושב־הראש.

אחרי מילחמת ששת־הימים, כאשר צה"ל החל מגייס פסולי גיוס, פנה רוני מילוא שוב אל שילטונות הצבא בבקשה לגייסו, ונידחה בשנית. אולם הפעם החליט מילוא, שהיה כבר בעל ביטחון עצמי רב יותר, להשתמש בתותחים כבדים כדי להבטיח את גיוסו. הוא זכר את ההתקפה של מועמד המערך לראשות התאחדות הסטודנטים עליו, וניסיון־התקפה נוסף שנערך ערב הבחירות לכנסת, מצד אחת מצעירות חרות, בלונדית בשם דרורה, שהעלתה נו־שא זה בפעם נוספת כדי למנוע את בחיר־תו של רוני לכנסת. רוני ידע כי העובדה שהוא לא שירת בצה"ל עלולה לצוץ מדי פעם מחדש.

רוני גילה קצין בצה"ל, ששירת למרות שהיה חולה באותה המחלה שבה לוקה הוא. הוא דרש וחקר, וגילה כי אותו קצין איים על צה"ל בפנייה בבג"ץ, אם שיל־טונות הצבא לא יגייסו אותו. צה"ל החליט להימנע מתקדימים מסוכנים וגייס את ה־איש, מבלי ששינה את קריטריון הגיוס שלו לגבי שאר הלוקים באותה מחלה. רוני החליט לאיים אף הוא בבג"ץ, אך לעשות זאת בדרך משוכללת יותר מזו של אותו קצין.

באמצעות חבר־הכנסת איתן ליבני הוא פנה לרמטכ"ל דאז, משה גור, בבקשה מחודשת לגיוס, תוך רמז של איום בפנייה לבג"ץ. הוא גוייס למערך כוחות המילו־אים של צה"ל. הוא אומנם לא עבר טירו־נות או כל קורס צבאי אחר, אך מאחר שהיה כבר עורך־דין, נימנה עם אנשי הפרקליטות הצבאית. מאז גיוסו ועד לבחי־רתו לכנסת — וכידוע, חברי־כנסת פטורים משירות מילואים — נקרא רוני כמה פעמים לשירות המילואים בפרקליטות הצבאית.

רוני מילוא, הנחשב עורך־דין צעיר ומצליח, לא התבלט במיוחד בחודשים הראשונים של חברותו בכנסת. עם תחילת הקדנציה הוא זכה במיספר כתבות קורי־זיות בעיתונים, כחבר־הכנסת הצעיר ביותר, אולם פעילותו הפרלמנטרית לא בלטה ב־ייחודה. תנועת שלום־עכשיו הקימה מבין שורותיה כמה מנהיגים־לשעה. אולם דווקא תנועה זו היא שהעלתה את רוני מילוא לכותרות, והפכה אותו אחד מחברי־הכנסת המפורסמים ביותר.

הפתעה מול המצלמות

אשר נפץ מילוא, בשבת המפור־סמת שבה הציבו אנשי שלום־עכשיו דוכני־החתמה בדרכים לתנועתם. הוא נעצר ליד אחד הדוכנים ודרש מחברי־התנועה, שהיו לבושים בחולצות לבנות, להסיר את השלט שלום עכשיו מעל דוכנם. כעורך־דין, ידע מילוא כי כל שלט בדרכים חייב ברישיון, אולם כאיש־ציבור הוא גם ידע כי השלטים של שלום־עכשיו הוצבו למשך שעות ספורות בלבד, ולמען מטרה פולי־טית־ציבורית, ואין דינם כשלטים הקבועים של חברות מיסחריות. עובדה זו לא שינתה לרוני מאומה. הוא פנה אל קצין־מישטרה שעבר במקום, הציג עצמו כחבר־כנסת, ודרש ממנו לדאוג לכך שהשלט הבלתי־חוקי יוסר.

כותרות העיתונים, שבישרו על תקרית־שבת זו, העלו את רוני מילוא באחת מתהום האלמוניות. הוא התגלה כחבר־כנסת לאומני, מי שאינו חושש לנסות לגייס את המישטרה כדי להתנגד להפגנה פוליטית לגיטימית של יריביו.

מילוא התגעגע לכותרות העיתונים, מבלי להתחשב כלל בכך שהפרשה שמה אותו ללעג ולקלס בעיני כל שוחרי הדמוקרטיה. כאשר חזר, לפני שבועות אחדים, מסיור בארצות־הברית, הוא הביא עימו סקופ לא־רגיל. בניסיון לרכב שוב על נושא שלום־עכשיו, מתוך שהוא יודע כי חברי תנועה זו הם אחת התופעות המכאיבות ביותר לגבי קרוב־מישפחתו ומנהיגו מנחם בגין, רמז רוני כי נודע לו מפי מי שהיה יועץ הנשיא קארטר, מארק סיגל, שתנועת שלום־עכשיו ממומנת על־ידי הסי־איי־אי. אחר שפגה התדהמה הראשונה מן הגילוי, נתקל רוני בפרץ של הכחשות ומחאות מצד ראשי תנועת שלום־עכשיו, שאף לא סנט אחד מקופת שירות־הביון האמריקאי לא נכנס לקופתם. אולם רוני מילוא היה בכותרות העיתונים, והפך גיבור בתנועתו.

הוא לא הופתע, כאשר הוזמן על־ידי מפיק עלי כותרת להופיע בתוכנית. שם נכונה לו הפתעה. בפני רבבות צופי טלוויזיה. עורכת־מחקר של התוכנית שר־חה עם סיגל, והלה הכחיש בפניה כי אי־פעם אמר או רמז לחבר־הכנסת הצעיר מישראל, כי הסי־איי־אי מממן את תנועת שלום־עכשיו. תוצאת אותו ראיון היתה שמילוא הוצג כמי שאינו דובר אמת וכרודף־פירסום. תגובתו של מילוא היתה אופיינית. הוא התלונן נגד עורכי ומגישי עלי כותרת, ואף הצליח לאסוף כמה חתי־מות של חברי־כנסת ממיפלגתו, שתמכו בתלונתו נגד עובדי הטלוויזיה.

„בשביל מה לעזור לכם?"

אשר נפגש כתב העולם הזה עם מילוא כדי לבקש את הסברו לאי־גיוסו לצה"ל, סירב ח"כ להשיב על כל שאלה שהיא בנושא זה. „זה עניין אישי שלי, ולא שייך לציבור," אמר. „אני רק מוכן לומר שלא השתמטתי מצה"ל." על השאלה אם שירת או לא שירת סירב להשיב, וכ"ל על השאלה מדוע נפסל לשירות בצה"ל. כל מה שהיה מילוא מוכן לומר היה כי אם ייכתב עליו שהשתמט מצה"ל: „אנחנו ניפגש בבית־המישפט."

מילוא גם סירב לספר על מישפחתו או על דרכו הפוליטית בחרות ובאירגוני הסטודנטים, באומרו: „אני יודע שאתם הולכים לעלות עלי, אז בשביל מה אני צריך לעזור לכם? כל מה שנוגע לעברי או לחיי האישיים ולמישפחתי, אינו נוגע לציבור."

אצל רוני מילוא, הפוליטיקאי המתחיל בן ה־29 שלא שירת בצה"ל, מתגלות תופעות הקיימות אצל השרים חברי מיפ־לגתו שהשתמטו, או שלא שירתו בצה"ל בגלל סיבות אחרות. קיימת השפעת־גומלין מסוכנת בין העובדה שאיש־ציבור לא שירת בצבא לבין האופי הלאומני־קיצוני של דעותיו ושל דרכו הפוליטית. מי שלא לחם ולא שירת רוצה להוכיח את גבריותו וגבורתו בנאומים מלחמתיים, ולשלוח למילחמה את הזולת.

העובדה שרוני, נוסף על כך שלא שירת בצה"ל, הוא גם קרוב־מישפחה של ראש־הממשלה וגדל בבית לאומני — הופכת אותו באופן טיבעי קיצוני עוד יותר.

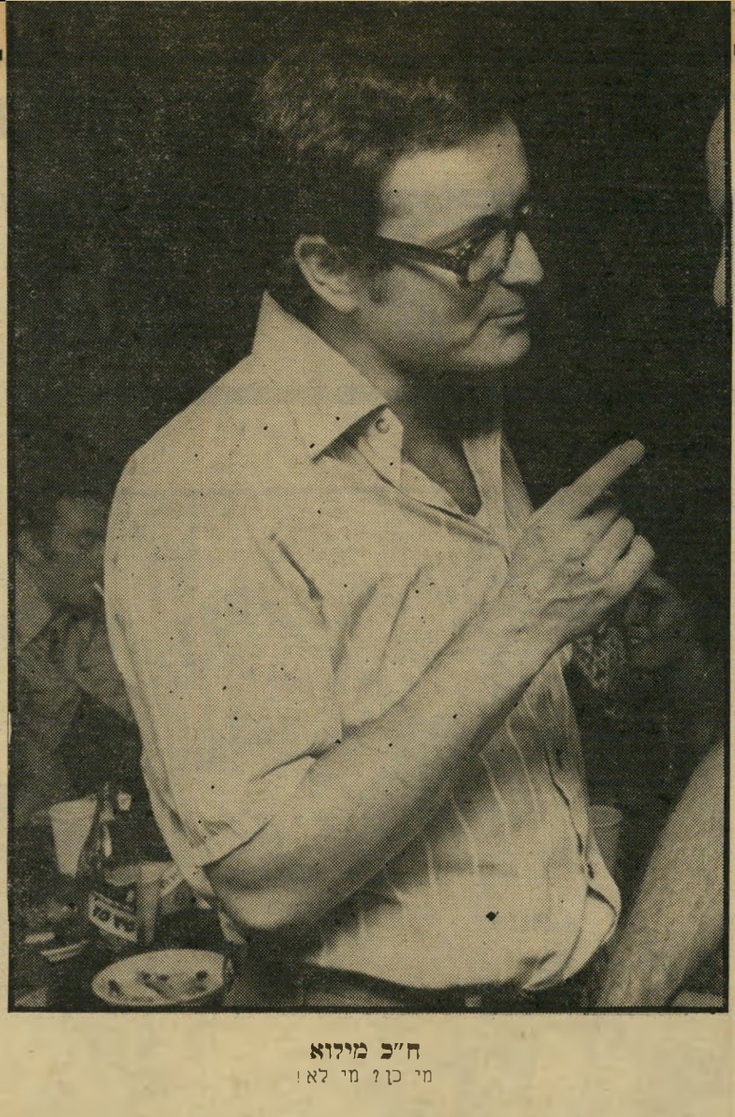

ח"כ מילוא
מי כן? מי לא!

במדינה

(המשך מעמוד 28)

הנשיא ג'ימי קארטר שיבח את אל־סא־דאת, עודד אותו, הרעיף עליו מחמאות. אך כאמור הגיעה השעה „לספק את הסחור־רה", נסתבר כי ג'ימי המחייך הוא חסר־אונים, חסר־ישע, חסר־רצון וחסר־יכולת.

אין לנשיא כל השפעה על שני בתי הקונגרס, שכל מדיניות תלוייה בהסכמתם. אי־אפשר לעכב כספים לישראל, למ־נוע ממנה אספקת־נשק או להפעיל עליה כל לחץ ממשי אחר, בלי הסכמת הקונגרס. קארטר, שנכשל בכל הנושאים כשניסה לכפות את רצונו על הקונגרס, אינו מסו־גל כעת להפעיל לחץ על ישראל.

זהו מצב זמני. סקרי־דעת־הקהל מוכי־חים כי דעת־הקהל האמריקאית הולכת ומשתנה לרעת ישראל ולטובת מצריים. אל־סאדאת עצמו זוכה במישאלי־פופולא־ריות, כפי שזכתה בהם בעבר גולדה מאיר. אך זהו תהליך ממושך — ונשיא מצריים איבד את הסבלנות.

שיטת הכבד"ת. לנשיא קארטר הי־תה דרך פשוטה כדי למנוע את הרושם שהוא נכשל גם בשטח זה. ניתן לקרוא לה „שיטת הבבל"ת."

עיקרה: לקיים פעילות מתמדת, היוצרת את הרושם של התקדמות מדינית.

פעילות זו מורכבת מ„דילוגים" של אתר־טון, שאין לו מה לקנות ומה למכור, והטוחן מים. אחרי הדילוגים בא סיור ממלכתי של שר־החוץ, סיירוס ואנס, המת־הלך בארשת של חשיבות, מצהיר הצהרות, מקיים מסיבות־עיתונאים וחוזר הביתה, מבלי שהשיג דבר. כל כמה חודשים עור־כים „ועידה", שבה חוזר כל צד על עמ־דתו, ואחר־כך חוזרים הביתה.

מישחק זה יכול להימשך בלי סוף. ואכן, אחרי ועידת טירת־לידס, חסרת־התוצאות, חזר כל הקירקס הנודד על עצמו: אתר־טון דילג, ואנס מסייר, ובאום־חשיבה צרי־כה להתקיים עוד ועידה.

רגך באוויר. השבוע אמר אל־סאדאת „פוס", הוא לא רוצה עוד לשחק.

הרעיונות שהשמיע באוזני עזר וייצמן הודלפו ונדחו על־ידי בגין בצורה מעלי־בה (ראה הנדון). סעודיה העשירה לוחצת עליו לחזור למעגל האחדות הערבית. יר־דן הודיעה לו כי אין כל סיכוי לתזוזה ישראלית, וכי אינה מצטרפת ליוזמתו. על כן הודיע אל־סאדאת, לתדהמתו של ג'ימי קארטר, שלא יבוא לוועידה המתוכ־ננת באיוור־החייץ בסיני. ואנס נשאר המום, כשרגלו תלוייה באוויר. מערכת התע־מולה הישראלית נכנסה לפעולה במלוא התנופה, על פי אות מבגין עצמו, כדי להסביר לציבור האמריקאי (והישראלי) כי הנה נתגלה פרצופו האמיתי של סאדאת.

עתה השאלה היא: ממה ייבהל קאר־טר יותר: מן הסכנה שיוזמת־השלום המצ־ריח תתחסל בגלוי, או מן הסכנה שידידי־ישראל יקומו עליו?

והשאלה השנייה: מה יעשה אל־סאדאת בחודשים הקרובים, עד למועד הגורלי ב־אוקטובר, כאשר יפוג תוקף הסכם־הבי־ניים, והוא עלול להזיז גייסות?

תעופה

המטוס שלא נחטף

חרדה גדולה במטוס אל־על.

נוסעי טיסת אל־על 392 מליסבון לתל־אביב כבר החלו מנמנמים בכורסותיהם. לפתע נישמעה הודעה ברמקול של ה־מטוס, קול של אשה הכריז, בעברית עיל־גת: „הקשיבו, הקשיבו! כאן טריטוריה ישראלית מיספר אחד! הקשיבו, הקשי־בו!" הנוסעים קפאו על מקומם. היה ברור להם כי המטוס נחטף, וכי אחת החוטפות מכריזה על שמו החדש של המטוס.

רק אחרי הפסקה בת כדקה לערך, המ־שיכה הכריז את הודעתה: „אני אסתר, מהטיול של תורעולם, מזמינה את כל החברים שלי לשתות אצלי כוס תה בשבת."

הנוסעים המבוהלים נשמו לרווחה.

רק אחר־כך התברר מה בדיוק אירע. אחת הישראליות שחזרה מטיול מאורגן בספרד ופורטוגל, אשה קשישה ששמה אס־תר, ביקשה מקברניט המטוס זאב שרון רשות להשתמש ברמקול של המטוס כדי להזמין את חבריה. כשהיסס הקברניט לאשר זאת, אמרה לו אסתר: „אני הדודה של הקברניט עודד אברבנאל, זה בסדר." מילים אלה פעלו על שרון כקסם, ואסתר הבהילה את כל הנוסעים.

פרשת הילדים המוחלפים מעוררת שאלות חמורות

מי החליף

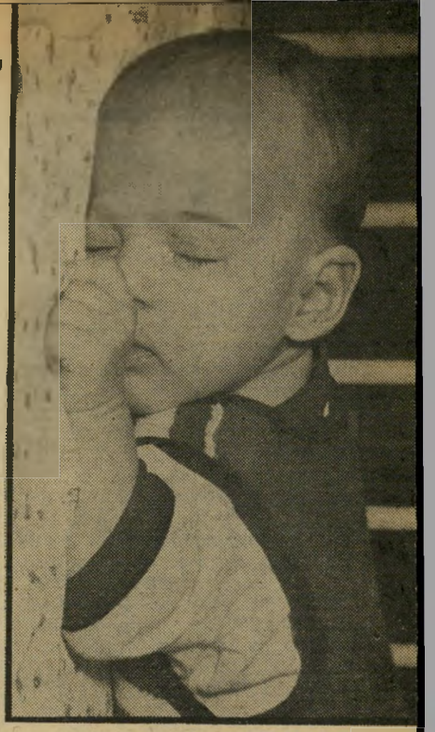

שתי התאומות (למטה) והתינוקת השלישית (למעלה): מי מהן הוחלפה?

את התאומות?

ב שנה האחרונה התנהל ויכוח בין סגן א. ואשתו. הוא רצה שלידת הבן או הבת הבכורה שלהם תיערך בבית־החולים יוספטל באילת. היא רצתה ללדת בחיפה כדי שהוריה, המתגוררים בעיר זו, יימצאו לידה בעת הלידה.

סגן א. אוהב את דרום הארץ. על־פי בקשתו הוא הועבר לשרת בשארם א־שייך, ואף תיכנן להישאר בשארם אחרי שיש־תחרר משירות־הקבע שלו. בעיני סגן א. היה זה אך טיבעי שילדו הבכור שלו יצרח את צריחתו הראשונה בעיר הדרומית אילת, שבית־החולים שלה משרת גם את תושבי שארם.

בדיקות גינקולוגיות שנערכו לאשתו של סגן א. הראו, כי הלידה הצפויה תהיה מסובכת מן הרגיל וכי יהיה צורך בניתוח קיסרי. סגן א. נאלץ להיעתר לאשתו, והוחלט כי היא תלד בבית החולים רמב"ם בחיפה. הוריה של האשה מתגוררים בש־כונת נווה־שאנן בחיפה, ונוח היה לה ללדת שם, ליד ההורים, אשר יטפלו בה בימים הקשים שאחרי הלידה והניתוח הקיסרי.

ביום מצטער סגן א. על שנכנע לרצונה של אשתו. הקצין הצעיר הוא אבי הבת שסביבה, וסביב צמד תאומות שנולדו אף הן לפני כשישה שבועות בבית־החולים רמב"ם, פרצה הסערה הגדולה סביב הח־לפת התינוקות.

התאומות, שאחת מהן אף היא כוכבת פרשת ההחלפות, גם הן בנות לאיש צבא־הקבע, המתגורר בכפר־אתא, העיר הסמו־כה לחיפה. אבי התאומות, סגן ח., משרת כאיש צבא־קבע באחד הבסיסים הקרובים לחיפה. לפני פרשת ההחלפות לא הכירו שני אנשי הצבא ונשותיהם אלה את אלה אולם מאז הפרשה, למרות שבתחילה שררה בין שתי הנשים מתיחות מסויימת, הם הפכו מישפחה מאוחדת אחת, מבקרים אלה אצל אלה, מתקשרים בטלפון כמה פעמים ביום, עד שאחד הידידים של הורי התאומות התבדח: „אתם כבר בין כה וכה מישפחה אחת, אז מה זה משנה של מי בדיוק הבנות?"

אולם התחכמות זו מעלה אך בקושי חיוך רדוד על פני שני זוגות ההורים המודאגים. „אני מרגישה כמו אמא לשתי בנות, שיש לה בעצם רק בת אחת," אמרה אשת הקצין משארם אל־שייך.

איך קרתה ההחלפה האומללה, אשר בוודאי תשאיר ספקות נוראים בליבות ארבעה צעירים לגבי זהות ילדיהם? האם עשה זאת מישהו בזדון? האם היתה זו רשלנות כמעשת־פושעת? האם היתה בכלל החלפה, ולא רק בילבול של הצוות הרפואי של בית־החולים שגרם סערה שלא היתה צריכה לקרות?

סודיות וקציני־ביטחון

ש תי ועדות־חקירה חוקרות עתה את הנושא: ועדת־חקירה אחת של בית החולים רמב"ם, בראשותו של מנהל מחלקת היילודים, המחלקה שבה נעשתה ההחלפה, אם אכן נעשתה. הד"ר מתתיהו זלצר. ועדת־החקירה השנייה מונתה על־ידי מנכ"ל מישרד הבריאות, הד"ר מלצר, ובה שלושה חברים: הד"ר משה אגוז, מי שנכנס בימים אלה לתפקיד הרופא המחוזי בחיפה שאליה הוא הגיע מתל־אביב; הד"ר עדיה ברקאי, תושבת סביון המשמשת כסגנית רופא מחוז תל־אביב, והיועץ המישפטי של מישרד־הבריאות עו־רך־הדין דויד פרנקל. אחת ההוראות הרא־שונות של מישרד הבריאות, כאשר התפו־צצה הפרשה, היתה הוראת הסודיות. שמות חברי הוועדה לא נמסרו לפירסום, מחשש שמא יופעלו עליהם להצים מצד המיש־פחות המעורבות בפרשה או מצד אנשי הצוות הרפואי של בית־החולים רמב"ם.

על רופאי בית החולים רמב"ם ועל מנהלו, הד"ר ראובן אלדר — מי שהיה קצין רפואה ראשי של צה"ל — נאסר באיסור מוחלט לשוחח על הפרשה עם עיתונאים. בשלב מסויים, כאשר הפרשה קיבלה ממדים שלדעת הד"ר אלדר פגעו בשמו הטוב של בית־החולים שבראשו הוא עומד, הוא ביקש ממנכ"ל מישרד־הבריא־אות ומשר־הבריאות, אליעזר שוסטק, רשות לשוחח עם עיתונאים כדי להסביר כמה דברים, אולם הדבר נאסר עליו. בית החולים רמב"ם תוגבר בקציני־ביטחון, הבודקים בשבע עיניים כל מי שנכנס אליו, ומגרשים בגסות כל עיתונאי או צלם־עיתונות שהם מצליחים לזהות.

סימני המלקחיים

ך עדת־החקירה של בית־החולים עצ־מו סיימה את עבודתה, והגיעה למסקנה כי ברשות ההורים נמצאות עתה הילדות הנכונות. הבדיקה של בית החולים העלתה כי טיפור המעשה היה, כביכול, פשוט. תוויות־הזיהוי נשרו מרגלה וידה של אחת התאומות, בת הקצין מכפר־אתא. באותה עת נפלו תוויות מידה ורגלה של הבת שגולדה לזוג משארם אל־שייך. התוויות

מנהל רמב"ם, ראובן אלדר

נפלו, ומישהו דאג להחזירן שלא למקומן הנכון.

מאוחר יותר, על־פי סימנים חיצוניים אצל אחת מהתאומות, שבטעות נמסרה לטיפולה של האם משארם, התגלתה ההח־לפה. אחת התאומות נולדה בלידה מסו־בכת, בעזרת מלקחיים שהותירו סימנים ברורים ביותר בראשה של הפעוטה. התי־נוקת של האשה משארם נולדה בניתוח קיסרי, ללא כל פגיעה או סימנים חיצו־ניים. כאשר התגלתה הטעות, שבו והוח־לפו התינוקות והכל בא על מקומו בשלום.

גירסה זו, של הוועדה של בית החו־לים רמב"ם, מעוררת כמה תמיהות ו־כמה שאלות. תוויות הפלסטיק הרך, הנק־שרות לפרק־היד ולקרסול של התינוק ביום לידתו, ואשר לתוך נרתיק מיוחד בהם מוכנס פתק עם שמה הפרטי של האם, שם־המישפחה, התאריך ושעת הלידה, אינן „נושרות" בדרך־כלל. הסביר השבוע רו־פא־מיילד בבית־החולים על־שם שיבא ב־תל־השומר לכתב העולם הזה: „בכל ה־קאריירה שלי במחלקה, וזה עניין של שנים רבות, עוד לא ראיתי שנפלה תווית לתינוק מהיד או מהרגל. העניין הזה של

הנוגעות לכל אם

הפלסטיק הוא כל־כך בטוח, עד שבכמה בתי־חולים אפילו לא נוקטים את צעד הזהירות של ש ת י תוויות פלסטיות, ומס־תפקים באחת בלבד."

התמיהה השנייה היא לגבי צירוף־המיק־רים. גם אם מקבלים את העובדה שייתכן כי קרה המיקרה, קשה להעלות על הדעת שבעת־רבעונה־אחת נפלו שתי תוויות של כל אחת משתי תינוקות, ששכבו בעגלות סמוכות.

אולם גם אלה המאמינים בתעתועי הגו־רל, ובהסתברות, וסבורים כי זה אכן יכול לקרות, אינם מבינים כיצד קרה שהתוויות לא נפלו לתוך העריסה בעלת דפנות הפלסטיק המוגבהות. אין כל אפשרות ש־היא שתינוק בן יומו, ואפילו הוא תוסס ופעלתן ביותר, יפיל את התוויות אל מחוץ לעריסה שדפנותיה מוגבהות. אילו באמת נפלו התוויות, הן היו צריכות ליפול לתוך העריסה עצמה ולא על הריצפה. כך, הא־חות שעברה והצמידה אותן בחזרה, היתה קושרת את התוויות שנפלו לתינוקות שלהן היו שייכות.

עובדה זו ידועה לכל אחות זוטרה, וב־וודאי גם לרופאים בבית־החולים רמב"ם בחיפה. אחד מהם, רופא בכיר במחלקה שבה אירעה ההחלפה, הסביר השבוע לכתב העולם הזה, אם כי ביקש ששמו לא יפור־סם, על־פי הוראות הנהלת מישרד־הברי־אות: „אם אכן נעשתה החלפה של תוויות, באישהו שלב של הפרשה, אין לי ספק כי היא נעשתה במודע. הייתי אומר אפילו בזדון, על־ידי מישהו שחשב שהוא חומד לצון — או מהפרסנל של בית־החולים, או מאחד המבקרים שהצליח להסתנן פנימה. אינני מתאר לעצמי שאם שלה יש גישה חופשית לחדר בו מצויים התינוקות, היתה מסוגלת לעשות דבר כזה לאם אחרת. לי עצמי ברור בהחלט שמי־שהו הוריד בכוונה את תוויות הפלסטיק משני תינוקות או יותר, והלביש אותם על התינוקות שוב, שלא בסדר הנכון."

הדו"ח של „הדסה" הדהים

ד יעה שונה יש לחברת ועדת הח־קירה, הד"ר עדיה ברקאי, שאמרה השבוע לכתב העולם הזה: „צריך לבדוק מהם הסדרים, ויש לדאוג לכך שבכל בתי־החולים יונהגו סדרים כאלה שלא תיתכן פרשה כזו של החלפת תינוקות." גם על הד"ר ברקאי נאסר לשוחח על הפרשה עצמה עם עיתונאים. אולם גורמים במישרד־הבריאות טוענים כי למרות שהוועדה פועלת באינטנסיוויות רבה, קלושים הסי־כויים שהיא תגיע לידי מסקנות ברורות לגבי מה שאירע בבית החולים רמב"ם, אם כי דעתם על חברי הוועדה נחושה להציע הצעות כיצד למנוע הישנות מיקרי החלפת תינוקות בכל בתי החולים בארץ. אולם שוב, אם מקבלים את דעתו של הרופא מרמב"ם, אין כל דרך למנוע הח־לפת תינוקות בעתיד על־ידי פסיכופאטים.

בעיקבות לחץ המישפחות, גלקחו דוג־מות־דם מהתינוקות ערב צאתן של היול־דות את בית־החולים, ונשלחו למעבדות רפואיות לבדיקה. רופאי רמב"ם לא התי־נגדו לבדיקות הנוספות, כיוון שהיו בטו־חים לחלוטין כי עניין ההחלפה בא על תיקונו. העובדה שלאחת התינוקות היו סימנים מובהקים של מלקחיים בראשה, שייכה אותה באופן ברור, לדעתם, לאם שילדה בלידת־מלקחיים.

דוגמות־הדם נשלחו לשבע מעבדות שו־נות בארץ ותוצאות הבדיקות, יחד עם דוגמות־דם נוספות, הועברו למעבדות המ־שוכללות ביותר בארץ, הנמצאות בבית־החולים הדסה בירושלים.

הדין־וחשבון של רופאי הדסה ושל עוב־די־המחקר במוסד רפואי זה, הדהים את אנשי רמב"ם. תוצאות הבדיקות הוכיחו כי התינוקות אינן שייכות להורים שאצלם הן נמצאות עתה. כדי להבין כיצד יכלו אנשי הדסה לגרום שהסערה תתפתח ל־ממדים עצומים ומבהילים כאלה, יש לדעת את העובדות שמאחרי בדיקות־הדם. בדי־קות כאלה אינן יכולות לקבוע איזה ילד נולד לאם זו או לאב זה. הן יכולות רק לקבוע, במיקרים מסויימים, אם ילד א י נ ו שייך לאב זה או לאם זו.

גם בתי־המישפט בארץ ובעולם, כאשר הם נקראים לדון בתביעות של אבהות, מקבלים חוות־דעת מרופאים האומרות רק אם קיימת אפשרות שאדם מסויים הוא אבי הילד. הבדיקות אינן יכולות לקבוע אם אותו אדם הוא אכן אבי הילד, אלא ר ק אם י י ת כ ן שהוא אבי הילד. לגבי אנשים מסויימים יכולות הבדיקות לקבוע כי ברור בהחלט שאין הם הורי הילד, וזאת כאשר סוג הדם אינו מתאים.

חקירה משטרתית

ש תי המישפחות, זו מכפר־אתא וזו משארם אל־שייך, נמצאות עתה במצב־ביש. הבדיקות מהדסה קבעו כי הן מחזיקות בתינוקות שאינן שלהם. אולם המישפחות אינן מוכנות לערוך חילופין מחודשים עד שלא ייקבע באופן מוחלט, למי שייכת תינוקת זו או האחרת. אחרי שמנכ"ל מישרד הבריאות, הד"ר מנצ'ל, הודיע בכלי־התיקשורת — עוד לפני שהו־דיעו למישפחות עצמן — על השגיאה הכפולה — כי גם אם המישפחות עצמן תתנגדנה, ייערכו החילופין, במידה שייקבע סופית שהמישפחות מחזיקות בתינוקות לא־להן, מיהרו שני זוגות ההורים לשכור להם עורכי־דין, שהכריזו בשמם: „גם אם תבוא המישטרה, לא ניתן את התינו־קות שלנו, שאליהן התרגלנו כבר. לא ניתן את התינוקות, עד שייקבע באופן מדעי ומוחלט למי שייך איזה תינוק!"

הקביעה שנעשתה על־פי בדיקות־הדם, הגורסת כי המישפחות מחזיקות עתה בתי־נוקות לא־להן, עומדת בסתירה לעובדה שאצל אחת התינוקות נמצאו סימנים ברור־רים של מלקחיים, וכי תינוקת זו אומנם ניתנה לאם שילדה בלידת־מלקחיים. סתי־רה זו העלתה את האפשרות הנוראה מכל: שההחלפה לא נעשתה בין שתי תינוקות, אלא בין מיספר גדול יותר. בדיקה שערכו שלטונות בית החולים רמב"ם גילתה, כי באותה התקופה, בערך בתחילת חודש יוני השנה, שהו בבית החולים רמב"ם כ־30 יולדות שילדו בנות־נקבות. הסתירה בין שתי העובדות, בדי־קות־הדם וסימני־המלקחיים, גרמה שאף אחת מהאמהות שילדה מאותה תקופה ב־רמב"ם אינה יכולה עוד להיות בטוחה כי התינוקת בת יותר מ־6 השבועות הנמ־צאת עתה ברשותה, היא אכן בתה.

נראה כי אחת ממסקנות הוועדה תהיה לערוך בדיקות־דם לכל 30 התינוקות שנולדו באותה עת ברמב"ם. אומנם, בדי־קות־הדם אינן יכולות להכריע למי שייך כל תינוק, אך הן יכולות — במיקרים מסויימים — מי מחזיק בתינוקת שאינה שלו, ובשיטת הגריעה אפשר יהיה למלא לפחות כמה מישבצות בתשבץ האנושי הטראגי הזה.

רעיון אחר שהועלה בוועדה היה להזמין את המישטרה לחקור בפרשה, ולהיעזר בחקירות מישטרתיות ובגלאי־השקר. אחת האפשרויות היא שהתינוקת בעלת סימני המלקחיים בראשה, נותרה ללא תוויות. בין אם אלה לא הוצמדו לה ובין אם הוסרו מעליה, וכי אחות או אדם אחר מהצוות הרפואי, שידע על לידת־המלקחיים של אם התאומות, שייך אותה ללא בדיקה, רק על־פי היגיון הפרטי שלו, לאם הת־אומות. לפי הנחה זו הוא נטל מאם התאו־מות את התינוקת שהיתה אצלה, זו ללא סימני המלקחיים ומסר אותה לאם ה־שנייה. רק חקירת מישטרת עשויה לגלות אם אומנם כך נעשה הדבר, ורק גלאי־השקר יוכל לאשר גירסה זו.

טראגדיות נוספות?

א ולם גם אז לא יימצא פתרון לפר־שה, כיוון שגם אם יתגלה האדם האחראי לחילופים רשלניים אלה, הוא לא יוכל לשייך את התינוקות לאימותיהן.

נראה כי ראשי מישרד־הבריאות יתנגדו גם להצעה זו, כדי שלא לנפח יותר את השערוריה ושלא להעניק לה ממד פלילי.

ההורים הנרגשים, המחפשים כל דרך כדי לפתור את הבעייה שהפכה בעיית חייהם, ניתלו בבדיקה מסויימת בגרמניה שעליה שמעו והקובעת, לדיבריהם, באופן מוחלט איזה תינוק שייך לאיזה הורה. גורמים רפואיים בארץ טוענים כי אין בדי־קה כזו בנמצא, וכי אין כל בדיקה היכו־לה לקבוע למעלה מכל ספק איזה תינוק שייך לאיזה הורים.

פרשת החלפת התינוקות בחיפה עלולה להוות טראגדיה בחיי שתיים או יותר משפחות ברחבי הארץ. אולם אם ועדת־החקירה של משרד הבריאות לא תציע דרכים של ממש למנוע הישנות מיקרים כאלה בעתיד, לא תהיינה אלה הטראגדיות האחרונות.

אמא וחינוק בבית־חולים ליולדות: מה הביטחון?

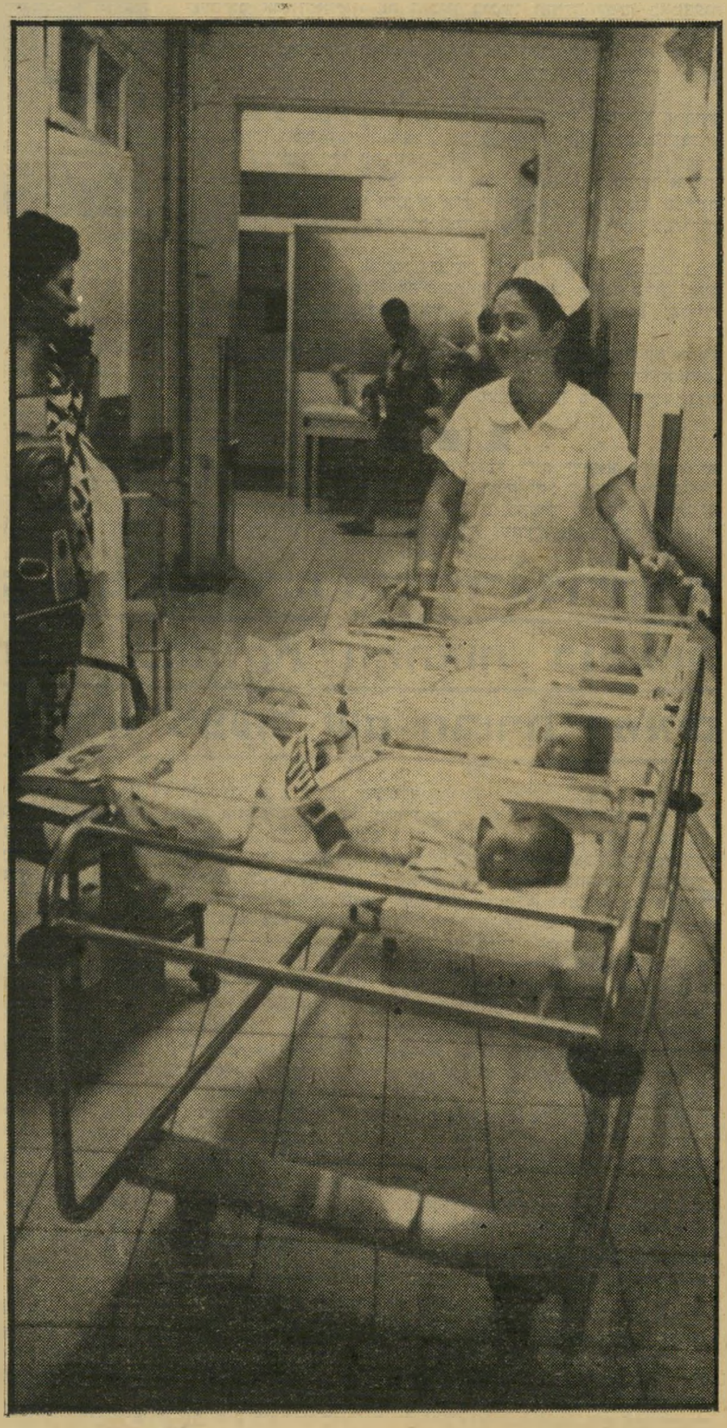

אחות מובילה תינוקת להנקה: מה קורה בדרך?

היהלומים של הקיסר

ביום הראשון, ה־16 בחודש זה, בשעה 9 בערב, נכנסו כמה שוטרים בבגדים אזרחיים לביתו של מיידי דורון, ברחוב פינקס 50 בתל־אביב, וביקשו לראותו. אשתו, רותה, שהיתה פעם מיספיות תל־אביב, אמרה כי בעלה יצא לפני כמה דקות לפגישה קצרה וישוב מייד. השוטרים יצאו. כשחזרו ב־2 אחר חצות, סיפרו לרותה הדואגת כי בעלה עצור. הם הציגו בפניה צו־חיפוש, וערכו חיפוש יסודי בדירה.

כשיצאו השוטרים מדירתו של דורון בראשונה, מיהרו לקפה אולגה, ברחוב ז'בוטינסקי, סמוך לקפה אכסודוס. שם נפגש דורון עם צעיר ירושלמי בשם דני זכריה, הידוע היטב למישטרה. בתום הפגישה הקצרה נכנס דורון למכוניתו, פתח את החלון והחליף עוד כמה מילים עם זכריה. אז זינקו השוטרים ועצרוהו, כשהם נוטלים מן המושב, ליד הנהג, מעטפה ובה עשרות המחאות בנקאיות מזוייפות של בנקים בחו"ל, הנושאות אישורים כוזבים של הבנקים וערבויות לתשלום.

■ ■ ■

דורון ניסה תחילה לומר כי המעטפה הוכנסה למכוניתו על־ידי זכריה, עת פתח את החלון, וכי זהי מלכודת של המישטרה. אולם בידי חוקריו, אנשי המחלקה לחקירות מיוחדות במטה הארצי בירושלים, בראשותו של סגן־ניצב אלכס אישי־שלום ובפיקוד תת־ניצב ראובן מינקובסקי, היו די הוכחות אחרות.

עורך־דינו של דורון, אליקים הררי, ניסה להעלות את טענת

הקיסר בוקאסה
ידידים בשפע

לטענתה, ההמחאות הוצאו על חשבונות בנק שנסגרו אחרי הו־צאתן, והן נמכרו בארץ לערבים בשטחים המוחזקים, שאינם יכולים להתלונן, או למוכרי יהלומים גנובים, שאף פיהם נעול. כן היא יודעת כי ההמחאות הופצו גם בכמה מדינות באפריקה, בעיקר בחוף השנהב, שבה ביקר דורון כמה פעמים.

■ ■ ■

שמו האמיתי של דורון הוא איטהסאמי, והוא ממוצא פרסי. בשנות ה־60 נעצר עם שותף בשם אי־סמאט קאמיאר, וממשלת שווייץ ביקשה להסגירם על הונאת שני בנקים בשווייץ.

קאמיאר הוסגר ודורון לא הוסגר, תחת להגנה מישפטית מעולה של עורכי־הדין שמואל תמיר ויהודה מוריץ. מאז עסק בעסקים שונים, לרוב ביהלומים, הירבה לנסוע לאפריקה, ולפני שנה הציע לכמה יהלומנים להיכנס עימו לרכישת זכיון להפקת יהלומים בגאנה. בדיקת העיסקה שיכנעה את היהלומנים כי העיס־קה מפוקפקת, והם נסוגו.

דויד עמרמי אף הוא מפרס, והוא סוחר קטן בברסה. הוא גר בדירה מפוארת ברחוב ויסוצקי בתל־אביב, הי ברמת־חיים פזרנית. בביתו כמה משרתים. אשתו יכולה לקנות חמש־שש שמלות ביום, במחיר 10,000 לירות האחת, ההכסף זורם כמו מים. קשה להניח כי עיסקי היהלומים הקטנים שלו מספיקים למימון רמת־החיים.

לפני כשמונה חודשים נכנס עמרמי לשותפות עם האלוף גונן לעיסקת ניצול זכיון יהלומים בקיסרות המרכז־אפריקאית. גונן קיבל מן הקיסר בוקאסה את הזכיון. הוא ניהל עסקים באמצעות חברת גמא אינטרנשיונאל, שבה שותפים גם אלי קצירי ואיש העסקים ארנון אילין. את הזכיון ביקשו תחילה לממן באמצעות גמא, אולם התברר כי אין לאילין די הון, ואז הוכנס עמרמי לתמונה. הברה זרה שהביא, בשם פאדאקס, קיבלה את מחצית המניות בחברת אילינגון, בעלת הזכיון. המחצית השנייה חולקה כך: שליש לאילין ושני שלישים לגונן וקצירי.

ביניהם הסתלק אילין מן העיסקה, ועמרמי הפך הרוח החיה בה. מהיכן חשב עמרמי להשיג את 20 מיליון הדולרים, הדרושים למימון העיסקה, לו הפיתרונים.

מעצרו של דויד עמרמי הדליק נורה אדומה אצל קבוצה אחרת, קבוצת רחמים אהרוני וטוביה אושרי. קבוצה זו תיכננה פעולות גדולה בחוף השנהב ובקיסרות המרכז־אפריקאית, בדומה לפעולות שלה בדרום־אפריקה.

ההתקשרות בין עמרמי וקבוצת אהרוני ואושרי סוכמה במי־לאנו לפני חודשיים. בפגישה השתתף צבי פאר, שהיה הרוח החיה של הפעילות הדרום־אפריקאית. פאר נעצר השבוע על־ידי המישטרה.

לפי גרסה לא־מאושרת טס פאר מאיטליה לאפריקה עם אמנון אלקיים. אלקיים, מחיפה, נעצר לפני כשנה, יחד עם אחרים, בקשר להבחרת־הרואין שבה היתה מעורבת אן ברוהארסט, בתו של דיפלומט בריטי.

■ ■ ■

בורה זו התכוונה, כנראה, לנצל ללא ידיעתו ולמטרותיה ישראלי אחר, הפועל בקיסרות השחורה: שימעון אברמוביץ. אברמוביץ קנה לפני חודשיים, בשותפות עם שני יהלומנים קטנים, לוי מנוח ומרדכי מרום, את החברה הממשלתית פיתוח, העוסקת ביהלומים. העיסקה מוזרה ביותר. במשא־ומתן, וכן בכל ההליכים, היה אברמוביץ פעיל ביותר. הוא היה הדמות הדו־מינאנטית. כאשר פירסם כתב הארץ אלעזר לוין ידיעה על כך, הוא כתב כי אברמוביץ שותף לרכישה, כפי שנאמר לו ממקורות ממשלתיים. אולם כאשר שאלתי את ישראל סחרוב, יועץ שר־התעשייה והאחראי מטעם הממשלה למכירת החברה, אם אברמו־ביץ הוא אחד הקונים, השיב כי לא היה צורך בכך, שכן אין הוא צד לעיסקה, שנחתמה רק עם מנוח ומרום.

המדינה מכרה תמורת סכום של 2.5 מיליון דולר את מישרדי החברה ואת השקעותיה בממלכה המרכז־אפריקאית, שם יש לה זכיון לקניית־יהלומים וכמה מיפעלי־תעשייה. השקעות אלו רשו־מות בערך של שני מיליון דולר. הקונים מכרו מייד את המישרדים ליהלומן אריה מולדבסקי ב־700 אלף דולר בערך, ונשארו עם ההשקעות בקיסרות המרכז־אפריקאית. אברמוביץ פעיל במדינה זו כמה שנים, והוא — לדבריו — ידיד של הקיסר בוקאסה.

לוי מנוח הוא לוטש טוב, ומרום הוא אדמיניסטרטור. שניהם הפעילו כארבעים יהלומנים בקבוצת־עבודה, ומוכר כיצד מדינת ישראל מכרה להם נכסי חברה ממשלתית בסכום כה אדיר, מבלי לבדוק מה חלקו של כל קונה בעיסקה.

נראה כי חבורת טוביה אהרוני ופאר מבקשת לעשות כסף מהיר וזול בממלכה המרכז־אפריקאית, ומעצרו של עמרמי יכול להוביל לחקירת מעורבות כל הישראלים בארצות אלה. אין החבורה קשורה בעמרמי ובגורודיש, ונראה כי מדובר בעיסקות נפרדות.

האלוף גונן אמר בעניין עמרמי כי נפגש השבוע עם עמרמי במטה־המישטרה, והוא סבור כי ישוחרר בקרוב. אם עמרמי ישוחרר, תימשך העיסקה כרגיל. אם לאו, הוא יחשוב מה לעשות.

הוא הוסיף כי פעילות קבוצת אברמוביץ מדאיגה אותו, שכן אם יהיו כשלונות בקיסרות — הדבר יעלול להזיק לכל הישראלים שם. הוא סיפר כי בזמנו הציע לו ציון לוי המיסעדן מכרכ־התימנים, להיכנס לעיסקת טרה סנטה, ואחרי בדיקה החליט בשלילה.

יגאל זכיב ■

השוחף בעיסקי היהלומים בקיסרות המרכז־אפריקאית

נעצר בישראל כחשוד בהחזקת המחאות בנקאיות

מזוייפות, וביניהם החלה לפעול שם חבורת רמאים

השוטרים טענו כי דורון חשוד בזיוף ובהפצה של המחאות בנקאיות בסכומים גדולים בישראל, וכי החקירה בראשיתה וצפויים מעצרים נוספים. פרקליטו של דורון טען שזכריה קבע פגישה כי רצה לקנות אצל דורון כיסויים למיטות שהלה ייבא מחו"ל, וכי המעטפה הושתלה על־ידי זכריה כחלק ממלכודת מישטרתית.

כמה ימים בכלא בית־שמש פעלו את שלהם, ודורון החליט לשתף פעולה. נתתם זיכרון־דברים בינו לבין השוטרים, בנוכחות פרקליטו, ודורון החל מדבר על הפרשה. השוטרים אינם בטוחים כי דורון אמר להם כל מה שהוא יודע, אולם הוא מסר להם את שמו של האדם שסיפק לו, לדבריו, את ההמחאות המזוייפות ואשר עסק עימו בהפצתן בחו"ל ובישראל.

האדם הוא דויד עמרמי, יהלומן בבורסת היהלומים ברמת־גן. כאשר שמעו השוטרים את השם לא הבינו תחילה כי תפסו דג שמן, אולם יום אחרי שקיבלו את המידע, כאשר הופיע מעריב של היום השישי, ה־21 בחודש, קראו שם כי דויד עמרמי שותף עם האלוף שמואל גונן (גורודיש) בעסקי כריית יהלומים בקיסרות המרכז־אפריקאית. כתב מעריב, עמוס לב, ציטט בידיעה את הקבלן בצלאל מיזרחי, שאישר כי נסע עם גורודיש לראות חלקת־קרקע יקרה בירושלים, השייכת לכנסיית טרה סנטה, כדי לקנות אותה. עמרמי אמר בידיעה כי הוא, ושותפו גורודיש, בחנו הצעה לרכוש את השטח, והחליטו לדחותה. כאשר קרא אישי־שלום את הידיעה, שעליה נודע לו מעורך־הדין הררי, הבין מייד כי בלא משים נכנס לכוורת של צרעות.

החוקרים החליטו לטמון פח לעמרמי, בסיועו של דורון, שלא ידע כי רוחה ביקשה בינתיים מעמרמי להוציא מתא בעלה בקאנטרי־קלאב מיסמכים שונים ולהחליפם באחרים ואף סיפרה לו על המעצר. פרטים אלה גילה בבית־המישפט עמרמי, כאשר הובא לדיון בבקשה למעצרו.

הוא נעצר ביום השלישי שעבר, ה־25 ביולי. המישטרה טענה כי עמרמי עומד בראש רשת בינלאומית של יצרנים ומפי־צים של המחאות בנקאיות, הנושאות אישור בנקאי לתקינותן.

האם חיפה בוערת

(המשך מעמוד 23)

תדרות, ירוחם משל. החלו זורמים עשרות מיכתבים אנונימיים, שגילו לשניים כי ורטמן קיבל נסיעת חינם מצי"ם. מיכתבים אלה דרשו מוועדת־הביקורת וממזכ"ל ה־הסתדרות לבדוק, אם בנסיעת־החינם וב־סכום בן אלפי הלירות שמשך ורטמן מקו־פת מועצת פועלי חיפה כדמי־הוצאות ל־נסיעה שלו, לא היה משום מעילה ושוחד.

נוסף על מיכתבים אלה הגיעו אל אישים שונים בוועד־הפועל של ההסתדרות תצלו־מים של ורטמן, שמהם ניכר בו היטב כי היה שתוי בעת צילומם. בהסבר שצורף לתמונות אלה צויין, כי אחרי שהעולם הזה חשף את מקום בילוייהם של ורטמן וחבריו, בחנות של זינזוק את מיכלין וב־מיסעדת ענת החליטו ורטמן, ועימו פקי־דים בכירים ועסקנים חיפאיים ידועים, להעביר את המוקד שלהם. הם מצאו מיסעדה חדשה שנפתחה לא מכבר ב־כיכר פארים בעיר התחתית מיסעדת סאלח.

„מדי יום שישי בצהריים, חוגגים ורטמן וחבריו במיסעדה זו. הם אוכלים ושותים בסכומים המגיעים לאלפי לירות בשבוע, ואפשר לראותם יוצאים משם כשהם מת־נדנדים, מדי יום שישי בשעה 5 או 6 לפנות ערב. מי משלם עבור אורגיות אלה?" שאל המיכתב שהתלווה לתצלו־מיו של ורטמן.

המצב בחיפה כפי שהוא מסתמן עתה, עד לשינוי הבא, נראה כך: ועדה של שרי ה־ליכוד, בראשותו של ראש־הממשלה עצמו, קבעה כי צבי צימרמן יהיה מועמד הליכוד

מועמד צימרמן
מינוי טראנס־אטלנטי

בבחירות לראשות עיריית חיפה. צימרמן, השוהה בחוץ־לארץ, עדיין לא נתן את הס־כמתו לכך.

אמנון לין אומנם טען השבוע, במיזנון הכנסת: „אבן ירדה מליבי, ואני מאושר מכך שלא נבחרתי," אך אין ספק כי לין יחכה לצימרמן בפינה, ובמעידה הראשונה שלו, יזקוף את ראשו.

ח"כ מאיר כהן נפגע עד עמקי נשמתו מכך שבגין לא תמך בו כמועמד, ותולה זאת במוצאו הספרדי ובאפלייה הקיימת ב־„מאפיה הפולנית שבמיפלגה."

במערך, המצב סבוך עוד יותר. אריה גוראל הוא המועמד המוצהר, אולם מתוך חשש מפני אלה שקמו עליו להפילו, הח־ליט לקבוע עובדות בשטח. ביום השני האחרון הופיעו מודעות הבחירות הרא־שונות של גוראל בעיתונים, מוקדם הרבה יותר מן התיכנון שקבע גוראל עם מיש־רדי הפירסום.

אגב, מודעות אלה לא הופיעו עד שמיש־רדי הפירסום שעימם עבד גוראל וידאו, אצל עסקנים בכירים במיפלגת העבודה ובקרב העיתונאים העוסקים בענייני מיפ־לגת, אם אכן גוראל הוא המועמד הסופי ואם אין סכנה לחשבונות שלהם.

משה ורטמן, מי שמנסה לכבוש את כס ראש העיר דרך הדלת האחורית, נבהל מן התגובה החריפה של ניסיונו זה ונעלם בין הגלים, ומתעין לראות כיצד יפול דבר.

כך או כך, עיר הגמל מבטיחה את מערכת הבחירות הסוערת ביותר של השנה.

מסע הצלב של בגין

(המשך מעמוד 25)

עולם ייצאו לעזרת הנוצרים בלבנון, מה תעשה ישראל?" בגין, שהיה במשך כל השידור בהלך־רוח של התהוללות ואיומים, היה יכול, אילו נשאלה השאלה, לזרוק את הפצצה הפוליטית של השנה: „עם־ישראל ימלא את חובתו המוסרית, ויציל את חיי אחינו הנוצרים בלבנון."

השאלה לא נשאלה, והתשובה לא ניתנה. גם בדי אלה, הבינו ה־קרובים אל בגין, ביניהם שרי ממ־שלתו, כי הנושא המרכזי עתה אצל ראש־הממשלה הוא השתעשעות ברעיון של מסע־צלב להצלת הנוצ־רים במדינה שכנה.

שרים כיגאל הורביץ ומשה ניסים, וכן יושב ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת הפרופסור משה ארנס, ערכו עם בגין שיחות שבהן לא הועלתה במפורש האפשרות ש־ישראל תשלח צבא הצלה. אולם הדברים שנאמרו בהן, נאמרו כאילו הצעה זו כבר הועלתה, וביצועה הוא רק עניין של לוח־זמנים. גם האיש שתפקידו בממשלה הוא לשקול אפשרות זו, שר־הביטחון עזר וייצמן, הבין את הרמזים שבהתבטאויותיו של בגין. וייצמן שמר על שתיקה בנושא זה בשיחותיו עם ראש־הממשלה.

רב־סרן חדאד
מרד

ביום השישי האחרון טילפנו ממזכירות הממשלה אל לישכת שר־הביטחון וביקשו מוויצמן, בשם בגין, להכין סקירה על ה־מצב בלבנון לקראת ישיבת הממשלה ביום א'.

לישיבת הממשלה בא וייצמן רגוע. הוא סקר תחילה את המצב בדרום לבנון, ואת משמעות מישלוח 500 החיילים הלבנוניים לאיזור. כמקדים תרופה למכה התייחס גם לאפשרות שלא יהיו אלה חיילים לבנונים אלא חיילי צבא סוריה במדים לבנונים או אנשי אש"ף.

סקירתו היתה מתונה, ונמסרה בטון־די־בור יבש, שלא כהרגלו של שר־הביטחון, אולם את ההצגה גנב ממנו, במשך הסקירה כולה, ראש־הממשלה עצמו.

בגין מילמל לעומתו בקול רם, כדי ש־המילמול יישמע בכל החדר רחב־הידיים של ישיבות־הממשלה: „זה נורא, מה שהם עושים שם! ההיסטוריה לא תסלח! הם בעלי־ברית שלנו! הורגים שם נשים ו־ילדים!" מילמוליו של ראש־הממשלה היוו מוסיקת־רקע לכל הסקירה של וייצמן, והם היו מלווים במימיקה של תפיסת־הראש ב־ידיים וקימוץ אגרופי הידיים והנחתם על הרקות.

את המירץ הזה מסר השר המופ־תם — שר־הביטחון עזר וייצמן, ש־נתגלה השבוע שוב כפדץ של שפיות־הדעת בים של טירוף.

בהופיעו בוועדת־החוץ־והביטחון של ה־כנסת, ואחרי שמשה שמיר ושאר הכסילים (ובכללם יו"ר הוועדה), נאמו שם נאומים נרגשים נגד רצח־העם שמבצעים הסורים נגד הנוצרים המיסכנים, מסר וייצמן את ההערכה המוסמכת:

● לסורים אין עניין להישאר בלבנון. הדבר מסכן את המערכת הצבאית שלהם, והם היו רוצים לעזוב, אילו יכלו לעשות זאת ב־כבוד.

● המאורעות האחרונים בביירות, ש־בהם הפציצו התותחים הסוריים את הרבעים הנוצרים, לא פרצו באשמת הסורים, אלא בעיקבות פרובוקציות של הנוצרים.

● הסורים תומכים בשיטתו ה־לגיטימי הלבנוני, בהנהגת הנשיא הנוצרי, וזה זקוק לצבא הסורי כדי לקיים סדר בישהו במדינה.

בהיעדר קו מוסכם וברור של הממשלה, על דעת השרים המרכזיים נוצר השבוע מצב מוזר. במשך חודשים קראה ישראל להחזרת העצמאות ללבנון, לחיזוק הממשלה הלבנונית החוקית והצבא הלבנו־ני, כדי להשתלט על „המחבלים".

השבוע, כאשר התאוששה הממשלה ה־לבנונית וישלחה גדוד משוקם של צבאה לדרום, כדי להחזירו לריבונות לבנונית, הפיצה ממשלת ישראל את הבדותה כאילו הגדוד הוא בעצם סורי, מפני ש„אומן בידי הסורים". רב־סרן סעד חדאד האומלל הכריז על מרד גלוי נגד ממשלתו וצבאו.

נראה כי בגין תובע את גירוש הסורים מלבנון, שעה שהוא עצמו חותר תחת יסו־דות השילטון הלבנוני הרופף, הזקוק ל־התחזקות. המנהיגים של ה„מובלעות" ה־נוצריות בדרום, שאינם אלא ישראל, הו־דיעו שלא יתנו ליחידות הצבא הלבנוני הרישמי לעבור.

בעודו קורא לעזרם לשים קץ לכי־בוש הסורי בצפון, מניע וגמור עם בגין לקיים את הכיבוש הישראלי בדרום, הפועל באמצעות סוכנים נוצרים מקומיים.

השאלה היא אם בגין יסתפק בכך. ה־אמריקאים המכירים את בגין, חשושו כנראה שיצווה על צה"ל לפלוש ללבנון. על כן שלח שר־החוץ האמריקאי, סיירוס ואנס אזהרה אולטימטיווית לבגין: אל תעז לזוז! למען הזהירות, הדגיש כי האזהרה באה בדרישתו המפורשת של ג'ימי קארטר.

כינתיים לא נקט בגין אמצעים כדי להגשים את חלומו. אך עצם העובדה שהוא הגה כזו בלי הרף, יומם ולילה, מדגימה שוב את הי סכנה הכרוכה בכך שבראש ממ־שלת־ישראל עומד עתה אדם קנאי לוחט, החי לו במציאות נפרדת מ־שלו, ושהקשר שלו עם המציאות הצונחת רופף למדי.

אי בים מטורף

אך הפרט החמור ביותר בכל ההש־תלשות המוזרה הוא שבגין לא התי־בסס על מידע ישראלי מוסמך.

חדש בשוק

מערכת אזעקה אדלר - חש
(מרכז הבקרה)

מערכת הגנה אלקטרונית משוכללת

היצרן אדלר את אדלר בע"מ (המייצר גם את מערכת אדלר D.S בעלת המוניטין הבינלאומי)

המערכת מיוצאת לארצות אירופה וארה"ב

יתרונות המערכת החדשה:

מתאימה לרכב פרטי ולרכב מסחרי כאחד.
מצטיינת בפשטות התקנתה.
אינה מושפעת מתופעות אקלימיות או מטלטולים.
הגנה מושלמת למכונית מפני פתיחת ופריצת דלתות ומכסים, ניפוץ שמשות, גניבות אביזרים חיצוניים כגון פנסים, מראות וכו'.

המערכת מספקת את הביטחון למכונית באמצעות שתי מערכות הגנה שונות הפועלות במקביל:

א. „מרכזי חישה" הממוקמים בנקודות התורפה של הרכב. בנסיונות פריצה או גניבה למיניהם מופעל „מרכז החישה" הקרוב ומפעיל את מערכת האזעקה, מערכת הגנה זו פועלת על עיקרון יצירת נתק.

ב. כל נסיון של פתיחת דלתות הרכב, מכסה מנוע ותא מטען מפעילים את מערכת האזעקה. מערכת הגנה זו פועלת על עיקרון יצירת קצר.

ניתן להפעיל את שתי מערכות ההגנה במקביל או רק את מערכת ב'. מתג המפתח להפעלת המערכת ממולכד — כל נסיון „טיפול" במתג המפתח שלא באמצעות המפתח המקורי מפעיל את האזעקה.

למערכת קובץ זמן (טיימר) המפסיק את האזעקה לאחר כ־12 שניות, ומיד המערכת מוכנה לפעולה מחודשת. במידה וגורם ההפרעה נמשך, ממשיכה הצפירה ללא הפסק.

רגישות ההפעלה של מרכזי החישה ניתנת לכוונון בתחום רחב.

אמא!

המתנה חינוית ביותר שהינך צריכה לתת לבתך הינם ה־קורסאים הבאים:

★ **עידן נשי**
מקנה לה:
יציבה טובה, חן, נימוסין ובטחון עצמי.

★ **דוגמנות אופנה — מקצוע**
נועד לבנות תמירות ונאות בלבד.
אין קורסים בקיץ.

★ **תרבות הגוף**
מקנה לך יציבה טובה, גמישות, חיזוק שרירים, חרזיה מובטחת.
לקבלת ראיון:

אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50, תל־אביב
טל. 267682

כלי־נגינה

גיטרות — אקורדיונים
פסנתרים — אורגנים
מיתרים — חלקים

★ **השאלה**
★ **תיקונים**
★ **מכירה**

א. גינצבורג אלנבי 48 ת"א
פינת רח' נחלת, טל. 03-57773

ניתן להשיג
PENTHOUSE

★ Who Profits From Arab Oil Blackmail ?
★ Fiction by James Baldwin
★ The Diary of a Virgin

הפצה בלעדית
סטימצקי

רובקס
המתנה שבאופנה

מיוחד לרוכשים עד 31 באוגוסט 1978

מבצע קיץ!

חינם! כל שלישי הרוכש אחד ממוצרי Metz זוכה במערכת משחקי טלוויזיה.

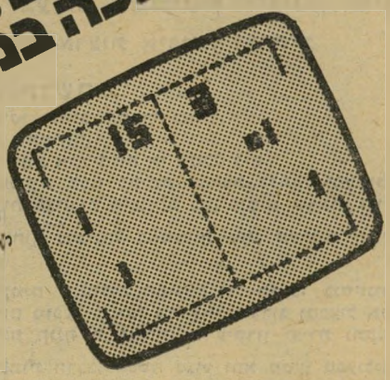

כל שלישי הרוכש אחד ממוצרי האיכות של מץ: טלוויזיות מקפיאונים, מכונות כביסה, תנורי בישול ואפיה, קולטי אדים למטבח ומערכות סטריאו, יזכה במערכת נושחקי טלוויזיה חינם פרטים – אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ, רחוב בודי'עין 19 רמת'גן – בני'ברק. לתוכחת זכאותו לתנאי המבצע, על הקונה בתקופת המבצע, להמציא עותק הקבלה על המניה, לחב' מץ, רחוב מודיעין 19, בני ברק.

אמץ את

Metz

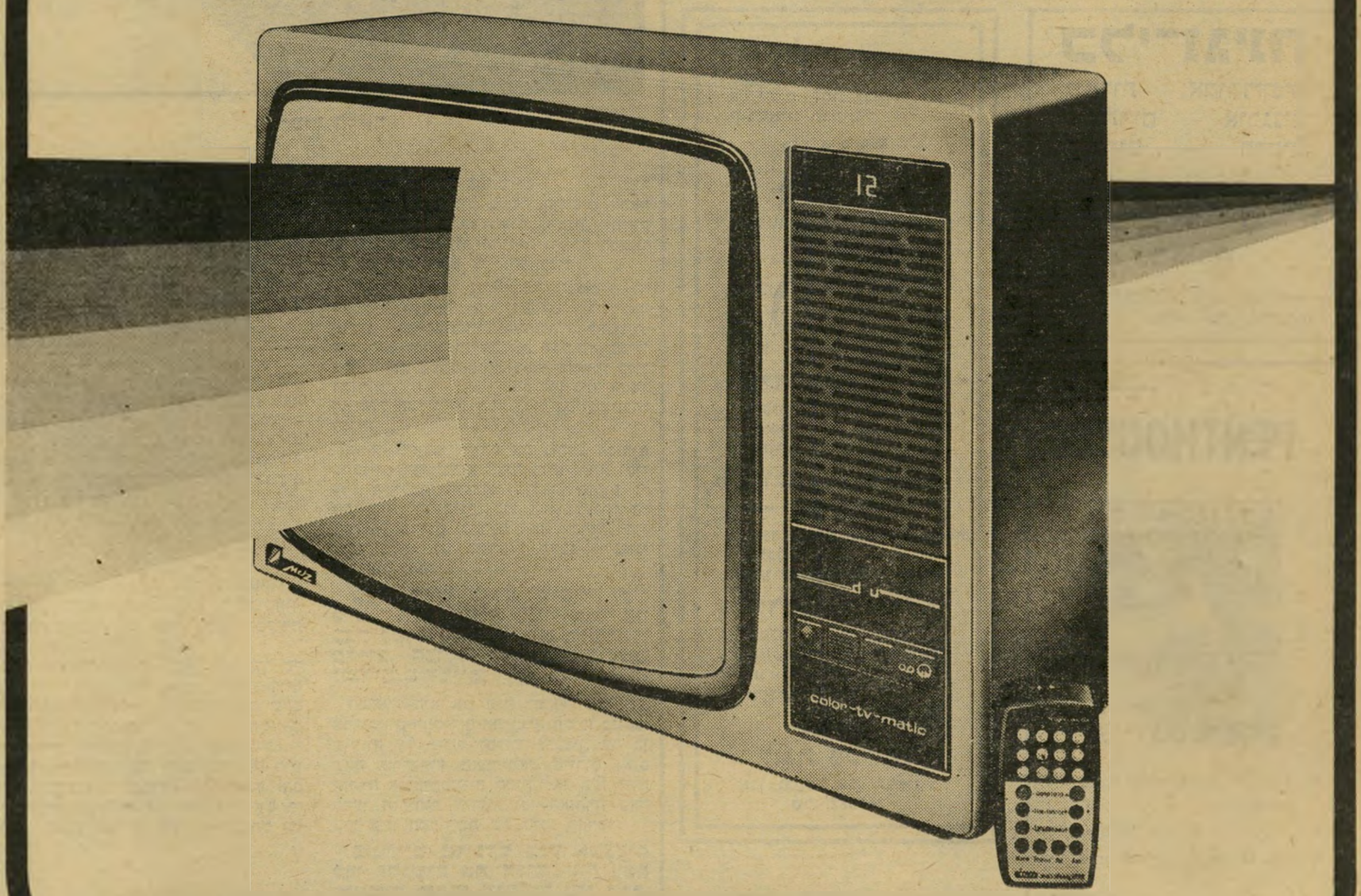

מץ-צבע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית

אין חוק לפיקוח על הספורט התת־ימי, והעוסקים בו מסכנים את חייהם

הפקרות מתחת למים

מותו שר צוללן בעת צלילה בים ה־אדום, חשף שוב את המחדל הגורם מדי פעם מיקרי־מוות, ומאות פגיעות גו־פניות קשות.

לאורך חופי ים־סוף, הים האדום, פוע־לות מזה כמה שנים מלכודות־מוות לבני־אדם, במסווה של מועדוני־צלילה. לצורך צלילה זקוק אדם ללימוד יסודי של טכ־ניקה והפעלת ציוד. כל מועדון חייב לה־יות מצוייד באביזרי־בטיחות וצלילה יק־רים. בכל זאת, פועלים באין מפריע — לצד מועדונים מוסמכים ואחראים — חאפרים רבים המנסים לגרוף הון מלי־מוד צלילה והחכרת ציוד ללא כל ידע והבנה.

תוך כך נגרמים אסונות רבים. ואילו ה־גוף האחראי על נושא זה, הרשות לספורט התת־ימי המזומן בו לצוללן. אולם מבחי־נת השירותים לצוללן ואבטחת חייו וברי־אותו, מפגרת ישראל — אף אחר המפג־רת שבמדינות העולם.

אין כל חובה

למעשה, יכול כיום כל אדם לפתוח „בית־ספר לצלילה," בלי שיהיה ב־ידו כל ידע ונסיון, ללמד כראות עיניו, להחכיר ציוד לצלילה תת־ימית כאשר אין כל פיקוח על טיב ורמת הציוד, ובכך לסכן את חייו של כל המשתמש בציוד פגום כזה.

אין כל חובה על מועדוני־צלילה בישר־אל להחזיק בתאי־לחץ, המיועדים להצלת חיי צוללנים, כשמתרחשת תקלה בעת הצלילה. אין כל חובה להחזיק בפיקוח רפואי מינימלי. אין חובה לעשות דבר — והכל תחת עיני מישרד החינוך, האחראי שם על ספורט זה.

הצלילה היא ענף שבו הפגם הקל ביותר בציוד — גורם אסון. מאות אנשים לקו בשמיעתם לצמיתות, או איבדו ריאה, כ־תוצאה מתקלות בצלילה. ים־סוף שוקק צוללנים, ופיקוח אין. המקרים הללו קורים כאשר גופים חסרי הסמכה משכירים ציוד לא־תקין, או מלמדים צלילה שלא כנדרש.

כיום פועלים כמה מועדוני־צלילה לאור־רך הים. הוותיק ובעל־המוניטין הוא צו־ללי ים סוף של הווארד רוזנשטיין, צוללן ותיק מארצות־הברית, ודניאל מיכאל מ־ישראל. הווארד הקים במקום מועדון־צלי־לה במיבנה קשיח ובו ציוד רב וייעיל, והוא מלמד את הספורט המסוכן בקור־סים בעזרת ספינות מיוחדות. הוא יזם גם את הקמת ההתאחדות לפעילות תת־ימית בישראל. מועדונו של הווארד, שוכן ב־שארם־אל־שייך, במיפרץ נעמה.

מצידו האחר של מיפרץ נעמה נמצא מועדון־צלילה נוסף בעל מוניטין, מרכז הצלילה של פריץ הוגשמידט. הוגשמידט הוא חובב־צלילה משווייץ, שהקים בשארם מיבנה קשיח כמו זה של הווארד, ושלח צוללנים משווייץ וגרמניה למועדון. באח־רונה מכר את המועדון לקבלן משארם, בשם הרי לונאי, אחרי שנושי המועדון פנו לבית־משפט ומינו כונס־נכסים. אם יצליח לונאי לקיים את הרמה המיקצו־עית של קודמו, הרי שגם מועדון זה יהיה בעל מוניטין, כמו צוללני ים־סוף.

מועדון שלישי הוא של וילי אלפרט, באילת, מול מלון לרום. אלפרט, כמו הווארד, הוא בעל־מיקצוע כנוסה, ומועדו־נו מקיים רמה גבוהה של בטיחות וידע.

רוזנשטיין ע' ספינת צוללנים
וחק במיקצוע

המועדון של הווארד רוזנשטיין
מיבנה קשיח וציוד טוב

הפיראטים באו

פריחת מועדוני־הצלילה המיק־צועיים והחובבניים מקורה בעובדה פשוטה. בעוד התיירות הרגילה לאילת וים־סוף גדלה בקצב של עד 12% לשנה, הרי תיירות הצוללנים גדלה בקצב של עד 20% לשנה. נוסף על כך גילו הישראלים את הצלילה, משלמים עד 2000 לירות לקורס של ארבעה ימים בשארם.

נראה כי הנהירה לצלילה בים־סוף תגר־בר ותלך משנה לשנה, והשאלה היא האם ההפקרות הקיימת תימשך, תוך סיכון חיי אדם?

אומר מנכ"ל הרשות לספורט, יריב אורן: „נכון שהכל הפקרות. אני צועק על כך כבר שנים. מועדון־צלילה לא זקוק כיום לשום אישור, פרט לרישיון־עסק. הגשנו מזמן הצעת־חוק, הסוגרת פירצה זו, והיא כבר עברה דיון ונמצאת עתה במשרד ה־משפטים. ברגע שהצעת־החוק תתקבל נטיל פיקוח הדוק על כל המועדונים, ונחייב בתקנות את כל הדרוש לפעולה סדירה וסבירה שלהם."

ועד שהצעת־החוק תתקבל, ההפקרות חוגגת.

שטח מופקר נוסף הוא הצלילה החו־בבנית באמצעות שנורקלים. ברחבי ה־עולם התפתח בשנים האחרונות ספורט של יציאה לים עם סירת־מיפרש או ביאכטה, וצלילה קלה באמצעות שנורקל בלבד. ב־אילת ובשארם קיימות יאכטות מורשות, המסיעות לשיט חופים וצלילה, גובות כר־טיס כחוק ומשלמות מס. אך הן נתקלות באחרונה בתופעה של יאכטות פיראטיות. אלה הן יאכטות העוגנות בשארם לכמה שבועות בדרך ממסע ממושך, מנצלות את השהות לעשיית כסף מהפלגות קצרות בחוף, בסיוע של בתי־מלון, המשלמים להן מחיר נמוך יותר. ברור כי אין כאן

(המשך בעמוד 41)

לופו בשיתוף מירי זכרוני ורפי זכרוני מציגים את נשפי

מלכת המים 1978

מטעם
העולם הזה

טקס בחירת

נסיכת הצפון

ייערך ביום ששי 4.8.78, בשעה 9.00 בערב

בעכו

בבריכה (במשטחי הקאנטרי קלאב) של מלון

חוף התמרים

מכירת כרטיסים מוקדמת: חיפה: קופת חיפה, קופת כרמל.
נהריה: שרותי דוד. עכו: שרותי שמעוני. בקבלה של מלון „חוף התמרים" ובערב הנשף בקופת הבריכה.
הנחות לוועדי עובדים.

בחסות
דובק

טקס בחירת

נסיכת ים כנרת

ייערך במוצ"ש 5.8.78, בשעה 9.00 בערב

בטבריה

באולם האירועים הממוזג של

החוף השקט

מכירת כרטיסים מוקדמת: במשרדי „החוף השקט", אצל אלחדיף ובערב הנשף בקופת „החוף השקט".

הנחות לוועדי עובדים.

טקס בחירת

נסיכת ים סוף

ייערך ביום ששי 11.8.78, בשעה 9.00 בערב

באילת

על שפת הבריכה המחודשת של מלון

מלכת שבא

מכירת כרטיסים מוקדמת: עוזי בית־הלחמי, בקבלה של מלון „מלכת שבא", בכל בתי־המלון בעיר (בקבלה) ובערב הנשף בקופת בריכת מלון „מלכת שבא".
הנחות לוועדי עובדים.

בכל הנשפים יתקיימו תצוגות אופנה של מיטב דיגמי קייץ 1978

- קבקבי וסנדלי „גלי"
- בגדי ים וחוף „גוטקס"
- הדגמים האחרונים של „אם.בי."
- אופנת בגדי גברים „אנוה"

בתוכנית האמנותית

★ **מני פאר** ינחה, יבדר וישעשע

★ **ג'ימי לויד** משירי המיוסיקולים

★ **האחים והאחיות**

★ **טוביה צפיר** בקטעי חיקוי ובידור

★ **שלישיית ימים טובים** יוצאי להקת חיל הים

המועמדות תגענה לנשפים באוטובוסים הממוזגים של

EGGED TOURS אגד תיור

הפקרות מתחת למים

(המשך מעמוד 39)

כל מס. לא הכנסה ולא ערך מוסף. יאכטות פיראטיות אלה גובות ליום־הפלגה שמונה דולר, לעומת המחיר הרישמי של 20 דולר.

מדינות תרבותיות פחות מישראל, לכאורה, כמו יוון, אסרו על מי שאינו תושב הארץ להחכיר ציוד־צלילה או יאכטות או מיפרשיות. ישראל טרם הגיעה לרמה הזאת. ברור גם כי יאכטות אלה אינן מצויידות באביזרי־בטיחות הכרחיים ליאכטות לחוקיות והנוסע התמים, הקונה הפלגה בהן באמצעות מלונאי, אינו יודע כי הוא מסכן את חייו כדי שבעל היאכטה והמלונאי ירוויחו יותר.

הים האדום נשאר בגדר אטרקציה מרכזית לתיירים, במה שהוא מציע לצוללן. בשארם עצמה מצוייה חומת־אל־מוגים שטרם נפגעה, ונסיעה קצרה של חמישה קילומטרים ממנה לכיוון ראס־מוחמד תביא את הצוללן, או את הישראלי המחפש ים, לחוף מקסים.

לראס־מוחמד ניתן להגיע ברכב פרטי רגיל, בנסיעה על דרך־עפר העוברת את שארם בחוף נעמה, או במלון הצוק של בן־ציון פרידן, הנמצא באופירה עצמה. לבעלי רכב מומלץ מלון הצוק, היפה יותר והמצוייד בשף מעולה (פיליפ), שהוא השבח היחידי בשארם המכין מזון מעולה ברמה שכל מיסעדה בצפון לא היתה מתביישת בה. פיליפ עבד כבר במלונות הילטון בצרפת ובעוד ארצות, ומדי כמה שנים הוא עובר ממקום למקום ביאכטה שהוא בונה במו־ידיו, תוך כדי עבודתו כטבח במקום החדש. עם הגיעו ביאכטה, למקום החדש, הוא מוכר אותה ומתחיל לבנות חדשה. הוא חצה כבר את האוקיינוס מאוסטרליה לישראל, ומתכנן עתה נסיעה דרך האוקיינוס האטלנטי לארצות־הברית. המחירים ללינה בשני המלונות כמעט זהים, 17 דולר ליחיד.

בין שארם ואילת מצוי מקום חדש־ישן שטרם קולקל, ושמו די־זהב או דאהב. אפשריות הצלילה במקום מועטות, אולם לרוחצים ושוחרי שפת־ים חולית מקסימה, זהו המקום. אפשר לישון על שפת הים, להשתמש במיקלחות ושירותים ציבוריים של המושב. העומדים לרשות הרוחצים

זיבזיב בראס־מוחמד
חוף מקסים מקולקל

מיפרץ די־זהב
המקום לאוהבי הטבע

חוות הדייגים ומגיעה לראס, שהוא אחד מפילאי־הארץ. במקום גדלים עצים בתוך הים, מאנגרובים, וכן ניתן לצפות בסדקים תת־קרקעיים שאירעו ברעידת־אדמה בשנת 1968, אשר חשפה את מי הים שמתחת לקרקע.

ראס־מוחמד נמצא על חומת־אלמוגים מקסימה. וחבל שחוף הרחצה שם מזוהם ולא מטופל.

דרומית לראס־מוחמד, לכיוון א־טור, לא כדאי לנסוע, כי החוף כולו מכוסה נפט שהשמיד את הכל. משארם עצמה ניתן לנסוע לכיוון שדה־התעופה, ואחרי חמישה קילומטרים לסטות לים, לכיוון חוף הקניון שלו חומת־אלמוגים נאה אך עדרי כרישים סביב לה. החוף עצמו מזוהם דרך קבע, תודות לחיילי צה"ל הפוקדים אותו תדיר.

בשארם ניתן למצוא כמה אפשרויות לינה. הזולה ביותר היא על שפת הים, תחת הסוכות. ניתן ללון במלון מדינה והם נקיים ומוחזקים היטב. אפשר לישון במלון שבמושב במחיר של 250 לירות ליחיד, או לנסוע שני קילומטרים לאורך החוף אל הכפר הבדואי דאהב, ולישון בסוכות של הבדואים תמורת 10 לירות ללילה. למותר לציין, כי הסוכות רוחשות נוודים מכל הסוגים.

מקום הרצחה והצלילה הבא הוא נבי־עות, שבו אפשר לישון על שפת הים, או במושב תמורת 250 לירות. מנביעות עד אילת אין מקומות עם שירותי ציוויליזציה.

שארם־אל־שייך היתה, ותישאר, המרכז לצוללנים. לבאים אל השמש והים לבדן מומלצות יותר די־זהב או נביעות, ולאמיצים כדאי לנסוע עד לראס־מוחמד, מקום שפרט לביתו של נציג שמורות הטבע, המוכר בירה ושתייה קרה, אין בו כל מיתקני תרבות אחרים. בתי־השימוש שהוקמו בשעתו בחוף הרחצה במקום, אינם נראים כמיתקן הראוי לשימוש אדם.

טקס בחירת
מלכת המים 1978
בשיתוף חברת
„בניני אברהם גינדי"
ייערך ביום ראשון 13.8.78
ב„היכל התרבות"
בתל־אביב, בשעה 8.00 בערב בדיוק
יפהפיות ✶ הגרלות ✶ תצוגות אופנה
קבקבי וסנדלי Gali-גלי®
GOTTEX בגדי־ים וחוף
מיטב דגמי אופנת MB
Amva אופנת בגדי גברים
בתוכנית האמנותית:
✶ להקת הכל עובר חביבי
✶ מני פאר ינחה, יבדר וישעשע
✶ טוביה צפיר בקטעי חיקוי
✶ ג'ימי לויד בשירי מיוסיקולים
✶ להקת הכושים מדימונה
✶ שלישיית ימים טובים
יוצאי להקת חיל הים
הגרלות נקהל:
תכשירי איפור MARY QUANT
WELLA תכשירי שיער
בגדי ים וחוף GOTTEX
הדרכת המועמדות בהליכה וביטחון במה: לאה פלטשר
● טיפול בשיער: אמן התיסרוקות ג'ימי ● הכנת הכתרים: רחל גרא ●
מכירת כרטיסים מוקדמת:
הפצה ראשית „הדרן", טל. 248844, ובמשרדי „רוקוקו", „לאן", „קסטל" וביתר המשרדים בעיר. בערב המופע בקופת „היכל התרבות".
הנחות לוועדי עובדים.

קולנוע

סרטים

המת חי ומשגשג

הקולנוע, ענף שהכל מספידים אותו כבר כמה שנים, מרגיש טוב מאד. לא זו בלבד שאינו נכחד, להיפך, הוא שובר שיאים. הסטטיסטיקות מצביעות על כך: מעולם לא הכניסו כה מעט סרטים, כה הרבה כסף בזמן כה קצר.

די להתבונן במה שקורה בישראל, כדי להבחין בתופעה זו. בשבועיים האחרונים, למשל, לא עלה אף סרט חדש על בדי הארץ, והסיבה לקיפאון אינה היעדר מוצר חדש להקרנה, אלא ההצלחה המפתיעה של הסרטים המוקרנים כבר. סרטים חדשים, כמו אשה לא נשואה, והקרנות חוזרות, כמו קח את הכסף וברח, מוצגים בפני אולמות מלאים, שלא להזכיר להיטים ישראליים כמו אסקימו לימון או ישראלים מצחיקים.

ההמונים התעייפו. וזה אינו אלא רמז למה שקורה בעולם. עיתוני־מקצוע מופתעים מדווחים באחרונה על עלייה מתמדת במספר צופי הקולנוע, אחרי שבמשך שנים רשמו ירידה הדרגתית שאיימה להיות הרת־אסון. בארצות־הברית נשברו שיאי ההכנסות של התעשייה בכל אחת משלוש השנים האחרונות, ורבים הסיכויים שהדבר יקרה שוב השנה. בצרפת, שבה נשמעו קינות רמות על שהטלוויזיה סוגרת את אולמות הקולנוע, והיו אף שהחלו להרהר באפשרות להקרין בהם תוכניות טלוויזיה, חוזרים הצופים בהדרגה אל המסך הגדול. גרמניה, שנחשבה למת־חי של הקולנוע האירופי — מי שראה את סרטו של ים ונדרס בחלוף הזמן יכול היה לראות איך נסגרים האולמות בזה אחר זה — החלה להרים ראשה שוב. היא קונה סרטים, ולפי המחירים שהיא משלמת קובעים סוחרי הקולנוע בעולם שהשוק הגרמני משתפר בקצב מזורז.

אחד ההסברים לכך ניתן באמצעות משאלי דעת־קהל שהצביעו על ירידה באחוז הצפייה בטלוויזיה. ההמונים פשוט התעייפו מהקופסה המדברת בביתם, והחליטו לצאת ולחפש את המוצר המקורי.

הסבר שני, שעומד כיום כנר לרגלי תעשיית הסרטים, הוא שינוי הקו היסודי שמנחה את מפיקי הקולנוע בעולם. הם גילו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי הסרט הבינוני, זה שהיה פעם הלחם עליו מרחו את חמאת הלהיטים, הלך לעולמו ואין לו עוד מקום על מסכי הקולנוע. כדי להוציא אדם מביתו צריך לספק לו אירוע, חוויה שאינו יכול להתנסות בה בשבתו בכורסה שמול הטלוויזיה. המלודרמות הקטנות, ששימשו מסלולי־הרצה לכוכבים מתחילים, הקומדיות הצנועות, שנעשו כלאחר־יד בזמן הפנוי שנותר לכוכב בין סרט יוקרה אחד למשנהו, כל אלה

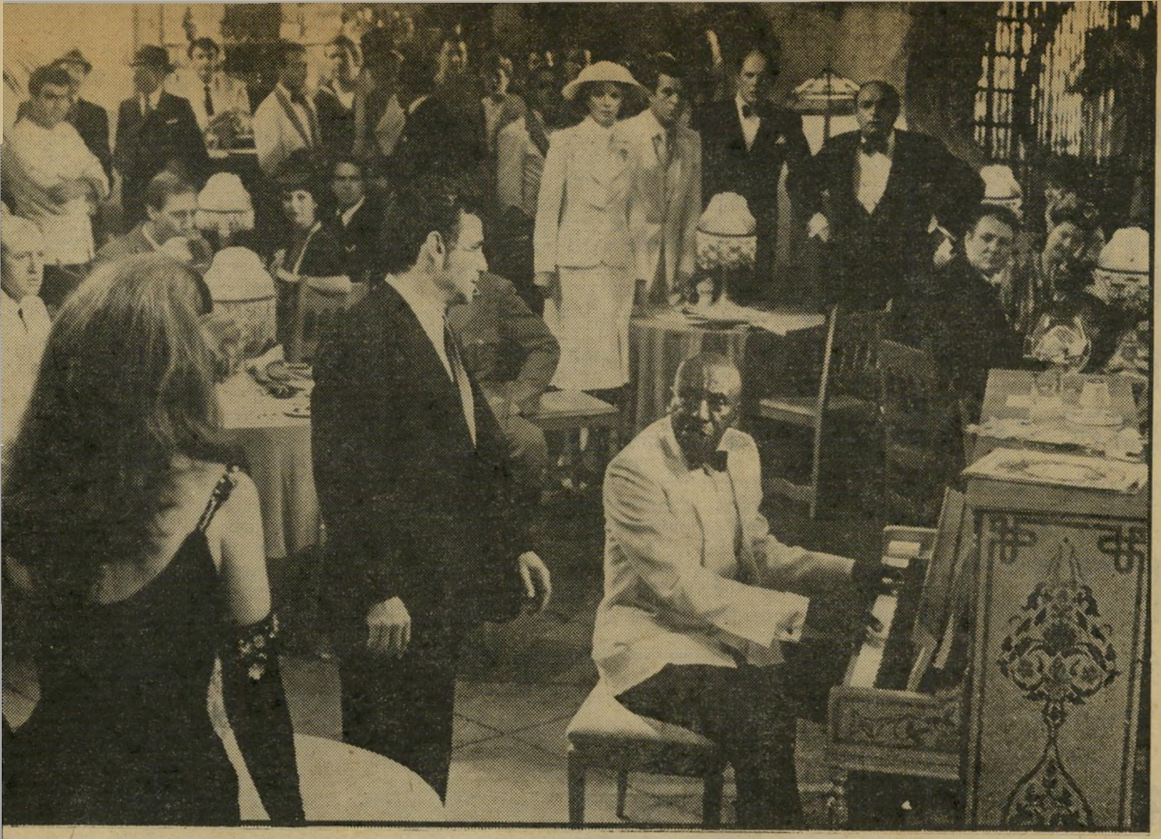

פיטר פאלק ב„ביש בגרוש"
„קובלנקה" בראי עקום

קוין ויקוקס ורוי שיידר ב„מתעות מס' 2"
כרישים נגד לווייתנים

את גבול ה־200 מיליון דולר. מיפגשים מן הסוג השלישי עלה כפליים מכפי שתוכנן. הנהלת קולומביה חרקה שיניים בחודשים האינסופיים שבהם המשיך הבמאי, סטיבן שפילברג, לתכנן את הפעלולים שלו. היו שטענו כי גורל החברה כולה תלוי בסרט הזה, אבל בסופו של דבר לא הצטער איש על המאמץ. מתוך 20 הסרטים הקופתיים ביותר בתולדות הקולנוע האמריקאי, אם לסמוך על הסיכומים של תנ"ך עולם הבידור, וארייטי, נוצרו 15 בעשר השנים האחרונות, ו־10 מביניהם יצאו לשוק בחמש השנים האחרונות.

מעניין שתופעה זו באה במקביל לירידה דראסטית במספר הסרטים היוצאים לשוק מדי שנה. הוליווד מייצרת היום פחות ממחצית הסרטים ששיתה בשיאה, מתוך הנחה ברורה, כי מוטב להשקיע הרבה בסרט אחד שיהפם את הקהל, מאשר להשקיע מעט בהרבה סרטים שרק ידקדקו אותו. כמובן שהכל חולמים עדיין על אדם בעקבות גורלו, או על רוקי, הסרט שיעלה פרוטות ויכניס הון, אבל אלה תופעות נדירות מכדי שאפשר יהיה לבסס עליהן שיטות. אחזו הסרטים הקטנים המפלסים להם דרך לפיסגה מיזערי בהשוואה לאחזו ההפקות הגדולות. השליטה בעולם הסרטים נתונה היום בידי אנשי כספים, בנקים או חברות־גפט (הבדיחה של מל ברוקס בסרט אילם על חברת גפט בשם לפלוש ולבלוע היא מציאיתית בהחלט), ואלה מיטיבים לקרוא מאזנים יותר מאשר לשפוט סרטים. לכן המסקנה התבקשה מאליה: כל מה שייעשה, בברכתם, צריך היום להיות גדול, מפואר, רועש ומושך המונים.

ביש בגרוש. יש מחזמר בברודוויי בשם גרין, שמוצג כבר ארבע שנים וגורף ממון? צריך מייד להפוך אותו לסרט, ולהכניס בו כוכב אקטואלי, כמו ג'ון טראבולטה, ואלופת מיצעדים, כמו אוליביה ניוטון־ג'ון. מלתעות עשה הרבה כסף. מלתעות מס' 2 עשה אולי קצת פחות, אבל אין שום סכנה שיפסיד. ניל סיימון כתב פארודיה על הסיפורת הבלשית וקרא לה הזמנה לרצח. העולם כולו צחק, כולל חברת־הסרטים שהפיקה את הסרט. מכאן שאין מגוס מהפקת סרט נוסף שייקרא לו בלש בגרוש, ושיהיה פארודיה על קובלנקה ועל האמפרי בוגארט, עם פיטר פאלק העוטה שוב כובע ומעיל גשם, ועם טכסט של ניל סיימון. זה עוד לא הכל. ברקע מהדהדות בלי הרף השמועות על כך שקיד וקאסידי ירכבו ושוב, ושסקארלט אוהרה תבנה מחדש את טארה ותחלוף שנית עם הרוח, שעה שרוקי משחיז את אגרופיו לקראת סיבוב שני, שבו, לדברי יודעי־סוד, הוא עומד להתמודד עם אירגונים לשיחרור האשה.

אין היום עוד זכות־קיום, אלא אם כן מוכרים אותו ישר לטלוויזיה, כפי שאכן קורה לא פעם.

הטכניקה היום, היא להעז. להיכנס להפקות רבות כוכבים, יקרות, המתפשטות על פני ימים וארצות; הפקות הנעזרות בקול תרועות שופרי הפירסומת לפני יציאתן למסך, והמשתמשות בשיטות מכירה התוקפניות ביותר.

ג'ון לוין, מפיק מפוכח לכל הדעות, שהוציא באחרונה 25 מיליון דולר כדי לעשות את גשר אחד רחוק מדי וקיבל חזרה את השקעתו עוד לפני שהסרט יצא אל המסכים, קובע שוב ושוב כי לא הכסף הוא שחסר היום להפקות, אלא הרעיונות. וכי מי שיבוא עם רעיון מוצלח, לא זו בלבד שלא יורידו לו מיליון מן התקציב, אלא שיוסיפו לו, מתוך תיקווה שהמיליון הזה יקשט את הסרט בעוד כמה מעלות זוהר, ובסופו של דבר יוחזר למשקיעים בריבית דריבית.

לפיש ולכיוון. אין ספק שלוין יודע על מה הוא מדבר. הסנדק ומלתעות הם שתי דוגמות שעברו את התקציב שנועד להן, אבל החברות שהיו קשורות בהפקה לא נרתעו, המשיכו, והוסיפו כספים על מה שהוצא כבר. והתוצאה לא איחרה להוכיח את עצמה: שני הסרטים עברו

פיטר יוסטינוב ב„רצח על הנילוס"
פוארי נגד הספינכס

גם סדר החשיבות בסרטים אלה השתנה. ראשית, מה שקובע הוא הנושא: נוסטאלגיה לשנות החמישים (גריז), נוסטאלגיה לתמימות שחלפה (מילחמת הכוכבים), התמודדות עם כוחות אל־טבעיים (מגרש השדים) או עם אימה וזוועות (מלחעות, מס' 1 ומס' 2, שבו מחסלים הכרישים לווייתנים), וכן הלאה. שנית, ההיקף. סרט צריך להציע מראות שלא ניראו כמותם קודם לכן (מיפגשים מן הסוג השלישי), או אלימות חסרת תקדים (הסנדק). הוא צריך גם להציע מיגוון כוכבים עוצר נשימה, אם כי השיכלול במערכות יחסי־הציבור מאפשר היום לבנות כוכבים יש מאין במהירות מסחררת. ההוכחה החותכת לכך היא שסילווסטר סטאלון היה כבר סנסציה לפני שרוקי הגיע למסכים, ולא היה עיתון שביבד את עצמו, שלא הקדיש מקום נרחב לג'ון טראוולטה, שבה ששיגעון המוסיקה היה עדיין על שולחן העריכה, וכל מה שיכול היה השחקן הצעיר לזקוף לזכותו היה הופעה בתפקיד־משנה בסידרת טלוויזיה.

צנוע ואיכותי. מה שהולך ומאבד את השיבותו בצורה מדאיגה, הוא תפקיד הבמאי. כשעשתה חברת אי־אמ־איי האנגלית את נסיונה הנועז לפרוץ לשוק האמריקאי, בסרט מתח זוהר בשם רצח באורינט אקספרס לפני שנתיים, היא הזמינה מעבר לאוקיאנוס במאי יוקרה, סידני לומט, כדי לפקח על המיבצע. השנה, כאשר מוצר־המשך זוהר עוד יותר, רצח על הנילוס, צולם במצריים, היה האיש מאחרי המצלמה ג'ון גילרמין, במאי הרבה פחות מקורי מלומט, והרבה יותר מנוסה בהפקות רחבות ממדים (לדוגמה: המגדל הלוהט). לעומת זאת, דאגה החברה שמספר הכוכבים לא יירד, אלא יועלה, אם אפשר, מסביב לפיטר יוסטינוב, המגלם הפעם את הבלש המפורסם של אגאתה כריסטי, הרקול פוארו.

ואם גילרמין הוא בכל זאת ידוע בין אנשי המקצוע, מי שמע קודם לכן על ג'ון באדהם (שיגעון המוסיקה), או ראנאלד קרייזר (גריז). ואיך אפשר שלא להתפלא על העזת חברה להמר על במאי טלוויזיה המצטיין בעיקר באימים ומחט, בשם ז'אנוט שוואריץ, לבימוי סרט יקר כמו מלחעות מס' 2? ואם מישהו רוצה להצביע על ג'ורג' לוקאס (מילחמת הכוכבים) כעל יוצא מן הכלל הזה, צריך להזכיר שהוא היה מעורב בהפקות הסרט, בדיוק כידידו, פרנסיס פורד קופולה, שנכנס אישית לחובות כבדים כדי לסיים את הפקת סרט המילחמה היקר ביותר בכל הזמנים אפוקליפסה עכשיו.

מה זה מבשר לחסידי הקולנוע הקטן והאישי? לגבי אמריקה, הבשורות אינן משמחות. פשוט, משום שהמשקיעים אינם מאמינים עתה בסוג זה של סרטים. לגבי שאר חלקי העולם, המצב אולי קצת יותר טוב. ברור לכל, שבוזהר, פאר ואמצעי־הפקה אין אפשרות להתחרות עם האמריקאים. לכן מתאמצים רבים לספק משהו שונה לחלוטין: הסרט הצנוע, האיכותי, שמושך אולי קהל מוגבל, אבל נאמן מאד לקולנוע. ונדמה שזה מה שקורה גם בישראל. אמנם מנת המיליונרים בצרות שלנו בעינה עומדת, אבל עובדה היא שאברהם הפנר, יהודה נאמן, נסים דיין ורמאי צעיר בשם אילן מושנזון, עומדים להתחיל בצילומים בחודשים הקרובים, תוך נסיון לעשות משהו שונה מן המצרך המשגרתי להמונים.

וזאת להוכיח, כי אין מה להספיד בינתיים את הקולנוע. הוא חי, משגשג ורוגש.

ג'ון טראוולטה ואוליביה ניוטון־ג'ון ב„גריז"
נוסטאלגיה לפופ

בוגארד, דויד ורנר, אלן בורסטין ואיליין סטריץ'.

★★★ **אשה זא נשואה** (פאר, ארצות־הברית) — אשה שנעזבת על־ידי בעלה אחרי 17 שנים, מנסה להחזיר לעצמה את שיווי המשקל הנפשי ולמצוא את מקומה בחברה. סרט רגיש, מפוקח ומחייך, עם ג'יל קלייבורג בתפקיד הראשי. במאי: פול מזורסקי.

★★★ **הטפיר** (פארס, איטליה) — סאטירה פראית וחסרת מעצורים על המימסד האיטלקי ועל הכנסיה הקאתולית, מוסתרת מאחרי סיפור על פרח־כמורה מגמגם, שמטפל בבן־אצולה נכה. סרט בעל עוצמה חזותית והעזה רבה.

★★★ **קח את הכסף וברח** (לימור, ארצות־הברית) — סרטו העצמאי הראשון של וודי אלן. אוסף מערכונים שמצטרפים יחד לסיפור על שודד לא־יוצלח שמנסה לפרוץ בנק. זה רחוק מאד מן הרומן שלי עם אנני, אבל משעשע.

ירושלים

★★★★ **התפיזז המיכני** (בניינים האומה, אנגליה) — משל של סטאנלי קובריק על חברת עתיד (ואולי כבר הווה) אלימה להחריד, ועל מימסד שנוטל את זכות הבחירה החופשית מאזרחיו. אינו מיועד לבעלי הקיבות הרגישות. לאחרים — חובה.

★★★ **דמי בים** (סמדר, צרפת) — אוסף חוויות־ילדות שמתרכזות בשנת לימודים אחת, מעוצבות בכל האהבה הרבה שיש לפרנסואה טריפו לילדים ובכל הרגישות שאפיינה את סרטיו עד כה.

★★★ **ג'וליה** (ארנון, ארצות־הברית) — פרק מזכרונותיה של הסופרת ליליאן הלמן, הדן בידידות שקשרה אותה להברכיתה, בת עשירים שהפכה ללוחמת מחתרת אנטי־נאצית באוסטריה שלפני המילחמה. עם ג'יין פונדה וואנסה רדגרייב.

חיפה

★★★ **פנטסיה** (אורלי, ארצות־הברית) — וולט דיסני מלביש פרקי מוסיקה קלאסית בהנפשות הנעות מן הקיטש (בפסטורלית של בטהובן) ועד לאבסטרקט (בטוקאטה ופוגה של באך), מבלי להזניח את ההומור (שוליית הקוסם של דיוקא).

הייאוש כסוד ההצלחה

בדיחה שגורה בהוליווד אומרת שפרסי אוסקר אינם הולכים לאיבוד. אם שחקן ראוי לפרס בשנה מסויימת, ואינו זוכה בו, רבים סיכוייו שהאקדמיה תפצה אותו בשנה שלאחר מכן. החל מהשנה אפשר לספר את הסיפור הזה גם על פסטיבל הסרטים בקאן, לאחר שחילק את פרס המישחק הנשי בין ג'יל קלייבורג האמריקאית (על אשה לא נשואה) לבין איזבל הופר, שחקנית צרפתיה צעירה מאד, שהיתה המקופחת הגדולה של השנה הקודמת. אז סברו הכל שהיתה ראויה לפרס עבור רוקמת התחרה והפרס נגזל ממנה. השנה היו ספקות אם אכן מגיע לה פרס עבור ויולט נוזיאר. אבל הפרס הוענק, אולי כדי לתקן את עוולות העבר. מאחר ושני הסרטים יוצגו בקרוב בארץ, יוכל הצופה הישראלי לשפוט על כך בעצמו.

קטנה, עגלגלה ומנומשת מאד, איזבל הופר רחוקה מאד מכל תדמית קלאסית של כוכבת קולנוע. כבת למישפחה שעודדה אותה בדרכה, היא גדלה בצילה של אחות גדולה יותר, תמירה, נאה, שחקנית וסופרת מצליחה בשם דניאל.

לפני שנים מעטות בלבד היתה אב־טיפוס הגימנזיסטית העליזה וחמת הלב (היא

איזבל הופר ב„ויולט נוזיאר" איזבל הופר ב„רוקמת התחרה"
שתי פנים לייאוש

היתה בתה של אני ג'יראדו באני רק אשה). לבושה בג'ינס וללא איפור, היא נראתה למי שפגש אותה במיקרה ברחוב כסטודנטית אדמונית חביבה.

הכרזותיה על שאינה מוכנה להופיע בסרטים אלא אם כן „אני מוצאת שפה משותפת עם הבמאי", סיווגו אותה מייד בין הצעירים המרדנים שאינם מסתפקים רק במישחק, אלא רואים עצמם חלק בלתי נפרד מתהליך היצירה. למרות שרשימת הסרטים בהם הופיעה עד גיל 22 היא ארוכה (ביניהם סיזר ורוזאלי של סוטה, רוזבאד של פרמינג'ר, השופט והרוצח של טאוורניה), תפקידיה היו תמיד צדדיים. „אולם תפקיד צדדי אחד כזה, בסרט בשם אלוין, על צעירה שווייצית המכונסת בעצמה, ואשר נרמסת עד כדי כך על־ידי מוסכמות החברה בתחילת המאה, עד שהיא מאבדת את שפיות דעתה, הצביעו על הדרך שבה תקפוץ איזבל מאלמוניות יחסית לשיא ההצלחה.

הבמאי השווייצי קלוד גורטה ראה אותה, והחליט שהיא השחקנית האידיאלית לסרט בשם רוקמת התחרה, סיפור מופנם ומעודן להפליא על ספרית קטנה שמתאהבת בסטודנט, על הפער שבין הצעיר החושב עצמו משכיל לצעירה הביישנית שאינה מעזה לפצות פה לידו, ועל הסוף העצוב, כאשר היא מסתגרת בתוך עצמה, לאחר שנעזבה, ומגיעה למוסד לחולי־נפש. הסרט היה לנצחון אישי הן לגורטה, הבמאי, והן לאיזבל הופר, שהצליחה להכניס אלפי גוונים דקים לתוך הדמות השחקנית, הנכנעת והאפרורית־לכאורה של „פום" (תפוח), כפי שמכונה גיבורת הסרט.

במקביל להופעתה זו, הוצג סרט שווייצי אחר משלה, האינדיאנים עדיין רחוקים, שבו גילמה גימנזיסטית שאינה מסוגלת לעמוד בלחצי החברה ומניחה לעצמה למות.

אחרי שסרט מוסיקלי נוסח מטריות שרבורג, שהיתה צריכה לעשות עם ז'אק דמי, עלה על שרטון, קיבלה על עצמה את תפקיד ויולט נוזיאר, בסרט באותו שם של קלוד שאברול, שעתיד היה להביא את הבמאי, בפעם הראשונה, לתחרות הרשמית בקאן.

זהו סיפור אמיתי על נערה שניסתה לרצוח את הוריה ועמדה במרכז מישפט פלילי מפורסם בצרפת של שנות השלושים. לגבי שאברול, הסרט צריך להראות „מה קורה לנערה צעירה, אשר בתנאים נתונים מנסה להשתחרר מן המיגבלות המישפחתיות והסוציאליות הנכפות עליה." אשר לאיזבל, היא רואה בתפקיד המשך לסידרת תפקידי הנערות הנופלות קורבן לייאוש, בשל תנאי החיים בהן נתונות. „אולם להבדיל מרוקמת התחרה, ויולט נוזיאר הופכת את ייאושה למעשים. היא מתקשטת בבגדים רועשים, היא עובדת ברחוב, היא מביאה את כל נטיותיה לידי שיא."

זאת גם הפעם הראשונה שאיזבל מופיעה על המסך באיפור כבד, בניגוד לתפקידים הקודמים, שבהם הופיעה כימעט ללא קישוט. היא אפילו נהגה לומר: „אני מאופרת ברחוב יותר מאשר בסרטים." לאחר ויולט נוזיאר והפרס בקאן, אין שום ספק שאיזבל הופר היא כבר שם־דבר בקולנוע הצרפתי. רק ספק אחד נשאר: האם היא מסוגלת לשחק גם משהו אחר, מלבד נערות־על־סף־הייאוש.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: פרובידנס, אשה לא נשואה, ג'וליה, מיפגשים מן הסוג השלישי, הטפיל, קח את הכסף וברח.

ירושלים: ג'וליה, התפוז המיכני, דמי הכיס.

חיפה: פנטסיה.

תל־אביב

★★★★ **פריבידנס** (מוזיאון, צרפת) —סיוטי הלילה של סופר ישיש מול המציאות של המחר. סרט מבריק, מורכב ומסובך של אלן רנה, עם ג'ון גילגוד, דירק

אנשי האו"ם שותי הבירה נעלמו מנוף נהריה, ובמקומם חזרו הישראלים שותי הקולה

„ה או"מניקים ברחו מכאן כמו שפגים! הם קיבלו הוראה שלא לבוא יותר לנהריה. אצלי במלון היה מלא באו"מניקים במשך כל השבוע, ובעיקר בסופי השבוע. עכשיו אין אף אחד." מיקי הוא בעל אחד המלונות המפורסמים ביותר בנהריה, מלון עדן. מיקי, שאיש בנהריה אינו יודע את שמו הפרטי, התפרסם בעבר כאשר ערך בעיר ירח־דבש סופי־שבוע מיוחדים לרווקים ולרווקות, טיפל באלמנות הקיבוץ־הארצי וניסה למצוא להן חתנים.

אך תקופת חיילי האו"ם שכבשו את נהריה בחודשים האחרונים, היתה התקופה הפורחת ביותר בעסקיו של מיקי. בית־המלון שלו, שמיפקדת כוח האו"ם החמת עימו חוזה מיוחד, ובית־הקפה והבאר שמול המלון, קפה הוואי, שקקו מאנשי או"ם של אנשי האו"ם. מלאי הבירה העצום ועשרות בקבוקי הוויסקי שהוכנו במועדון־מיסעדה חוף הדקל, שעל שפת ימה של נהריה, נשארו זנוחים כאבן שאין לה הופכין. האורחים הישראליים של חוף הדקל מעדיפים קוקה־קולה. הפנסיון הזעיר בית ארנה, המספק מיטה, מגבת וארוחת־בוקר, אף הוא התרוקן מאנשי האו"ם. בשבוע האחרון הגיעו לבית ארנה רק שני זוגות של קציני או"ם, שהבטיחו לנשיהם שהגיעו לאיזור לראות את נהריה עוד לפני ההוראה שהובאו במיוחד עבור האו"מניקים, הופיעה בשבת האחרונה הזמרת אלכסנדרה במועדון־הלילה של קפה פינגווין, את אלכסנדרה אוהבים הנופשים הישראליים.

גם בערות נהריה, שעבורן היו האו"מניקים עולם חדש לגמרי — עולם של שפה זרה, גינונים אירופאים, מילים מגומסות במקום ה„יאלה בואי," של החבר קיש־ראלי — חשות בדידות־מה. נהריה, ובעיקר בנותיה, אהבו את אנשי האו"ם. סיפרה אחת מהן השבוע לכתב העולם הזה: „הם ארו קרחים מכאן ומכאן. הידיעות על בילויי האו"מניקים בנהריה גרמו שישראלים רבים, שתיכננו לבוא ולבלות בעיר הקיט הקייצית, שבה החלה העונה בימים אלה, נמנעו מלבוא אליה. היה ברור להם שהעיר מלאה לחלוטין באנשי או"ם וכי אין בה אפילו חדר אחד להשכרה, או מושב בבית קפה או במיסעדה.

השמועה על כך שמיפקדת כוחות האו"ם הוציאה את חייליה וקציניה מנהריה עדיין לא הגיעה לטייל ולנופש הישראלי, או בלונדים או כהי־עור. אלה קשרו קשרים עם בנותיה של נהריה, או עם פרוצות שבאו במיוחד למענם מחיפה.

אך לפתע, לפני כשבוע, נעלמו אנשי האו"ם כלא היו. החוזה עם מיקי בוטל, העיר התרוקנה מהגיפים הלבנים המעוטרים אותיות ה־UN והפרוצות שבו לחיפה. מסביר מיקי: „זה עניין פוליטי. את מיפקדת האו"ם הבהילו הפירסומים שהיו בעיתונים בארץ, וגם בחוץ־לארץ. הם חשבו שהערבים לא יהיו מרוצים מכך שאנשי האו"ם מוציאים כסף בישראל, והורו לי אנשיהם לא לבוא יותר לנהריה."

לא רק מיקי סבל מהנסיגה הפתאומית של אנשי האו"ם. מלאי הבירה העצום ועשרות בקבוקי הוויסקי שהוכנו במועדון־מיסעדה חוף הדקל, שעל שפת ימה של נהריה, נשארו זנוחים כאבן שאין לה הופכין. האורחים הישראליים של חוף הדקל מעדיפים קוקה־קולה. הפנסיון הזעיר בית ארנה, המספק מיטה, מגבת וארוחת־בוקר, אף הוא התרוקן מאנשי האו"ם. בשבוע האחרון הגיעו לבית ארנה רק שני זוגות של קציני או"ם, שהבטיחו לנשיהם שהגיעו לאיזור לראות את נהריה עוד לפני ההוראה שהובאו במיוחד עבור האו"מניקים, הופיעה בשבת האחרונה הזמרת אלכסנדרה במועדון־הלילה של קפה פינגווין, את אלכסנדרה אוהבים הנופשים הישראליים.

גם בערות נהריה, שעבורן היו האו"מניקים עולם חדש לגמרי — עולם של שפה זרה, גינונים אירופאים, מילים מגומסות במקום ה„יאלה בואי," של החבר קישראלי — חשות בדידות־מה. נהריה, ובעיקר בנותיה, אהבו את אנשי האו"ם. סיפרה אחת מהן השבוע לכתב העולם הזה: „הם

האו"ם נסוג מנהריה

היו מנומסים. לצאת עם או"מניקים היה כיף של ממש. הם לא ניסו להכניס אותי למיטה בערב הראשון, לא טיפסו עלי ברי־קוד הסלאו הראשון, היו ממש ג'נטלמנים. אף פעם לא ביליתי בנהריה כל־כך טוב, ואני ילידת נהריה, כמו שביליתי בזמן שהיו כאן האו"מניקים. עכשיו, להגיד את האמת, אין לי כל־כך חשק לצאת. יש בעיר הזאת או פרכים שלא יודעים להתנהג, או סבונים שבאו מתל־אביב עם ההורים שלהם לנוח ולאכול בפנסיון. אני מעדיפה לצאת עם חברה ולשתות קפה."

בעיית הבעיות של נהריה, ובעיקר של גורמי התיירות בעיר, היא שעתה הם נשלנסיגה, והחליטו לקפוץ ללילה אחד לעיר, השוכנת על שפתו של נחל הגעתון הצחיח.

הבנות נשארו בודדות

ב חנויות הוסרו השלטים באנגלית ובצרפתית שהוצבו בהן. אנשי האו"ם, שנהגו להוציא אלפי דולרים ליום בחנויות נהריה כבר אינם, והישראלים מבינים עיברית, וכמעט שאינם קונים. מועדוני־הלילה של העיר התליפו את סוג התוכניות שלהם. במקום רקדניות בטן או רקדניות פלמנקו, שהגיעה אליו במאוחר, אחרי שהזמין כבר חדרים במלון בעיר־קיט אחרת.

מכה לעיר הקייט

ב תי־הקפה והמזנונות כמעט ריקים בתקופה זו, שבה לפני כשנה אי־אפשר היה להשיג אפילו חדר אחד. ברחובות מסתובבים בעיקר בני העיר או בני עכו הסמוכה, ובבתי־הקפה רק נופשים אמיצים או נאמני נהריה, שהחליטו לבוא למרות החשש שלא ימצאו חדר. מועדון־הלילה פינגווין, שבכל ליל שישי רגיל בקיץ אי־אפשר לדחוק בו סיכה החל מהשעה 9 בערב, היה ריק־למחצה ביום השישי האחרון, למרות התוכנית העשירה לישראלים שהציע המועדון, והפלקאטים הרבים שתלה ברחובות העיר. המועדון של מלון קרלטון הסמוך, היה ריק עוד יותר, ומרבית האורחים היו מאורחי המלון ומצעירי נהריה.

„אני מקווה שיהיה בסדר בסוף," אומר מיקי. „לפני כמה שנים היתה לנו אותה הבעייה. אצלי, במלון התגוררו צעירים וצעירות של השומר הצעיר, שבאו למצוא חתנים וכלות. בעיתונים הופיעו על כך כתבות, השומר הצעיר התרגז וביטל לי את החוזה. הפסדתי הרבה כסף, משום שהאורחים הרגילים שלי ידעו שהמלון מלא. אבל בסוף, הצלחתי להודיע שיש אצלי מקומות — ובאו. הפעם זה נראה לי חמור ביותר. אפילו מיקי שטראוס, בעל מיפעלי שטראוס, הידוע כמי שאוהב לבלות טוב, עזב את העיר וירד לאילת, וזה סימן רע. אני מקווה שלקראת אמצע העונה או סופה, יבואו המטיילים הישראלים."

אבל אברמ'ל, בעל אחת הכירכרות עם הסוסים שבהם מפורסמת נהריה, פסימי יותר. „האו"מניקים אהבו לנסוע על הכרעגלות," הוא אומר. „הם היו לוקחים את הבחורות שלהם ועושים סיבובים גדולים בעיר. זה היה מזכיר להם סרטים ישנים שהיו רואים בבית. עכשיו, אף אחד לא נוסע. כל העגלות עומדות בתור, וכולם נוסעים במכוניות."

בחורות לבד שתי עלמות־חן מנהריה, שכמו שאר התושבות הצעירות של העיירה שהיתה פעם ייקית, התרגלו בשבועות האחרונים לחיזוריהם ה„אירופאים" של אנשי כוח האו"ם, יושבות ערב שלם לבדן בקפה **פינגווין** במקום, מבלי שאיש יגש אליהן.

או"מניק יחיד אחד מהבודדים מאנשי האו"ם שאפשר היה למצוא בסוף השבוע בנהריה, אריק, ניסה להתקרב אל שני זוגות ישראליים שישבו באחד מבתי־הקפה בעיר, אולם ללא הצלחה יתירה. אריק הגיע לנהריה בניגוד לפקודת מפקדיו, וטען: „באתי רק לכמה שעות."

צל"ש

● לעורכת השבוע יומן אירועים **יעל חן**. מהדורת השבוע של השבוע האחרון היתה אחת הטובות ביותר שהוקרנו אי־פעם על המסך. נראה כי יעל חן מצדיקה את התיקוות שתלו בה. היא הגישה יומן מאוזן ובו כתבות מצויינות, ערוכות נכון ובאורך לא מוגזם.

הפנינה ביומן היתה כתבתו של **רפיק חלבי** על הנערים העובדים בשדות ישראל. רפיק קרע, בעזרת המצלמה, את מסווה הצביעות מעל פני יושבי פיתחת רפיח, הוכיח, כי אנשי הקיבוצים והמושבים, ששנים רבות היו סמל המוסר הישראלי, נוהגים על־פי חוקי חשכת ימי־הביניים, כשהם דורסים כל חלקה טובה בטוב האנושי, באמונתם החברתית המוצהרת, בחוקי הדת ובחוקי המדינה.

כתבתו הכלכלית של **אבי אנג'ל** שפתחה את הגיליון היתה עניינית ומאוזנת, כפי שכתבה כלכלית צריכה להיות. כתבתו של **אזרי גודשטיין** על הד"ר **אריך ירוס** ממיצפה הימים שבהר כנען היתה מלבבת, נעימה ועשויה היטב.

לכתב החיפאי של הטלוויזיה, **עמוס כרמלי**, היה סקופ של ממש. הוא ריאיין את אחת האמהות של הילדות שהוחלפו בבית־החולים רמב"ם בחיפה. בפשטותו של הראיון טמונה היתה גדולתו. למרות שהאם הצטלמה רק מגבה, היו דבריה מזעזעים, ותמונת התינוקת בוודאי תיכנס למדור ההיסטורי של ארכיון הטלוויזיה.

הקואליציה נגד צוקרמן

מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** הפסיק, בתחילת השבוע, את חופשתו ליומיים, כדי לנסות לטרפד את כוונתו של מנכ"ל רשות השידור, **יצחק ליבני**, למנות כמנהל מחלקת התוכניות את מנהל תיאטרון ירושלים **אביטל מוסינזון**.

באמצע השבוע שעבר הודיע לפתע הפרופסור **ראובן ירון**, יושב ראש הוועד־המנהל של הרשות, כי בקרוב יוצא מיכרז פנימי לתפקיד מנהל מחלקת התוכניות, אחד התפקידים החשובים ביותר בטלוויזיה. כיום, המנהל הרישמי של מחלקת התוכניות הוא **מרדכי קרשנבאום**, ואילו ממלאת־מקומו בפועל בתישעה החודשים האחרונים היא **יהודית** ("ג'ודי") **לוין**.

הודעתו של ירון גרמה הפתעה גדולה, כיוון שעד כה לא התערב הוועד־המנהל במועדי הוצאת המיכרזים לתפקידים השונים. לאיש לא היה ברור מדוע. פיתאום, רוצה ירון במנהל מחלקת תוכניות. אם כי הצורך בכך ברור מזה חודשים רבים. עד שדלף הסוד הגדול.

התברר, כי היה זה דווקא ליבני שהשפיע על ירון להכריז על מיכרז, כדי שלזה יגש אחד מידידיו הקרובים, אבי־טל מוסינזון, שהוא באופן רישמי עובד רשות השידור, אם כי נמצא כבר שנים רבות בחופשה־ללא־תשלום ומנהל את תיאטרון ירושלים.

לפני כשבוע היו ליבני וירון בתיאטרון ירושלים, כאשר צולם המופע לזיכרו של **יצחק לוי**, שדיברי־הקישור שלו נכתבו על־ידי נשיא המדינה **יצחק נבון**. בראותה הזדמנות יכלו כל האורחים לראות כיצד מטפל מוסינזון בליבני וירון, ואף הביא להם בעצמו קפה בעת ההפסקה.

צוקרמן אינו רוצה במוסינזון. הם הסכסכו עוד כשזה היה עובד פעיל בטלוויזיה. צוקרמן היה רוצה כי יהודית לוין תמונה כראש המחלקה, אולם ברור לו כי הלחץ של ליבני וירון יכריע בסופו של דבר למען מוסינזון. לכן העלה צוקרמן את הרעיון שקירשנבאום כלל לא התמטר, אלא עוסק בינתיים בדברים אחרים בטלוויזיה, ומשום שלא התפטר באופן רישמי, אין צורך במיכרז, ויש להמשיך במצב הקיים, שבו לוין היא המנהלת בפועל.

כדי לחזק את טיעונו זה, הביא צוקרמן ביום הראשון האחרון את קירשנבאום אל ירון, וזה הודיע לו מפורשות כי הוא לא התפטר כלל.

ההצגה תהיה קטנה

ההצגה הגדולה של לילות הבחירות לכנסת ולהסתדרות לא תחזור על עצמה בבחירות למועצות המקומיות. שידורי הבחירות, המאורגנים על־ידי מחלקת החדשות יחלו מייד עם סגירת הקלפיות, אם כי עדיין לא ידוע אם הקלפיות תיסגרנה ב־9 בערב או רק ב־11.

הדיווחים יזרמו מכל רחבי הארץ, אולם רק לגבי שש ערים תיערכה התחזיות הממורסמות של הסטטיסטיקאי **חנוך סמית**. מלבד שלושת הערים הגדולות, תל־אביב, ירושלים וחיפה, יהיו תחזיות גם לגבי העיר הרביעית בגודלה בארץ, באר־שבע. אל אלה יצטרפו עוד שתי ערים: רחובות, וזאת בגלל העובדה המיקנטית שראש העיר הנוכחי ואחד המועמדים גם לקדנציה הבאה, ח"כ **שמואל רכטמן**, מואשם בפליליים, ואשקלון, שגם בה סערו הרוחות בענייני פלייליים ומשום העובדה שתת־אלוף **נתן** ("נתק"ה") **ניר**, הוא מהמתמודדים על ראשות עיר זו.

שידורי הבחירות לא יימשכו כל הלילה, אלא רק כ־3—4 שעות.

הכווייתים מציעים כסף

בטלוויזיה הערבית ובבית השידור הערבי (בש"י) הרדיו בערבית, אחוזים עתה בהלה מפחד פרישות של עובדים שאינם יהודים, בגלל התנאים הכספיים הקורצים שמציעות תחנות־השידור של כווייט ואבו־דאבי לעובדים במוסדות הישראליים.

הסנונית הראשונה העומדת לעבור, על־פי השמועה, מהרדיו הישראלי בערבית לתחנת השידור של כווייט, הוא הכתב **ז'קי מוכתר**. אולם גם בטלוויזיה שוקלים עתה לפחות שלושה אנשים הצעות כספיות, העולות פעמים רבות על משכורתם בארץ, שהועברו אליהם מכווייט ומאבו־דאבי.

מקלטים בבתי־מלון

הסיכסוך הממושך בין בתי־המלון לבין הטלוויזיה עומד להסתיים בתקופה הקרובה. מרבית בתי־המלון בארץ אינם מכניסים מקלטי טלוויזיה לחדרים מאחר שרשות השידור דרשה מהם אגרה עבור כל מקלט ומקלט.

באחרונה נוסחה הצעת פשרה בין המלונאי **חיים שיף** לבין מנכ"ל הרשות, **יצחק ליבני**. בתי־המלון ישלמו אגרה עבור המקלטים שיציבו בחדרים, באופן יחסי לאחוזי התפוסה במלונות. אם במלון מסויים יהיו 60 אחוזי תפוסה בשנה, הוא ישלם עבור כל אחד מהמקלטים אצלו רק 60 אחוז ממחיר האגרה.

כתבים חלבי וגודשטיין
כוחה של חן

מועמד מוסינזון — מועמדת לוין
כוחו של קפה

בגין והמאפרת

סירטו של **יואב אסתרון** על מאחרי הקלעים של המוקד עם **מנחם בגין**, אשר בחלקו צולם בחדר־האיפור הקטן והצפוף, חשף את אחת הבעיות הגדולות של שידורי הטלוויזיה ובעיקר של שידורי החדשות: האיפור והתאורה.

אנשי־טלוויזיה זרים המבקרים בארץ, מזדעזעים מהרמה הירודה של האיפור והתאורה, וטוענים כי אילו הוכנס שיפור בשני נושאים אלה, היו השידורים נראים הרבה יותר טוב.

הטלוויזיה מחזיקה שתי מאפרות קבועות, **שרה ברזילי** (זו שנראתה כאשר איפרה את בגין) ו**רחל אטקין**, הידועה מניקוי ראש. נוסף עליהן יש עוד שתי מאפרות זוטרות שאינן קבועות, העוסקות באיפור אורחים לא־חשובים, כמו חלק מאורחי התוכניות עלי כותרת. מלבד האיפור הסטנדארדי, של הסרת השומן מהפנים, כדי שלא יבריקו, אין טורחות המאפרות כלל לתקן פגמים בהופעת השדרים או המרואיינים, או לברר אלה מחלקי פניהם צריכים איפור רב יותר ואלה פחות.

דוגמה מצויינת לאיפור טוב מצויה בסידרה המוקרנת כבר שבועות רבים על המסך:

בריאן האמונד

ריצ'ארד אוסטין

כוחו של איפור

האחים. סיפור העלילה של הסידרה מתמשך על־פני שנים רבות, והיה צורך "להזקין" את השחקנים. האיפור הטוב ביותר נעשה על פניו של השחקן **ריצ'ארד אוסטין**, המגלם את **בריאן האמונד**. אפשר לראות בתמונות כיצד אותו שחקן נראה בראשיתה של הסידרה, כאשר הוא צעיר, וכיצד הוא נראה בפרקים המשודרים בימים אלה, אחרי שעברו עליו שנים אחדות ומשברים רבים.

אולם לא רק האיפור הוא הגורם לסילוף ההופעה של השדרים והמרואיינים בטלוויזיה הישראלית. גם נושא התאורה היה גורם בושה אפילו בשנה הראשונה בכל בית־ספר לטלוויזיה ולקולנוע. תאורת טלוויזיה היא מיקצוע כמו כל מיקצוע אחר, אולם בטלוויזיה הישראלית שייכים התאורנים למחלקת ההנדסה, ואין כל הבדל בינם לבין חשמלאים. תולים זרקור שם, נקודת אור כאן, ובכך מסתיימת עבודת התאורה, שבכל טלוויזיה אחרת מקדישים לה זמן רב, מחשבה רבה, וכישרון וידע.

אחת התוצאות מליקויי התאורה היא שלפחות אצל שני קריינים ידועים, **יעקוב אחימאיר** ו**עודד בן־עמי**, בולטת תפיחות באחת מלחייהם שאינה קיימת במציאות, רק משום שעל הלחי השנייה ממוקד זרקור חזק יותר.

בגין לא רצה את רביב, שיבח את סבידור וביקר את ניסים ✶ תמיר הבטיח להדליך לרדיו ✶ שתי קרייניות חדשות בטלוויזיה

● בגין לא רצה בדן רביב

ראש הממשלה, **מנחם בגין**, לא היה מאושר כאשר גילה כי הכתב לענייני מיפלגות, **דן רביב**, חבר בצוות המראיינים שיראיין אותו במיסגרת מוקד בשבוע שעבר. בגין אינו אוהב את רביב מאז סידרת הכתבות שלו על קרן תל־חי.

כשנתגלה לבגין כי רביב בין המראיינים, הוא פנה ל**יעקוב אחימאיר**, מי שהיה המראיין ה־ראשי במוקד, ושאל אותו: „האם אי־אפשר היה לבחור ב**חיים יבין** במקום רביב?" תשובתו של אחימאיר: „יבין הוא זה שקבע מי יהיו המרא־יינים."

אגב, בגין הקפיד במשך כל התוכנית לכנות את אחימאיר ואת **אלימלך רם**: מר אחימאיר ומר רם, למרות שכאשר הוא נפגש עימם לשיחות שלא בשידור, הוא קורא להם בשמותיהם הפרטיים.

● השיחה הפוליטית החשובה

שיחה פוליטית בעלת חשיבות עליונה נערכה בחדר־האיפור בין ראש־הממשלה **מנחם בגין** לבין המאפרת, **שרה ברזילי**, בעת שישרה מרחה על פניו של בגין קרמים וניגבה אותם בצמר־גפן, דקות אחדות לפני התוכנית מוקד. באותו יום נערכה הצבעת אי־אמון בכנסת, ובגין דיווח עליה לברזילי. „הנאום של **מנחם סבידור** היה מצויין," אמר בגין לשרה, תבתשובה למבט התמיהה שלה הסביר: „סבידור סיפר לבית כי בעת שהנשיא האמריקאי **ריצ'ארד ניקסון** הגיע לארץ, לא נתנה לי ממשלת המערך את הכבוד הראוי לי, שהייתי אז ראש האופוזיציה, כפי שאני נתתי לשמעון פרס, כאשר הנשיא המצרי **סאדאת** הגיע לארץ."

אולם לא רק שבחים היו בפיו של בגין. באוזני המאפרת התוודה כי „הנאום של השר **משה ניסים** לא היה מעניין בכלל."

● שלושה על הגורן

אל **יגאל גורן** הכתב לענייני התיישבות של הטלוויזיה ואל **צבי** („צבה") **גורן**, איש מחלקת התוכניות, הגיעו לפני כשבוע ברכות רבות, לכל אחד לחוד, על כך שמונו לתפקיד האחראי על הבמאים. אך איש מהם לא מונה לתפקיד זה.

לפני כשבועיים, באו רבים לנחם את יגאל גורן על כך שמנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** סרב להעביר אותו לחדשות. גורן הנדהם הסביר לכל מנחמיו כי הוא עובד כבר שנים רבות במחלקת החדשות. גם אל **יצחק** („ג'קי") **גורן** באו רבים, תהשתתפו בצערו על כך שאינו עובר לחדשות. לג'קי גורן לא נותר אלא לצחוק, ולומר שאפילו היו מציעים לו, לא היה עובר לחדשות.

אחרי כל כתבה מוצלחת של יגאל גורן בנושא ההתנחלויות, ואחרי כל התנכלות של שר החק־לאות **אריק שרון** לכתב זה, באים רבים אל ג'קי גורן ואל צבה גורן, ומביעים בפניהם את תמיכתם. לשניים כבר נמאס להסביר שאין מדובר בהם כלל.

העובדה ששלושה אנשי־מפתח בטלוויזיה נושא־אים אותו שם־משפחה גורמת בילבול רב. גם בחלוקת הדואר בכניין הטלוויזיה וגם בהעברת שיחות הטלפון. אולם השלושה כבר התרגלו. בכל פעם שפונה אליהם מישהו, הם מקדימים ושו־אלים: „איזה גורן אתה רוצה?"

הבכיר מכולם הוא יצחק („ג'קי") גורן, שמונה באחרונה כראש הבמאים בטלוויזיה, במקומו של **יעקוב אפר**. גורן, הנשוי למזכירתו של **שמעון פרס, דיזה גורן**, הוא מוותיקי הטלוויזיה והחל את דרכו בה כצלם. אחרי שקודם־לכן היה צלם־עיתונות בירושלים. צבי („צבה") גורן הוא מפיק תוכניות, בעיקר תוכניות מוסיקה, וזאת אחרי שהיה במשך תקופה ארוכה ראש דסק התוץ במח־לקת החדשות. ויאילו יגאל גורן, שהוא אחיינו של הרב הראשי **שלמה גורן**, הוא אחד הכתבים הנמרצים ביותר של מחלקת החדשות.

● פאפו הפסיק לבדר

אחד מחברי הוועד־המנהל של רשות השידור הציע, בשבוע שעבר, לבטל את ישיבות הוועד־המנהל למשך כמה שבועות. „משעמם לנו בלי פאפו. אין בידור," הסביר. חבר הוועד־המנהל וה־ליצן הקבוע של הוועד, עורך־הדין **אהרון פאפו**, יצא לחוץ־לארץ ומאז, לפי דיברי בעל ההצעה, איבדו הישיבות את אווירת הקירקס שאיפיינה אותן.

● סולחה תמיר־רדין

בשבוע שעבר נערכה שיחת סולחה בין שר המשפטים **שמואל תמיר** ודוברו **חיים סאמט**, לבין **איתן אלמוג**, מנהל המחלקה לענייני היום בפועל ברדיו והכתב המכסה את מישרד המיש־פטים. **שמואל טר**. הקרע בין הרדיו לבין תמיר וסאמט נתגלע בעיקבות הידיעה, שהופיעה לרא־שונה בהעולם הזה, על התפטרותו של היועץ־המישפטי־לממשלה לשעבר הפרופסור **אהרון ברק**, ידיעה שלא הגיעה לרדיו. לדיברי אלמוג וטל, זוהי מדיניות קבועה של צמרת מישרד ה־משפטים, שלא להעביר מידע לרדיו.

תמיר וסאמט הבטיחו להיות ילדים טובים, ו־להתחיל להדליף גם לרדיו.

יגאל

ג'קי
כולם על הגורן

צבה

● שתי הקריניות החדשות

הסוד השמור ביותר בטלוויזיה היה שמותיהן של שתי קריניות־רצף החדשות שנבחרו, ושבעוד זמן־מה תופעלנה על המסך.

מתוך עשר מועמדות סופיות, נבחרו שתיים: **כרמל בן־אפריים**, קריינית־רדיו ובתו של **משה בן־אפריים** שהוא עיתונאי ואיש רדיו ותיק, וצעירה המוכרת לזאבי ירושלים ותל־אביב, ששמה **יהודית יעקוב**. בהצלחה.

● הנימוק היה משכנע

הנימוק שהכריע בסופו של דבר נגד שידורי ה־העמולה לבחירות לעיריות ולמועצות המקומיות, היה זה שהעלה מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבנ־י**, אשר התנגד לשידורים. ליבני טען כי שידורי הבחירות לכנסת היו ברמה ירודה, וכי אין צורך לבזבז זמן־צפייה יקר על שידורים ברמה ירודה, שבוודאי יחזרו על עצמם בבחירות לעיריות.

יום רביעי

● **ידידי האדם (שעה 7.00).** זה שנים רבות מתכ־ננים להעביר את גן החיות של תל־אביב, שאפשר לכנות אותו בלב שלם בשם גינת־חיות, אל המרחבים שמחוץ לעיר. התיכנון הראשון היה לרמת־אביב, אבל בינתיים נב־נתה שם שכונה. אחר־כך חש־בו על מערב אפקה, אבל בינ־תיים הוקמו שם מגרדי שח־קים. בעיות אלה אין לגן ה־חיות של סן־דייגו, המתואר בפרק השבועי של ידידי ה־אדם.

● **האחים (שעה 8.00).** לג'ניפר יש בעיות של נאמ־

האחים: או'מרה
שעה 8.00

נות. האם להיות נאמנה ל־אדוארד, או לעמדתה לגבי הצ־עתו של קירקמן? אלה שאסור להתקשר לבתיהם מדי יום

הנאמנות הכפולה

של ג'ניפר

רביעי החל מהשעה 8.00 ב־ערב, בוודאי לא יתמיצו את בעיותיה של ג'ניפר, מלכת ה־בעיות של הסידרה.

● **קינג קונג (שעה 10.00).** לפני חודשים אחדים רצתה הטלוויזיה להקרין את סירטם של דויד קופר וארנסט שדסאק משנת 1933, קינג קונג, אולם בעלי בתי־הקולנוע התנגדו לכך. באותה עת הוק־רנה על האקרנים הגדולים אחת הגירסות החדשות של קינג קונג, שהיתה הרבה פחות טובה מזו עם פי ריי, ברוס קאבוט ורוברט ארמסטרונג ש־תוקרן הערב.

● **עולמו של וולט דיס־ני (שעה 5.40).** התוכנית, שזכתה בקהל מעריצים קבוע, לא רק מקרב הילדים, עומדת לרדת מהמסך הקטן עם סיום החופש הגדול. בתחילת ספ־טמבר יתחילו לשדר את תוכ־נית היוקרה של מחלקת היל־דים שאלה של זמן, חידון ל־שנות השלושים. בתוכנית זו, שתוגש על־ידי איש החידונים וכותב השאלות ל־9 בריבוע זאב ענר, ועל־ידי המצחיקן של עלי כותרת מאיר שלו, הושקעו מאמצים וכספים רבים ולדיברי מנהלת המח־לקה, אסתר סופר, זו תהיה אחת התוכניות המרתקות ביו־תר ששודרו בטלוויזיה, ולא רק המיועדת לילדים ולנוער. ביניתיים, היום, ישודר הפרק הראשון על קית קארסון, הגי־בור הלאומי של ארצות־הב־רית, היוצא בראש קבוצה ש־בדקה את מצב הביטחון ב־מערב הביבשת.

יום חמישי

● **גיטרה ונועם (שעה 6.15).** שידור חוזר של לימוד הפריטה על גיטרה עם נועם צור והזמרת רוחמה רז.

● **פליפר (שעה 6.32).** לפני כשמונה שנים שידרה הטלוויזיה את התוכנית על ה־דולפין פליפר, היורש את מקו־מו של כלב־הים סולטי. עתה החלה הטלוויזיה לשדר סידרה זו מחדש, והערב הפרק השני בהתחדשות. תחנות הטלוויזיה בעולם ובעיקר בארצות הב־רית, מציעות למכירה במחיר מוזל ביותר, סדרות חדשות וחדישות לילדים, אולם המח־לקה הערבית לילדים נאלצה להיכנע לבעיות התקציב, ול־הסתמך — בטעות על כך שה־ילדים של אז כבר לא צופים בסירטי הילדים של היום.

● **החיפוש אחר סנד־רה (9.03).** אחרי התחדשות ה„התאבדויות" של כושים ב־בתי־מעצר של דרום אפריקה, משדרת הטלוויזיה שני המש־כים של סרט תעוד תחת השם מבט אל דרום אפריקה. הפרק הראשון המשודר הערב מתאר מסע חיפושים של יוצר הסרט אנטוני תומאס אחרי סנדרה ליינג, בה פגש 10 שנים לפני יצירת הסרט, כשסנדרה היתה בת 11. סנדרה, בת להורים לבנים נולדה בעלת עור שחום, הורחקה מבית־הספר ללבנים שבו למדה וקיבלה את תווית

גיטארה ונועם: רוחמה
שעה 6.15

ה„ציבעונית". היא הורשתה להמשיך ולהתגורר בבית הור־ריה רק אחרי שנרשמה אצל שילטונות דרום־אפריקה כמש־רתת שלהם. תומאס חיפש את סנדרה ומצא אותה בת 21, נשואה ליראן כושי פטרום זוואנה, עימו ברחה מבית הו־ריה כשהיתה בת 15, אם מאו־שרת לשני ילדים ומתגוררת בטריטוריה כושית בעלת שיל־טון עצמי.

● **פונדארק (שעה 10.25).** הפרק השבועי מת־חיל להיות דומה לסידרה הא־חים, ועוסק בין השאר בבנק־אות. אולם, בשורה טובה. היום הוא הפרק הלפני־אחרון של הסידרה. בעוד שבועיים תחל

שקספיר מגדש

את פולדארק

סידרה חדשה, המוכרת לצופי הטלוויזיה בירדן, וויל שקס־פיר: שישה פרקים המתארים את חייו של ויליאם שקספיר, על־פי מיטב המסורת של הטל־וויזיה הבריטית המעולה.

4.8

יום שישי

● **האיש השווה מיליונים (שעה 3.00).** לסטיב אוסטין קם מתחרה. אלוף מירוצי מכוניות שנפצע קשה בתאונה ובו השקיעו 7 מיליוני דולר, לעומת ה־6 שהשקיעו באוסטין כדי להפוך אותו לאדם ביוני. אולם הנפש היא

קוז'אק

ו־7 המיליון

החשובה, ונפשו של הביוני החדש, בארני מילר, המגולם על־ידי השחקן מונט מארק האס, אינה עומדת במעמס. הוא מנסה להיפטר מאוסטין, כדי להיות הביוני היחיד של אוסקאר גולדמן.

● **חידון הרמדאן (7.35).** המחלקה הערבית פותחת היום בחידון שיימשך כל חודש הרמדאן. הנושא של היום: יראת שמיים. את החידון הערבי הכינו שתי יהודיות דווקא: המפיקה שולמית („שולה") בן־שלום והבמאית שושנה צים.

● **השבוע יומן אירועים (7.20).** ברכות לעורכת היומן, יעל חן. אחרי תקופה בת ארבע שנים שבה היא עורבדת בטלוויזיה והפכה מאנשי החדשות הטובים ביותר, קיבלה סוף־סוף קביעות ברשות השידור.

● **ראש העיר האסטרברידג' (9.20).** סוף עצוב לסידרה טובה. בשבוע הבא מתחילה סידרה חדשה, על ממציאת הרדיום ובעלת פרס נובל מרי קירי. לפני כ־35 שנה צולם סרט על חייה של מרי קירי, על־פי הביוגראפיה שכתבה בתה של המדענית, איב. אולם יוצרי הסדרה הטלוויזיונית, הסופר רוברט רייד, מי שהיה ראש מחלקת תכניות ה־

7 מיליון: מייג'רס
שעה 3.00

מדע בבי.בי.סי. והמעבד איליין מורגן, החליטו שקירי לא היתה כל־כך רומנטית כפי שבתה ניסתה לתאר אותה, והיתה אנושית הרבה יותר. במאי סידרת הטלוויזיה הוא נייג'ל הותורן, מי שעיבד עידוד מדרני את המחזה שנשב בשעתו סופר־מודרני, הבט אחורה בזעם של ג'ון אוסבורן.

● **קוז'אק (ירדן שעה 9.15 שני הערוצים).** למי שמתגעגע לבלש הקרח, שירד מעל המסך בטלוויזיה הישראלית, באה התחנה הירדנית ומתחילה מחדש בשידור הסידרה. מי שרוצה בשידור שני את האחים בשעה 8.10, רק בערוץ 6 ופרק שכבר שודר בארץ.

5.8

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** אכזבה מהתוכנית, שבדרך־כלל מפתיעה לטובה. גושא התוכנית הוא חידוש מלפני 11 שנה של זריעת ענגים בכספית לשם הגברת מי הגשמים. מחלקת התוכניות של הטלוויזיה הערבית רכשה סרט המספר על ועידת מדענים שנערכה בשנת 1967, ובה דנו בחידוש של אז. בארץ כבר משתמשים שנים רבות בהמצאה זו. הנושא השני, אף בו אין משום חדש: המצאת מכשירים שונים לפיתוח חקלאות זעירה בערוגות, מכשירים שכל חקלאי ישראלי, יהודי או ערבי, מכיר היטב.

● **חידון הרמאדאן (שעה 7.20).** החידון של היום מעניין במיוחד: דעתן של נשים ערביות על זכויות האשה וחובותיה. בין המשתתפות גם מרלן בג'אלי, שחקנית ומוותיקות המגישות בטלוויזיה הישראלית.

● **בצאת השבת (שעה 8.00).** מחלקת ענייני הדת בטלוויזיה, שהיא אחת המחלקות הפוריות ביותר, החלה מתרשלת ונדבקה במחלה הכרונית של הטלוויזיה הישראלית: השידורים החוזרים. הערב: שי־

בצאת השבת: ארז
שעה 8.00

דור חוזר של בן־חורין בכלא, על המהר"ם, רבי מאיר מרוטנברג בימי־הביניים. כמו את מרבית תוכניות הדת, ביימה גם את תכנית זו ורדינה ארז, שהתפרסמה באחרונה בזכות אחותה אופירה.

● **הנדין של דיקנס (8.05 ירדן ערוץ 6).** לונדון בתקופתו של דיקנס. אחת הסדרות הטובות ביותר שהוצגו באיזור, שלידה מחוויר ראש העיר קאסטרברידג'.

● **פיטר יאן דר פינק (שעה 9.15 ירדן שני הערוצים).** סידרת מתח מצוינת, על בלש הולנדי החוקר מיקרי פשע באמסטרדם, העיר שהפכה בעת האחרונה — בימידה רבה תודות לנפל ישראלי — אחד ממוקדי הפשע העולמי.

● **הפרנה אך המוות (10.00).** אפשר להיזכר שוב במלאכים של צ'ארלי, אלא ש־

השחורה

מהמלאכים

הפעם לא בעזרת פארה פוסט־מייג'ורס אלא קיית ג'קסון, השחורה בעלת השיער הקצר של המלאכים, המשתתפת בסרט־המתח של מוצאי שבת יחד עם ריצ'ארד לנג, פולי ברגן, טלסט הום ותום בוסלי.

6.8

יום ראשון

● **מועדון בדשים (שעה 5.50).** סידרה חדשה בתוכניות לילדים. פרק ראשון מבין 13 פרקים מצויירים על הרפתקות 4 ילדים ושני כלבים.

● **גיטארה ינועם (שעה 6.15).** נועם צור מארח בשעור השבועי שלו את פליטת שוקולד מנטה מסטיק, ירדנה ארזי. הטלוויזיה שכחה את שיחותיהם של בני־נוער ירושלמים שיעזרו לענות על יותר מ־10.000 מכתבים שהגיעו למחלקת הילדים על תוכנית זו.

השיחרור: סטארק
שעה 10.00

ההצלחה הגדולה של התוכנית הביא לכך שזמרים רבים ומו־

ירדנה ארזי

ומועדון הבלשים

כרים, ביניהם הלנה הנדל, ויזהר כהן לא התביישו לפנות למפיקה רינה אגוזי בבקשה לשתף גם אותם בתוכנית.

● **השטיח המעופף (שעה 6.32).** התברר כי היה זה איום סרק, ההודעה כי תוכנית עלובה זו של לילית נג'אר תרד מהמסך. הוחלט להמשיך בה עוד חודש שלם, וכיוון שאין תוכניות חדשות במלאי, מביאים בשידור חוזר לקטים מהתוכניות שכבר שודרו.

● **פנינת האהבה (ירדן, שעה 8.10 ערוץ 6).** פרק נוסף בסידרה הקומית המצויינת על מה שקורה בין הנוסעים לבין הצוות של אוניית טיולים מפוארת.

● **הואי חמש אפס (שעה 9.15 ירדן, שני הערוצים).** בטלוויזיה הירדנית עדיין לא החליטו מה גרוע יותר: בארטה או הסידרה של ג'ק („בוק הים") לורד על האי המקסים ופושעיו. השבוע יהיה הואי בכל־זאת.

● **שיחזור עד תנאי (שעה 10.00).** הדראמה השבועית טומנת בחובה דראמה שמאחרי הקלעים. אימון בוקסאנד היה מורה, שוויתר על משרתו הקבועה ועבד כפועל פשוט וכנהג משאית, כדי שיוכל ללמוד משחק ולהיות לשחקן. ואומנם, הוא זכה בתפקיד ראשי בסרט הטלוויזיה שיחזור על תנאי, המתאר את מילחמתו של אסיר בפיתויים הרבים בתוך בית הכלא, בתקופה שבה הוא ממתין לשיחרור מוקדם ולפתיחת דף חדש בחייו. גם השחקנית קתרין סטארק, המגלמת את תפקיד אשת האסיר, עומדת בפני פיתוי, כאשר מבקר אצלה אסיר משוחרר, חברו של בעלה מהכלא.

7.8

יום שני

● **פיל ושמו אט־אט (5.00).** שעות רבות אימצו עובדות מחלקת הילדים את מוחן במחשבה איזה שם לתת לסרט השבועי לילדים, ולבסוף הגיעו לשם הגאוני פיל ושמו אט־אט. הצעה אחרת, שנפסלה, היתה פיל ושמו חץ־מקשת.

ומייד עם תום החופש הגדול, יסתיימו הסרטים הארוכים לילדים ותחזור תוכנית החדשות מה העניינים, שהיא תוכנית־היוקרה של המחלקה לשידורי ילדים.

● **שיש ויצא אחד (9.30).** מפיק התוכנית ומגישה יצחק („צחי") שמעוני נמצא בחופשה, אולם הוא יפסיק אותה במיוחד כדי להגיש את החידון הכמעט־פרטי שלו. שמעוני, ושאר העושים במלאכה, מסרבים לגלות מראש מי יהיה בצוות היועצים, כדי שלא יקרה שהנשאלים יכירו אותם מקודם ויצליחו לדלות מהם תשובות מראש. למרות שבבירקורת בעיתונות קוטלים את החידון, הרי על־פי מכתבי צופים, הוא זוכה בהצלחה רבה, ובינתיים אין כל כוונה להורידו.

הבישת חוקרת: תאו
שעה 10.30

● **הבישת חוקרת (שעה 10.30).** המפקח ג'ק ריגן, המגולם על־ידי השחקן ג'ון תאו, מתחפש בפרק של היום למוכר תכשיטים ואילו הסמל

קארטר הנהג

זריגן התכשיטן

קארטר (השחקן דניס וומרמן) מתחזה כנהג של כנופיית פושעים. כל זאת, כדי לתפוס בעזרת מישחק מצויין ותסריט מעולה חבורה נוספת של פושעים.

● **המלאך חוזר (ירדן 9.15 שני הערוצים).** סידרת המשך לסידרה המלאך בכיכובו של רוג'ר מור. את מקומו של מור תופס, ככוכב הראשי, השחקן הצעיר יאן אוגליבי, המצליח לרתק את הצופים מדי שבוע בקטעים שלא היו מביישים אפילו את סירטי אביו מולידו של מור, יאן פלמינג. עוד בירדן: צחק קצת (שעה 4.40 בשני הערוצים), האיש מאטלנטיס (שני הערוצים), מיסחר הסחבות (שעה 7.30 ערוץ 6) קומדיה אנגלית עם השחקניות המצויינת מריה קארלין, והסידרה התיעודית למחצה המילחמה בעבדות (שעה 8.10 ערוץ 6).

8.8

יום שלישי

● **תן הזדמנות (שעה 9.30).** התוכנית הכושלת נותנת תגת הפעם הזדמנות לעצמה. המנחה הקבוע, מייק בורשטיין, נמצא בהולנד, שם אולי אוהבים אותו הצופים, ואת מקומו מחליפה רבקה מיכאלי. אולי היא תחלץ את התוכנית משיממונה.

● **9 בריבוע (8.00).** בשיחה שהיתה למפיק התכנית יצחק („איציק") קול עם מנהל הטלוויזיה ארנון צוקרמן, שיחה שבה דנו השניים בהארכת 9 בריבוע לעוד שבועות רבים נוספים, אמר קול לצוקרמן:

איך לעשות

הפיכה בארץ

„הדרך היחידה לעשות מהפכה בארץ, שתחליף את השלטון, זה להוריד את 9 בריבוע. הציבור יתקומם — וייצא לרחובות." השיב לו צוקרמן: „זו סיבה טובה להוריד את התוכנית."

● **המשפחה (7.00).** שוב מוכיחה מיקה רביד כי אפשר להכין תוכניות טובות, עם כישרון ורצון. המגאזין המישפחתי בערבית ממלא חלל שיצרו מתכנני התוכניות בעיברית. במגאזין של השבוע דן הד"ר נאפז נובאני בבעיות הרפואיות הקשורות בשיזוף בקיץ, ומייעץ כיצד להשתזף מבלי להינזק. פינת האופנה מביאה, דווקא בתוכנית ערבית, סידרה של בגדי־קיץ חשופים, והתערוכה השבועית היא זו של הציירת אביגיל יורש, מי שבעלה היה, לפני שהפך מורה בבצלאל, ראש שירותי האמנות בטלוויזיה הישראלית.

● **קן אונידין (שעה 8.10 ירדן שני הערוצים).** חודשים אחדים אחרי שמסת־

תן הזדמנות: מיכאלי
שעה 9.30

יימת הקרנת סידרה כלשהי בארץ, נזכרים בה בגעגועים, וראשי הטלוויזיה הירדנית מבינים כפי הנראה לגעגועי הישראלי המצוי. קן אונידין, עם השחקן פיטר גלמון, חוזר למסך הקטן. סידרה מעניינת אחרת בירדן: מישפטי הכתר. שיחזור מישפטים אנגליים מפורסמים על פי מיטב הדראמה של סדרות אנגליות מסוג זה (שעה 9.15 ערוץ 6).

● **בארטה (10.00).** סוף סוף מוצא עצמו הבלש בעל עיני התוכי בצידו השני של המיתרס. תלמיד תיכון הנהרג במסגרת פעולה שיערך בארטה, מביא את הבלש לערוך מהמישטרה עד שהוא מוכיח את חפותו.

במדינה

פשעים

מדריך משפטי לומלט

השופטים קבעו: מי שכורח מהמשטרה, ומפכח תוך כדי כך חיי שוטר, אינו בהכרח חשוד בנסיון רצח

השוטר דוד איבג'י סייר לאיטו ברחובו־תיה השלווים של ראשון־לציון. השעה היתה שתיים אחר חצות, כשאוזנו קלטה דיווח אלחוטי על פריצה בחנות למוצרי טבק ברחוב הרצל — רחובה הראשי של העיר.

הוא פנה עם הניידת למקום הפריצה אך איחר את המועד. הפורצים כבר הספיקו להעלם מהמקום, כשהם נוטשים את כלי הפריצה שהיו בידיהם. ללא שהיות מיר־תרות פנה איבג'י לתחנת המישטרה, לקח עימו שוטר נוסף ויצא לתור אחר חשו־דים.

באחת היסמטות הסמוכות לרחוב הראשי הבחין השוטר איבג'י במכונית פורד טרנ־זיט ששוטטה לאיטה. חשדו התעורר והוא החל עוקב אחרי המכונית, שיצאה בינ־תיים לרחוב הראשי והגבירה את מהי־רותה. כעת כבר לא היו לשוטר העירני ספיקות מרובים. הוא עקף את המכונית המיסחרית, חסם את דרכה ועצר אותה. בטרנזיט ישבו שלושה צעירים ואיבג'י ירד לברר את זהותם.

השוטר ניצל בנס. מכאן והלאה התנ־נהל הכל כהרף עין. איבג'י התקרב אל חזית המכונית המיסחרית, שעמדה כשמ־נועה פועל ואורותיה דולקים. נהג המכו־נית זינק לפתע מול פניו של השוטר כש־הוא מאיים לדרסו, וניסה להימלט. זריזותו של איבג'י עמדה לו והוא הספיק לנתר הצידה וליפול על ערימת חול. כך ניצלו חייו. אך הוא לא איבד את עשתונותיו, שלף את אקדחו, ירה לעבר המכונית הנימלטת ואץ אל האסקודט המישטרתית שלו על מנת לנסות להשיג את הבורחים. במהלך המירדף ניקלעה המכונית הנמלטת לתוך סימטה ללא מוצא, ונוסעיה נימלטו ממנה בריצה, בין חצרות הבתים. זמן קצר לאחר מכן הבחין איבג'י בשני גברים מהלכים ברחוב. השניים החלו להימלט ונעצרו רק לאחר שהשוטר ירה יריית אזהרה באוויר. שני החשודים זוהו כעזרא אלפי (21) ואב־רהם מקמל (18) מחולון.

השניים הועמדו לדין בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, באשמה החמורה של נסיון לרצוח שוטר. נוסף לכך האשימה אותם התביעה בגניבת רכב ואחזקת כלי פריצה.

במהלך המישפט כפרו אלפי ומקמל באישומים. בפיהם היתה גירסה שונה ות־מימה. הם סיפרו ששבו מבילוי במועדון הלילה בודגה בתל־אביב, ולקחו מונית לראשון־לציון על־מנת ללוות בחורה ש־הכירו באותו הערב. השופטים דחו גירסה זו. לעומת זאת קיבלו את גירסת התביעה שטענה, שאלפי ומקמל הם שניים מתוך שלושה נוסעי מכונית הטרנזיט הנמלטת. בעת נסיון ההימלטות ניסו השניים לדרוס את השוטר איבג'י, טענה התביעה ודרשה להרשיעם.

אך כאן באה ההפתעה. שלושת השופ־טים, נחמיה בר, דוב לוין וישראל גילעדי, קיבלו את תיאורי התביעה על נסיבות הבריחה אך לא מצאו מקום להרשיע את הנאשמים בנסיון לרצח שוטר. השופטים קיבלו בנקודה זו את גירסת פרקליטי הנאשמים, עורכי־הדין מנחם רובינשטיין ויורם („שפי") שפטל, שטענו שלא הוכח נסיון לרצח אלא רק נסיון בריחה.

כתב על כך השופט גילעדי בנימוקיו: „...אני סבור שכוונתו של עזרא אלפי היתה לברוח מהמקום. נסיעה לאחור לא היתה מעשית. נסיעה כזאת מעצם טיבעה היא איטית. אם היה הנאשם מתחיל לנסוע לאחור, סיכויי בריחתו, כשמולו שוטר — היו קלושים. אלפי גם לא יכול היה להמשיך ולנסוע ישר מולו, שכן האסקורט המישטרתית חסמה את דרכו. הוא שבר איפוא את ההגה שמאלה והחל בנסיעה. לידו אמנם עמד השוטר איבג'י אך הנאשם התעלם ממנו מתוך הנחה שהלה יקפוץ לאחור כפי שאמנם עשה... לא אוכל להגיע למסקנה שהיתה לאלפי כוונה לפגוע ב־

(המשך בעמוד 54)

פרפר שרית דמיר, במכנסי „ה־מראה הגברי", בחזייה מ־המראה הנשי ובפרפר מהמראה השובבי.

פרשית דוהרת על המסלול ב־מכנסי־רכיבה עד לברך כיים, עשויים מצמר, ולרגליה מגפי־עור.

קראסי הדוגמניות טלי גולדברג ב־שמלת פפיטה אפורה, עשו־ייה מצמר, וחגורת־עור בעלת שני אבזמים.

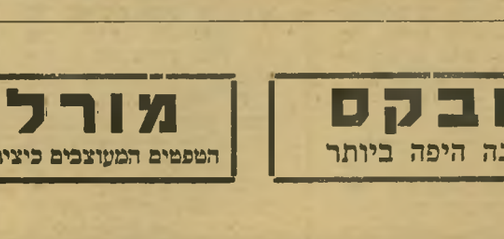

המשך בחוטים

כריזמה של סחין

חשך באולם. מוסיקת לילה שקטה. אור. על הבמה גדר ירוקה, ולפניה שמונה כיסאות־עץ. מעל הקיר שמאחרי הגדר תלוי שלט גדול, ועליו כתובה המילה „כריזמה", באנגלית.

שרית, טלי, ליאורה, ונדי, מלי, רותי, קיטי ויפה הן שמונה הכוכבות של הערב. הערב יהיה מופע אמיתי של מראה אופנתי חדש ומיוחד, המוצג על־ידי חברה ישראלית חדשה, שהיא הנציגה הבילעדית בארץ של בתי האופנה הבריטים, קלין ועמנואל ובית האופנה האיטלקי, סווינגר, בארץ.

על הבמה עולות דוגמניות מחופשות לילדי בית־ספר, חבושי קסקטים. הנערים משתובבים בצמדים, ובידיהם תיקי־אוכל או

חצוגת האופנה מהווה

תחליף למיוסיקל" -

„המראה הגדול"

מתחרה במראה הגברי

ילקוטים. הם לבושים מכנסיים בגוון אפור או חום, ומעליהם סוודרים מחוררים, עם מרובעים בגוונים של אפור, צהוב, לבן.

במהלך ההצגה תולות הדוגמניות את אחיות השמלות של החברות המיוצגות על הגדר הירוקה.

הראשונה היא בעלת קו ספורט־אלגנט צעיר. בית־אופנה זה מציג בעיקר סוודרים בנוסח „המראה הגדול" בצבעי־פסטל, הי עשויים בסריגה רכה, בעלת אופי של סריגת־יד. החולצות והווסטים עשויים מ־חוטי־אנגורה.

הסצנה השניה שייכת לבית־אופנה אחר הפעם עולות על הבמה לילדות קטנות הנמצאות בבית־ספר לריקוד, מצחקקות, משתחוות לקהל, מתקוטטות ודוחפות אחת את השניה עד שהן מצליחות לבחור להן את הפרטנרים המתאימים לריקוד. הקו־לקציה הפעם מורכבת ממערכות תואמות גדולה עם קפלים במותניים. מוצגים גם סרבלים עם כתפיות ומכנסי־רכיבה עם טלאים דמויי־עור, ומקטורנים קצרצרים תואמים. הבדים הם קוחדרוי בפסים רח־בים, טוויד, צמר רך ומראה העור.

את התהלוכה הבאה מאפיין „המראה הגדול". דגמי־צמר, בשילוב עור או קורדרוי, וטוניקות מפלנל רך המצטיינות בשפע בד וכיווצים. מעניינים במיוחד הם הבלייזרים בסיגנון הגברי המיושן, העשויים מצמר עם עיטורי עור. להשלמת המראה הגברי האופנתי מלווים הדגמים בעניבות דקות ומטפחות המבצבצות מכיס הבלייזר.

הסצנה הבאה מתרחשת באולם קהלנוע. הדוגמניות מתיישבות על הכיסאות, תוך כדי השמעת צעקות אילמות, הידחקות פראית ואכילת גרעינים מחוצפת. שתיים עוברות מקום. השנייה נרדמת. הצבעים השולטים כאן הם בעיקר חאקי וצהוב.

התהלוכה מתחלפת במראה רך יותר של שמלות־ערב, ומסתיימת בחולצות משי רחבות בגוון הבז' והקפה, מעל למכנסי סאטין שחורות.

את הכוריאוגרפיה של הערב עשה הר־קדן־שחקן ומביים התצוגות והכנסים אלן

(המשך בעוד 50)

ילדות בית־ספר

שש מתוך שמונה דוגמניות הצמרת מדגימות מערכות תואמות של חצאיות, חולצות, ווסטים ושמלות בהדפסי פרחים או משבצות. השמונה יושבות כילדות בית־ספר ממושמעות.

המראה הגדול

קיטי ממון וטלי גולדברג נע־למות בתוך ה„שיק" הגדול והרך. לרגלי קיטי נעלי עור מחוררות וגרביים לבנות מגולגלות.

המראה הגברי

שתי דוגמניות בסצנה של שוט־רים וגנבים, לבושות במכנסי קורדרוי שחורים ומעילי־עור ומרכיבות משקפיים בסיגנון הפאנק.

כריזמה של סתיו

(המשך מעמוד 49)

מרקל, אמריקאי במוצאו, החי מזה ארבע שנים בארץ.

כוכבו של אלן דרך בשמי הארץ מאז שביים תצוגת אופנה של חברה ישראלית יזדעה. מומחיותו מתבטאת בהפיכת תצוגת אופנה קונבנציונלית ל„שאו" דמוי־מיוסיקל, מגוון ומעניין. מופע כזה, לדברי אלן, מהווה תחליף להצגות מיוסיקל החסרות כל־כך בישראל.

אלן, שהוא גם מורה לריקודי־בטן וג'ז, מספר על תהליך יצירת המופע:

מתחילים בביגוד שיש להראות. לא עושים קודם הצגה ורק אחר־כך מתאימים לה את הבגדים, אלא קודם מסתכלים על הבגדים, מקבלים מהם השראה, ואחר־כך קובעים את סוג המופע ואת הנושאים שלו. הייתי צריך לחפש כל־מיני „גימיקס" כדי לעשות את זה מעניין. לדוגמה: אני רואה שנים־עשר דגמים ומתוכם אני בוחר את הצירופים שנראים לי הטובים ביותר. הדבר החשוב ביותר זה להחליט במה אפתח את ההצגה ואיך אסגור אותה.

הייתי מוכרח לפתוח בסוודרים, כי הסוודרים זה הדבר הפחות מעניין שבתצוגה. לכן הייתי צריך להעביר אותם כמה שיותר מהר, משום שאם הייתי מכניס אותם לאמצע ההצגה, היא היתה נופלת. חיפשתי אמצעי שיהפוך את ההתרחשות למעניינת, ואז החלטתי להפוך את הדוגמנית לתלמידי בית־ספר. הן מאד אהבו את זה.

אחר כך הגיעו השמלות החיניניות. היו לי שתי מערכות בגדים שמאד דמו אחת לשניה. פחדתי להפריד ביניהן, משום שאם הקהל היה רואה אותן בזמנים שונים, היה נידמה לו שראה אותו דבר פעמיים. החלטתי שהדוגמניות תהיינה בנות קטנות

יד דוגמנית ממושקפת בתלבושת של תלמיד בית־ספר, מתרכזת בקריאת עיתון. על ראשה קסקט ולגופה מכנסי קורדרוי וסוודר בהיר מצמר עדין.

בבית־ספר לריקוד, מנופפות סרטי־בד קטנים שהן אוחזות בידיהן. זה היה גימיק.

כשהגעתי לחברה האיטלקית לא היתה לי קבוצה של שמונה, היו לי שלושה דברים עשויים משניל ושניים מסקי דמוי־עור. כרכתי מטפחות שחורות סביב ראשיהן של שתי בנות והפכתי אותן לפושעות. את שלוש האחרות הפכתי לשוטרים הרודפים אחריהן והרכבתי להם משקפי־שמש.

לא היה לי משהו חזק בשביל הסוף. הדברים האחרונים היו רק חולצות משי בגזרת בז' וקפה. לקחתי מכנסיים של אחד היצרנים והתאמתי להם את החולצות השונות. עשיתי מעין ריקוד קאבארט והתוצאה היתה יפה.

עד כאן דברי אלן מרקל.

התוצאה היתה יותר מיפה. הדגמים האירופיים שהוצגו, עומדים להיות מיוצרים בארץ בו־זמנית עם ייצורם באירופה, על פי הסכם עם החברות הזרות. הם יצעידו את ישראל צעד נוסף קדימה על מפת האופנה העולמית, והאשה הישראלית תוכל למצוא מיבחר אופנתי שלא יפול באיכותו מהמוצע עתה במרכזי האופנה הגדולים בעולם.

זכוכית כלי בית כלי עיז מפות שטיחי קש מוצרי קש קרמיקה אופנה ואביזרי אופנה מוצרי נוי מעצועים

ת"א קלאס דיזנגוף 224
ירושלים קלאס בגאנז הרצוג 61

איך נבחרים הנשאלים

סטודנטית להוראה בת 19 נרגשת ומבולבלת, חיילת בת 18 נבוכה, פקידת ביטוח כוססת ציפורניה, מנהל־חשבונות משועשע, אקדמאית בטוחה בעצמה — מה מזמן אותם לחדר־קבלה אחד באולפני הטלוויזיה שבהרצליה? הדחף להופיע בתוכנית, שהיא השנייה בשיעור הפופולריות שלה בארץ, אחרי מבט לחדשות.

גל מיכתבים מציף מדי שבוע את אולפני הרצליה, מאנשים הרוצים להשתתף בתוכנית תשע בריבוע. מה דוחף מיספר כה רב של אנשים להציע את עצמם לתוכנית זו?

התוכנית תשע בריבוע מהווה היום אחת מתוכניות הבידור המקובלות ביותר בטלוויזיה, שכמות הצופים בה מגיעה למיליון ושמונה מאות אלף איש.

סוד הצלחתה של התוכנית נעוץ בכך שיש בה חומר הקוסם לכל צופה, בכל גיל. הילדים מוצאים בה שעשוע, ואילו המבוגרים נהנים לבחון את עצמם — באיזו מידה הם מסוגלים לפתור את השאלות, ומה היה קורה אילו היו הם יושבים באולפן תחת לחץ הקהל, המנחה והמצלמות. כל אחד בביתו הוא מלך, ושם לבטח הוא פותר את כל השאלות. אך מסתבר שגם מלכים גדולים, בהגיעם אל האולפן, לא תמיד זוכים בכתר הנכסף. אפשר להסביר זאת מסיבות שונות, כגון מתח פסיכולוגי, התרגשות מהבלתי־צפוי, או סתם חוסר־ידע.

מי זה דרייפוס?

סידרת ראיונות שהתקיימה באולפן הגיעו כ־50 איש, לאחר מיון מוקדם של מיכתבים. המיון נעשה לפי שני קריטריונים: גילם של הכותבים (מגיל 17 ומעלה) וסיגנון המכתבים, שעליו נקבעת התרשמות כללית מאישיותו של המועמד.

בין המיכתבים לא חסרים קוריוזים. למשל, מיכתבו של ילד בן 6: „אני אוהב את התוכנית שלכם וביניתי אותה בלגו." אותו ילד מוכשר לא התעצל, שלח שיקופית של הלגו שלו, שהוקרנה באחת התוכניות האחרונות.

בראיונות האישיים, שהם שלב סופי בבחירת המועמדים האחרונים להופעה בתוכנית, ניתן להיווכח עד כמה משוועת הבורות בכל השכבות החברתיות בארץ, כולל בוגרי תיכון וסטודנטים באוניברסיטה.

על השאלות „מה אתה יודע על מישפט דרייפוס?" ו„האם אתה חושב שדרייפוס באמת שייך לעברייני הצווארון הלבן?" התשובה היא לעיתים קרובות חיובית. לבורנטית בת 17, בוגרת 12 שנות־לימוד, את התוכנית הבידור המקובלות ביותר בטלוויזיה, שכמות הצופים בה מגיעה למיליון ושמונה מאות אלף איש.

האנציקלופדיה חני אליגון, בת ה־23, העובדת כמזכירה, הביסה את המראיין בתשובותיה. בשעות הפנאי היא גומעת אנציקלופדיות ומילונים. מטרתה להוכיח שקל מאוד להבחין בין האמת לשקר בתחרות.

בלחץ המראיין שלמה פז, מפיק התוכניות 9 בריבוע וזה הסוד שלי, הצליח להשרות אווירה רגועה ונינוחה בחדר, אך טוען שהמרואיינים צריכים ללמוד לעמוד בלחץ קשה לפני בואם לאולפן, מכיוון שהתנאים באולפן יוצרים מתחים.

בחוכנית „9 בריבוע", המנחשים מה אמת ומה שקר?

טוענת שדרייפוס היה יווני, ואילו פומפידו הוא זמר צרפתי.

שימעה של ז'אן ד'ארק לא הגיע לאוזני רבים מהמרואיינים. רבים מהמשיבים משייכים את השם לשחקן או לשחקנית צרפתית. צעירה מסויימת גם מוכנה לתת תיאור מדוייק שלה, ומתייקת אותה ב„דור השחקנים הוותיקים, כמו מישל מורגן וז'אן גאבן."

אברהם שלונסקי, אלכסנדר פן, נתן אלתרמן ואהרון מסקין הם כיום בבחינת נעלם לרבים מהמרואיינים. ניתן לגלות, למשל, ששלונסקי הוא שחקן בהבימה ואילו אלתרמן הוא אחד מאבות הציונות.

מה שמע בטהובן?

מ**ורה בת** 21 מנתניה, בוגרת תיכון פלוס שתי שנות סמינר, מציגה עצמה בשעת הראיון כדוברת עברית רהוטה. „אני חייבת להיות טובה, כי אני מורה," היא אומרת. לשאלה מהם הספרים האהובים עליה, תשובתה: „אני קוראת יותר עיתונים מאשר ספרים." שימעם של עגנון ושלונסקי אמנם הגיע כבר לאוזניה, אבל עוד לא הספיקה לקראם, שלא לדבר על הדור של א"ב יהושע.

בין המרואיינים הרבים יש גם לא־מעטים, המוכיחים בקיאות רבה כימעט בכל השטחים, ואלה האנשים המגיעים אל המרואיין. עד כה, מי שעמד בהצלחה בראיון, לא נכשל גם באולפן." המראיין עושה את עבודתו בקלילות משעשעת, ומשתדל ליצור אווירה רגועה, התורמת רבות למרואיינים הנרגשים.

כיצד בוחרים את אלה היושבים בריבועים? האם לפי מידת הפופולאריות שלהם בציבור?

„לא בדיוק," מחייך איציק קול, מנכ"ל אולפני הרצליה, „קודם כל הם באים לתשע בריבוע ורק אחר כך הם נעשים פופולריים. איך אומרים כולם? ההופעה בתשע בריבוע מעלה את המחיר בחלטורות. אני בוחר אותם לפי התחושה שלי. אני בוחר בדרנים וליצנים, וגם כאלה אחת קטנה, וזאת בשל המיבנה המיוחד והחמקמק של המישחק, היוצר לא פעם הפתעות מכיוון בלתי־צפוי.

למשל, אחד מחוקי־המישחק קובע ש־תשובה לא־נכונה מזכה את היריב במישבצת־חינם, כך שיכול להיווצר מצב שבו החלש גובר על החזק בניחוש מיקרי ונכון.

אך לעולם אין לדעת — במקום שנכשל בו גואטה, אפשר שתזכה בו חני, וכבר היו דברים מעולם, וגם אם לא תזכה, אין ספק שהיא תוסיף נופך ציורי לתוכנית. חני עלולה להוות יריב רציני, שכן בשעות הפנאי שלה היא גומעת אנציקלופדיות ומילונים.

מתנה לחתונה

א**ת חני** דוחף האתגר להוכיח את בקיאותה. מה דוחף אחרים להופיע בתוכנית?

לא תמיד התשובות הן כנות. רבים מסתירים את השאיפה להופיע בטלוויזיה, ולא חשוב מה תהיה התוצאה, העיקר להופיע. מפתיע איזה אחוז מעוניין ברווח הצפוי לו אם ינצח. בגילוי־לב מתוודה אחת המועמדות: „אני פקידה, והמשכורת שלי מספיקה לי בקושי. אני חיה מן היד אל הפה. הכסף יעזור לי לנסיעה לחוץ־לארץ." מרואיינת אחרת, מקווה שתנצח, כי תוספת של 2000 לירות „לא תזיק" לה כמתנת־חתונה. ואם לשלושה ילדים, אקדמאית, מספרת: „הילדים שלי שלחו אותי לכאן. הם פותרים את השאלות יחד איתי בבית, ומשוכנעים שאני הטובה ביותר." לשאלה מה יקרה אם תיכשל, היא עונה בחיוך: „אז אצטרך למצוא סיבה טובה כדי להרגיע אותם."

אשת הרוח

עדנה שטולץ, בוגרת אוניברסיטת תל־אביב במדעי־הרוח, הצליחה אף היא במחן תשובות נכונות, במיוחד בכל הנוגע לתולדות עם ישראל. המפיקים משתדלים להכניס קצת היסטוריה והשכלה כללית לחוכנית.

כולם רוצים

ה**ראיונות** עם המועמדים הם בעלי אופי כימעט קבוע, שיש בהם שיטה ותכליתיות. המרואיין הנרגש נכנס לחדר ומציג את עצמו. המראיין, לעומתו, מנסה לנסוך אווירה רגועה בשיחה אישית ניחה. אך בעוד המרואיין מצליח איכשהו להירגע, מתמקם בנוחיות בכיסאו ואוסף את עשתונותיו, נורה לעברו מטח של שאלות בקצב מהיר.

נבחנים רבים מאבדים את שלוותם, וניצוץ של חרטה מבצבץ בעיניהם. מתוודה אחת הנשאלות, תוך כדי ראיון: „אתה מבלבל אותי! אני כבר לא יודעת מה אני עונה!"

„יש סיבה ללחץ שאנחנו יוצרים בראיונות אלה," אומר המראיין, מפיק־התוכניות שלמה פז, „והוא המקום הראשון והאחרון שבו אפשר לבחון את המועמד לפני הגיעו אל אולפן ההקלטות. רצוי שכבר פה יעמוד בלחץ ותיבחן כשירותו להשתתף במישחק. איננו רוצים לגרום מבוכה למתחרים. רצוי לדעת מראש מי מסוגל לעמוד בתנאי המישחק, ומי לא. התנאים באולפן־ההקלטה יוצרים מתח רב בין המתחרים, בגלל מיבנה המישחק, הפחד מהבלתי צפוי, הקהל, התאורה והמצלמות המכוונות שיוצרים אימאג' של רציניים ומיושבים בדעתם." וכיצד הוכנה התוכנית? התוכנית עשוייה לפי דגם של תוכניות דומות בעולם, אולם בעוד שבעולם יש להן גוון רכילותי („מי היתה אשתו של רוברט טיילור?") הרי בארץ יש מגמה להכניס מידע על תולדות העם היהודי. „הכוונה היתה לתת בכפית קצת אינפורמציה, מידע והשכלה כללית, מעורבב עם ספל־בידור. זהו התבשיל שניסינו לעשות." אומר קול „כדי שהבידור לא יהיה סתמי, אנחנו מנסים למצוא שאלות שקצת שייכות להיסטוריה של ישראל והעם היהודי. אם יישאר למישהו משהו מזה — מה טוב. אם לא — גם כן טוב.

אני חושב שטלוויזיה תפקידה לברר. הצרה שיש כאלה שחושבים שהיא צריכה לחנך. אני הייתי מציע שאת כל התוכניות המחנכות נעביר לטלוויזיה הלימודית, והטלוויזיה הכללית תהיה טלוויזיה של בידור — לא בידור קלוקל, אלא בידור שעומד על רמה.

„אני חושב שתשע בריבוע זהו בידור שעומד על רמה, בדומה לתוכנית זה הסוד שלי. אחד הסודות של זה הסוד שלי הוא השילוב של בידור עם משהו שמעבר לו. בשתי התוכניות אנחנו לוקחים עמך בישראל ומביאים אותם למסך, אנשים נהדרים, נחמדים וישרים, ומי שרוצה לראות שחיתות, רצח ואונס, שיחכה עד תשע ב־

סעד נפשי

יהודית פינחס, בת ה־19, סטודנטית להוראה, באה עם בעלה לעתיד, כדי לקבל ממנו סעד רוחני. תוספת של אלפיים לירות לא תזיק לה כמתנת חתונה. כל מועמד עובר ראיון אישי אצל מפיקי התוכנית.

לאולפן־ההקלטה. כמו, לדוגמה, חני אלוגן, צעירה בת 23, בוגרת תיכון, העובדת כמזכירה לפרנסתה. חני משיבה בחיוך מזלול על כל שאלה של המראיין, עוד לפני שזה מסיים אותה. אחת השאלות המכשילות, שהוצגה לפני מרבית המרואיינים, היתה: האם המישפט „או, איזו יצירה אלוהית." נאמר מפיו של לודוויג ואן־בטהובן לאחר ששמע את אחת מיצירותיו האחרונות — הסימפוניה התשיעית? מרבית המרואיינים נפלו בפח שנטמן להם, ואפילו אותם שניחשו את האמת — כלומר, שזה שקר — לא ידעו להסביר מדוע. רק חני הביסה את השואל בבת־שחוק צינית על שפתיה: „הוא לא יכול היה לומר זאת, כי הוא היה חרש, ולא שמע את היצירה."

חני מסבירה מה דחף אותה להשתתף בתוכנית, ובחוצפה צברית היא אומרת: „אתה רוצה לדעת מה באמת דחף אותי לבוא לכאן? יש אנשים שמרגיזים אותי בבורות שלהם. הם אינם יודעים להשיב על שאלות אלמנטריות. האתגר שלי הוא להוכיח שקל מאד להבחין בין אמת לשקר." לדידה זהו מישחק־ילדים לזכות ב־2000 לירות. חני אינה יודעת שקדמו לה בתוכנית בעלי ידע וניסיון לא פחות משלה, אנשים ששתפו בעבר בחידוני רדיו וטלוויזיה, שהוכיחו בקיאות רבה בכל השטחים ובכל זאת הפסידו במערכה זו.

זכור לטובה האיש גואטה, אשר לא מכבר התמודד בתוכנית והפליא את הכל בתשובות המאלפות. גואטה לא הסתפק באמירת שקר או אמת, אלא ענה על כל אלה בפרטי־פרטים, וכמו חני התייחס בזו אל נסיונות־השווא של אנשי־הצוות להוליך אותו שולל בשקרים מחוכמים. בסופו של דבר נכשל גואטה ביגלל טעות ערב, עד למבט לחדשות, ואז יראה אותם."

ההפקות הבאות של תשע בריבוע צופנות שתי הפתעות. תוכנית אחת תוקדש לעשר שנות הטלוויזיה. „ניקח את כל הקריינים, המגישים ומגישות־הרצף למיניהם, נושיב אותם למעלה, ונראה איך הם מדברים כאשר לא כתוב להם מול העיניים."

תוכנית מיוחדת אחרת מתוכננת לקראת פורים, ובה ישתתפו אנשי־ציבור ידועים, כולל חברי־כנסת, שכבר אישרו את הופעתם, וכאן אפשר אולי לראות שהמניעים הדוחפים את הנשאלים להופיע בתוכנית אינם שונים מאותם של בעלי התשובות, או היושבים בריבועים.

מריבה במעוז

מי לא מכיר את הדוגמנית הוותיקה ויפת־התואר **שרה אלי**? או. אז מי שלא מכיר הוא בטח לא תל־אביבי, או שהיה שנים רבות בחו"ל, או שהוא פשוט לא בתמונת הרכילות והמה־הולך.

שרה זו, שהיא חברתו הצמודה של רואה־החשבון ואיש המס **דני מעוז** מזה שנים רבות, ידועה באופיה הנאמן והנוח, אבל מה שקורה שם בזמן האחרון ממש לא ברור. מה שבכל אופן אני כן יכולה לספר לכם, זה שאירע ביניהם ריב שנראה די רציני. ממש ברוגז כזה של לא לדבר, ולהעביר ידיעות דרך אחותה של שרה, **נעמי דיטקובסקי**.

ובאמת, האחות התגלתה כדבר הטוב ביותר בשטח, כיוון שהצליחה לעשות פיוס רבתי, וכדי לחגוג את העניין נסעו זוג היונים לרודוס לפוש, והיה אפילו בחש־

שרה אלי
— ריב מחודש

בון לחזור ולנסוע שוב לסיבוב כלל־אירו־פאי הרבה יותר מקיף ורחב.

אבל מה, לא עברו ימים רבים ושוב קרתה תקלה שאיני יודעת את פישרה, ושוב שרה ודני ברוגז גמור ולא מדברים ביניהם. לנעמי נמאס כבר. ואין לה חשק לשדך ולתקן. ומי שרואה את שרה בזמן האחרון, לא בדיוק מבין מה עושה לצידה צעיר איטלקי יפה־תואר ועשיר (אינפור־מציה מהשפיון שלי).

שרה, שעברה לפני כחודשיים לדירת הפנטהאוז המפוארת שלה בשיכון ל', נר־אית מאושרת מהחיים לחלוטין, אבל אין לי ספק שלא יעברו ימים רבים, וכל היפים שמכרכרים סביבה ייעלמו, ואת מקומם יחזור דני לתפוס כיאה וכראוי.

כי מי שמכיר את אהבתם של שני אלה, שהחזיקה מעמד בלחץ החיים והקשיים כל־כך הרבה זמן, יבין בוודאי שהם לא יוותרו זה על זה כל־כך מהר. אז זהו זה, עד להודעה חדשה.

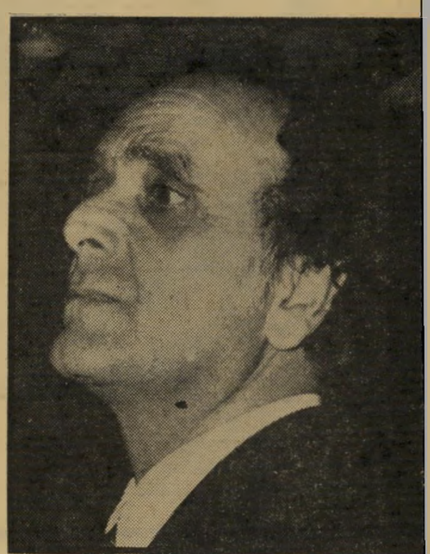

דני מעוז
אחרי הפיוס —

השיגעון של הרדוף

זמן רב כבר לא סיפרתי לכם על מעל־ליו של המיליונר הישראלי שעושה גלים בלוס־אנג'לס, **הרדוף ווקף**. וזה כמובן, מפני שבזמן האחרון היו לו דברים יותר חשובים מאשר לבקר בארץ. כי מי שמכיר את הרדוף יודע, שלא יעברו שלושה חודשים והוא יתייצב בתל־אביב כמו שעון.

נו, אז למה לקח לו הפעם כמעט כפליים להגיע חזרה אלינו ולהוציא את העיניים עם המלתחה לתפארת שאותה הוא מציג

ג'ון טראוולטה
במבט שני

מבוקר עד ערב, או במרצדס הלבנה בה הוא נוהג מרגע רידתו מהמטוס? הכל בגלל השחקן־רקדן **ג'ון טראוולטה**. ואם אתם מופתעים ושואלים מה להרדוף ולכו־כב הנודע, שכוכבו במצב עלייה מתמיד, הנה הסיפור לפניכם.

זה שהרדוף חי בסטייל, יודע כל יש־ראלי שמבקר בלוס־אנג'לס. ואולי אפילו יותר מזה. הוא מתגורר בפנטהאוז ממש מהסרטים, בבית הדירות המפואר ביותר בעיר הסרטים, ברחוב דאוויני־דרוג ב־בוורלי־הילס. בית־דירות כזה שלמטה יש

ואז, לראשונה, שמע על הצלחתו בסרט שיגעון המוסיקה. וזה עוד לא הכל. ג'ון סיפר על סרט חדש שיעשה בקרוב, ובכלל כולו היה ברקיע השמיני. הלך הרדוף לשיגעון המוסיקה, ראה את הקהל יוצא מכליו בגלל השכן שלו, חזר הביתה והחי־ליט להסתכל על השכן באור אחר.

וכך, לא עברו ימים רבים, ושני השכנים הפכו חברים בנפש. וזה הגיע אפילו לידי כך שהם מחליפים ביניהם בחורות, פשוט כך. אחרי שהרדוף מאבד עניין בצעירה זו או אחרת, הוא מציג אותה בפני טראוולטה וזו מייד מאבדת את הצפון ונופלת חלל.

אומנם, האליל חולק את דירתו עם ידיד ויש שהולכים רכיל על שניהם, אבל לדב־רי הרדוף הכל שטויות במיץ־עגבניות, ה־טראוולטה הזה הוא גבר לעניין והבחורות משתגעות אחריו. ואם אתם לא מאמינים אז בואו להרדוף, הוא כבר יראה לכם, ממש כמו שהראה לשלישיית שוקולד מנ־טה מסטיק במסעה האחרון למיאמי־ביץ'.

הרדוף אינו חוסך מאמץ וכסף, מייד הוא ניצב במלוא הדרו ומביא לישראלי המבקר את כל פילאי אמריקה, שיבינו למה הוא נשאר כי הרי שם כל־כך טוב. ואם הוא יכול להסתדר עם הגעגועים שלו ומשקיט

המסיבה הסתדרה לבד

ירדנה גורביץ וטינו כרבי
רצינות מחושבת

מה קורה כשיש בחור אחד בארץ, שהוא מוקד המשיכה של כל היפות שמסתובבות חופשי בעיר? מרבית הגברים מקנאים בו, כמובן, אבל אלה מביניהם שיודעים מה טוב בשבילם נצמדים אליו חזק מאד ומחכים לשיירים שהוא מותיר אחריו. ומי שעדיין לא יודע, שיקח את דיברתי בעניין.

טינו כרבי הוא הרווק המבוקש ביותר בארץ בחצי־השנה האחרונה, מאז חזר מ־איטליה מלימודי הארכיטקטורה שלו. וכך קרה ביום השישי האחרון, שטינו אירגן בבית הוריו שברמת אפעל מסיבה לכל היפים והיפות. ולמה בבית הוריו, תשאלו. זה מפני שטינו הוא נע־ונד. אומנם עם ההורים הוא כבר לא גר שנים רבות, אבל דירה לעצמו אין לו. הוא פשוט מתגורר כל פעם בדירתה של הצמודה הנוכחית שלו, וכך קורה שלפעמים הוא פשוט לא זוכר היכן ישן בלילה הקודם. הוא מחליף קבוע של חתיכות, דירות, ובגדים.

ואומנם, מי שפקד את המסיבה היה רואה אינפלציה של בחורות צעירות ו־יפות. היו אומנם גם לא־כל־כך צעירות שחשבו שאולי ייצא מזה משהו, אבל הרוב הגדול היו נאות בהחלט. ואם אתם רוצים, אזכיר רק כמה שמות שיעשו לכם חם על הלב.

נתחיל בשחקנית היפהפיה **ירדנה גו־רביץ** שלה, כידוע וכזכור, היה איזשהו סיפור קצרצר עם היפהפה המפורסם. היתה גם **ענת עצמון** שחברה, **רפי תבור**, שהה בדיוק בחו"ל והיא הגיעה עם בעל השימחה. היתה גם השחקנית־דוגמנית הע־ליזה **חלי גודנברג** ועוד, האמינו לי, יפהפיות בלי סוף.

אז כל החברים, שידעו מה יילך שם, עשו יד אחת, נפטרו מהנשים החוקיות או הקבועות לערב אחד ובאו לבד, פשוטו כמשמעו, למסע ציד.

כאן נזכיר כמה כאלה שניראו אלמני־קש בחיפושים: הזמר **אפרים שמיר**, איש העסקים והמחשבים **שימעון דיט־קובסקי** שאשתו החוקית, **נעמי**, נשארה בבית עם מיגרנה. היה גם הגרוש העליז **איציק כרבי**, שהוא אומנם דודו של טינו אבל עדיין נמצא במירוץ בפועל ועכשיו, אחרי גירושיו מ־**רחל'ה** הדוגמ־נית יותר מתמיד, ועוד כהנה כהנה.

אבל מה, נראה שכל ההילולה הזאת על־תה לו, לטינו, על העצבים. הוא פשוט קם לפתע, עלה לו על האופנוע שלו ועזב את המסיבה של עצמו. כי אל תראו אותו כזה יפה. הוא גם רציני ומחושב.

הבחור קנה לפני כחודשיים את חלקו של **רפי שאוני** בעסק בדיזנגוף, לקח את הפיקוד בידיים ועושה שם מיסעדה צימ־חונית טיבעונית עם מיצים טיבעיים ומזר־נות־בריאות על הכיפאק. אומנם, כל הכסף שהוא עשה בבניין כשניהל לאביו את עיסקי הקבלנות נעלם כבר. אבל מה זה קבלן לעומת מיסעדן? ועוד ידו נטויה.

רחל מרחלת על כל העולם

את המצפון הציוני על־ידי ביקור פה ושם. מה זה רע?

בכל אופן, הוא מאושר מאד מנישואיה של **חווה לוי** ל**ג'רי כהן** שלה. מגיע לה, הוא אומר, היא בחורה טובה אמיתית. ועל הרומן שלו עם **ירדנה**

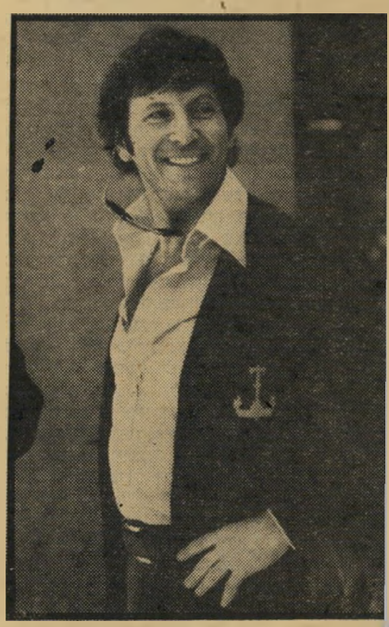

הרדוף וזקף
עקרון הסנוביות

ארזי, שהיה בעיצומו בפעם שעברה כש־שהה בארץ. הוא אומר „אנחנו רק ידידים טובים." ועל כל שאר היפות שנופלות ברישתו הוא אומר: „מה לעשות, אני אוהב אותן יפות וחכמות, ואם אפשר גם ידועות ומפורסמות." כי עניין הסנוביזם חזק מאוד אצל הרדוף. מי שלא מאמין, שישאל אותו אישית. זה לא בושה להיות סנוב, לדבריו, ואולי הוא צודק.

היחידה שלה הוא מוכן לתת את ה־צ'אנס להעיר לו היא הזמרת **איניה**, שלה הוא מרשה הכל ובפניה הוא מוריד את הכובע. הידידות ביניהם כל־כך חזקה וממושכת שזה ממש מעורר קינאה בלב הצעירות המנסות להגיע אליו ולהתלבש עליו. כי אם תשאלו אותי, ואני מכירה את הבחור, הוא מת להיתפס. רק אין לו עם מי. שנים הוא רוצה, מנסה, מחפש. עושה עיניים ואומר אולי הפעם אשמע פעמונים, אבל לא. הוא תמיד יוצא מזה בקלות.

אומנם, יש שיודעים לספר שבפעם הזאת הוא ניכווה קשות, ולא פלא. כי הצמודה אליו בארץ באחרונה היתה הזמרת־דיילת הסימפטית **גלי עטרי**. כן, כן, ראו אותם מסתובבים ונהנים ביחד, אבל גם זה לא היה זה, לדבריו. מה יהיה הסוף?

הריצה לגמר

הנה אני מגלה לכם אותם אחד־אחד, ואני מבטיחה בנאמנות שלא אשאיר בעיר הזאת אף רווק לפליטה מבלי שאניח עליו את ידי הכבדות.

הפעם העליתי בחכתי אחד כזה, שבלי בושה הגיע לי לגיל שלושים־ושש, ובקצב כזה הוא עוד ייצא לפנסיה בלי לפרנס את הרבנות.

זהו האדריכל המצליח **יורם רועי נתן**, שמסתובב לו מדי יום על קו תל־אביב — פאריס, שם הוא תיכנן בניין גדול לפיאט, וכאן הוא עושה כל מיני דברים לבת־שבע דה־רוטשילד. אז מניין בכלל יהיה לו זמן לבלות?

אלא שלאמיתו של דבר, הבחור היה מאוהב מעל לאוזניו ביפהפיה אמריקאית בשם **ג'ים גלייר**, שאותה הכיר בכנס אדריכלות שנערך בטוקיו. עד מהרה התברר לו שהאמריקאית שלו היא בעצם בת־תערובת, של בת־אצולה יפאנית ומהנדס־בניין אמריקאי. אבל לנסוע על קו ישראל — טוקיו זה באמת מוגזם, בייחוד בימי האינפלציה הדוהרת.

הבחור החזיק מעמד בדיוק שנה, עד שנשבר ושב לחפש לו את התיקווה הטובה בתל־אביב. מוטב מאוחר מאשר לעולם לא, ועלי לגלות לכם, ממקורות יודעי דבר, שיורם החליט פשוט למצוא לו בהקדם כלה כשרה, ולסחוב אותה להתגורר איתו בפנטהאוז המפואר שלו בצפון תל־אביב.

בינתיים הוא פשוט מסתובב מדי בוקר בחוף הים בתל־אביב, מוקדם מאד, ומפתח את שריריו כדי שיהיה לו מה לרפות בערב. ותאמינו או לא, כשהמזל מגיע הוא מגיע גם מוקדם בבוקר. כי לפני שבוע, בעודו רץ לו את ריצת הבוקר שלו על שפת הים, פגש שם על החוף באצנית כלבבו. מן הון להון שאל אותה אם הם יכולים לרוץ ביחד, והיא כמובן אמרה כן.

ולא תאמינו, אבל עובדה קיימת. החתיכה הזאת, שרצה לה בביגדי־התעמלות בבוקר צח, לא היתה אלא בתו של דיפלומט

יורם רועי נתן וידידות
ישראל — יפאן

יפאני. וכך, רבותי, נסגר המעגל ישראל — יפאן בשביל יורם רועי נתן. אלא שהוא לא מוותר כל־כך בקלות על שלושים־ושש שנות רווקותו בגלל סתם ריצת בוקר.

הוא יבדוק אותה קודם במרחקים ארוכים, ואם היא תעבור את כל המשוכות ותגיע לגמר, נחיה ונראה.

תהיה חתונה

רק בשבוע שעבר סיפרתי לכם על הקוסמטיקאית **ניהה בן־דרור** ועל **שי קופלביץ**, מנהלה של חברת־התמרוקים לון, ובסופו של סיפור „נו, ואולי לא יעבר עוד ימים רבים ונשמע שם פעמוני חתונה."

הנה, רק שבוע עבר מאז ואני יכולה לבשר לכם, שהייתי ממש נביא בדורו. כי השבוע הודיעה נירה חגיגית, לכל עובר־דות המכון שלה, שהיא ושי סוף־סוף החליטו על הרעיון העקרוני של חופה וקידושין. מתי? לא בעוד זמן רב. אבל אל תתפסו אותי במילה לגבי התאריך. העיקר שיש החלטה. מעכשיו כדור־השלג יתגלגל במהירות, כי נירה תדאג לכל הסידורים ועליה אני סומכת. היא יודעת מה היא רוצה, ועושה הכל כדי להשיגו.

כלה למיליונר

רבים באים ושואלים אותי מדוע אינני כותבת על יפות, בודדות ומצליחות ש־מחפשות. ובכן, רבותי, זה לא מדור שי־דוכין. אבל אני, בתור מבינה ויודעת עניין, כשנופל לידי נתח רציני בצורת רווק, אלמן או גרוש, אני עושה למין היפה שירות, וכמובן רק מהטוב ביותר.

דן בוכנר
מציאה כשרה

הפעם, לראשונה במדור הביקוש, אלמן ישראלי־אמריקאי שחי גדול ועושה רעש גדול עוד יותר. מעשרים אנשים שונים שמעתי שהוא מגיע ארצה אחרי טיול ארוך באיי־יוון. **דן בוכנר** עשה מה שכל ישראלי ממוצע היה רוצה לעשות. הוא הגיע לדרגת המולטי־מיליונריות בגיל אר־בעים, ועושה חיים משוגעים. הוא גר בבוורלי־הילס, מוקף בשחקני קולנוע ומ־פורסמים אחרים, אבל מרשה לעצמו לשחק את הסנוב. למה לא? כשיש כסף, יש גם כוח, וזה כמובן אמרה לי סבתא הזקנה והחביבה עליה השלום.

בוכנר, שהוא שותף ברשתות של מרכ־זים מיסחריים, התאלמן מאשתו האמרי־קאית לפני כארבע שנים, וכל הזמן הזה מאז לקח לו לצאת מהאבל. אבל עכשיו, כשחזר לעצמו, מספרים לי ידידיו שיש בדעתו למצוא שוב אשת־חיק, והפעם בד־מותה של ישראלית כשרה. נכון אומנם שאין בדעתו לעזוב למענה את ארץ העס־קים השמנים, אבל לעומת זאת הוא מתכוון לרכוש וילה בהרצליה־פיתוח, ולחלק את השנה לשניים — חצי שם וחצי פה.

שלישייה של ידידות

באחת המסיבות היותר מוצלחות של החודש האחרון, שאותה אירגנו **עמוס ודליה מרוז** לכבוד יום הבסטיליה, ו־לכבוד המעצבת שלהם, **ניצה שוחט**, פגשתי בזוג יפה־תואר, שעושה טוב על הלב למי שרואה אותם.

עמוס טל־שיר וירדנה ארזי, ש־היא עדיין אשתו החוקית מהווים, לכל הדיעות, זוג יוצא מגדר הרגיל. אי־אפשר להחליט על מי להסתכל קודם. בקיצור, שניים אלה הגיעו יחדיו, ורקדו יחדיו והיו יחדיו, לשמחתי הרבה.

אבל כדי להרגיע אותי ואתכם, הם רק ידידים טובים. האחד בלי השני פשוט לא מתפקד, בכל הנוגע בידידות. רק ב־ענייני גישואין לא־כל־כך הולך שם. אבל מה רע בידידות, ועוד כזאת חזקה?

הרומן האחרון של עמוס היתה, כידוע, **רותי גביזון**, היפאית גיזעית, בתה של הגיזעית החיפאית הראשית **אביבה גביזון**. עמוס ורותי גרו בבית פרטי קטן בצהלה, והאהבה הרקיעה שם שחקים במשך כחצי שנה, עד שכנראה התפוצץ משהו ושוב גם הם רק ידידים טובים.

רותי, שעובדת בתור מנהלת המלצריות בלובי במלון תל־אביבי גדול, עולה לגדו־לה בתפקידיה במלון, ויש שמנבאים לה עתיד גדול במלונאות. עמוס, לעומתה, עבר לדירה משלו שרכש באיזור נוח־שרת, ומבסוט לחלוטין מכתיבת השירים הידועים שלו. שיהיה לבריאות, לכל ה־שלישייה.

זה רעיון לא שלו, אלא של השותף הישראלי שלו **אורי גינצבורג**. אורי זה, שעשה היסטוריה באמריקה ונשוי לאנג־ליה שמגדלת לו צאצאים לתפארת, הגה את הרעיון — אמר ועשה. כיום הוא יושב במלון תל־אביבי מפואר עם משפחתו הע־נפה, ומחכה לתזוזה לביתם הישראלי החד־ש. מובן שזה יותר טוב לילדים, אומר אורי, ככה הם גדלים בסדר, מה שלא יכול להיות באמריקה. ואם הוא אומר, הוא בוודאי יודע. הוא הרי נולד כאן, וכנראה מאד מבסוט מעצמו.

אבא עם תושיה

אומנם סיפורי המובא להלן אנונימי, לצערי, אבל הפיקאנטיות שבו שבתה את את ליבי, ומעשה שהיה, כך היה. יש בארץ בחור נחמד, שעבר כבר לפני כשנתיים את הקידומת 03. האיש נשוי אומנם לא־כל־כך באושר, אבל מה אפשר לעשות, זה החיים. אשתו נסעה לחו"ל, והיא מסתובבת שם ברוב־חסד כבר קרוב לחצי־שנה, ואילו התחתיך הנחמד נשאר לו בארץ, מטופל בפעוט בן שלוש.

לא עזר אלוהים, והגבר קיבל מילואים לחודש ימים, הלך לקציני־הקישור שלו, הסביר לו את בעיית הילד וביקש שיחרור. אבל קצין־הקישור, במיקרה זה, התגלה כקשוח אמיתי, ולא היה מוכן לוותר על שירותיו של החייל שלו. מה עשה הבנ־אדם? הלך לדרגה עוד יותר גבוהה, הסביר את העניין וביקש — אם לא שיחרור מלא אז לפחות להיות על יד הבית, כדי שיוכל להביא את הילד לגן וממנו.

אלא שגם שם נחתה בקשתו על אוזניים לא־כל־כך קשובות, וחנה הגיע יום המילואים. לקח לו הפיקח בעל־התושיה את בנו הקטן ויחדיו, פק"ל מלא, יצאו שני הגברים למילואים בצעדים מאוששים.

הגיעו לאי־שם בערבות הנגב, והכניסו את כולם לשוק רציני. האב הצעיר הס־ביר את הבעייה ואיך אף אחד לא התייחס אליה, ובינתיים טיפס הפעוט השובב על השולחן של המפקד, קרע מפות, הפיל מאפרות, ליכלך, שיחק, השתולל והשליט עצבים לא־עלינו סביב־סביב.

לא עברו שעות מעטות והמפקד נתן הוראה לבן ולאביו להיעלם חת־שתיים מהשטח ולרדת לו מהעיניים. אסף האב את בנו, ויחדיו התקפלו השניים תל־אבי־בה — זה לגן־הילדים, וזה לעבודתו הקשה. סליחה, מי אמר שבימי החום הראש לא עובד? אצל הבחור הזה, רבותי, הראש עובד כמו שצריך כל ימות השנה.

במדינה

(המשך מעמוד 48)

איבג'י, שאותו לא הכיר כלל לפני כן. כוונתו היתה קרוב לוודאי להימלט ותו לא...״

שני השופטים האחרים הצטרפו לדעה זו ואף קבעו שמאחר שלא הוכח שכלי הפריצה אינם שייכים לבעל המכונית ה־מיסחרית, שאכן נתגלתה כגנובה, הרי שגם מאשמה של אחזקת כלי פריצה יש לזכות את הנאשמים.

אלפי ומקמל הורשעו בגניבת רכב ובנ־היגה פרועה. אלפי נידון על כך לשלושים חודשי מאסר, מחציתם בפועל, וחברו, שישב לידו, נידון לשמונה־עשר חודשי מאסר, מחוכם תשעה בפועל.

סניגוריהם הודיעו שיערערו על הרשעה זו לפני בית־המישפט העליון.

דרכי־אדם

האיש שבצמרת

״גם כשאני על העץ, הרגליים שלי על הארמה,״ אומר האיש שהחליט לכרות עצים — ודווקא בישראל

״הייתי תלוי בין שמיים לארץ, בגובה של כעשרים מטר, ופתאום הרגשתי שאני נופל...״

לא היתה זו סצנה מסרט־מתח, גם לא סיפור תאונה מזעזעת. זהו פיסת־הווי וקוטף־טבק בחווה בארצות־הברית. עד ש־התרחש המישבר, לפני שלוש שנים.

מספר דניאל מאירי:

״הייתי כבר שלוש שנים מחוץ לקיבוץ. גמרתי עם ההברה שלי, שאיתה יצאתי הרבה שנים. לא היתה לי מוטיוואציה לע־סוק בדברים שיגרתיים, ושנאתי מיסגרות. אני בנוי להיות עצמאי.

יום אחד פגשתי אחד מהחבר׳ה, שהציע לי לכרות עצים יחד איתו. הרעיון קסם לי. עסקתי כבר ב־40 עבודות עד אז, אבל את זה עוד לא עשיתי. התחלנו לכרות יער בצפון הארץ — כ־5000 עצים, בסבי־בות 500 טון. העבודה נמשכה כחודשיים, וכשנגמר היער — נגמרה העבודה. אבל מצאתי את עצמי. גיליתי שאני אוהב סכ־נות. אני כמו נהג־מירוץ — כדי לתפקד כהלכה, אני חייב לעשות דברים מסוכנים.

בין החבר׳ה היה בחור מהשכונה, שנקרא יוסי גורילה, בגלל גופו הבריא. גורילה, שהיה בעצמו כורת־עצים, הציע לי עבודה. הוא אמר שנוכל להסתדר. הוא בן־אדם קשה, וגם אני לא קל, אבל התחלנו. היינו כורתים עצים בקיבוצים ומבצעים עבודות פרטיות. פעם עבדנו מעל הבית של אפריים קציר, במכון וייצמן, וכדי לעבור מעץ לעץ עשיתי טרזן מעל לביתו: מעץ לעץ בעז־רת חבל.

בהתחלה פחדתי. כל אחד פוחד, בפעם הראשונה, לטפס לגובה של 25 מטר. באחת הפעמים הראשונות איבדתי את שיווי־המישקל, כשהתחלתי לנסר והמשור נפל למטה. ירדתי מהעץ ואמרתי לגורילה: ״שמע, אני לא רוצה, זה פחד אימים.״

חוטב־עצים מאירי
25 מטר מעל לאדמה

יומיומית בחייו של דניאל מאירי בן ה־27, חוטב־עצים במיקצועו. מי שסבור כי מיק־צוע זה לא היה קיים בנוף הישראלי, טעה. מאירי הוא מופת של חוטב־עצים מודרני: תמיר, בעל כתפיים רחבות, שיער בלונדי עוטר את פניו התקיפים. הוא נולד בקיבוץ דורות שבנגב הצפוני, אבין מכונאי ואמו יועצת־יופי.

״חיפשתי אתגרים״. כבר מגיל צעיר אהב דניאל את הסכנה ואת מה שנראה כבלתי־אפשרי. הוא היה עושה סאלטות מגג בית־הספר כדי לזכות בדמי־התערבות, וכבר בגיל שמונה ניצח בתחרות קלי־עה בסכין שנערכה בקיבוץ. בהיותו בן 12 התמחה באילוף סוסי־פרא ועסק בכל דבר בלתי־שיגרתי: הטלת סכינים וגרזינים ואימונים בקונג־פו, תורת הלחימה היפא־נית.

בצבא שירת ביחידה מובחרת בצנחנים, וכשהשתחרר החליט לעזוב את הקיבוץ. ״נחנקתי שם,״ הוא מספר. ״חיפשתי אתג־רים, וחיפשתי את עצמי.״

במשך חמש השנים שלאחר־מכן עסק בכל מה שהזדמן לו, החל בטיפול בציוד כבד בערד, דרך קידוחי־נפט בג׳בל הילאל, וכלה בהדרכת שייט וסקי בספרד. הוא הס־פיק גם להיות נער־חוף באיים הבליאריים אבל בסוף התגברתי. ידעתי שאין מקום לרחמים עצמיים, והשצריך להסתכן.

״חדקת אדוחים קטנה״. אנחנו כור־תים עצים שמפריעים לאנשים, עצים שהפול־כים ליפול בגלל סערה או מחוסר טיפול מתאים, עצים שמצמצמים את הנוף או עולים על חזותי־חשמל.

אני מטפס למעלה בלי סולם. זה כמו טיפוס־הרים, כששתי רגליים ויד אחת אוחזות בעץ, והיד השנייה חופשית לטפס הלאה. אני מטפס על העץ עם החבלים, המשור והאוזניות נגד הרעש, ומתחיל לנסר. בהתחלה מורידים את הענפים הצד־דיים, ואחר־כך מורידים את הגזע, מלמעלה למטה. הבחור שלמטה משחרר את הענפים מהחבלים. אחר־כך מפנים מהשטח את הגזעים בידיים, ומזמינים מכונית פינוי.

אני אדם חברותי מאד, אבל גם אוהב מאד להיות עם עצמי. פעם כתבתי שירים. אולי אתחיל בכך שוב. אני חולם הרבה. חולם שתהיה לי יאכטה גדולה, להקים מישפחה ולרכוש לי איזה חלקת־אלוהים קטנה משלי. אבל אני גם ריאליסט. „אני נלחם על החיים שלי. כבר הפסקתי לחשוב על הקיבוץ, הפסקתי לחשוב על משהו באמצע. היום, גם כשאני על העץ, הרגליים שלי על האדמה.

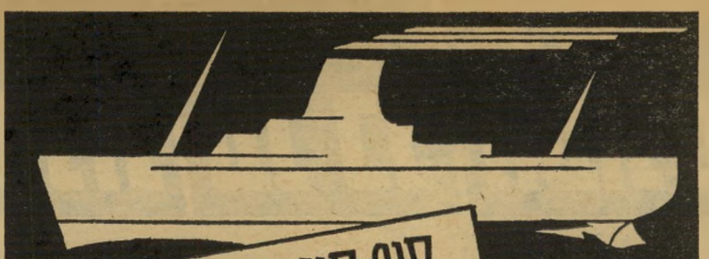

סוף סוף גם לישראלים!

שייט בים התיכון
14 יום באנית הפאר
״יופיטר״ *

באוירה בינלאומית
חופשה * טיול * בילוי

ביקורים ב:
* לימסול * האי קוס * פיראוס
* איסטנבול * איזמיר * פטמוס
* רודוס * דלוס * מיקונוס * הרקליון

יציאה מחיפה בתאריכים: 14.8.78 11.9.78
28.8.78 25.9.78

* כל התאים באניה ממוזגי אוויר עם שרותים צמודים.
* ברים, סרטים ואולמות ריקודים.
* מטבח אירופאי.

המחיר החל מ־800$ לנוסע.
לזוגות בירח דבש 5% הנחה
מספר המקומות מוגבל

* סווג בטיחות א׳ א׳

ארגון ביצוע והרשמה:
מלחי סוכני אניות סי־טס־אינג טורס
רח׳ דיזנגוף 76, ת״א - טל. 299414
ובכל משרדי הנסיעות!

כמה פעמים
נסית להפטר מהם –
ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז׳וקים!
נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה
להשמדת הז׳וקים
לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת
תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז׳וקים בביתך!
ר״ע, מודיעין 18, טל. 790114־5־6 * אילת: טל. 059־3012
היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/73.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

רובקס
המתנה שבאופנה

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

טופר

הכיף-בו הראשון בארץ!

טופר מציג מושג חדש בארץ - הכיף־בו.
בכיף־בו - מרוכזים מיטב מוצרי הכיף בעולם - תחת קורת גג אחת!
בכיף־בו תמצא את כל מה שעושה את שעות הפנאי שלך לשעות כיף.
הכיף־בו - כשמו כן הוא. כיף לבקר בו וכיף לקנות בו.

בוא לכייף בכיף־בו

בוא לראות את הריכוז והמבחר העשירים ביותר בארץ, של מיטב מוצרי הכיף בעולם. סוצרים שאתה מכיר, מוצרים ששמעת עליהם ומוצרים שכלל לא העלית על דעתך שהם קיימים.
מוצרי ספורט משובחים - לכל הענפים. ציוד קמפינג מושלם
החל מצידנית וכלה ב־וילה מתקפלת ובבחר מרשים
מוצרי הלבשה נפלאים לשעות הפנאי.
וכל אלה במחירים סבירים ביותר
ושרות יחיד מסוגו בארץ.

את כל "השמות" הטובים - תמצא בכיף־בו

להלן רשימת "שמות" מייצגת: לאקוסט, הום, ז'ק אסטרל, וולסי, לי, רנגלר, לוי'ס, אדידס, פומה, אול סטאר, נסרוד, פלאדיום, דאונלופ, הד, וילסון, יונקס, ספידו, קריספיאן דיור, ספולדינג, קוונורס, סופר ק, רד סטון... ועוד... ועוד... ועוד...

בכיף־בו
אתה נמצא בחברה טובה!

טופר

דיזנגוף סנטר

ADMARK

נמר של עיר

הבמאי שהביא ל„נייטיבס" את „הצגת התיאטרון בנוף" ✶ 12 מיליון ל"י לטיפוח באדמות הגליל ✶ ומה נגיד לסוס במלחמה הבאה? ✶ פטר וייס בעיברית ✶ „סוחרי החלל"

תיאטרון

על הבורות

פיטר ג'יימס הוא במאי בריטי, שלא התפרסם במקוריותו אלא בהעתקת תורתו של הוגה התיאטרון הפולני יאן קוט בשיטות הצגת מחזותיו ויליאם שקספיר במאה ה־20. יחד עם זאת, בדומה לבריטים רבים, מחפש פיטר ג'יימס מדי קיץ קרני־שמש עזות שתשזפנה את עורו הבהיר. מדי כמה שנים מממן משלם־המיסים הישראלי את

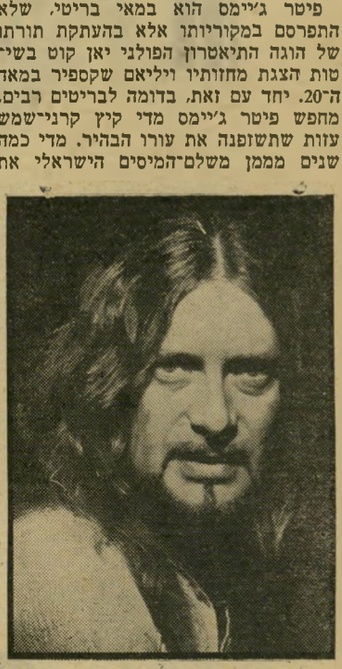

פיטר ג'יימס
„קומדיה של טעויות..."

מסעו של ג'יימס. בעיקבות השמש אל קרשי התיאטרון הקאמרי של תל־אביב.

העילה לביקורו של ג'יימס בקיץ הזה בישראל, היא מיבצע שערך בשותפות עם מנהלו האדמיניסטרטיווי של הקאמרי, אורי עופר (שהפך, מאז ביקורו הקודם של ג'יימס, גם מנהלו האמנותי של התיאטרון) — מיבצע שמטרתו היתה להציג את כתוב בעיניכם לשקספיר תחת כיפת הרקיע, על גדות הירקון.

עד כאן, הכל טוב ויפה. אלא שכתב הדסק־התרבותי של מחלקת החדשות בטלוויזיה הישראלית הריח מייד כי המדובר ב„סקופ תרבותי", ובסיקורו למיבצע על המסך הקטן קבע, בקול בוטח, מילים על אודות פיטר ג'יימס בשיתוף שחקני הקאמרי **שהחליפו את נהר התמזה בנהר הירקון...**" קביעה תמוהה מפי כתב לענייני תרבות, ששמע הנהר אבון באנגליה והעיירה סטראטפורד השוכנת לגדותיו, טרם הגיעו לאוזניו.

בורותו של כתב הטלוויזיה היתה רק האות המבשר בקומדיה של טעויות וזהטעויות. פיטר ג'יימס עצמו אמר, למחרת ההקרנה בטלוויזיה, בתשובה לשאלת כתבת הדסק לתרבות ברדיו: **„אני בטוח שמישהו עשה אי־פעם משהו באוויר החופשי... בטבע..."** קביעה שאמרה למאזינים של קיץ 78', כי הצגת כתוב בעיניכם על גדות הירקון היא מעשה תיאטרוני מהפכני. באותו מישרד רדיו קבע אברהם עוז, חבר ועדת הרפרטואר של הקאמרי: **פעם ראשונה שעושים בארץ נסיון כזה ויוצאים לנוף..."**

לפיטר ג'יימס, שהגיע ארצה בעיקבות השמש והוא נטול מעורבות כלשהי בתרבות הישראלית ובתיאטרון הישראלי, בהם הוא עושה את החאלטורה הקיצית והקלה שלו, ניתן לסלוח, ולהותיר לו את האשלייה שהוא מביא מעט תרבות ל„נייטיבס" הפרימיטיווים החיים במיזרח־התיכון. אך לגבי אברהם עוז, המשמש כ'מומחה' לתיאטרון בתיאטרון הקאמרי וכקובע הרפרטואר שלו, שהציבור מסבסד, הקביעה „פעם ראשונה שעושים נסיון כזה ויוצאים לנוף..." מעידה על דלות ובורות.

אם יואיל מר עוז להרחיק מעט מקרן הרחובות התל־אביבים ויגיע לקיבוץ משמר־העמק, ויבקש שם אחר חברה בשם שולמית בת־דורי, הוא עשוי לגלות את עיקבות התיאטרון הישראלי האמיתי „בנוף", את סיפור הצגות טיל אוילנשפיגל ואחי גיבורי התהילה בנוף הפתוח והלילי, בהשתתפות מאות בני־אדם ובעלי־חיים, שהועלו בלא ייבוא של מומחה ל„הצגה בנוף" מן האיים הבריטיים. מסקרן מניין נטל אברהם עוז את החוצפה לשבת בוועדת רפרטואר, לומר דברים שכאלה ולשאת על שכמו נטל כזה של בורות. לתיאטרון העיברי פתרונים.

תווים

„אל יבנה הגלילה"

פעם, לפני שנים רבות, היו בארץ הזאת חלוצים, שאחרי יום עבודה מפרך היו מדליקים מדורה ורוקדים מסביב לה עד אור ראשון את אל יבנה הגלילה. השנים עברו־חלפו וגורלן גורל אכזר, ורוח החלוציות ויישוב הגליל לא פסו מישראל. ומעשה שהיה, כך היה:

הגברת לאה פורת, מנכ"ל המועצה לתרבות ולאמנות, חשה יום אחד בצורך תרבותי לאכלס את הגליל בתיזמורת. אחרי חיטוטים רבים במאגר פקידי התרבות שלה מצאה את האדם שיוכל להגשים את מיזוג הגליל, ושמו בישראל תווי־אור. ממזג הגליל נשלח לגולת אמריקה לבחור לו נגנים. הוא הציע להם חוזים, משכורות, מגורים וכו', כמו היה בן־כלאיים של שליחי הסוכנות־היהודית ומישרד הקליטה. תארו הרישמי היה: מנהל ומנצח תיזמורת הגליל. הוא ליקט באמריקה קשתנים ונשפנים, ואפילו טרומבוניסט (בעוד אין בנמצא רבע יצירה מוסיקלית שיש בה טרומבון), והביאם למזג את הגליל.

לאה פורת
„מיזוג הגליל..."

הנגנים העולים פוזרו מקריית־שמונה ועד לשלומי, ובמשך קרוב לשנה ניתן היה לראות בשבילי הגליל נגנים משרכים דרכם עם כליהם, כמו היו חוג משוטטי־טבע. לא עבר זמן רב והנגנים, למרות נכונותם למיזוג הגליל, הביעו שמנהלם מנצחם, תווי־אור, מבין אולי באור, אך לא בתווים, והם מרדו בו. כעבור זמן קצר התפרקה לה תזמורת הגליל. 20 מבין נגניה מצאו עבודה בתיזמורות דרומיות, ואילו 40 אחרים ירדו בחזרה לגולה הדוויה.

לשונות הרע קובעות שניסיון זה למיזוג הגליל, עלה למשלם־המיסים הישראלי סכום בן שבע ספרות (12 מיליון ל"י).

אם על מחדלי מילחמה מפטרים גנרלים ושרי־ביטחון, הרי על מחדל תרבותי שכזה מן הראוי לפטר את הגב' לאה פורת, שאילמלא היא, איש לא היה חושב על מיזוג הגליל.

שירה

משורר נולד

דומה שאחרי עקרות שירית הנמשכת זה יותר מ־25 שנה, עקרות שלא הביאה דור חדש של משוררים (מלבד המשוררת יונה וולך), אלא אפיגונים ברמות שונות לשירת משוררי ראשית שנות ה־50', מתחיל להסתמן באחרונה איתות, המעיד על צמיחת דור משוררים עיבריים חדש ומקורי. אחרי סיפריהם של מרדכי גלילי (כלא 6, איציק) ודודו ברק (איש הבשר, איש החלב) מצטרף למדף סיפרי השירה החדשנית ספר־ביכוריו של יוסף שרון*.

שיריו של שרון מצליחים למצות, במשפטים קצרים, מיצוי שירי את תהליך הניוון הפוקד את החברה הישראלית. הוא עושה זאת בעזרת קולאז'ים מתוך שפת היומיום שהוא ממקד בשירתו, בשורות כמו: **„ומישהו שלף תצלום ושען ש'אשתו דווקא בספרי'..."** או שיר אחר, הנפתח במילים **„איך זה שממזר אחד מוצלח, / איך הוא מוצלח, למען השם..."** או בקשות כמו: **„בוא, נעשה פיכוב קטן..."** שירים הקולחים בקלילות ובטיבעיות, במטבעות לשון וניבים מרבדים שונים של הלשון העיברית, המעידים על העוצמה הרבה בשיריו של יוסף שרון, והתיקווה שהיא מעוררת לגבי עתידו כמשורר.

תרגום

„עולם מצומצם" ונואש"

פטר וייס הוא סופר, מחזאי, במאי סרטים וצייר, שקנה לו שם בעולם בזכות מחזותיו מארא/סאד, החקירה וטרוצקי בגלות. בארץ הוא מוכר רק מהגירסה העיברית של מארא/סאד, הגירסה הקולנועית של המחזה, וכמה קיטעי פרוזה שלו שראו אור בזמנו בריבעון קשת.

בימים אלה ראה אור סיפרו הראשון בתרגום לעיברית, תחת הכותרת הצל של גופו של הענגלן*. ספר זה הוא נובלה מתומצתת, המכילה כמה עשרות עמודים רצופים תיאור אפור של מצב כמעט סטאטי, המתואר בדקדקנות מדהימה. סיפור זה מהווה דגימה לעשייה של סיפרות מודרנית, המתנהלת על כמה מישורים כאשר המישור החיצוני, התיאורי, הוא סטאטי ולעיתים משעמם עד מוות, ודומה לעיתים לסיפור של חפצים ותנועות ללא עלילה. במישור השני שלו מאחה סיפור זה בין פיסות התיאור והמירכב שלו, עולם מצומצם ונואש של ריישום הבדידות, והאיבזור המקיף אותה.

סיפור זה, שנכתב בשנת 1952, פורסם לראשונה בגרמניה בשנת 1960, והוא רואה אור בעיברית בפיגור בן 20 שנה כמעט, שאינו פוגם כלל באיכויות כתיבתו המאוחרת של פטר וייס. זאת, למרות שהמחבר עצמו הספיק, מאז פירסת הגליל. הוא ליקט באמריקה קשתנים ונשפנים, ואפילו טרומבוניסט (בעוד אין בנמצא רבע יצירה מוסיקלית שיש בה טרומבון), והביאם למזג את הגליל.

הנגנים העולים פוזרו מקריית־שמונה ועד לשלומי, ובמשך קרוב לשנה ניתן היה לראות בשבילי הגליל נגנים משרכים דרכם עם כליהם, כמו היו חוג משוטטי־טבע. לא עבר זמן רב והנגנים, למרות נכונותם למיזוג הגליל, הביעו שמנהלם מנצחם, תווי־אור, מבין אולי באור, אך לא בתווים, והם מרדו בו. כעבור זמן קצר התפרקה לה תזמורת הגליל. 20 מבין נגניה מצאו עבודה בתיזמורות דרומיות, ואילו 40 אחרים ירדו בחזרה לגולה הדוויה.

לשונות הרע קובעות שניסיון זה למיזוג הגליל, עלה למשלם־המיסים הישראלי סכום בן שבע ספרות (12 מיליון ל"י).

אם על מחדלי מילחמה מפטרים גנרלים ושרי־ביטחון, הרי על מחדל תרבותי שכזה מן הראוי לפטר את הגב' לאה פורת, שאילמלא היא, איש לא היה חושב על מיזוג הגליל.

אנתולוגיה ישראלית

מתוך „דיבור"

מאת: יוסף שרון

„נקביל פני גואל ציון.
נקביל פניו: יהי דמנו
מרבד אדום ברחובות,
ועל מרבד זה מוחותינו
כשושנים הלבנות".
מתוך שירו של אברהם (יאיר) שטרן

ומה נגיד לסוס במלחמה הבאה?
איתו דבר נגיד לסוס,
אמירה טובה ומעודדת.
דרך מפרכת, אל תפסיק ללכת.
חום זיעה ניגרת לא עכשיו אי אפשר
להפסיק חלום באמצע, כבר מגיעים
ואפשר לגמור את הפרת.

דרך הוי מפרכת, אל תפסיק ללכת,
עייפות היא המצאה של סוס יהיר
של סוס שאינו בוש בפני השאר
תירוצים מצוצים מפרסה של סוס
שלא רוצה להיות בסדר, ומפונק
ולא מסוגל הם מאותו גזע שתמצן.

דרך מפרכת, אל תפסיק ללכת,
כל מקום שדורכת עליו פרסה
נקנה לעולמים, כמו עבד שברח.
ואנחנו שרה ארוכה ארוכה
מדולדלים כשיכחה,
והמוח השפוך כלי קושי נערם
כמו שושנה לבנה על הדש.

יוני, 1973

• פטר וייס, „הצל של גופו של הענלון", עיברית: אילנה המרמן, סיפרי „סימן קריאה" והוצאת „הקיבוץ המאוחד", בציר רוף תדביקים מאת המחבר, 77 עמודים (כריכה רכה).

• יוסף שרון, „דיבור", סיפרי „סימן קריאה" והוצאת „הקיבוץ המאוחד", 30 עמודים (כריכה רכה).

פטר ויים
„רישום הבדידות והאיבזור..."

סום סיפורו זה, להתכחש לסיגנון שהעלה בכישרון כה רב בהצל של גופו של העגלון ולעשות דרך ארוכה, שבמהלכה הפך את כתיבתו ואת עשייתו האמנותית ראש־חץ תרבותי של השקפת־עולם שמאלית, הר־מאנית וקיצונית.

תירגומה של אילנה המרמן קפדני, למ־רות הפגם בתירגום שם הסיפור, שצ"ל בעיברית: היטל הצל של גופו של העגלון.

ספרים

מיפלס איכות

יהונתן גפן הוא תופעה משיבת־נפש בכל אשר נוגעות אצבעותיו, אם בשירה, בסי־פור, בזימרה או בכתיבה לילדים. בסיפרו החדש לילדים, הכבש השישה־עשר **, הוא מצליח שוב להעלות את מיפלס האי־כות בים סיפרי־הילדים, כפי שעשה ב־סיפרי־הילדים הקודמים שלו. מעלתו של גפן בכך שאינו כותב לילדים ביומרות

---

* יהונתן גפן, „הכבש השישה־עשר". הוצאת „נושי", 46 עמודים (כריכה קשה).

יהונתן גפן
„אינו כותב ביומרה חינוכית..."

חינוכיות, אלא טורח להגיע להיגיון של־הם, דרך שהוא עושה בשורות כמו „**יש ילד שאבא שלו ריפא / ויש ילדים שאבא שלהם עני / וילדים שהמקרר שלהם תמיד מלא...**"

שיריו של יהונתן גפן בולטים בפשטו־תם ובניקיון לשונם, ובולט שהם נכתבו בידי מי שנוהג לעקוב אחר עולמם של הילדים „**אני מתלבש לבד / ומתפשט לבד...**" או „**לג'ירף יש צוואר ארוך. / היא יכול לראות אנשים לפני / שהוא יוצא ושמש לפני שהיא זורחת...**"

שירי גפן לילדים בורכו בעוצמות של הומור בלתי־מכופתר, ובמחשבות שאינן מסורקות: „**ראיתי איש קטן / עם שיע־רות ארוכות / שמכסות את חצי רמת־גן...**" בכלל, רמת־גן היא זירת ההתרחשות של מרבית שירי יהונתן גפן שבספר הזה, ולכן „**בסוף רמת־גן יש מקום מיוחד, / שם אפשר לעמוד ולהריח שוקולד...**" בין השירים מביא גפן סיפור תחת הכותרת המלך שלא ידע לבכות, בעל איכויות רבות.

הספר כולו הוא בגדר מלאכת־מחשבת של כתיבה לילדים, הרצופה הומור פשוט ומוסר־השכל טיבעי, ולא מאולץ כמקובל על מרבית סופרי הילדים בעיברית. ניכר, בינות לחרוזים, שהמחבר מכיר את הנתיב אל תוך נישמת, דימיון ומחשבת הילדים. ובין הילדים שיהונתן גפן מכיר, יש גם אחד ש„**קורא רק נקודות...**".

מדע בידיוני

סיוט אקולוגי

הספר סוחרי החלל * נחשב, כיום, על מדף סיפרי הקלאסיקה של ספרות המדע־הבידיוני. הספר מתאר עולם עתידי המנו־הל בידי פירסומאים המחזיקים בידיהם עוצמות עתק; זמן העלילה הוא העולם שאחרי המהפכה התעשייתית, שאווירו מורעל בפסולות, וכן העולם המצוי בעי־צומה של מהפיכת הפירסומת; עולם ש־מוחות ילודיו מורעלים ושטופי פירסומת. זהו עולם שבו לוגמים המבוגרים משקה קפקפה, וילדים שואלים: „**אמא, כשאני אהיה גדול, גם אני אוכל לקחת את היל־דים הקטנים שלי למקום כל־כך נהדר כמו נוגה?**"

בעולם זה של פירסומות וגאוני־פירסו־מת, מתחרות החברות על כל טריטוריית שיווק אפשרית, ובעיקר על כוכב־לכת שלם המוצע למכירה. חברות הפירסומת עורכות מסע שדלרות בגיבעת הקפיטול. הסנאטורים, במקום לייצג מדינות מייצגים קרטלים תעשייתיים „**הסנאטור מדר־פונט בעל ארבעים־וחמשת הקולות האלקטו־ראלים...**"

הנפש הפועלת והמספרת, מיטשל קור־טני, מתמנה כאחראי על פרוייקט כיבוש שיווק ויישוב „נוגה". בראשית דרכו נא־בק ב„שומרונים", שטענת היסוד שלהם: „**התרבות המודרנית כוזזת את הכוכב ש־עליו אנו חיים...**"

מיטשל קורטני נלכד בסבך הרפתקות שבעדן הוא מציג תמונת־מצב עתידית, מחרידה לגבינו ולגבי ערכי אנוש, ובהד־רגה מתגלה לנו עולם של תופת ועדן, או משהו בנוסח הקומדיה הפירסומאית על־פי דאנטה, הממוקמת בעתיד הלא־רחוק. מיטשל קורטני מסקר בהרפתקותיו את מיבנה המעמדות של עולם־המחר, תוך שהוא נאלץ, בשל החלפת זהותו בידי יריבין, לעבור תהליך של התקדמות חו־זרת אל הצמרת (בעזרת ה„שומרונים"), שאותו הוא עורך מעמדת עובד־כפייה באמריקה הלאטינית, בחזרה למעמדו ה־קודם.

---

* „סוחרי החלל", מאת פרדריק פול וס.מ. קורנבלות, עברית: עמוס גפן, הו־צאת „מסדה", 162 עמודים, (כריכה רכה).

בחטף

„קרב שיריון במיגדל הלבן" *

בעלה של גולדה כ„יועץ סיפרותי" *

עיסקת יאיד הורביץ עם מנחם פרי * קרב

פילוסוף בפילוסוף *„באה מנוחה לגלבוע"

● אחד הערבים הסיפרותיים המוזרים והבלתי־סיפרותיים ביותר שהיו במדינת ישראל, נערך בשבוע שעבר בבית־הסופר בירושלים. תחת הכותרת „הדי המחתרות בישוב היהודי בארץ — ביצירתי" השתתפו החוקר **מתי מגד** (המיגדל הלבן), העיתונאי **ברוך נאדל** (קרב שיריון בדיסקוטק) והסופר **יצחק שדיו** (פרשת גבריאל תירוש). שני המשתתפים הראשונים, מגד ונאדל, נמנעו, כל אחד בדרכו, מלספר השתקפות אחד מ־הדי המחתרות בישוב היהודי בארץ' ביצירותיהם. פירסומו הגדול של מתי מגד, במחצית שנות ה־40', בא לו כאשר היה קשור קשר רופף בתנועת ה„כנענים" מייסודם של **יונתן רטוש, אהרון אמיר ובנימין תמוז**, וברגע של משבר הפיץ ברבים את השמועה על אודות ריקודי עירום שנערכו בלילות ירח, בהשפעת הכנענים, בפלוגה ה־5 של הפלמ"ח. לעומת מגד, ברוך נאדל, שהשתייך בתקופת המאבק נגד הבריטים ללח"י, פירסם עוד לפני ששקטו תותחי תש"ח ספר תחת הכותרת מיומנו של פלמ"חאי. סופר אחר שנכח בערב הסיפרותי הזה הציע, בלחש, לשכנו, לאחד את סיפריהם של מגד ונאדל, ולקרוא לספר המאוחד קרב שיריון במיגדל הלבן. במונוגראפיה קצרה שפורסמה במעריב על אודות המו"ל הוותיק **מרדכי ניומן**, סופר שמייד עם שיחרורו מהצבא הבריטי בתום מילחמת־העולם הראשונה פתח בירושלים חנות ספרים, שבה העסיק אישיות שהיתה בבחינת נעלם לרבים: „הספרן, הזבן, המנהל והיועץ הסיפרותי היה מ. **מאירסון** (בעלה של **גזרה מאיר**), שהצטיין בהשכלה אוניוורסלית ושלט היטב באנגלית ● העיתונאית **יהודית אדריין** (מקודם בן־הרצל) פירסמה בידיעות

מתי מגד **מנחם פרי** **ברוך נאדל**
איחוד ספרים — החלפת דירות

אחרונות רשימה תחת הכותרת „מהו צבע עניבתו החדשה של המשורר", שבה היא מגנה את המגמה הרווחת כיום בביקורת השירה העיברית. בין השאר כתבה אוריין: „מסתבר כי העובדה ש**יאיר הורביץ** שכר, או רכש, את דירתו לשעבר של **מנחם פרי**, היא מאורע הרה־חשיבות בשדה הסיפרות. מאורע שעיקבותיו לא רק ניכרים בשירתו, אלא אף חיוניים להבנתה..." המחשה אחרת של אוריין נוגעת למשורר האידיבירי **אבות ישורון**, שעליו כתבה: „העובדה ש**יחיאל פרלמוטר** (שמו הקודם של אבות ישורון) המיר את שמו לאבות — „מאטאלאך" — יש בה עניין סיפרותי... הליכתו של אבות ישורון למכולת גורלית למצב השירה העיברית, שכן בדרכו אל המכולת או ממנה נולד סיום השיר שאחריו חיפש כל אותו בוקר. כשישורון קונה עניבה, הוא כותב על אודותיה שיר..." ● הוצאת הספרים מסדה חתמה חוזה עם המשורר **דויד אכירן**, על הוצאה לאור של סיפרו שיחות על העתיד ● הסיפור חירבת חיזעה מאת **ס. יזהר** תורגם לערבית בידי הסופר **תיפיק פיאץ'**, והוא עומד לראות אור באחד מבתי־ההוצאה החשובים בדמשק ● בגלריה הלבנה בתל־אביב, המתמחה בתערוכות של תצלומים אמנותיים, עומדת להיפתח תערוכת תצלומים צבעוניים של הצלם **יחיעם גוזדברגר**, מצוות ההנפשה (אנימציה) של הטלוויזיה הישראלית. צילומיו של גולדברגר הם הגדלות האורנמנטיקה של מיגזרי דומם שונים בנוף הישראלי ● שלושה תפקידים העניקה לעצמה מנכ"ל המועצה לתרבות ולאמנות **לאה פורת** ב„כנס עולמי למוסיקה יהודית" במיסגרת „הפסטיבל הישראלי. היא משמשת כחברת „הוועדה המקצועית", חברה ב„וועדת הקונצרטים" וב„ועדת האירגון" של הכנס. הגב' פורת היא גם הממונה העיקרית של הכנס. במילים אחרות: בעל המאה — הוא בעל הדיעה ● בביקורת שפירסם בדבר ד"ר **אמא כשר** מן החוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב, על עמיתו בפילוסופיה **מיכאל שטראוס** וספירו משמעות ונושאי־משמעות, עולה ברמת תוקפנותו על המקובל בפולמוסים בין מרצים לפילוסופיה. בין השאר כתב כשר: „החיבור שלנו 'נטען' כפי שהוא מעיד על עצמו, על ספירו של **(ארנסט) קסירר**, 'הפילוסופיה של' (ולא — על, בנוסח השער האחורי של הספר) הצורות הסימבוליות', אך הוא אינו מקדם אותנו מעבר לסיפרו של קסירר, חרף התבלין הפראדוכסלי הנוסף של תורת התמונה של **(וודוויג) ויטגנשטיין**, תורת המשמעות של **(גוטלוב) פראגה**, הבלשנות הנאיווית ושאר ירקות..." ● הסופרת האמריקאית **סוזאן סונטאג**, שלפני כשלוש שנים אובחנה אצלה מחלת הסרטן ובעיקבותיה פירסמה לאחרונה מסה מבריקה על אודות המיתוסים המוסווים והמזוייפים שסביב המחלות הממארות ענתה, בתשובה לעיתונאי ששאל אותה מדוע היא מבכרת לחבר ספרים על תסריטים: „הספרים מקיפים אותך זמן רב. אתה משאיל אותם, ובכלל, אלה פיסות קטנות וניידות של הגות..." ● במאי הסרטים **נרד לויתן** החל בהכנות לקראת הסרטת סרט־העלילה הראשון שלו תשוקות. הסרט מבוסס על הספרת שמות מאת **א. ראובני**, שהיה אחיו של נשיא המדינה השני **יצחק בן־צבי** ● כאשר שמע ערוך אחד מכיתבי־העת את דבר צירופה של הפיזיונאית והמרצה **מנוחה גלבוע** לצוות ההגוגות של המועצה לתרבות ולאמנות, אמר: „באה מנוחה לגלבוע..." ●

מאת בן אומר

פגישה על גביע גלידה של שטראוס משאירה תמיד טעם טוב

פגישה על גביע גלידה של שטראוס
משאירה תמיד טעם טוב. ואין זה משנה באיזו
גלידה שלנו בחרת, כל גלידה וטעמה עמה.

כולן טבעיות, מזינות ומרעננות
— ישר ממחלבות הבית שלנו.
אין פלא, איפוא, שטעמן נישא בפי כל.

שטראוס

שטראוס מלא טעם

הקניה הטובה ביותר 1978

הדיאטה העולמית של אלכס ג'ילעדי

בימיו הטובים של אלכס, היתה ביטנו משתפלת לה ומשתלשלת עד בירכיו.

בטח שאני מגזימה מאד, אבל העיקרון נכון. כך או כך, יום אחד היכה הבחור את כל חבריו של פעם בחודשיים, בהלם. הוא הופיע חציעצמו, רזה בעשרים־וחמישה קילו, קליל כמו נוצה. בדקנו אותו מכל הכיוונים, ומצאנו אותו בריא, מאושר ולא סובל בכלל. אמרנו: „עשרים־וחמישה קילו בארבע חודשים, זה בטח סבל נוראי.“ אמר לנו „לא.“ שאלנו: „איך?“ עשה פוזה של ירושלמי, ואמר „צ'מעו. 56 נקודות ליום כדי לשמור על המישקל. כמה שפחות נקודות, יורדים יותר מהר.

„ויש גם כמה דוגמות. פרוסת לחם, 12 נקודות; לחם וחמאה, יעני פרוסה אחת וגם חמאה למעלה, 17 נקודות; כוס חלב, 17 נקודות; בשר לסוגיו, אפילו מטוגן אבל בלי מלח, אפס נקודות; מים, תה, קפה וסוכרזית בלי חלב, אפס נקודות; שמנת, 22 נקודות; קולה, 13 נקודות; 100 גרם פירות, 18 נקודות.

„בכל פעם שאתה חושב שתהיה רעב בעוד חצי שעה, תרביץ בשר או סלט (עם שמן, אבל בלי מלח). הקונץ הגדול: רצוי מאד, בבוקר, לא לאכול כלום, חוץ מקפה. מי שמוכרח לאכול משהו בבוקר, שיאכל ביצה קשה. זה שבע נקודות, ככה אפשר לבצע את הדיאטה רצחני ומהר.

„עוד קונץ גדול של הדיאטה, ואולי של כל הדיאטות בעולם. אם במיקרה הזמנת מישהי לארוחת ערב, והבחורה נחמדה, ואתה מתעקש להגיע אליה דרך הקיבה שלה ו/או לא הגעת, והרבצת את האלכוהול חופשי — לא קרה שום דבר, בתנאי שלמחרת בבוקר תתנהג כרגיל. אל תגיד הלכה הדיאטה. תתנהג כרגיל, כאילו לא היה ליל אמש בכלל. אני פעם בשבוע הייתי מרביץ ופל־מייפל ענק, עם קצפת וכל הקישקושים, ובכל־זאת הורדתי עשרים־וחמישה קילו בארבעה חודשים.

„כל הרעיון של הדיאטה הוא לא לסבול, אבל אף פעם לא להיות רעבים. לא בגוף, ולא בנשמה (בשביל זה הוופל־מייפל).

ביום ראשון אני מתחילה

„שבועיים ראשונים מרגישים מוזר, אחר־כך העסק הולך חופשי־חופשי. ובשביל לא לבלבל במוח עם כל הנקודות: מותר כל סוגי הבשר, בכל כמות, כמה שרוצים, בכל סוגי ההכנה, אבל בלי מלח. ובלי שניצל (ביצה + קמח) מותר גם כל כמות סלט, עם שמן, אבל בלי מיץ־לימון ומלח. ומותר קפה, תה, מים וסוכרזית.“

נאום הגבר הרזה.

מיסעדה

מנות מומלצות

אנחנו, את פסנט הזלילה הטובה במיסעדות, גילינו מזמן. לא צריך לאכול את המוץ עם הבר. לכל מיסעדה יש המנות אחול־מאניוקי שלה, ואת הכככה־ככה. אז אנחנו באים, מזמינים את המנות שהן המיספר החזק של העסק, אפילו בדאבל, אפילו הן כולן ממחלקת המנות הראשונות, ואת הבררה משאירים לחמורים שעוד לא עלו על הסוד.

הפעם יש לי לספר על כמה מנות־שיגעון המוגשות בחאן הדקל שעל כביש לוד, לפני צומת סביון. את החאן הזה מנהל בחור בשם אבי, שכולם מכירים אותו בתור הבולגרי מעיראק, כיוון שהעיראקי הזה מגיש כמה מנות בולגריות — אגדה.

יש לו שם מוסאקה מיוחדת המוגשת ברוטב שמנת, והיא דליקאטס אמיתי. הטבת ממליח את העסק קצת יותר מדי, אבל זה אולי בגלל שהוא מאוהב. באותו רוטב מגישים גם ארטישוקים מלאים בשר, אך אהבתי האמיתית היא בכל־זאת המוסאקה הזו. עוד דבר שאהבתי מאד הוא הבף־סטרוגנוף, המוכן כאן בגירסה מקורית וטעימה לאללה.

כעת אני מגיעה לעיקר. מכל קצות העולם כדאי להגיע למיסעדה הזאת, ולו רק בשל מנת קינוח בילעדית מטורפת שהם מכינים שם. המדובר בחבושים ואגסים מבושלים בשיטה מיוחדת, במשך שעות, ברוטב יין בתנור, ועל זה שפוך, נדיב, רוטב „קיימאק“ לבן־סמיך אגדי, העשוי מחלב כבשים. לפעמים הטבח חוטף קריזה, וממלא את העסק באגוזים, צימוקים ותמרים, אבל זה טעים יותר בצורתו הלא מלאה. מה אומר, חלום של מנה.

המחירים, סבירים (מנת־קינוח משגעת 15 ל״י, מוסאקה 25 ל״י, בף־סטרוגנוף גדול מאד 60 ל״י), ואפשר לצאת משם בהנאה צרופה. אני, על כל פנים, מזמינה את המנות האלה, ויוצאת כך.

בישולים

שעשועי קרח

בת־דודתי פנינה היתה חייבת לבוא את כל הדרך מקולומביה עד הלום, כדי למכור לי את הפסנט העולמי המשעשע הזה, המורכב מג'לי, קרח, ובלנדר.

העסק בנוי כך: קונים ג'לי רגיל, לא אינסטנט עם טעם־לוואי מר מגעיל, ובאיזה טעם שרוצים. על האריזה של האבקה כתוב להכין משתי כוסות מים. ובכן, הפעם לשם שינוי, לא עושים זאת מארבע כוסות מים, אלא באמת מדייקים. שופכים לבלנדר את אבקת הג'לי. בצד, בפינג'אן או משהו מרתיחים כוס אחת מים. כאשר המים רותחים, שופכים אותם לבלנדר, סוגרים, ומתחילים לערבל עם האבקה. סוגרים־פותחים־סוגרים את הכפתור המפעיל, עד שדפנות הבלנדר נקיות מגבשושיות לא־נמסות שקפצו לשם עם פתיחה ראשונה. כיוון שבתחילה המים קופצים עד המיכסה ואחר־כך מתייצבים למערבולת בתחתית, יש לחזור על פעולת הסגירה והפתיחה של הבלנדר כמה פעמים, עד שהדפנות נקיות והג'לי נמס כולו.

כעת. לוקחים אותה כוס ששימשה אמת־מידה למים, וממלאים אותה קוביות קרח. כוס מלאה, ועוד קוביה אחת למעלה, יעני בשביל הרווחים שבין הקוביות. שמים את הקוביות אחת־אחת בבלנדר, ולא מרסיפים את הבאה בתור עד שלא נפסק הרעש של הראשונה. אין מה לחשוש. לא יקרה לבלנדר שום כלום, לא מהמים הרותחים ולא מהקרח. בת־דודתי טוענת שהקרח אפילו מחדד את הסכינים, ומילה שלה בדרך־כלל זה בומבה, כך שלא אני אקמט לה את המישפט.

זהו. גומרים להוסיף את כוס קוביות הקרח אחת לאחת, שופכים לכלי קטן, ושמים במקרר לצינון קצר. מתקבלת קציפה אטומה כזו, כמו מוס. הטעם טעם ג'לי, אבל המירקם המיוחד הופך אותו מרתק יותר. ואם רוצים מאד להשתגע, אפשר לערבב עם קצפת אחת מוכנה. הוא אשר אמרתי, שעשוע אמיתי.

סוד קטן

קצפת ללא שמנת מתוקה - הבהרה

בא לי להרביץ לכמה חמורים, שהורסים את אחד הפאטנטים הכי־הכי שלי. המדובר בהכנת הקצפת החלבית למהדרין, העשירה והנהדרת, ללא שמנת מתוקה. אחרי כל ההסברים, אחרי שכל העסק לא גוזל יותר מחמש דקות, באים כל מיני, ומודיעים לי שזה „לא יוצא לי“.

מסתבר שנקודת־התורפה היא בהרתחת החלב. החברה שוכחים לעשות זאת, ואז מובן שזה „לא יוצא“. אלא מה. גם אצלי לא יצא כאשר ניסיתי לקצר, ולא הרתחתי את החלב לפני שפיכתו מיד, במצבו הרותח, לבלנדר.

אז לכבוד כל אלה, אזכיר שנית. מרתיחים חלב רגיל בכמות הממלאה בדיוק מיכל לבן ריק עד „הפס“ השקוף למעלה. שופכים חלב זה במצב רותח לבלנדר, שם מחכה חבילת־חמאה אחת של תנובה או יטבתה (אלה חמאות לא־חמצמצות) במישקל 100 גרם. מערבלים כארבע דקות, ושופכים לתוך כלי קטן מכוסה, לשהייה במקרר עד למחרת. רק למחרת, ניתן להקציף שמנת מתוקה עצמית זו, בתוספת מעט סוכר, ולקבל קצפת חלומית, קשה ועשירה.

למאכלים הדורשים שמנת מתוקה במצב לא מוקצף, ניתן להשתמש בעסק הזה מייד.

אם עוד מישהו יגש אלי כעת בהודעות מסוג „לא יוצא לי“, אצווח. ממש אצווח!

„לדר“

מאת יפית

אני, במיכתבים, סיפור פישולים אדיר. לא שאני לא כותבת, בלכתוב אני דווקא חזקה. אני חלשה רק בלשלוח. עונה־עונה־עונת־מגילות, ודוחפת למגירה. תראפיה. רק בקשר למדור הזה יש לי אחריות. וכדי להוכיח כמה היא גדולה, אנסה לענות מדי פעם גם לאלה שלא ציינו כתובות שאליהן אוכל לשלוח תשובה. רבותי! לכתוב כתובות!

אורי גורדון מבאר־שבע, שואל על המעדן של פעם שקראו לו „לדר“. זוהי יריעת המישמיש המיובש שאין להשיגה יותר. ובכן, יש להשיג אותה כל כמה שרוצים, בתל־אביב בכל אופן, בכל מיני חנויות שמוכרות פירות יבשים. הוא שואל אם אפשר להכינו בבית, ולמהר, כיוון שעונת המישמיש קצרה.

לא צריך למהר. עד כמה שהצלחתי לברר, מכינים זאת ממישמישים מיובשים, חצי מהזן החמוץ, חצי מהזן המתוק, אותם שורים במים יומיים, עד שתופחים. לא מבשלים את המישמישים הנפוחים. שמים בבלנדר עם קצת מים ממי ההשרייה, וקצת סוכר אם רוצים, ומערבלים עד שמתקבלת עיסה. לוקחים תבנית, משמנים אותה. מרפדים בנייר־פרגמנט משומן קלות, ושופכים פנימה את העיסה. מייבשים אותה בתנור בחום בינוני נמוך, הרבה שעות. עד שכל המים מתנדפים באמת ונשארת יריעת לדר.

טעם הלדר הסופי, בהתאם למישמישים. חמוצים נותנים תוצאה הכי טובה.

לא ניסיתי לעשות זאת עדיין, כי אני עצלן גדול, והחנות קרובה מאד. אגא. כתוב מה יצא לך. דווקא מעניין.

כ"ד תמוז תשל"ח, 2.8.78 שנה 42 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2135

העולם הזה

רופא ברמב"ם: החלפת התינוקות נעשתה בזדון

האם התינוק שלך יכול להיות מוחלף?